KOMPILACIJA PITANJA I ODGOVORA

Odgovara hfz. Mr. Senaid Zajimovic

UMJESTO PREDGOVORA

Bismillahirrahmanirrahim! Elhamdullillahi rabbil alemin, vessalatu ve sselamu ala sejjidina Muhammedin, sallallahu alejhi ve sellem ve ala ashabihi ve ehlihi, edzmein. Men jehdihillahu fe la mudille leh, ve men judlilhu fe la hadije leh. Radijna billahi rabba, ve bil islami dina, ve binnebijjina Muhammedin, sallallahu alejhi ve sellem, nebijjen ve resula. Ineme'al a'malu binnijjati ve li kullimri'in ma neva.

Dragi citatelji i citateljke, postovana braco i sestre. Pred vama se nalazi kompilacija pitanja i odgovora koja su postavljali posjetioci i posjetiteljke Islamskog zenskog portala www.bosnjakinja.net Na ova pitanja je odgovarao hfz. Mr. Senaid Zajimovic u periodu od 2001 do pocetka 2005 godine. Molimo dragog Allaha da primi nasa dobra djela i da ih ucini samo u Njegovo ime radjena. Molimo Ga da popravi stanje muslimana, podari im vise znanja i podstakne ih na dalje izucavanje islama u cilju smanjivanja grijesenja i izlaska na selamet, duhovni i materijalni. Nas jedini uspjeh je u islamu i sto budemo bili blizi islamu vise cemo napredovati a sto vise budemo se odaljavali od islama vise cemo nazadovati. Molimo vas ukoliko naidjete na greske u ovome djelu, da molite Allaha da nam ih oprosti i pojaca nasu zelju na putu da'weta dajuci nam jos veci elan i zar u sirenju jedino priznate vjere – islama. Ovim sakupljanjem ne prestaju izlaziti nasi novi krugovi i ubrzo cemo otvoriti ponovo mogucnost postavljanja pitanja.

Umm Fatima

SADRZAJ

VJEROVANJE U ALLAHA

Pitanje 1.

Kakva je sudbina mentalno retardiranih i onih kojima nije stigla Bozja Objava, na drugom svijetu?

Odgovor:

One kojima nije stigla Allahova objava učenjaci akaida zovu „Ehlu-l-fetreh" tj. ljudi koji su živjeli jedan vremenski period u kome nije bilo poslanika, niti vjerovjesnika, tj. u periodu između dva poslanika. Nije im došla objava, niti su imali poslanika.

1. Jedan dio učenjaka kažu da je slučaj 'ehlu-l-fetreh' prepušten Allahu. On će ih, ako hoće, kazniti ili će im oprostiti. Međutim, Uzvišeni Allah, je rekao: "A Mi nijedan narod nismo kaznili dok mu poslanika nismo poslali" (El-Isra', 15.). Prema ovom ajetu, Uzvišeni Allah ne kažnjava nijedan narod dok mu dokaz protiv njega ne donese tako što će mu poslati poslanika. On kaže: "Kad god se koja gomila u njega baci, stražari u njemu će upitati: Zar nije niko dolazio da vas opominje?' 'Jest, dolazio nam je onaj koji nas je opominjao- odgovorit će, 'a mi smo poricali i govorili: 'Allah nije objavio ništa, vi ste u velikoj zabludi!'" (El-Mulk, 8.-9.).
U Džehennem neće ući niko prije donošenja dokaza protiv njega i dok ne bude imao opravdanje.

2. Drugi dio učenjaka kažu da "ehlu-l-fetreh" uopće i ne postoje i to dokazuju ovim činjenicama:
Prvo: Jednom je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, došao čovjek i upitao ga: "Gdje je sada moj umrli otac?" Rekao mu je: "Tvoj otac je u vatri". Čovjek se okrenuo i htio da ode, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga pozva i reče: "I moj i tvoj otac su u vatri". (Ebu-Davud: "Sunen", poglavlje "Kitabus sunne", hadis br. 4.095)
I Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, otac i otac ovog čovjeka živjeli su u periodu između misije dvojice poslanika. Njihovo konačno prebivalište je Džehennem, što znači da im se ne može opravdati nevjerstvo nedolaskom poslanika u njihovo vrijeme.
Drugo: U jednom hadisu spominje se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio Allaha, dželle šanuhu, da mu dopusti da posjeti kabur svoje majke, pa mu je Allah to dozvolio. A kad je molio da joj oprosti nevjerstvo, Allah, dželle šanuhu, mu nije primio tu dovu. Ahmed ibn-Hanbel: "Musned", poglavlje "Baki musnedu-l-ensar", hadis br. 21.960
Ahmed ibn-Hanbel: "Musned".
Hadis nam govori da je i Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, majka u vatri, iako je i ona živjela u vremenu u kome nije bilo poslanika.
Treće: Arabijanskom poluostrvu bile su poznate do tada objavljene nebeske knjige. Mnogi od njih su primili kršćanstvo ili jevrejstvo. Ibrahimova vjera je vjera tevhida i ispravna vjera. Njima je bila poznata ova vjera kao što su znali i za vjeru Musaovu i Isaovu i vjere drugih poslanika. Prema tome, stanovnici Arabijanskog poluostrva su bili obavezni vjerovati u ove vjere kao i drugi, a to je važilo i za roditelje Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem. Vjerovanje u više bogova (širk) ne može se opravdati nepostojanjem poslanika u periodu između Isaa i Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao ni između Musaa i Isaa, alejhimes-selam itd. Do svih ljudi je doprla

Objava, kao što Allah, dželle šanuhu, kaže: "I Mi nijedan narod nismo kaznili a da poslanika nismo poslali" (El-Isra', 15.). Dakle, kažnjavanje je uvjetovano prethodnim slanjem poslanika. Ovo mišljenje zastupa većina islamske uleme i ono je općeprihvaćeno zbog svoje logičnosti i uporišta u dokazima.

3. Postoji i dio učenjaka koji tvrde da ehlu-l-fetreh postoje u pravom smislu ove riječi te da će oni imati opravdanje za svoje nevjerovanje ili zabludu, jer do njih nije doprla Allahova riječ. Oni koji to danas zagovaraju često navode primjer crnaćkih plemena u Srednjoj Africi. Ova plemena još uvijek nikome ne dozvoljavaju da priđu u njihove nastambe i još uvijek žive primitivnim životom, daleko od svake civilizacije i vjere. Po tome zaključuju da do njih nije došao zov islama, kao ni druge vjere prije njega.
U slučaju da do nekih osoba ipak nije doprla Objava, dat će im se šansa na Ahiretu. Imam Ahmed u svojoj zbirci prenosi hadis da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: «Četiri će se osobe pravdati na Sudnjem danu: Gluh čovjek koji ništa nije čuo, lud čovjek, oronuo starac i čovjek koji je umro u periodu između dva poslanika. Onaj koji je bio gluh, reći će: 'Moj Gospodaru, kad je islam došao, ja ništa nisam čuo'. Luda osoba će reći: 'Moj Gospodaru, kad se islam pojavio, djeca su na mene izmet bacala'. Oronula stara osoba će reći: 'Moj Gospodaru, kad je islam došao, ja ništa nisam razumio'. Onaj koji je umro u periodu između dolaska dvojice poslanika, reći će: 'Moj Gospodaru, nije mi došao Tvoj Poslanik'. On će uzeti od njih obećanje da će Mu pokorni biti, pa će im narediti da uđu u vatru. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci duša Muhammedova, kad bi ušli u nju, bila bi im hladna i spasonosna». Ahmed ibn-Hanbel: "Musned".
Upravo će ovaj ispit biti dodatni ispit za četiri spomenute grupe ljudi. Ako su istinski vjernici, ući će u vatru bez pogovora. Ako poslušaju Allaha, znak je da su vjernici. Ako Ga ne poslušaju, znak je da se radi o nevjernicima. A Allah najbolje zna.

Pitanje 2.

Objasnite mi malo detaljnije gdje je Allah i odgovore na to pitanje kod drugih akidetskih pravaca.

Odgovor:

Gdje je Allah?
Ashabima i generacijama poslije njih bilo je jasno pitanje Allahova bivstvovanja. Oni nisu mnogo zalazili u ove stvari jer su same po sebi bile i ostale jasne. Ibnul-Kajjim kaže: "Ashabi se nisu sporili ni u jednom pitanju Allahovih imena i svojstava." (E'alamul-muvekki-in, 1/49)
Nerazumijevanje i pogrešna interpretacija se počela javljati u drugom stoljeću po hidžri. Spor je nastao oko tumačenja
riječi Uzvišenog Allaha: "Milostivi se nad Aršom uzvišio". (Ta Ha, 5).

Prvi koji je inicirao ovo pitanje i u njemu zastranio bio je Dza'd bin Dirhem. Ibnu Tejmijje kaže: "Dza'd je negirao Allahova svojstva i ustvrdio da Allah nije iznad Arša. Slijedio ga je Dzehm b. Safvan". (Fetava, 5/20)
Mnogi su zbog njih otišli u zabludu. Kao posljedica njihova učenja i tumačenja Allahovih svojstava nastala su dva zalutala pravca:
Prvi, kojeg su činili Dzehmije, Mu'tezile i neke Es'arije. Oni su glagol "isteva"(uzvišiti) u Allahovim riječima "Milostivi se nad Aršom uzvišio" (Er-Rahmanu 'alel-arš isteva) koji znači "uzdići se ili uzvišiti", promijenili u "istevla", što znači "zagospodariti".

Također su tvrdili da se Allah nalazi na svakom mjestu.
Drugi, kojeg su činili Keramite i Hašimije koji tvrde da je Allah prislonjen uz Arš.
Pripadnici Ehli Sunneta smatraju da se Allah uzdigao i uzvišio nad Aršom kako i stoji u samom ajetu. Među onima koji ovako tvrde je i Ebu Hasan El-Eš'ari koji je ovakvog stava postao nakon što se pokajao i odrekao svoga prijašnjeg mu'tezilijijskog učenja. Pogledajte o ovome u njegovom djelu "El-Ibaneh an usulid-dijaneh" na str. 45 i 46. U ovome djelu je El-Eš'ari iznijeo svoje mišljenje o Mu'tezilijama kao i razloge zašto se vratio učenju Ehli Sunneta vel-džemata.
Sljedbenici Ehli Sunneta ne zalaze u suštinu i kvalifikaciju "uzvišivanja" ili uzdizanja.U ovome i jeste poenta. Da bi izbjegli krivo tumačenje i zabludu nije dozvoljeno da tumačimo kako izgleda Allahovo uzdizanje nad Aršom -prijestoljem. Ako kažemo da je to "zagospodarivanje" (istivla' استولاء), time ćemo napraviti ogromnu grešku, te će izgledati da Allah prije toga nije vladao Aršom, nego je tek tada zagospodario njime. Mi moramo vjerovati da su ova Njegova svojstva onakva kakvim ih je On opisao i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Allah, dželle šanuhu, kaže u Kur'anu: "Njemu ništa nije slično, On sve čuje i sve vidi." (Eššura 11) Kako Ga možemo s nečim poistovjetiti kad ne znamo kako izgleda?
Sve u prirodi upućuje na to da je Allah Uzvišen i iznad svega što postoji. Mi to svakodnevno potvrđujemo i u svojim namazima i
dovama iskazujemo.

Po Džehmijama, Mu'tezilama i nekim Eš'arijama Uzvišeni Allah prije zagospodarivanja nad Aršom nije njime gospodario. Postavlja se pitanje ko je onda gospodario prije Njega? Arš je postojao tu 50 000 godina prije nego je Allah stvorio nebesa i zemlju.
Iz ove teze nastala je i teza da se Allah nalazi na svakom mjestu gdje Ga spomeneš. Oni tvrde da se Allahu ne može pripisati mjesto i prostor te su zbog toga rekli da je On svugdje. Međutim, oni su svjesno ili nesvjesno Allahu pripisali mjesto i prostor. Kada kažemo "On je svugdje", zar to ne znači mjesto? "Svugdje" je oznaka za mjesto i ne izlazi iz okvira Svemira. Znači da ima svoj prostor.

Time su zašli u teoriju grčkih filozofa poznatu kao "panteizam" koja znači da je priroda i sve što se u njoj nalazi dio Boga. Bog se utjelovio u čovjeku. Kada se obratite čovjeku, vi se obraćate i Bogu. Čovjek je dio Boga a Bog je u njemu.

Naravno, ova teza nema nikakve veze sa islamom, iako su je neki sljedbenici sufizma prihvatili kao svoju originalnu izražavajući putem nje Božije jedinstvo. Oni kažu da sve što postoji je Bog. Bog je Svojim Bićem svuda oko nas i u nama samima. Čuveni Halladž je rekao: "U mom džubbetu je Allah" i zbog toga je bio pogubljen.
Zastupnici ovakve teze svoja ubjeđenja dokazuju slijedećim Allahovim riječima: "On je sa vama gdje god bili" (Hadid, 4) Riječ "sa vama" označava da je Allah i Svojim Bićem i Svojim svojstvima prisutan sa nama.
Da li je ovo dovoljan dokaz?
Kada se u stihu kaže: "Išao sam a mjesec je bio sa mnom", znači li to da je mjesec zajedno sa nama, rame uz rame, tijelom do tijela?Jedno je mjesečevo biće, a drugo je mjesečeva svjetlost. Ono što je bilo uz nas je svjetlost a ne sam mjesec.Ovo znači da ni jezik ne podržava njihovu teoriju.

U Allahovim ajetima nema kontradikcije. Pitali su Sufjana Es-Sevrija o spomenutom ajetu i šta on znači. Odgovorio je: "On je sa vama svojim znanjem gdje god bili". (Abdullah b. Ahmed u Es-sunneh, str. 72)
Abdullah b. Nafi' je rekao: "Allah je na nebu, a Njegovo znanje na svakom mjestu". (Abdullah b. Ahmed u Es-sunneh, str. 34)
Allah je Svojim znanjem, vidom, sluhom, prisutan na svakom mjestu i ništa Mu se ne

može skriti. Brojni su ajeti koji govore da Allah sve vidi, sve čuje, sve zna itd. Daleko bi nas odvelo kada bi ih sve nabrajali. Na drugoj strani nema ni jednog ajeta koji govori o tome da je Allah Svojim bićem prisutan na svakom mjestu. Zbog toga je na vjernicima da poštuju ajete koji govore o Allahovim svojstvima i da ih ne pokušavaju prilagođavati svome ograničenom ljudskom shvatanju. Uzvišeni Allah je Savršen i nema ograničenja.
Ograničeni ne može shvatiti neograničenog. Zbog toga se ajeti koji govore o Njegovoj Uzvišenosti, svojstvima, i biću imaju shvatiti i prihvatiti onako kako su navedeni bez tumačenja i zalaženja u neka dubinska značenja gdje čovjek lahko može potonuti kao i u bilo kojoj drugoj dubini.

On kaže: "U Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, i On jedini zna šta je na kopnu i šta je u moru i nijedan list ne opadne, a da On za njeg ne zna; nema zrna u tminama Zemlje niti ičeg vlažnog niti ičeg suhog, ničeg što nije u jasnoj Knjizi." (El-En'am, 59)

Brojni su ajeti i hadisi koji govore da je Allah, dž.š. na nebu iznad Arša. Neki od tih ajeta su:
1- Milostivi se nad Aršom uzvišio, (Ta Ha, 5)
Arš je iznad sedmog neba kako to stoji u brojnim autentičnim hadisima.
2- "... K Njemu se dižu lijepe riječi...." (Fatir, 10)
Uzdizanje lijepih riječi biva sa zemlje prema nebu.
3- Jeste li sigurni da vas Onaj koji je na nebu neće u zemlju utjerati,
kad se ona počne iznenada tresti?" (El-Mulk, 16)
Ajet je i više nego jasan kada Gopspodar za Sebe kaže da je na nebu.
4- On vlada robovima Svojim i spušta vam čuvare...(El-En'am, 61)
Ajet govori o tome da Onaj koji spušta biva gore i iznad onoga gdje se spušta.
5- "Već ga je Allah uzdigao Sebi". (En-Nisa, 158)
Ajet govori o uzdizanju Isaa alejhisselam. Uzvišeni ga je uzdigao kod Sebe onog momenta kada su htjeli da ga ubiju.
6- On upravlja svim, s neba prema Zemlji, a onda se sve to Njemu vraća..." (Sedžda, 5) U ajetu se govori o Allahovom upravljanju čije naredbe dolaze s neba prema zemlji.
7- U pripovijesti o Faraonu stoji: "O Hamane, reče faraon, sagradi mi jedan toranj ne bih li stigao do staza, staza nebeskih, ne bih li se popeo do Musaova Boga......" (El-Mu'min, 36,37)

Penjanje uvijek biva od nižeg ka višem a ne obrnuto. I Faraonu je bilo jasno da je Bog na nebu, zato je i tražio stepenice da se popne do Njega. Mnogima danas, hiljadama godina nakon Faraona i u vrijeme intelektualne i tehnološke ekspanzije nije jasno ovo pitanje. Je li Faraon bio intelektualniji od današnjih intelektualaca?

Hadisi i predaje od ashaba i tabi'ina:
Jedan ashab je došao sa crnom robinjom pred Poslanika, s.a.v.s. htijući da je oslobodi. Rekao je: "Allahov Poslaniče dužan sam da oslobodim roba vjernika. Htijući da provjeri njen iman, Poslanik ju je upitao: "Gdje je Allah?" Ona je odgovorila: "Na nebu". Potom ju je upitao: "Ko sam ja?", a ona je odgovorila: "Ti si Allahov Poslanik". On je tada rekao: "Oslobodi je, ona je vjernica". (Muslim, 537)

Ona je vjernica, zbog čega? Nakon što je izjavila da je Allah na nebu i da je Muhammed Njegov Poslanik, on joj je potvrdio da je vjernica.

Buharija i Muslim prenose hadis u kome stoji: "Svake noći, kada nastupi njena zadnja trećina, našGospodar se spušta na nama najbliže nebo i govori: "Ima li ko da Me pozove, pa da mu se odazovem?
Ima li ko da šta od Mene zatraži, pa da mu dam? Ima li ko da Me za oprost zamoli, pa da mu oprostim?"
Dokaz je u Poslanikovim riječima: "Gospodar se spušta na nama najbliže nebo". Spuštanje uvijek biva odozgo prema dole, a nikako odozdo prema gore.

A što se tiče načina silaska na zemaljsko nebo, njega treba tumačiti ovako: "Allah silazi na način kako to odgovara Njegovom Veličanstvu i Savršenstvu, a On ne sliči nikome od stvorenja."
Naš stav po ovom pitanju će biti kao i stav imama Ahmed ibnu Hanbela i svih drugih imama, Allah im se smilovao: "Mi čvrsto vjerujemo da se Uzvišeni Allah spušta, da će se vidjeti, da se uzdigao nad Aršom. Međutim, mi ne znamo kako se On spušta, kako će se vidjeti, kako se uzvišio, niti šta to u suštini znači, već znanje o tome pripisujemo Allahu koji je to rekao i objavio Svome Poslaniku s.a.v.s. Mi Ga ne opisujemo drugačije nego što je On Sam Sebe opisao i Njegov Poslanik, i ubijeđeni smo da Allahu ništa nije slično i da On sve čuje i vidi.

- Ibnu Abbas je rekao: "Allah je bio na Svome Prijestolju prije nego je išta stvorio, zatim je stvorio stvorenja i zapisao sve sudbine do Sudnjeg dana". (Ed-Darimi, str. 266)

- Ibnu Mes'ud je rekao: "Smiluj se onome ko je na zemlji, smilovat će ti se Onaj Ko je na nebu". (Ed-Darimi, str. 273)

- Imam Malik je upitan šta misli o riječima Uzvišenog "Milostivi se nad Aršom uzvisio", pa je odgovorio: "Zna se šta
znači "uzvišiti", način na koji se odvilo uzvišivanje je nama nepoznat, vjerovanje u njega je obavezno, a postavljati takva pitanja je novotarija". (Fethul-Bari, 13/406,407) Ovo isto je rekla i Ummu Selema, radijallahu anha.

- Et-Tejmijj je rekao: "Kada bih bio upitan gdje je Allah, rekao bih: "Na nebu". Ako bi me upitali: "A gdje je bio Njegov prijesto prije nego je stvorio nebesa i zemlju, rekao bih: "Na vodi". Ako me, pak upitaju: "A gdje je bio Njegov prijesto prije nego je stvorio vodu? Rekao bih: "Ne znam".

Pitanje 3.

Na koji najbolji i najefikasniji način da pridobijem svoju djevojku da bude muslimanka? Ona samo teoretski vjeruje ali ne izvršava islamske propise.

Odgovor :

Kao prvo, molite Uzvišenog Allaha da je uputi. On na pravi put upućuje koga On hoće. Allah se obraća Poslaniku i kaže: "Ti doista, ne možeš uputiti na pravi put onog koga bi ti volio da uputiš. Allah ukazuje na pravi put kome On hoće. On dobro zna one koji će pravim putem poći." (El-Kasas, 56)
Ovim ajetom želi se reći da bez obzira koliko mi voljeli da određena osoba bude upućena, ona neće biti upućena dokle god se ne smiluje Uzvišeni Allah. Sjetimo se Nuha a.s. i njegova sina, Ibrahima i njegova oca idr. Oni su jako željeli da Allah uputi sina i oca, međutim uputa im nije došla. Mi nismo kompetentni za uputu, ali jesmo kompetentni za činjenje dove i usmjeravanje. Pored dove, trudit ćeš se da na najbolji

mogući način budeš živi uzor i pronosioc Allahove riječi, da svojim ličnim primjerom pokažeš kako izgleda uzorit vjernik. U isto vrijeme ćes joj pokazati da ti je stalo do nje kao i do njene upute. Ta, ona će ti mozda biti suprugom, a ne može se svako izabrati za suprugu. Ukaži joj na neke islamske časopise i knjige te islamske web šajtove. Uputi je na društvo vjernica, neka se sa njima druži. Ummet i nasa zajednica u Bosni su u velikoj potrebi za osviješćenim djevojkama budućim majkama. Nadamo se da će uz vaše dove, savjete, usmjeravanja i literaturu uspjeti da shvati da vjera nije samo vjerovanje srcem već i izražavanje jezikom i praktikovanje djelom. Ove tri komponente su sastavni dio vjere. Ako sve nabrojano ne bude dovelo do željenog rezultata, bit ćete u situaciji da joj date ultimatum; ili vjera ili razdvajanje. Ukoliko bude postojala iskrena ljubav sa njene strane, ona će pristati na to da bude vjernica, pa makar to u početku bilo i radi vas. Vremenom će ona ako Bog da postati iskrena i prava muminka.

Pitanje 4.

Zelio bih nešto više saznati o šejhovima i dervišima u BiH.

Odgovor :

Odgovor na ovo pitanje zahtijeva mnogo vremena i prostora na web stranici. Pošto o ovoj temi kod nas postoji literatura, uputio bih cijenjenog pitaoca na knjigu "Sufije", autor Omer Jusuf Džumua. Ubrzo će se pojaviti knjiga pod naslovom "Enciklopedija savremenih pravaca i vjera". Dobro bi bilo pročitati i djela autora koji su i sami derviši, sufije ili pak njihovi šejhovi. Takvih ćete djela naći po našim tekijama i knjižarama. Nakon čitanja i jedne i druge knjige čitaoc će ako Bog da imati jasnu predstavu o ovoj temi.

Pitanje 5.

Zasto je Fatima muzu ostavila oporuku da bude ukopana noću i bez znanja javnosti. Šije kazu da nije željela da joj iko od oficijelne vlasti bude na dženazi.

Odgovor:

Koliko je meni poznato ne postoji ni jedan validan dokaz koji govori o tome da je Fatima r.a. spomenutu oporuku ostavila radi navedenog razloga. Sve što se navodi o ovome je spomenuto samo u ši'ijskoj literaturi, što samo po sebi govori o autentičnosti ove oporuke. I prije a i danas u tim krajevima je bio običaj da se umrli ukopavaju noću zbog velikih vrućina.
Zašto Fatima r.a. ne bi željela da joj oficijelna vlast ne bude na dženazi kada je tadašnja oficijelna vlast bila oličena u najboljim sinovima ovog ummeta. Ebu Bekr r.a. je bio halifa kada je Fatima r.a. umrla. Od svih ljudi na dunjaluku,Poslanik je najviše volio Ebu Bekra. Zašto njegovoj kćerki ne bi bilo drago da joj Ebu Bekr prisustvuje dženazi? Ima ljudi koji nisu voljeli Ebu Bekra niti ga danas vole. To su šije. Njima je u interesu da izmišljaju mržnju između Poslanikove porodice i najboljih halifa svih vremena.

Pitanje 6.

Kao sto mozemo vidjeti neki muslimani proslavljaju 14. februar kao dan zaljubljenih, darivaju poklone, crvene ruže, odijeva se crvena odjeca.U mom

mjestu to je naročito aktuelno među omladinom. Molim vas recite mi kakvo je vaše mišljenje po ovom pitanju? Da li islam odobrava slavljenje ili obilježavanje Valentinova na bilo koji način?

Odgovor :

Veoma je indikativno da muslimani proslavljaju sve što nije njihova tradicija. Kada se radi o Valentinovu poznato je da se 14. februar veže za biskupa Valentina kojeg je tadašnji kralj 260. godine dao pogubiti. Ostao je poznat kao zaštitnik ljubavi i od toga datuma čitav svijet slavi dan zaljubljenih. U ovom slučaju prekršeno je nekoliko stvari:
Prvo: Dan zaljubljenih nije islamski jer muslimani imaju svoja dva praznika koja praznuju.
Drugo: Praznik se veže za ime biskupa što znači da je on katolički praznik.
Treće: Muslimanima je zabranjeno da oponašaju kafire jer je Poslanik s.a.v.s. rekao: "Razlikujte se od kršćana i jevreja." A u drugom hadisu: "Ko oponaša jedan narod on pripada tom narodu."
Četvrto: Za muslimane je svaki dan "dan zaljubljenih". Njegujući islamska načela i poimanje braka muslimani su svakodnevno zaljubljeni u svog bračnog druga.
To što je ovaj praznik aktuelan među jednim dijelom omladine i to zalutalim dijelom omladine govori o zabludjelosti takve ideje. Nažalost, ta omladina, nije svjesna da ljubav nisu ruže, crvena boja, poljupci i zinaluk. Ljubav je nešto drugo i veliko bi poniženje bilo miješati je sa ovim izmišljenim praznikom.

Pitanje 7.

Želio bih da mi odgovorite u vezi knjige -Veliki tumać snova- od Ibn Sirina gdje u uvodu i predgovoru se govori da je Ibn Sirin bio sufija a i Hasan el Basri da je bio sufija te se spominje i citira Ibn Arebi ,a za njega sam čuo od jednog brata u emisiji na radiju Nabi da ga je sva Islamska ulema proglasila nevjernikom, pa bi želio da vi kažete o vjerodostojnosti ove knjige i da li nesto može biti ubaćeno sto nije rekao Ibn Sirin .

Odgovor :

Na početku da kažemo da ne postoji ni jedna knjiga na svijetu koja stopostotno i na ispravan nači tumači snove. Knjiga o kojoj vi govorite je poznata i popularna među muslimanskim masama, jer njen autor tumači snove na osnovu Kur'anskih ajeta, Hadisa i mišljenja prvih generacija Islama. Ibnu Sirin nije bio sufija, niti je Hasan El-Basri bio sufija. A to što se u knjizi spominje i Ibnu Arebi, ne znači da je autor Ibnu Sirin saglasan s time. Uvod o izdanju knjige su pisali drugi i slobodno su stavili njegovo ime.

Pitanje 8.

Ima hadis u kojem se govori da su čovjeku određene četiri stvari dok je još u utrobi majke a jedna od tih stvari je da li će biti u Džehennemu ili u Džennetu, odnosno dali će na ahiretu biti sretan ili nesretan. Ovdje šejtan može covjeku došaptavati sledeće: Tebi je već sve presuđeno pa kakav god ti bio, trudio se za Džennet ili ne trudio, klanjao ti ili neklanjao, bio iskren ili nebio- tebi ako je presuđen Džehennem ti od toga nemaš nikakve koristi. Pa zašto se onda trudiš kad ti je već sve određeno.
Dali ima još ikakvih hadisa koji su otprilike vezani za ovo i koji govore o

ovome?Jer čovjeka pogotovo koji nema puno znanja i imana može šejtan upropastiti došaptavanjem kojeg sam naveo. Molim za savjet.

Odgovor:

Hadis o kome vi govorite zaista postoji i to je jedan od temeljnih hadisa koji govore o suštini stvaranja čovjeka i poimanju sudbine, odnosno kadera. S druge strane jedan od najčesćih puteva prilaska šejtana čovjeku jeste pitanje sudbine i čovjekovih djela. Iz neshvatanja suštine vjerovanja u kader razvile su se brojne besplodne rasprave. Griješnik koji je počinio ubistvo pravda se kaderom. Na pitanje zašto je ubio covjeka, on kaže: Zato što mi je to predodređeno još u Levhi Mahfuzu. Naravno, čovjek koji vjeruje u Allaha će odbaciti ovakav njegov argumenat i reći mu da nije u pravu iz više razloga. U momentima prije ubistva, da li je ova osoba znala da je njemu predodređeno da ce ubiti čovjeka? Naravno da nije znao. Pa kako onda ide da izvrši presudu kadera o kojoj ništa nije znao? Odnekud je, ipak, morao doći podsticaj za ubistvo. Odakle je došao ako nije zavirio u Levhi Mahfuz i vidio da mu je tamo predodređen? Došao je iz njega samog, iz njegove slobodne volje, i on ce za ovo ubistvo odgovarati i neće se moći pravdati kaderom.
Isto tako, onoga koji se pravda kaderom treba upitati da li je zadovoljan svime onim što mu je odrđeno? Da li je zadovoljan siromaštvom, bolešču, gubitkom voljene osobe, imetka itd? Ako kaže da se u svemu oslanja na kader, onda bi morao prihvatiti siromaštvo, gubitak imetka i sve ostalo kao neminovnost koja mu je odrđjena sudbinom. U tom slučaju ne bi trebao raditi ništa na poboljšanju svoje situacije. A je li to ispravno? Naravno da nije. To potvrđuje priroda ljudskog života.

Čovjek se ne zadovoljava neimaštinom, već radi na gomilanju bogatstva, ne trpi bolest, već je liječi, ne podnosi glad, već traži opskrbu, i osjeća bol zbog gubitka voljene osobe i imetka. U ovome je dokaz da čovjekovo pravdanje kaderom nema nikakvog smisla, i da to rade samo oni što ne shvataju islam i što ne vjeruju ispravno u Allaha, dželle šanuhu.

Navedimo primjer Omera, radijallahu anhu. Spominje se da je pred vladara pravovjernih - Omera ibnul-Hattaba, radijallahu anhu, doveden kradljivac koji zaslužuje odsjecanje ruke. Naredio je da mu se odsječe ruka. Na to je kradljivac rekao: Polahko, vladaru pravovjernih, moja krađa je Allahova, dželle šanuhu, odredba.
Na to mu Omer, radijallahu anhu, reče: I mi tebi siječemo ruku Allahovom, dželle šanuhu, odredbom.
Čovjek pred sobom vidi kako se utopljenik davi u vodi. Da li može kazati: Njemu je određeno da se uguši, i pustiti ga, ili će mu prići i pokušati ga spasiti. Ako ga ostavi, a ne učini ništa, onda je on u ovom slučaju griješnik. A ako mu pomogne i uspije u tome, on nije promijenio Allahovu odredbu. Za to će imati nagradu kod Allaha, dželle šanuhu.
Mi svi dobro znamo da je smrt određena. Ne možemo je ni ubrzati niti odgoditi, jer odrđjivanje njenog vremena nije u našoj kompetenciji niti u djelokrugu naše slobodne volje. Naravno, za to nećemo biti ni pitani. Ali je zato u našoj kompetenciji da radimo (biramo dobro nad zlim) ono što će zadovoljiti Allaha i da se borimo na Allahovom putu.
Činjenica je da nas je naše pogrešno razumijevanje Kur'ana i Sunneta dovelo dotle da miješamo stvari u kojima smo samostalni i koje radimo po svojoj volji i stvari koje je Allah učinio iznad naše volje i moći. Iz ovog pogrešnog shvatanja proizašle su dvije najpoznatije zalutale sekte po pitanju kadera: Džebrije i Kaderije.
1 - Džebrije, kažu da je rob prisiljen na djelo koje čini i da nema slobodne volje niti moći da je sprovede. Pred kraj vladavine Umejevića pojavili su se ljudi koji su tvrdili

da je čovjek prisiljen na svoje djelo, nema izbora u onom što prihvata ili napušta, a neki zastupnici ovih ideja potvđuju čovjekovu beznačajnu moć i sposobnost određenja sudbine.

Ova mišljenja su se raširila među sljedbenicima islama, a njih su slijedili mnogi ljudi i pobožnjaci. Ako je prva skupina sličila dualistima (Medžusijama) onda ova skupina sliči idolopoklonicima koji su rekli: "Da je Allah htio, ne bismo bili idolopoklonici niti naši očevi, a ne bi nam ništa zabranio." (El-En'am, 148) Ova skupina je gora od prve, jer su prvi usvojili naredbu i zabranu, a porekli Allahovo stvaranje ljudskih djela, a ova skupina je potvrdila određenja kojima je pravdala nepostojanje naredbi i zabrana.

2 - Kaderije, tvrde da je rob samostalan po pitanju slobodne volje i njene provedbe i da Allahova, dželle šanuhu, volja i odredba nemaju uticaja na nju. Po njima, čovjek sam sebi kroji sudbinu.
Poslanik s.a.v.s. je rekao: 'Svakome je olakšano ono za što je stvoren.'

Pitanje 9.

Na koji način da molimo Allaha Njegovim lijepim imenima?

Odgovor:

Način moljenja Allaha Njegovim imenima je opisao Poslanik s.a.v.s. i zbog toga se najbolje obratiti na bilo koju zbirku hadisa u kojoj se spominju Allahova imena. I znajmo da je Allahu najdraže da Ga dozivamo Njegovim lijepim imenima. On kaže u Kur'anu: "Allah ima najljepša imena i vi Ga dozivajte njima..." (El-E'araf, 180)

Pitanje 10.

Allah dž.s je stvorio nas i svemir i sve što postoji po prirodnom zakonu koji ce važiti do kijameta , tako da sve što se dešava nije ništa nadnaravno. Neki hadisi opisuju događaje kao da su natprirodni. Ako ih bukvalno razumijemo onda se ne slažu sa Kur'anom. Objasnite mi opis Dedžala i vrijeme njegovog pojavljivanja.

Odgovor:

Prije nego što kažem nešto o Dedždžalu, želim vam reći da natprirodne pojave koje najavljuje hadis nikako nisu u suprotnosti sa Kur'anom. One će se desiti samo pred Sudnji dan, a inače se ne dešavaju i vi ste u pravu kada kažete da sve što se dešava do Sudnjeg dana nije ništa nadnaravno. Pitanje je samo šta je nadnaravno za nas? Allah je stvorio kako naravni tako i nadnaravni zakon u prirodi i mnoge stvari se dešavaju mimo pravila koje smo mi uspostavili na ovom svijetu.
Dakle, natprirodne pojave među kojima je i Dedždžal imaju za cilj najaviti blizinu Sudnjeg dana. Sudnji dan nije obični dan, zbog toga i događaji koji mu prethode nisu obični.
Nazvan je Dedždžalom zbog velikih laži kojima je sklon. U jeziku dedždžal znači onaj koji pokriva istinu neistinom. Dedždžal svojim natprirodnim pojavama će pokrivati istinu o sebi, tj. da je on samo lažac i da nije ono za što će se predstavljati.

Opis Dedždžala:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je precizno opisao Dedždžala zbog opasnosti koju sa sobom donosi, tako da stalno budemo na oprezu i iščekivanju. Rekao je da liči na jednog ashabima poznatog čovjeka po imenu Ibnu Katin iz plemena El-Huza'a i jednom jevreju koji je stanovao u Medini, a koji se zvao Ibnu Sajjad. Prema hadisu, Dedždžal ovako izgleda: velikog je tijela, kosa mu je kovrdžava, boja tijela mu naginje crvenilu, biće ćorav na jedno oko, veoma brzo će se kretati, između očiju će mu pisati "kafir".

Dedždžalove natprirodne pojave:

1. Na zemlji će boraviti četrdeset dana, jedan dan će biti kao godina, jedan kao mjesec, jedan kao sedmica, a ostali dani su kao ovi naši dani.
2. U svome zavođenju i kretanju po zemlji bit će veoma brz. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je uporedio s kišom koju tjera vjetar.
3. Sa sobom će imati dvije rijeke koje će teći, jedna će biti vatra, a druga bistra pitka voda.
4. Oživljavat će mrtve. (Doći će beduinu i reći mu: "Hoćeš li vjerovati u mene ako ti oživim roditelje? itd.)
5. Naredit će zemlji i ona će izbaciti svoje plodove, naređivat će nebesima i ona će spuštati kišu gdje on bude htio.
6. Rasjeći će mladića na dva dijela pred ulazom u Medinu, a potom će ga ponovo oživjeti. Ovaj mladić neće povjerovati u njega.
7. Isa, alejhisselam, će ga ubiti u mjestu koje se zove "Babul-ludd" u Palestini.

Hadis koji o svemu ovome govori jeste hadis kojeg je zabilježio Muslim od Nevvasa ibnu Sem'ana. U njemu nam se dokazuje obaveznost vjerovanja u dolazak Dedždžala pred Sudnji dan na način kako nam je to pojasnio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Hadis glasi ovako:

Od Nevvasa ibnu Sem'ana prenosi se da je rekao: "Jedne prilike je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo Dedždžala, pa ga je tako potcijenio govoreći o vidljivim znakovima njegove laži, kao što je ćoravost, a zatim ga tako uzdigao govoreći o veličini iskušenja kojim će kušati ljude da smo pomislili da je već stigao do palminjaka u predgrađu Medine. Kada smo, poslije toga, otišli do Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, on je to prepoznao na nama, pa nas je upitao: "Šta je sa vama?" Mi odgovorismo: "Allahov Poslaniče, danas si spomenuo Dedždžala i tako ga potcijenio, a zatim uzdigao da smo pomislili da je već stigao do palminjaka Medine." Reče: "Ja se za vas bojim nečega drugog mimo Dedždžala; ako se pojavi, dok sam ja među vama, ja ću vas od njega zaštiti, a ako se pojavi a ja ne budem među vama, neka svako od vas čuva sebe, a ja Allaha, dželle šanuhu, molim da od njega sačuva svakog muslimana. On je mladić izuzetno kovrdžave kose, slijep na jedno oko, sličan Abdul-Uzza ibnu Katinu. Ko ga od vas doživi neka prouči početak sure El-Kehf. On će se pojaviti između Šama i Iraka i pronosiće svoje kušnje desno i lijevo, zato se, o robovi Božiji, čvrsto držite." Mi rekosmo: "Allahov Poslaniče, koliko dugo će ostati na zemlji?" On odgovori: "Četrdeset dana, dan kao godinu, dan kao mjesec, dan kao sedmicu, a ostali dani će biti kao ovi vaši dani." Mi upitasmo: "Hoće li nam biti dovoljno da klanjamo samo namaze jednog dana u danu koji će biti kao godina?" Reče: "Ne, nego ćete određivati (računati) namaska vremena." Rekosmo: "Allahov Poslaniče, kako će brzo ići po zemlji?" Reče: "Kao kiša koju nosi vjetar. Doći će do naroda i pozvati ih da ga vjeruju, te će mu se oni odazvati i povjerovati u njega. On će narediti nebu, te će spustiti kišu, i zemlji koja će odmah proklijati, pa će im stoka postati krupnija nego ikada, sa velikim vimenima i stomacima (od sitosti). Zatim će doći narodu koje će pozvati da ga povjeruju, pa će ga odbiti, pa će ih on ostaviti, ali će postati siromašni i ostati bez svojih imetaka. Proći će pored starih ruševina kojima će reći :"Izvadite svoje blago!" Pa će za njim krenuti riznice kao

rojevi pčela. Zatim će pozvati zdravog i punog mladića i udariti ga sabljom i rasjeći na dva dijela, a onda će ga pozvati, a on će ustati idući prema njemu sa osmijehom na licu. On će tako činiti dok Allah, dželle šanuhu, ne pošalje Isa'a, sina Merjemina, koji će sići kod bijelog minareta istočno od Damaska u bijeloj odjeći, držeći se rukama za krila meleka, kada spusti glavu zakapaju mu suze, a kada je podigne - sa njegovog lica se spuste dragulji kao biseri. Nijedan nevjernik koji osjeti miris njegova daha neće moći preživjeti, a njegov dah će se rasprostirati sve dokle mu pogled bude dopirao. On će tražiti Dedždžala sve dok ga ne nađe u mjestu "Babul-ludd" (u Kudsu u Palestini), gdje će ga i ubiti."
Natprirodne pojave koje su date Dedždžalu, a koje se spominju u hadisima su kako kaže El-Hattabi : "Samo radi iskušenja ljudi. Oni u isto vrijeme imaju i nepobitne dokaze koji govore da je on lažov i da nije istina ono što on tvrdi. Njegove tvrdnje su opovrgnute samim tim što on nije u stanju da sa sebe otkloni znake manjkavosti i nedostataka, a da je bog, on bi to bio u stanju uraditi. Tako da se ovdje ne radi o mu'džizama koje Allah daje poslanicima."

Pitanje 11.

Pored svih isčitavanja, još uvijek mi je nerazumna razlika izmedu "shi'ija i sunija", te bih s tim zamolila za jednu detaljno objašnjenu razliku, kao i napomenu da li je dozvoljeno bračno spajanje među njima?

Odgovor:

Pitanje koje ste postavili zahtijeva mnogo više prostora nego što ga imamo na bosnjakinja.net-u. Zbog toga vam ja ne mogu ovdje detaljno pisati o razlikama između šija i sunnija. Ne znam koje ste knjige iščitavali prije ovoga pitanja, ali bih vam ja preporučio neka djela na našem jeziku iz kojih ćete saznati sve akaidske razlike između njih. Preporučujem vam knjigu "Veliki šejtan", autora Halida Tulića, zatim knjigu "Šiizam", autora Jusufa Omera koja je prevedena na naš jezik, zatim knjigu "Isnaašerijje", zatim "Razlike između sunnija i šija", prijevod Nasiha Pašić i još neke knjige na ovu temu.
Ono što vam još mogu reći ovdje jeste da postoje brojne akaidološke razlike između sunnija i ši'ija zbog čega mnogi islamski učenjaci dovode u pitanje vjeru šija. Kada se radi o ženidbi između njih i sunnija, zbog različitog pristupa ženidbi i statusa žene, nije preporučljivo da se sklapaju takvi brakovi. U svakom slučaju, ako ne nađete zadovoljavajući odgovor u knjigama koje sam vam preporučio, tada ćemo se na ovoj stranici (www.bosnjakinja.net) pozabaviti ovim pitanjem.

MEZHEBI I PRAVNA PITANJA U ISLAMU

Pitanje 1.

Da li mi mozete reci gdje bih mogao nesto vise saznati o dolasku imama Mehdija, insallah? Neka vas Allah dz.s. nagradi za ulozeni trud!

Odgovor:

Jedan dio učenjaka dolazak Mehdija svrstavaju u srednje predznake Sudnjeg dana. O Mehdiju smo čuli razne predaje i veliki broj i lažnih i vjerodostojnih hadisa. Međutim o njemu se, ipak, nedovoljno pisalo i još uvijek se malo piše. Najvjerovatnije je razlog u tome što o njegovoj pojavi kruži veliki broj slabih hadisa te se ljudi boje upuštati u pisanje ili komentiranje njegova dolaska.
Hadisi koji tretiraju dolazak Mehdija se dijele u tri grupe: vjerodostojni, slabi i lažni i izmišljeni.

Razlog postojanja lažnih hadisa o Mehdiju leži u pojavi brojnih frakcija u islamskim društvima i tvrdnji mnogih osnivača tih frakcija kako su upravo oni očekivani mehdije. To je dovelo do izmišljanja i hadisa, jer je svaki lažni Mehdija htio na taj način pridobiti mase.

Kazivanje o Mehdiji možemo sažeti u nekoliko rečenica utemeljenih na vjerodostojnim hadisima.
Mehdi je dobri čovjek iz porodice Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Zvat će se kao i Poslanik. Ime njegova oca će biti kao i ime Poslanikova oca. Muslimani će mu, protiv njegove volje, dati prisegu na vjernost i poslušnost i to u Mekki kod Ka'be, između hadžeru-l-esveda i Mekami-Ibrahima. On će se u to vrijeme zadesiti u Mekki, bježeći od tirana. Kad vladar iz Šama po imenu Sufjani čuje za prisegu koju su muslimani dali Mehdiji, poslat će veliku vojsku da ga ubiju i njega i njegove pristalice. Kad stignu u mjesto po imenu El-Bejda, na putu između Mekke i Medine, Allah će ih zatrpati zemljom. Kad se to pročuje, iz svih mjesta će mu se pridruživati muslimani i on će sa njima pobjeđivati neprijatelje i osvajati zemlje. Tako će biti sve dok ne stigne do Kostantinopolisa (Istanbula) i osvoji ga, a potom krene prema Rimu. Osvojit će ga i, kad bude htio da napravi utvrde oko njega, doći će mu glasnik i obavijestit ga o pojavi Dedždžala. Vratit će se u Šam, gdje će se utvrditi zajedno sa ostalim muslimanima i ostati tamo do pojave Isaa, alejhis-selam.

Hadisi koji govore o El-Mehdiju

Od Abdullaha Ibn-Mes'uda, radijallahu ‘anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neće nestati dunjaluka dok Arapima ne zavlada čovjek iz moje porodice, zvat će se kao i ja". (Hadis prenosi Et-Tirmizi u poglavlju “El-Fiten” broj 2156 i kaže da je hasen sahih.)

U drugom rivajetu se kaže: "Kad bi na dunjaluku ostao samo jedan dan, Allah bi produžio taj dan kako bi u njemu poslao čovjeka iz moje porodice, zvat će se kao i ja, a njegov otac će se zvati kao i moj. Zemlja će tada biti ispunjena pravdom kao što je bila ispunjena nepravdom i nasiljem". (Prenose ga Et-Tirmizi u poglavlju “El-

Fiten” hadis br. 2152 i Ibn-Madže “El-Džihad”, hadis br. 2769.)

Od Ebu-Se'ida El-Hudrija, radijallahu ‘anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Pred kraj dunjaluka na moj ummet će se spustiti velika nesreća. Njima će vladati zli vladari koji se do sada nisu pojavljivali i o kojima se nikad nije čulo. Zemlja će im postati tijesna i bit će preplavljena nepravdom i nasiljem. Vjernik neće moći naći pribježište u koje bi se sklonio od nasilja. U tom vremenu će Allah poslati čovjeka iz moje porodice i zemlju ispuniti pravdom kao što je prije toga bila ispunjena nasiljem i nepravdom. Bit će zadovoljan i stanovnik nebesa i stanovnik Zemlje. Sve što bude posađeno u zemlju, niknut će iz nje". (Hadis prenosi Ahmed Ibn-Hanbel “Musned” “Musnedul-muksirin”, hadis br. 10898.)

Od Ummu Seleme, radijallahu 'anha, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Desit će se sukob kad umre halifa (vladar). Jedan čovjek iz Medine će pobjeći prema Mekki. Stanovnici Mekke će ga okružiti i dati mu prisegu, a njemu to neće biti drago. Dat će mu prisegu na poslušnost i pokornost kod Kabe, između Mekami-Ibrahima i hadžeru-l-esveda. U to vrijeme će na njega biti poslana vojska iz Šama, ali će ih Allah u mjestu El-Bejda, između Mekke i Medine, sve zatrpati. (Zemlja će se sastaviti, kako stoji u jednom rivajetu). Kad to vide dobri ljudi iz Šama i plemena iz Iraka, doći će do ovoga čovjeka i dati mu prisegu". (Hadis prenosi Ebu-Davud “El-Mehdi”, hadis br. 3737, Ibn-Madže “El-Fiten” hadis br. 4053, Ahmed ”Musnedul-Ensar”, hadis br. 25467 i drugi.)

Imam Muslim je zabilježio sljedeći hadis: "Od Abdullaha ibn Ez-Zubejra prenosi se da je Aiša, radijallahu 'anha, rekla: "Primijetili smo da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uznemirio u svom snu. Rekli smo: ‘Allahov Poslaniče, radio si nešto u snu što prije nisi’. On je rekao: ‘Čudno je da će se ljudi iz moga ummeta zaputiti prema Kabi za čovjekom iz Kurejša koji se sklonio u nju. Pa, kad budu u mjestu El-Bejda, zemlja će se na njih prevrnuti’. Rekli smo: ‘O Poslaniče, put će zatrpati sve ljude?’ Rekao je: ‘Da, među njima će biti i onih koji su primorani, i putnika namjernika i onih koji su dobrovoljno krenuli, svi će oni biti zajedno uništeni. Allah će ih proživiti shodno njihovim namjerama’". (Muslim ibnul-Hadždžadž el-Kušejri “Sahihu Muslim bi šerhin-Nevevi” 18/6-8.)

To su neki od hadisa koji tretiraju dolazak Mehdije. Naravno, postoje i druge predaje vezane za ovaj predznak Sudnjeg dana. Nisam ih naveo ovdje zato što bi nam to oduzelo mnogo prostora. (Oni koji žele da sve predaje pročitaju neka se obrate na knjigu pod naslovom "Ed-durer fi ahbari El-Muntezer" koju je napisao Jusuf Ibn-Jahja El-Makdisi Eš-Šafii, a preradio je doktor Muhejib Salih.)

Pitanje 2.

Želio bih pitati našega brata i šejha da li su Eš'arije i Maturidije od Ehli suneta ili ne. I da li je ispravno što ih neki svrstavaju pod one 72 grupe koje će biti u Džehenemu?"

Odgovor:

"Ehli Sunnet vel-džemaat" su oni koji slijede Poslanika (savs), odnosno Kur'an i Sunnet, koji ne daju prednost ničijem učenju niti govoru nad Kur'anom i Sunnetom pogotovo u pitanjima akaida, ali i u svim drugim vjerskim disciplinama.

Što se tiče "Eš'arija", poznato je da je njihov utemeljitelj Ebu Hasan "el-Eš'ari jedno vrijeme bio vođa Mu'tezila i negirao neka od Allahovih svojstava. Potom se vratio pravom putu i nakon povratka napisao oko 300 što većih, što manjih djela kao odgovor Mu'tezilama i u svrhu pobijanja njihovih zabludjelih ideja. Svoje akide je pojasnio u knjizi "El-Ibane an usuli ed-dijane" gdje je rekao: "Mi vjerujemo u Allaha, Njegove meleke, knjige, poslanike i ono sa čime su došli. Ne odbacujemo ništa od ovoga. Tvrdimo da Allah ima lice kako nas je On o tome i obavijestio: "I samo ostaje lice tvoga Gospodara". Tvrdimo da Allah ima dvije ruke, ali se ne upuštamo u njihovu kvalifikaciju. Allah je u Kur'anu spomenuo ruke: "Stvoren je mojom rukom" i "Ne, obje ruke Njegove su otvorene". Potvrđujemo i ostala Allahova svojstva.

Prema tome, Eš'arije i Maturidije, koji su ustvari frakcija unutar Eš'arija, jesu od Ehli Sunneta vel-džemata, s tim da treba istaći da u svom učenju o Allahovim svojstvima imaju određenih zabluda. Međutim, to ih ne ometa da budu frakcija unutar Ehli Sunneta. Velika je razlika između njih i recimo Šija, Ahmedija, Alevija, Behaija i drugih koji su zbog svojih akaidskih iskrivljenja izašli iz Ehli Sunneta vel-džemata.

Nije ispravno to što ih neki svrstavaju pod one 72 grupe koje će biti u džehennemu. Za džehennem ima prečih od Ešarija i Maturidija.
Nema niko pravo kategorički tvrditi za bilo koju grupu da je njeno mjesto u džehennemu, osim ako se radi o grupi koja zagovara otvoreni i nedvosmisleni kufr.

Pitanje 3.
Interesuje me sta je to ISTIHSAN. Definicija i malo teksta o tome.

Odgovor:

ISTIHSAN je doslovno "pravno prvenstvo", tj. napuštanje jednog pravnog suda radi drugoga koje se smatra boljim ili podesnijim u datoj situaciji.

Pravnu prednost treba usvojiti i analogiju napustiti gdje se pojavi potreba da se učini tako i to zbog vidljive nadmoćnosti nad analogijom. Ovo je jedan od principa Ebu Hanifinog i Malikovog mezheba.
Dakle, ostavljanje ustaljenje analogije u korist alternativne odluke koja služi idealima pravde i javnom interesu na bolji način.
Primjer istihsana:
Čovjek koji je zakasnio na početak namaza u džematu i stigao imama na drugom ili trećem rekatu po analogiji (kijasu) na zadnjem sjedenju nakon četvrtog rekata bi trebao učiti samo do kraja "ettehijjatu" jer on još nije naklanjao svoja dva zakašnjela rekata nakon čega se njegov namaz smatra završenim. Međutim, on će za imamom učiti i salavate i dovu zbog "pravne prednosti" i zbog vidljive nadmoćnosti ovog djela nad analogijom a koja se ogleda u slijeđenju imama u svemu pa i u ovome.

Pitanje 4.

Javljam se iz Sarajeva i zanima me da li bi mi Hafiz mogao da odgovori na pitanje zikra poslije namaza, tj. namaskog zikra po pitanju hanefijske pravne skole. Mnogo je literature koju sam citao, ali nigdje nisam mogao da nadjem a da je potkrijepljeno dokazima iz sunneta?Da vas Allah nagradi unaprijed!

Odgovor:

Pitanje zikra poslije namaza je jasno kako po hanefijskom tako i po drugim mezhebima. Zikr se cini poslije farz-namaza. Nakon sto bi predao selam Poslanik s.a.v.s. bi tri puta izgovorio "estagfirullah", a potom proucio:"Allahumme entes-selamu ve minkes-selamu tebarekte ja zel-d`elali vel-ikram.' Potom bi rekao: "La ilahe illellahu vahdehu la serike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli sej'in kadir. La havle ve la kuvvete illa billah ve la na'budu illa ijjahu, ehlen-ni'meti vel-fadli ves-senail-haseni, la ilahe illellahu muhlisine lehud-dine ve lev kerihel-kafirun. Allahumme la mani'a lima e'atajte ve la mu'tije lima mena'te ve la jenfe'u zel-dzeddi minkel-dzeddu."
Nakon toga bi proucio 33x subhanellah, 33x el-hamdu lillahi, 33x Allahu ekber, nakon cega bi namirujuci na broj 100 rekao: "La ilahe illellahu vahdehu la serike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli sej'in kadir."
Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Ko na kraju svakog propisanog (farz) namaza prouci ajetul-kursijju bit ce u Allahovoj zastiti sve do narednog namaza." Nakon proucene ajetul-kursijje (285. ajet, sura El-Bekara) ustaje se iklanja sunnet ukoliko ga ima, a ukoliko ga nema, s ovim je namaz zavrsen.Postoje i hadisi koji govore o tome da je Poslanik s.a.v.s. preporucivao da se poslije ovog zikra prouce i sure: el-ihlas, el-felek, i en-nas. Ukbe b. Amir kaze: "Naredio mi je Poslanik s.a.v.s. da na kraju svakog namaza ucim sure el-ihlas, el-felek, i en-nas."

Postoje i dodatni zikrovi koji se uce poslije odredjenih namaza, ali to nije predmet naseg sadasnjeg odgovora. Nije zabiljezen ni jedan pouzdan i jasan rivajet da je Allahov Poslanik s.a.v.s. ucio sa ashabima zajednicki dzematski zikr, niti bilo ko iz najboljih generacija ili uleme kroz dugi niz stoljeca. Dzematski zikr kakav je kod nas uveden nije praksa hanefijske pravne skole. Uveden je u godinama slabosti islamskog ummeta kada se umanjio broj ucenjaka. Dio ovih zikrova su djela i rijeci ljudi, a nisu kao takvi spomenuti u ispravnim seriatsko-pravnim izvorima. Time se zapostavlja sunnet Allahova Poslanika koji je prenesen u vjerodostojnim zbirkama hadisa. A onaj ko je zakasnio na prvi i drugi rekat farza biva ometan od strane mujezina koji na glas izgovara zikr.

Zikr cini svako za sebe i u sebi kako bi sto skrusenije njime dozivao Uzvisenog Allaha. U brzom i takmicarskom izgovaranju rijeci subhanellah, el-hamdu lillah i Allahu ekber, kako je kod nas uvrije`eno, se ne mo`e do`ivjeti zikr. Uzviseni Allah je rekao: "Moli se ponizno i u sebiGospodaru svome, ne voli On one koji se previse glasno mole." (El-E'araf,55).
A Allah najbolje zna

Pitanje 5.

Moje pitanje je: šta je sa pušenjem? Odgovor bi mogao biti opširan ako mi se odgovori onako kako bih želio, i kako bih jedino bio mirna srca. Barem se nadam da ću biti mirniji. Inšaallh. Cijenjena braćo koji odgovarate na pitanja, molio bih da mi se da odgovor na pitanje pod ovim uslovima:
- treba mi odgovor uzevši u obzir razloge "razilaženja uleme",
- uzevši u obzir mezhebske razlike u pristupu konkretnoj problematici,
- uzevši u obzir činjenicu da mnogi članovi uleme koja tvrdi da je pušenje mekruh i sami su pušači,
- pokušaj objašnjenja zašto nije nedvosmisleno upozoreno u Kur'anu na taj porok,
- kako ocijeniti dovodjenje konzumiranja alkohola u istu ravan sa pušenjem,

Sada konkretno za moj slučaj:

-je li opravdano ne ženiti se osobom koja puši, iako imam čvrste nijete da se upravo njome oženim, i iako nju, u ime Allaha, volim i iako sam dao čvrsto obećanje da ću s Božijom pomoći njome se oženiti,
-da li je opravdan razvod braka ako se nastavi s pušenjem poslije ženidbe, i koja su rješenja ako nije opravdan takav razvod braka. Halalite mi što postavljam ovako opširno pitanje i što tražim zahtijevan odgovor. Zaista ne želim da donesem pogrešnu odluku. Teško mi je preći preko toga grijeha, nisam siguran da bih bio u stanju živjeti sa činjenicom da moja supruga konzumira duhan. Supruga koja će, inšaallah, svojom krvlju hraniti naše dijete. I odgajati to dijete. Svjestan sam da je ovo iskušenje. Nisma siguran da sam dovoljno snažan za to. Dovim Allahu da Vas nagradi što se trudite da olakšate dileme mu'minima širom svijeta.

Odgovor:

Mnogi svoje pušenje pravdaju time što u Kur'anu i Hadisu nema izravne zabrane pušenja, a zaboravljaju da se ovo zlo pojavilo 9 stoljeća nakon smrti Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i slanja Objave. Takav je slučaj i sa brojnim drugim stvarima kojih nije bilo u vrijeme ashaba a čiji se propis ili status riješio naknadno putem općenitih tekstova ili analogijom. U svakom slučaju ne može postojati ni jedan pojam, na prvi pogled nejasnog statusa, a da ga islamski učenjaci na osnovu Kur'ana i sunneta nisu riješili. Učenjaci koji su razmatrali pitanje duhana se nisu razišli po ovom pitanju niti po ovom pitanju postoje mezhebske razlike. Od onog momenta kada se pojavio, učenjaci su zauzeli svoj stav o duhanu. Tako i borba protiv duhana u Bosni i Hercegovini ima dugu tradiciju. Još za vrijeme Turaka poduzimane su rigorozne administrativne i represivne mjere protiv pušenja ili kako se tada nazivalo "pijenje" duhana. Osnov za donošenje ovako oštrih sankcija Turske vlasti su nalazile u religijskim izvorima. Zabrana pušenja duhana izvodila se indirektno iz dva ajeta: "Ne ubijajte sami sebe. Allah je prema vama milostiv" (En-Nisa: 29) i "Ne bacajte sami sebe u propast", (El-Bekara: 195) po kojima je vjerniku zabranjeno sve ono što mu nanosi štetu i škodi zdravlju. Poznato je da su bosanske valije (guverneri pokrajina) izdavale bujruldije (naredbe) u kojima se zabranjivalo muslimanima pušenje duhana. Isto se tako znade da je Fahrudin Muhammed ^ivi - zade (šejhul - islam) za halife Murata lll (1594 - 1603) usmenom i pismenom riječju pokušavao da suzbije uživanje duhana, kao i mnogobrojne rasprave koje su u vidu fetvi pisale muftije u Islamskom svijetu i kod nas. Sultan Murat lV (1623 - 1640) kažnjavao je smrću pušače. S obzirom na to da se duhan pojavio i u našim krajevima gotovo istovremeno sa njegovom pojavom u Istanbulu (1601), shvatljivo je da se pitanje njegove upotrebe postavljalo i me|u našim ljudima. U Bosni i Hercegovini su osim Kaimi - babe o pušenju pisali Hasan Kafi ef. Pruščak, Ibrahim Zikri, Mustafa ef. Pruščanin, hadži Ibrahim ef. Seljubac i mnogi drugi. Najmarkantniji borac protiv ovoga zla bio je šejh Hasan Kaimi - baba (umro 1691). On je spjevao i čitavu jednu pjesmu (kasidu) o štetnosti duhana. Zbog zanimljivosti njenog sadržaja donosimo samo dvije strofe iz te pjesme:

Nuto muke tvrde, sve haljine smrde,
Svakome se grde, usten'te se tutuna!
I mi smo ga pili, i u smradu bili,
Kao bogomili! Usten'te se tutuna!

Opće pravilo islamskog šeriata je da je muslimanu haram jesti ili piti bilo šta što

može prouzrokovati njegovu smrt, svejedno bila ona brza ili spora, u što spadaju otrovi, ili supstance koje su štetne po zdravlje ili one koje mogu povrijediti tijelo. A čovjek nije apsolutni gospodar svoga tijela. On kao i njegovo tijelo su podre|eni vjeri. Allah, dželle šanuhu, je rekao: "...Ne bacajte se svojim rukama u propast. ^inite dobra djela. Allah voli dobročinitelje." (2:195).
A Poslanik sallallahu alejhi ve sellem je rekao: "Ne nanosite štetu ni sebi ni drugima ".
U duhu spomenutog principa možemo utvrditi, pošto je dokazano da je upotreba duhana štetna po zdravlje, da je to haram, osobito pacijentu kome je ljekar ustanovio opasnost od pušenja. Cak i kada to ne bi škodilo zdravlju, to je ipak bacanje novca koji nije potrošen ni u vjerske ni u svjetske svrhe. "Poslanik s.a.v.s. je zabranio bespotrebno rasipanje
dobara." (El-Buhari)

Zabrana dobiva na težini ako je pušač toliko slabog materijalnog stanja da mu nedostaje za izdržavanje samoga sebe ili porodice.
Pušenje je zlo i u to niko ne sumnja. što znači da je općepoznat njegov status me|u narodom. A zlo je zabranjeno riječima Uzvišenog Allaha dželle šanuhu: "Allah vam nare|uje pravednost, činjenje dobra i pomaganje bližnjih, a zabranjuje vam bestidna djela, i sve što je ZLO i nasilje"! (En-Nahl: 90)

Tako|er, niko ne sumnja da je duhan ružno djelo. Kur'an zabranjuje sve što je ružno: "..koji im ružne stvari zabranjuje.." (El-Earaf, 157)

U najmanju ruku duhan je sumnjiva stvar za koju ne postoji eksplicite dokaz o zabrani ili dozvoli. Islam je naredio da se čovjek kloni sumnjivih stvari kako ne bi zapao u haram.

To što neki učenjaci tvrde da je pušenje duhana mekruh je samo traženje izgovora za nevaljalo djelo koje oni čine. Mekruh je nešto što je poku|eno i ružno, nešto što Allahu nije drago. Zar bi vjernik činio nešto što Allahu nije drago? Konstantno činjenje mekruha je takodjer haram.

A sada što se tiče konkretno vašeg slučaja;

I pored svega navedenog, pušenje nije dovoljan razlog za neženidbu odre|ene osobe. Pušenje ne spada u zapreke za ženidbu. Vaš je izbor hoćete li vi sa takvom osobom ući u brak, ali imajte na umu da će nastavak pušenja štetititi ne samo vašoj suprugi već i potomstvu. U koga će se djeca ugledati ako im majka bude konzumirala duhan? Ako već planirate oženiti tu djevojku, bilo bi jako dobro da joj prezentirate ove stvari o duhanu. Možda se i pokaje i ostavi to ružno djelo.
A što se tiče traženja razvoda, muškarac je slobodan da pusti ženu kada god on hoće. On će biti odgovoran ako učini nepravdu prema ženi. Ukoliko je brak jednom od supružnika (ili oboma) neizdrživi teret i nepravda koji se ni na koji drugi način ne mogu otkloniti, treba ga razvrgnuti. Razvod može, ponekad, biti grijeh kao npr. kada se razvodom nanosi šteta jednom od supružnika ili se postiže veća šteta od koristi, ili ista šteta kolika i korist. Prema tome, vi ste griješni samo ako joj neopravdanim razvodom učiniti nepravdu. Shvatam vas i vašu poziciju, ali isto tako i vi morate shvatiti da je čistoća Islama iznad svih naših želja i prohtjeva.

Pitanje 6.

Studiram na jednom fakultetu u Sarajevu, a na tom fakultetu ne postoji prostor za obavljanje namaza. često nam predavanja traju po čitav dan,

tako da namaz moramo obaviti na fakultetu. Obično se ja i jedna sestra sklonimo u neki ćošak, prostremo sedžadu i tu klanjamo. Me|utim, nekad zbog kratkoće trajanja pauze ili nečistoće, namaz moramo obaviti u cipelama. Da li je takav namaz ispravan, s obzirom da smo obuvene, i da na mjestu na kojem mi klanjamo ljudi hodaju u cipelama, a ne postoji drugi način.

Odgovor:

Namaz na takvim mjestima u obući je ispravan i ne postoji nikakva šerijatska zapreka. Od sunneta je ponekada klanjati u nanulama ili papučama. Analogno njima dozvoljeno je klanjati i u drugoj obući. Prenosi se da je Poslanik s.a.v.s. rekao: "Razlikujte se od židova, oni ne klanjaju u papučama i mestvama." Kada je Enes b. Malik upitan da li je Poslanik klanjao u papučama, odgovorio je: "Da". Od Abdullaha b. Amra se prenosi da je rekao: "Vidio sam Allahova Poslanika da klanja bos, a i u papučama."

Postoji još mnogo hadisa koji govore o tome da je Poslanik nekada klanjao u obući, a nekada ne. Situacija u kakvoj se vi nalazite vam daje potpuno pravo da i vi tako radite. S tim da se mora paziti da mjesto na kome se klanja bude čisto u smislu da ne njemu nema mokraće, krvi, izmeta, ili sperme itd. Blato i prašina i njima slično se ne smatraju nečistoćom, te ne smeta ako se na takvim mjestima klanja. Lijepo bi bilo nositi sa sobom sedžadu za klanjanje i na njoj klanjati kao što to rade neki studenti.

Pitanje 7.

Kakav je šerijatski stav u vezi brade?

Odgovor:

Puštanje brade je prema brojnim hadisima obavezno. Jedan od tih hadisa kaze: Razlikujte se od idolopoklonika, pustajte bradu, a potkresujte brkove. U drugom se takodjer imperativom kaze: Pustajte brade, a potkresujte brkove. U trecem stoji: Deset je sunneta prijasnjih vjerovjesnika: sisanje brkova, pustanje brade, pranje zuba misvakom. U cetvrtom hadisu Poslanik, s.a.v.s. je rekao: Sisajte brkove, pustajte brade i budite drugaciji od medzusija (vatropoklonika).

Poznato je da su idolopoklonici i vatropoklonici brijali brade. Poslanikova, s.a.v.s. zapovjed je da se razlikujemo od njih i da ih u tome ne slijedimo.

Sva cetiri mezheba se slazu o obavezi pustanja brade i zabrani njenog brijanja. Hanefijski mezheb zabranjuje i potkresivanje brade osim kada ona predje duzinu jedne sake. U tom slucaju, kako stoji u djelu En-Nihaje, dozvoljeno je potkresati ono sto predje duzinu sake, a ispod toga nije dozvoljeno. U djelu Fethul-Kadir stoji da je brijanje brade obicaj Jevreja, Hindusa, medzusija i stranaca. Poznato je i to da hanefijski mezheb ne prihvata svjedocenje na sudu osobe koja brije bradu.

Stav ostalih pravnih skola je identican hanefijskom.

Brijanje brade je protivno muskoj prirodi i pokusaj poistovjecivanja sa zenama. Brada je olicenje muskosti i vanjski oblik razlikovanja od zenskog roda. Onaj ko brije bradu je u najmanju ruku feminizirani muskarac, imitator zena, onaj koji mijenja

Allahov oblik stvaranja ili slijepi imitator drugih naroda. Da li smo se ikada zapitali zasto Allah muskarcima stvori bradu, a zenama ne?

Pitanje 8.

Moj otac je pocinio jedan od najvecih grijeha ili cak najveci grijeh.Opsovo je neuzubillah Allaha. Sve je pocelo kada mi je on reko da govorim stvari koje su laz, ali na to nisam na vrijeme mislio nego tek kada sam to vec ucinio (posluso ga i slago). To svjedocenje je vazno za njega pa je on vjerovatno mislio da to nije grijeh. Medutim nakon sto sam ja slago doso sam sebi i sjetio se sta sam ucinio. Odma sam se pokajo i odlucio da povratim rjec i da reknem istinu.

To sam nakon nekoliko dana i ucinio. (Cuo sam da jedan vjernik moze kod sebe imati zelju za bludom, za bogatstvom itd. ali laz u svome srcu nema). Poslije je to otac sazno i jako se razljutio na mene, a znao je da sam to bojeci se Allaha ucinio. Poslije je doso meni i pito me sta sam reko. Ja sam mu reko. Na to se je on izdero na mene i opsovao neuzubillah Boga, dodavsi rjeci "Kojem se ti klanjas". To je mene, kao sto bi i svakog vjernika muslimana, przilo i te rjeci su me boljele i dugo mi odzvanjale u usima. Sada sam ja ljut na mog oca i izbjegavam ga zbog toga. Moja pitanja glase:

- Sta sam ja duzan ciniti prema mome ocu, kako se prema njemu ponasati,

- Jesam li duzan Allaha moliti da mu porosti,

- Jel ispravno sto ga izbjegavam?

Razlog sto ga izbjegavam su kuranski ajeti koji govore da ne prijateljujemo sa neprijateljima Allahove vjere pa makar to bili i nasi ocevi.

Odgovor:

Vaš otac je ucinio veliki grijeh time što je opsovao Uzvišenog Gospodara. Po mnogim islamskim učenjacima, psovanje Allaha izvodi iz vjere osim ako je to čovjek učinio ne znajući za težinu grijeha. Iz vašeg pitanja se vidi da vaš otac ne poštuje vjeru i da je se ne pridržava. Zbog toga je suvišno govoriti o propisima vezanim za njega. Vi ste svakako dužni da ga savjetujete i da mu pokušate pojasniti izlaz iz situacije u kojoj se nalazi.

Što se vas tiče, dužni ste mu činiti dobročinstvo, bez obzira da li vjeruje ili ne i to prema naredbi Uzvišenog Gospodara A svojim roditeljima činite dobročinstvo, ali mu ne smijete odobriti i prećutiti psovanje Uzvišenog Gospodara. Dužni ste moliti Allaha da mu oprosti ukoliko on ne zna da je to, što je učinio, grijeh. A ukoliko zna, onda niste dužni i nije vam dozvoljeno tražiti oprost za njega, također prema naredbi Uzviženog: Vjerovjesniku i vjernicima nije dozvoljeno da mole oprosta za mnogbošce, makar im bili i rod najbliži (Et-Tevbe, 113)

Svoga oca nećete izbjegavati, već mu svojim druženjem sa njim praktično pokazati ponašanje i vladanje jednog vjernika. Ako ga napustite, ništa nećete postići i ne možete naći za takav postupak potporu u Kur'anu. Naprotiv, naći ćete da Ibrahim nije napuštao svoga oca Azera sve dok on sam to nije zatražio od njega. Azer je rekao Ibrahimu: Ako se ne okaniš, zbilja ću te kamenjem potjerati, zato me za dugo

vremena napusti! (Merjem, 46)

Druženje i poslušnost ocu ne znači prijateljevanje sa njim na bazi podrške njegovu božanstvu i odobravanje njegove vjere, odnosno nevjere

Pitanje 9.

Ako možete reci po pitanju osvete u islamu i da li je dozvoljeno da ako neko nanese zlo bratu muslimanu da ga ovaj osveti fiziki ili da uputi dovu Allahu dž.š.?

Odgovor:

Pojedinačna osveta za nanešeno zlo u islamu nije preporučljiva. Musliman se ne sveti za zlodjela koja su mu drugi nanijeli, već mu se preporučuje: Ti lijepim zlo uzvrati (El-Muminun, 96) Milosrđe se nalazi na razini međuljudskih odnosa.

U islamskoj državi uzvraćanje na zlo je regulisano zakonom kao i sva druga prava. Što znači da je zakonu dozvoljeno sankcionisati sva zlodjela i zločine. Odmazdu za ubistvo ne izvršava pojedinac samoinicijativno, već je za to zadužen zakon i sud. Kada se utvrde sve okolnosti pod kojima je izvršen određeni zločin, onda se shodno kuransko-hadiskim tekstovima određuje visina kazne. Čak ako oštećeni i oprašta, država i društvo imaju pravo poduzeti potrebne mjere za očuvanje prava i poretka, jer zločin ima težinu koja iznad interesa pojedinca prelazi i na društvo.

U osnovi odmazda je dozvoljena: Propisuje vam se odmazda za ubijene, slobodan za slobodna i rob za roba i žena za ženu. A onaj kome rod ubijenog oprosti, neka i oni velikodušno postupe, a neka im on dobročinstvom uzvrati. To je olakšanje od Gospodara vašeg i milost. A ko nasilje izvrši i poslije toga, njega bolna patnja čeka. U odmazdi vam je opstanak, o razumom obdareni, da biste se ubijanja okanili. (El-Bekara, 178,179)

Ali je njeno izvršenje uvjetovano zakonom. Dakle, nije dozvoljena pojedinačna i samoinicijativna osveta ili odmazda. Onaj ko vas je pokrao, nećete ići i vi njega pokrasti. Onaj ko vas je potvorio, nećete mu uzvraćati istom mjerom, već ćete se za to obratiti nadležnom organu u islamskoj državi ili nadležnom organu u sekularističkoj državi poput ove naše. Kada bi samoinicijativna odmazda i osveta bile dozvoljene, to bi dovelo do opće anarhije u društvu i skrnavljenja ljudskih prava.

Sljedbenicima knjige bilo je propisano: A Mi smo im u njemu naredili: život za život, oko za oko, nos za nos, uho za uho, zub za zub, a za ranjavanje primjerena kazna. A onome ko od odmazde odustane, biće mu to od grijeha iskupljenje (El-Maida, 45)

Ovo načelo koje je objavljeno u Tevratu nastavlja se i u islamskom zakonu, ali uz dodatnu odredbu da oštećeni može velikodušno oprostiti kao otkupljenje za sebe samog. Kad se neko u dobroj namjeri odrekne osvete, time se brišu mnoge od njegovih grešaka. Poslanik s.a.v.s. je to objasnio na slijedeći način: Ako je neko povrijeđen i odriče se osvete njegovi grijesi će mu biti oprošteni srazmjerno veličini njegova oprosta.

U toku borbe se dozvoljava i pojedinačna osveta i to u istom omjeru kao što su i neprijatelji nanijeli zla.

Dovu je svakako bolje uputiti i u njoj spomenuti uputu a ne zabludu.

Pitanje 10.

Sta treba uraditi sa manjom ili vecom kolicinom nadjenog novca na zabacenom mjestu? Koliko dugo treba cekati na vlasnika i koliko treba uloziti na trazenje vlasnika ako se radi o manjem iznosu?

Odgovor:

Bez obzira o kolikoj kolicini nadjenog novca se radilo, musliman je duzan vratiti je njegovom vlasniku. Ukoliko vlasnik nije poznat, onda se putem sredstava informisanja posalje obavijest o pronadjenom novcu s tim da se ne spominje kolicina novca radi eventualnih spekulacija. Period koji je predvidjen za trazenje vlasnika jeste godina dana. Ukoliko se vlasnik ne pojavi, novac se podijeli u sadaku ili u neke druge svrhe. Ako bi se desilo da se vlasnik pojavi nakon godinu dana, pronalazac novca ce ga obavijestiti sta je uradio sa novcem. Ako se vlasnik slozi s njegovim djelom dobro je za obadvije strane. Ako, pak, bude insistirao na vracanju novca, onda ce mu ovaj koji je pronasao novac uredno ga namiriti, a njemu pripada nagrada za sadaku. Ako se vlasnik nikada ne pojavi, nagrada od sadake ili djela od opce koristi pripada onome ko je pronasao novac pa ga udijelio.
Ukoliko se radi o maloj kolicini novca, pronalazac novca je pred izborom da li da se puno angazuje oko trazenja vlasnika ili ne. Postoji misljenje da ukoliko se radi o manjoj kolicini novca da prije nego se bilo sta sa njim ucini, treba sacekati period od cetrdeset dana.

Pitanje 11.

Nedavno sam ostao poprilicno zbunjen i konfuzan kada sam cuo od jednog brata da se ispit na fakultetima ili drugim svjetovnim školama može kupiti. Navodno je potrebno da se zna da doticni profesor prima novac, a od tog ispita zavisi diploma. Ako bi ovako stvari stajale bojim se da bi legalizirali posao lovaca u mutnom tj. današnje pojave kupovanja ispita i diploma, istovremeno dovodeći u pitanje trud hiljade drugih studenata koji znanje stjeu radom i znojem. No, kako je ovo moje mišljenje (zasnovano više na logici a manja na islamskom znanju), pitanje je, postojili šerijatska osnova za ovakvu radnju?

Odgovor:

Ispitni rokovi svake godine iznova aktueliziraju pitanje korupcije na fakultetima. Kupovine ispita ima i vec je javna tajna kod kojih se profesora ocjena može kupiti. Ovo nase drustvo je totalno u korupciji i zbog toga nije cudo da korupcije ima i tamo gdje se najmanje nadamo. Posteni i vrijedni se zakidaju na sve strane a njihova prava se nemilice krse.
Stoga, Vi potpuno ispravno razmisljate kada se radi o tzv. kupovini ispi

Pitanje 12.

Da li smije momak izaci sa djevojkom i prosetati sa njom nasamo? D.oci kod nje ili ona doci kod njega u stan i asikovati na taj nacin sto nece ciniti blud? Po misljenju mog druga covjek se ne moze drugacije ozeniti. Pa ti nam objasni kakav je stav islam o ovome.

Odgovor:

Kada Islam nešto proglasi haramom, kao što je zinaluk, onda on prepriječi sve puteve koji vode tom haramu zabranjujući i sva sredstva i pripreme koje dovode do toga. Islam neće da rasplamsava mirne, uspavane strasti i da otvara prostore iskušenja pred muškarcem i ženom, da ih podstiče na nemoral ili ono što će ih približiti nemoralu ili što će utrti put do njega. Islam to sprečava i preventivno zabranjuje presijecanjem svih puteva i odstranjivanjem svega što navodi na to.

U ove načine koje zabranjuje Islam ubraja se i osamljivanje muškarca sa ženom koja mu nije bliža rodica. To ne znači gubljenje povjerenja prema nijima, već je to zaštita od navo|enja na zlo ili loše misli koje bi se mogle aktivirati u njihovoj podsvijesti prilikom izoliranog me|usobnog susreta muškarca i žene. Poslanik s.a.v.s. je rekao: Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka se nipošto ne osamljuje sa ženom bez njezina pratioca; treći s njima dvoma je šejtan. Ovako se neutrališe eventualna sumnja i sumnjičavost bilo prema ženi ili muškarcu.

činjenica je da živimo u vremenu poremećenih moralnih vrijednosti i da u skladu s tim izlazak s djevojkom, šetanje, osamljivanje u njenoj kući itd. ne predstavlja neki moralni prekršaj. Svijet me|u kojima i naš narod se skoro pa navikao na to i počeo smatrati normalnim ponašanjem. Sa lica dana i iz običaja našeg naroda praktično su nestali pozitivni maniri i načini opho|enja mladih. U njihovo vrijeme, u tome ćemo se svi složiti, nije bilo nemorala kao što ga danas vidimo na našim ulicama. Velikom procentu nemorala, izme|u ostalog su doprinijeli i nesmetani i slobodni izlasci dvoje mladih me|u kojima je jedina spona to što su oboje mladi i puni strasti.

Brojne su djevojke ostale unesrećene i doživotne usidjelice zbog toga što su dopustile da se u svom ili mladićevom stanu osame. Ako pak i nije do toga došlo, a ono je izazivalo odre|enu dozu sumnjičavosti u dotičnu djevojku, jer ako je jednom dopustila da se osami, sutra će dopustiti da i u kuću svoga muža pusti osobu koja nije u rodbinskim odnosima sa njom ili njenim mužem. Zbog toga Islam u korijenu liječi problem. On i ne dozvoljava da se problem uopće pojavi.

Ne bi se složio sa vašim drugom koji tvrdi da se danas praktično i ne može drugačije oženiti osim ako se izlazi sa djevojkom i osamljuje. Sve ovisi od toga šta traži odre|eni mladić ili djevojka. Ako mladić traži prolaznu zabavu i trenutno zadovoljenje svojih strasti, onda je istina ovo što tvrdi vaš prijatelj i neće mu smetati ako na|e djevojku s kojom je neko već izlazio. Ako pak traži buduću suprugu i majku svojoj djeci, onda će dobro gledati koga će izabrati. Nema sumnje da će svaki muškarac prilikom traženja ovakve djevojke tražiti onu koja nije izlazila i s drugim se osamljivala. Jer je to na neki način garant da je djevojka i moralno očuvana.

Način ašikovanja danas prisutan kod nas je više komprimitirajući vid rušenja ženskog morala nego što je u korist i svrhu pronalaženja rješenja za buduće bražne drugove.

Na kraju, Islam dozvoljava da se dvoje mladih ljudi upoznaju prije braka, ali je to upoznavanje uvjetovano granicama šeriata. Kada se neko naumi ženiti i kad se opredjeli da se zaruči s nekom ženom, dozvoljeno mu je vidjeti tu ženu i prije braka. On treba da tu ženu prihvati bez predrasuda i zakulisnih igara, da ne ide na put zavezanih očiju, da izbjegne padanje u grešku i da se ne uplete u nešto što mu ne bi bilo drago.

Oko je glasnik duše i moguće je da susret očiju bude put susretu srca i sjedinjenju duša.

Pitanje 13.

Posto su kod nas na sijelima pocele kruziti price da hadis moze derogirati Kur'anski ajet, mene interesuje da li je to istina? I da mi objasnite i navedete koji primjer. Unaprijed, da vas Allah nagradi!

Odgovor:

Postoje dvije vrste derogacije Kur'ana sunnetom. Derogacija Kur'ana sunnetom pojedinačne predaje, koju većina teoretičara smatraju nemogućom, i derogacija sunnetom mutevatir predajom. Ova vrsta derogacije Kur'ana sunnetom moguća je kod imama Malika, Ahmeda (prema jednoj predaji) i Ebu Hanife na osnovu općeg značenja ajeta sure En-Nedžm: On ne govori po hiru svome to je samo Objava koja mu se obznanjuje. (En-Nedžm, 3,4). Ovaj ajet potvr|uje da je i ono što se objavljuje Poslaniku s.a.v.s. (hadis) tako|er objava kao i Kur'an.

Me|utim, kod šafijskog mezheba ni ova vrsta derogacije Kur'ana sunnetom nije moguća, kao ni kod hanbelijskog mezheba po drugoj predaji na osnovu općeg značenja ajeta: Mi ni jedan propis ne promijenimo, niti ga u zaborav potisnemo, a da bolji od njega ili sličan njemu ne donesemo.. (El-Bekara, 106) Po njima se iz spomenutog ajeta zaključuje da postoji samo zamjena ajeta ajetom, odnosno Kur'ana Kur'anom, a ne nekom drugom vrstom objave, pa je stoga, i zamjena nemoguća.

Me|utim, u djelu El-Itkan se spominje koji su to ajeti u Kur'anu koji su derogirani, i koji hadisi su ih derogirali. Jedan od ajeta čiji je propis derogiran hadisom jeste: Kada neko od vas bude na samrti, ako ostavlja imetak, propisuje vam se, kao obaveza za one koji se Allaha boje, da pravedno učini oporuku roditeljima i bližnjima. (El-bekara, 180)

Ovaj ajet je derogiran mutevatir hadisom u kome Poslanik s.a.v.s. kaže: Ne može se oporukom ostaviti imetak nasljedniku. Opće je poznato da nasljednici ne učestvuju u testamentu. Pošto su roditelji i bližnji inače pravni nasljednici, njima se ne može oporučiti.

Pitanje 14.

Prije nego sto postavim pitanje dat cu neke napomene. Naime,imam nijet,inshaAllah, promijeniti ime, ali majka mi bas nije nesto raspolozena po tom pitanju. Ja mislim to sto prije uraditi jer imam vec 23 godine. Ali kazem majka se buni. Sta u ovom slucaju da radim, kako da to rijesim a da bude u skladu sa islamom?

Odgovor:

Kada se radi o promjeni imena, treba imati razlog zbog cega se to radi. Koji je vas motiv promjene imena koje vam je dala vasa majka? Ako vase ime nije muslimansko ime i zbog toga zelite da ga promijenite, onda mati pa i niko drugi nema pravo da vas u tome sprecava, jer je Poslanik s.a.v.s. rekao:' Jedno od prava djeteta kod

njegovih roditelja jeste da mu nadjenu lijepo muslimansko ime.' U drugom hadisu je rekao: 'Nadijevajte svojoj djeca lijepa imena, jer ce se ljudi na sudnjem danu po njima prozivati. A kao dokaz da vas roditelj ne smije da se protivi promjeni nemuslimanskog imena jeste hadis Poslanika s.a.v.s. u kome on kaze: " Nema poslusnosti covjeku u grijehu prema Stvoritelju."
Ukoliko zelite promijeniti svoje ime jer vam se jednostavno ne svidja, iako je ono muslimansko, u ovom slucaju nemate dovoljno razloga da se zamjerite sa svojom majkom. Zbog toga ste trebali spomenuti svoje ime kako bismo mogli kompletirati odgovor na vase pitanje.

Pitanje 15.

Da li je dozvoljeno snimati predavanja sa radija?

Odgovor:

U Islamu postoje autorska prava koja su zasticena kao i sve drugo. To znaci da ono sto smo rekli, napisali, otpjevali, se smatra nasim intelektualnim vlasnistvom koje nam ne moze niko otudjiti bez nase saglasnosti isto kao sto bilo koji predmet koji se smara nasim imetkom ne moze niko uzeti bez dozvole. Sve sto se bespravno uzima je kradja koja za sobom povlaci krivicne posljedice.
U slucaju snimanja radio emisija, one su same po sebi javne. Urednistvo ih emituje s namjerom udovoljenja slusaocima. Slusaoci pomazu ili placaju radio a za to dobivaju program koji slusaju u svojim kucama. Ukoliko se urednistvo radija i autor nisu izjasnili po pitanju zabrane snimanja dozvoljeno je slusaocima snimati program ukoliko imaju namjeru da ga licno i samo oni slusaju. Ukoliko imaju namjeru snimati s namjerom komercijalizovanja programa, u tom slucaju im nije dozvoljeno snimati bez dozvole autora.

Pitanje 16.

Mozete li malo vise objasniti o naslijedjivanju roditelja koji su ne muslimani i je li dozvoljeno moliti Allaha za oprost roditelja koji su umrli a nisu izvrsavali vjerske duznosti?

Odgovor:

Poslanik s.a.v.s. je u jednom hadisu kojeg prenose Buharija i Muslim rekao: "Vjernik ne moze naslijediti nevjernika, niti nevjernik vjernika." Prema tome, ako su roditelji ostali nemuslimanima i nisu prihvatili islam a njihovo dijete jeste, ono ih ne moze naslijediti prema stavu vecine islamskih pravnika, a na osnovu gornje-spomenutog hadisa. Zabrana nasljedjivanja izmedju muslimana i nevjernika je preventivna mjera koja muslimana cuva da se ne uprlja haram imetkom, jer nevjernik ne vodi racuna o tome sta je halal a sta haram.
Roditelji koji su umrli a nisu vjerovali u Allaha tj. oni koji su umrli kao nevjernici za njih nije dozvoljeno moliti Uzvisenog Allaha. A da li su bili vjernici ili ne to zna njihov najblizi. Dokaz da nije dozvoljeno moliti za takve roditelje jeste kur'anski ajet: "Vjerovjesniku i vjernicima nije dopusteno da mole oprosta za mnogobosce, makar im bili i rod najblizi, kad im je jasno da ce oni stanovnici u dzehennemu biti." (Et-Tevba, 113)

Poslanik s.a.v.s. je molio Allaha da mu dozvoli da cini istigfar za svoje roditelje pa mu nije bilo udovoljeno.

Medjutim, ako se radi o roditeljima koji su bili vjernici ali iz nekih razloga nisu izvrsavali farz duznosti, za njih se moze moliti Allahu, jer su oni umrli kao veliki grijesćnici, a po nasem akidetu ne izlazi iz vjere onaj ko je veliki grijesnik. Upravo zbog toga se i moli Allah da mu oprosti veliki grijeh. Dakle, postoji razlika izmedju onoga ko je umro kao kafir i onoga ko je umro kao veliki grijesnik.

Pitanje 17.

Je li dozvoljeno nemuslimanima cestitati njihove praznike jer sam procitao odgovor od jednog brata citiram- 'upotrebljavati rijeci koje nece utjecati na nase opredijeljenje, npr. ''Sretan ti praznik'' i sl. Mi se ne mozemo izolirati i izbjegavati komunikaciju sa nemuslimanima. Nismo u muslimanskom nego u nemuslimanskom okruzenju. Nase izbjegavanje drugih i drugacijih odvelo bi nas u potpunu izolaciju. I ovako nam je veoma tesko.

Odgovor:

Svi navedeni argumenti u korist cestitanja tudjih praznika imaju svoje mjesto i mislim da brat koji vam je ovako odgovorio je veoma mudar i savjestan. Ja bih samo dodao da ako se radi o prazniku koji direktno atakuje na nase akide (nasu vjeru) poput svetog trojstva, bozica, uskrsa itd. u ovim slucajevima nije dozvoljeno reci im cak ni ''Sretan ti praznik'', jer se tim cestitanjem cestita upravo ono troje sto je u poptunoj suprotnosti sa nasim ucenjem kao i ucenjem Isa'a i Musa'a alejhimesselam. Cestitati im znaci priznati idolatriju i priznati njihovo bogohuljenje. Zbog toga se treba dobro gledati sta im se cestita. Zvot u njihovom okruzenju ne smije znaciti potpunu asimilaciju u vjerskom pogledu.

Pitanje 18.

Da li ja mogu kasetu sa vasim predavanjem presnimiti za licne potrebe?

Odgovor:

Ja vam dozvoljavam da kasetu sa mojim predavanjem presnimite za licne potrebe. Bilo bi dobro da ovako svi traze dozvolu, svejedno radilo se to o mojim ili predavanjima druge brace muslimana. I svejedno, radilo se to o knjigama ili clancima. Molim uzvisenog Allaha da sve ono sto radimo bude samo u Njegovo ime.

Pitanje 19.

Poslije vaseg odgovora u 18 krugu odgovora shvatio sam da karakteristike muslimana (sabur, upornost, želja i dobrota) treba da budu iznad trenutnog stanja u kome se nalazimo i da razum treba da prevlada nad trenutnim osjećanjima. I da bez obzira koliko roditelji bili prema nama trenutno nepravedni oni su ipak naši roditelji koji su nas rodili i o nama se brinuli i brinut će se u toku čitavog našeg života samo na svoj način za koji oni misle da je najbolji, bilo sa spoznajom istine ili bez nje. Međutim u prošlom pitanju sam izostavio život u džahilijetu radi stida zbog počinjenog dijela u kome smo počinili blud bez spoznaje o težini grijeha koji smo učinili da nam Allah dž.š. oprosti. I zato da ispravimo nepravdu koju smo učinili prema sami sebi i prema Allahu dž.š. I zbog Njegove upute dvoma zalutalim na ovom dunjaluku koje On uputi svojom neizmjernom milošću Hvala Allahu dž.š Da li možeš da mi makar ukratko odgovoriš da li se u toj situaciji šta

mijenja i kako da rješimo navedeni problem jer ne znam šta da uradim. Da te Allah dž.š. brate nagradi najljepšom nagradom za učinjeni trud u pomoći koju si nam pružio. Još nešto želim da ti napišem, ako bi mogao da neobjavljuješ ovo pitanje i odgovor jer malo je danas slučajeva sličnih nama da se nebi desio kakav nered pri objavljivanju između roditelja i nas. Moliti ću Allaha dž.š. da nam oprosti grijehe i nama i našim roditeljima i svim muslimanima na ovom dunjaluku i da nas uputi na pravi put sa kojim će On biti zadovoljan. I mi samo želimo da udovoljimo onome što Allah dž.š. želi, traži, hoće i voli.

Odgovor:

Volio bih da ste u svom prvom pitanju bili malo precizniji i dorečeniji. To bi nam umnogome pomoglo u rješavanju novonastale situacije. Imajući na umu ono što sam vam već rekao i uzimajući u obzir vaše drugo pitanje u kome vi spominjete da ste sa tom osobom (koja je vaša rodica) počinili zinaluk (molim Uzvišenog da vam oprosti), ja vam mogu reći još ovo: Dajdžišnu nije zabranjeno oženiti. Uzvišeni Allah je dozvolio ženidbu rodica koje nisu spomenute u 23. ajetu sure En-Nisa i po ovom pitanju nema dileme. Međutim, u ukolnostima u kojima mi živimo i s obzirom na naše društvene odnose, veomaje teško praktikovati ovaj halal. Čak šta više, njegovo praktikovanje mežu narodom koji ne shvata osnovne stvari svoje vjere izaziva više štete nego koristi.

Vi ste učinili zinaluk sa djevojkom koja je vaša rodica i sada biste se htjeli iskupiti na taj način što biste je oženili. Ženidbom vaše rodice vi nećete ispraviti nepravdu nanesenu porodicama i djevojci, niti ćete saprati sa sebe grijeh koji ste počinili. Djevojka je u ovom slučaju ugrožena i zbog toga bi bilo dobro da se raziđete i da ona sreću traži na drugom mjestu. Nemojte joj dodatno zagorčavati život, jer već ste jednom to učinili. Teško je natjerati naš narod da shvati ovaj kur'anski halal. Smatram da bi ženidba rodice u ovom trenutku samo pogoršala odnose između vas i djevojkine rodbine s jedne strane i vas i vaših roditelja s druge strane. Šteta koja bi nastala posljedicom ženidbe rodice bi bila daleko veća nego li korist koja se ogleda u spajanju dvoje mladih koje se vole. Pogotovo treba imati na umu da su vam i prijetili i mrtvim glavama i kidanjem svih odnosa. U ovakvim situacijama vjernik bira između sprečavanja štete i pribavljanja koristi i uvijek odabire sprečavanje štete. Šteta u vašem slučaju jeste nered i sukobi koji će se desiti kao posljedica ženidbe. Pribavljanje koristi jeste vaša ženidba sa vašom rodicom koja je u suštini korist samo za vas dvoje. Shodno šeriatskom pravilu vi ćete se odlučiti na sprečavanje štete kao jedino razumno rješenje na uštrb svoje lične koristi od ženidbe. A Allah najbolje zna. U svakom slučaju dužni ste se povjeriti roditeljima i jednima i drugima i pokušati u dogovoru sa njima riješiti novonastalu situaciju.
Mislim da nema razloga da se ne objavi ovaj odgovor ali zajedno sa onim prethodnim u devetnaestom krugu pod pitanjem br. Radi ibreta i pouke drugima. A vaše ime je svakako zaštićeno. Molim Uzvišenog da vas učvrsti u vjeri i da vam oprosti za učinjeno. Mnogo činite istigfar!

Pitanje 20.

Da li je dužan postiti onaj koji radi teske fizicke poslove?

Odgovor:

Govoreci o onima koji nisu duzni postiti Uzviseni Allah je rekao: "… Onima koji ga jedva podnose, otkup je da jednog siromaha nahrane…" (El-Bekara, 184)

Radnik koji obavlja teske fizicke poslove koji mogu dovesti do slabljenja tijela i iznemoglosti ili bolesti nije duzan postiti ukoliko je nuzno da te poslove obavlja bas u mjesecu ramazanu. Ako teske poslove moze odgoditi, on ce ramazan postiti a posao obaviti kasnije u drugim danima. Ukoliko se radi o radniku koji je u stalnom radnom odnosu i nema mogucnosti da odgada poslove, on ce jesti u toku dana, ali ce za sve dane koje nije postio dati otkup (fidju) tako sto ce za svaki dan nahraniti jednog siromaha. "Allah zeli da vam olaksa, a ne da poteskoce imate".

Svaki se vjernik prije prilaska koristenju olaksica treba potruditi pronaci mogucnost za redovni post bez odgadanja, jer Allah kaze: "A, bolje vam je, neka znate, da postite."

Pitanje 21.

Da li ja u toku ramazana mogu pocastiti nekoga ko ne posti?

Odgovor:

Ukoliko se radi o jednoj od osoba koje iz određenih razloga ne mogu postiti, poput žene u hajzu, čovjeka koji obavlja teške fizičke poslove, starca koji zbog bolesti ili starosti ne može postiti, i ako vam neko od njih dođe u goste, vi ga možete počastiti jer je njima svakako dozvoljeno mrsiti. Ali, neka se i oni malo ustručavaju i neka imaju na umu da se nalaze kod osobe koja posti i neka znaju da je bolje da pred njima ne jedu.

Međutim, ukoliko se radi o jednoj od osoba koje su dužne postiti, onda vam nije dozvoljeno da ih častite jer na taj način podržavate one koji ne praktikuju ovaj Allahov farz. A Uzvišeni Allah je rekao: "Potpomažite se u dobru, a ne potpomažite se u grijehu".

Pitanje 22.

Da li je dozvoljeno muslimanu da prvi pozdravi nemuslimana?

Odgovor:

Dozvoljeno je muslimanu da prvi pozdravi nemuslimana, ali ne uobičajenim islamskim pozdravom već pozdravom kojim je Poslanik s.a.v.s. započinjao svoja pisma upućena stranim vladarima, a koji glasi: "Es selamu 'ala men itteba'l-huda" Neka je selam na onoga koji slijedi uputu! U jednoj predaji Katade kaže: "Kada ulazite židovima i kršćanima pozdravite ih na slijedeći način "Es'selamu 'ala men itteba'l-huda".

Ali kada se radi o uobičajenom selamu koji glasi "esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu", musliman ne pozdravlja prvi nemuslimana njime jer je Poslanik s.a.v.s. rekao: "Ne započinjite vi prvi sa selamom, a ako vas oni pozdrave vi im odvratite sa riječima "ve alejkum". Uzvišeni Allah je rekao: "Kada pozdravom pozdravljeni budete, ljepšim od njega otpozdravite, ili ga uzvratite, jer će Allah za sve obračun tražiti." (En-Nisa, 86)

Pitanje 23.

Kada se smije nesto reci za nekoga a da to ne spada pod gibet i je li dozvoljeno o nekome nesto pricati a da se ime njegovo ne spominje?

Odgovor:

Postoje slučajevi i situacije u kojim je dozvoljeno spominjati druge i tada se to ne smatra ogovaranjem niti je pokuđeno. Neki od tih slučajeva su; čovjeku kome je učinjena nepravda dozvoljeno je da se požali nekome ko je sposoban da mu pomogne. Tada mu je dozvoljeno ispričati sve o onome ko mu je nepravdu nanijeo. Tako isto je dozvoljeno ispričati ružno djelo nekoga počinioca onome ko je sposoban da spriječi ili promijeni to ružno djelo, i ne širiti priču okolo. Dozvoljeno je pričati o drugom u slučaju da tražimo fetvu od učenjaka kome ćemo kazati šta nam se desilo sa bratom kako bismo znali riješiti spor. Ako je počinilac grijeha pijanica, dozvoljeno je javno pričati o njegovom djelu kako bi ga to natjeralo da ga se prođe. Dozvoljeno je za primjer navesti počinioce nekih grijeha kako bi se muslimani znali čuvati dotičnih grijeha.
U hadiskoj nauci je poznato stručno ocjenjivanje prenosilaca hadisa. Tada se provjerava pravednost i pouzdanost ravije i pri tome se iznose mišljenja i stavovi o njima. Takve ocjene ne spadaju u gibet i u ovom slučaju je dozvoljeno govoriti o drugome (prenosiocu hadisa).
Dozvoljeno je svjedocima govoriti o osumnjičenom i optuženom u svrhu dokazivanja zločina.

Pitanje 24.

Zbog problema sa zubom namjeravam posjetiti stomatologa. U mom gradu nema dobre doktorice, zene stomatologa, koja dobro pravi zube, vec sam im isla nekoliko puta. Upravo su mi se ti zubi pokvarili i zagnojili. Da li da posjetim doktora muskarca, koji veoma kvalitetno radi popravku. Molim da mi hitno odgovorite sta da radim?

Odgovor:

Pri liječenju žene od bilo koje bolesti koja zahtijeva dodirivanje njena tijela a posebno koja zahtijeva otkrivanje stidnih mjesta liječnici se biraju po slijedećem redosljedu: liječnica muslimanka, ako takve nema onda pouzdana liječnica nemuslimanka, ako takva ne postoji onda pouzdan liječnik musliman, a u nedostatku takvog pouzdan liječnik nemusliman.
U vašem slučaju radi se o nedostatku sposobne doktorice koja bi vam liječila zube. Postojeća doktorica loše pravi zube i ako odete njoj vi se bojite da će vam ona učiniti veću štetu nego korist. Zbog toga ste vi dužni pronaći drugu liječnicu koja je stručnija od prve kao bi ste slijedili onaj gore spomenuti redoslijed. Nije uredu da muškarac koji vam nije bliži rod dodiruje vaše tijelo osim u nuždi. A da li je nužda ili ne, to ćete vi odrediti na osnovu ovoga što vam kažem. Ukoliko ste sve od sebe učinili u nastojanju da nađete stručnu ljekarku zubarku i niste je pronašli, a vama prijeti opasnost oboljevanja zdravih zubi, u tom slučaju ćete se obratiti ljekaru muškarcu. Molim Allaha da vam bude na pomoći. Ovo je još jedan od apela koji nas upozoravaju da podhitno trebamo iškolovati djevojke koje će se opredjeliti za ovu vrstu posla. Ova smjer postaje fardi kifajetom za mnoge sestre muslimanke, posebno one koje zbog svojih vjerskih ubjeđenja ne žele doći u situaciju da zbog nepostojanja žene ljekara moraju da se obrate muškarcu ljekaru.

Pitanje 25.

Zelio bih postaviti dva pitaanja,prvo je vezano sa nagradnom igrom bingo(ako ste upoznati,svakog petka,ne znam tacno u koliko sati na FTV1),lutrija svake sedmice pozove jednu od skola da gostuju,i na startu svaki ucenik dobije 50Km(bez ulaganja),i svaki peti izvuceni u toku igre dobija 100(to nije ni bitno),ono sto je bitno jeste to da je nasa skola gost jedan od petaka u januaru,i među tim odlicnim koji su kao nagradjeni odlazkom sam i ja,kako da postupim?
Drugo pitanje vezano je za matursko vecr,posto se blizi ta maturska vecer(a predpostavljam da znate kakve su te veceri,kod nas je tradicionalno prolazak sa partnerkom kroz grad,pa odlazak na tu zabavu gdje bude alkohola,nepristojno obucenih djevojaka itd,al taj jedan dio moci cu insallah odbiti, a sada kada ja nebih otisao izazvao bih afekat kod roditelja i sigurno burne reakcije srdzbe,kako komentarisete to da odem al bez parterke i samo da budem na veceri kako bih mogo reci da sam bio?

Odgovor:

Kocka je zašla u sve pore našeg društva. Prisutna je u kući, školi, klobovima, na trgovima, u hotelima, vozovima, brodovima, avionima. Postala je ciljem mnogih jer su u njoj vidjeli put za brzo sticanje imetka.
Metode kockanja su uznapredovale u odnosu na one koje su bile poznate u prvo vrijeme. Pojavom elektronskih aparata kocka je dobila nove vidove praktikovanja. Igre na sreću su preplavile čitav svijet i od njih se prave spektakli i kulturni događaji.

Kada bismo htjeli da definišemo kocku onda bismo rekli “Kocka je svaka igra između dvije ili više osoba kojoj je predmet novac, kojeg pobjednik u igri uzima od pobijeđenog.”[1] Kocka je i svaka igra na sreću koja odvraća čovjeka od spominjanja Allaha i obavljanja namaza.[2] Kocka je širi pojam koji obuhvata sve igre koje se zasnivaju na sreći, slučaju, strahu i riziku, gdje jedna strana sigurno dobija a druga sigurno gubi.

Islam je kategoričan po pitanju zabrane kocke. Brojni su dokazi iz Kur’ana, Sunneta, konsenzusa islamske uleme i razuma.

Kur’an: “Pitaju te o vinu i kocki. Reci: Oni donose veliku štetu, a i neku korist ljudima, samo je šteta od njih veća od koristi..” (Sura El-Bekare, ajet 219)
“O vjernici, vino, kocka i kumiri i strelice za gatanje su odvratne stvari, šejtanovo djelo; zato se toga klonite da biste postigli što želite. Šejtan želi da pomoću vina i kocke unese među vas neprijateljstvo i mržnju i da vas od sjećanja na Allaha i od obavljanja namaza odvrati. Pa hoćete li se okaniti? (Sura El-Maide, ajet 90,91)
Kocka je, kao i alkohol postepeno zabranjivana. U početku Islama je bila dozvoljena isto kao i alkohol. Ashabi su kockali u deve, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, im to nije branio. Da bi nakon njihova pitanja o statusu kocke i alkohola u Islamu bili postepeno zabranjivani. U njima ima neznatne koristi za ljude, ali je veća šteta. Kocka je djelimično umanjena ali ne i potpuno obustavljena dok nije došao ajet koji ju potpuno zabranjuje. “O vjernici, vino kocka i kumiri i strelice za gatanje su odvratne stvari, šejtanovo djelo; zato se toga klonite da biste postigli što želite….”

---

[1] Sa’di Ebu Džib “El-Kamus el-fikhi lugaten vestilahan”, str. 309.

[2] Ibnu Tejmijje “Medžmu’u fetava”, str. 32/242.

Riječ “odvratne” upućuje na pokuđenost ovih djela u Islamu. Ona se u Kur’anu uvijek pojavljuje kada se hoće nešto zabraniti. Takav je slučaj u ovim primjerima: “..pa budite što dalje od kumira odvratnih…” (El-Hadždž, ajet 30) Ili u drugom ajetu: “ili svinjskog mesa, - to je doista odvratno”. (El-En’am, ajet 145)
Allah je uporedio kocku sa kipovima koji su znak višeboštva i učinio je šejtanskim poslom i izvorom neprijateljstva, a ovo je poseban segment koji govori o štetama kocke. Da bi na kraju Allah, subhanehu ve te’ala, postavio pitanje "Pa hoćete li se okaniti?" koje u ovom slučaju označava naredbu kao što to kaže mufessir El-Alusi u svom tefsiru[3].

Sunnet:
Brojni su hadisi koji govore o kocki i zabrani iste. Neki od njih su:
1. Hadis od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, u kome Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko kaže svom prijatelju: “Dođi da se kockamo, neka podijeli sadaku.”[4] Kao što se vidi iz hadisa kockanje je veliki grijeh gdje i sami spomen iste zahtijeva dijelenje sadake.
2. Sulejman ibnu Burejde prenosi od svoga oca da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko se kocka isto je kao da je stavio ruku u meso i krv svinje.”[5]
U ovom hadisu kocka je upoređena sa svinjskim mesom i krvlju. I jedno i drugo su zabranjeni. Stoga, njihova usporedba sa kockom znači da je i ona zabranjena.
Idžma’ – konsenzus islamskih učenjaka
Islamski učenjaci su saglasni po pitanju zabrane svih vrsta kockanja. Razlog tome su velike štete koje sa sobom nosi kocka po pojedinca i društvo.[6]
Racionalni dokazi
Kockanje je sredstvo za uništenje imetka. A čuvanje imetka je jedan od pet obaveznih viših ciljeva Šeriata.

Sticanje imetka na brzinu (i na sreću) se protivi pravilima Šeriata o sticanju i zaradi imetka radi kojeg se ulažu trud i rad kao sredstva halal zarade. Sve ovo nije prisutno u kocki.
Kocka je igra na sreću. Ona ubija ljudski nagon za akcijom, paralizuje produktivnu moć kod čovjeka. Čovjek se uči ljenosti i oslanja na nafaku bez nekog truda. To je apsurd.
Rušenje porodica. Mnoge porodice preko noći ili u roku od sata postaju siromašne nakon silnog bogatstva. Koliko ima porodica koje su uživale u ponosu i bogatstvu da bi to jedan član porodice srušio u jednom trenutku.
Kocka je sticanje imetka na nedozvoljen način. Ona vodi čovjeka u pljačku, samoubistvo, razdor u porodicama i izaziva razne druge vrste neprijateljstava.
Kocka utiče na zdravstveno stanje čovjeka. Oboljeva na živcima zbog nje jer svu svoju psihičku snagu ulaže u igru. Konstantno je prisutan strah od gubitka koji ga vodi do duševnih bolesti.

Lutrija je poznata društvena igra u novac

Današnji prisutan oblik ove igre se sastoji u tome da država ili preduzeće ili dobrotvorna organizacija prethodno odštampa listiće na kojima se nalaze brojevi. Učesnici u igri kupe listiće za beznačajni iznos i potom zaokruže brojeve za koje se

---

3 El-Alusi, “Ruhul-Meani” 7/17.

4 Prenosi ga El-Buhari u svom Sahihu u tefsiru sure En-Nedžm, 6/51.

5 Hadis prenosi Muslim u poglavlju o zabrani kocke, hadis br. 2260, 2/1770.

6 El-Džessas, “Ahkamul-Kur’an”, 2/11.

nadaju da će biti izvučeni na lutriji. Potom se upriliči javno izvlačenje brojeva ispisanih na lopticama. Koga posluži sreća i njegov broj bude izvučen on stiče velike sume novca. Tombola ima isto značenje s tim što nema zaokruživanja brojeva, već postoji samo jedan broj odštampan na listiću koji ako bude izvučen, njegov vlasnik pobjeđuje.
Što se tiče igara na sreću u dobrotvorne humane svrhe, one su zabranjene u Islamu i pored toga što imaju za cilj pomoć siromašnih i gradnju džamija. Kada je Kur’an zabranio kocku, Arapi su je upražnjavali upravo zbog toga da bi se siromah obogatio i pomogao. Znači imali su isti cilj kao i lutrija u dobrotvorne svrhe. Ali je Kur’an i pored toga zabranio kocku-odnosno lutriju.
Čak i da pretpostavimo da u njoj ima velike koristi za sirotinju i društvo uopće, u isto vrijeme veliki dio svijeta zbog toga gubi. A ni ovoj sirotinji nije zagarantovano da će dobiti.
A što se tiče lutrije u komercijalne svrhe, ona je zavela mnoge ljude. Jednom su dobili na njoj i misle dam će uvijek imati sreće i da će dobijati. Zbog lutrije su ostavili rad i privređivanje u nadi da će ove sedmice oni biti srećni dobitnici i da će im se izazovno obučena voditeljica nasmiješiti. Mnogi su tako u nadi izgubili ne samo ono što su jednom dobili već i sav svoj imetak.
Na kraju govora o lutriji bih citirao hadis Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojeg prenosi Ahmed u svome Musnedu gdje Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Onaj ko igra na sreću pa klanja sličan je onome ko se abdesti gnojem i svinjskom krvlju a potom klanja.[7] Usporedba lutrije sa gnojem i svinjskom krvlju govori o odvratnosti te igre.
Nakon ovog što sam opećenito iznijeo o kocki i lutriji, sada bih vama ostavio da sami odlučite o statusu "TV Bingo".
Što se tiče konkretno vas, trebate znati da vaše prisustvo činu lutrije je dosta slično samom učešću u igri lutrije. Zbog toga vam savjetujem da ne prisustrvujete takvom činu i da pokušate eskivirati. Situacija u kojoj se nalazite je svakako delikatna i znam da vam je teško izbjeći "tradicionalni prolazak sa partnerkom kroz grad" i zabavu za matursku veče, ali trebate biti svjesni da će mnogo teže biti izbjeći Allahovu srdžbu ako to učinite. Vi se bojite efekta kod roditelja, njihove srdžbe i reakcije. Roditelji zaista nemaju pravo da se srde zbog vašeg odbijanja da popustite pred izazovom grijeha. U ovom slučaju vi niste dužni poslušati roditelje jer vas navraćaju na grijeh a u grijehu nema poslušnosti kako kaže Poslanik s.a.v.s.
I vaš kompromisni prijedlog je isto tako poguban kao i prvo rješenje jer vi njime niste izbjegli grijeh.
Također, ne treba vam objašnjavati da je izlazak sa djevojkom s kojom niste u bližem rodu grijeh, prisustvo takvim sijelima gdje se otvoreno griješi prema Allahu a pogotovo mjestima velikih grijeha.

Pitanje 26.

Ja imam jedno malo opširnije pitanje a vezano je za kurban: interesuje me da li moze biti kurban bik koji ima oko 15 mjeseci i koliko osoba moze da ucestvuje; da li se za kurban moze zaklati janje, koliko mora biti starosti i da li se to janje moze ispeci na raznju i zovniti prijatelje i rodbine pa ih pocastiti tako?

Da li je uredu ˝klanje kurbana˝ na nacin koji vrsi medzlis, tj. ono uplacivanje po 150 KM (nije bitna cijena nego nacin) i da li je bolje

---

7 Ahmed ibnu Hanbel, Musned 5/370.

odgovarati ljude od takvog nacina klanja kurbana? Da li se sav kurban podjeli ili se moze ostaviti i sebi ili se moze sve podjeliti? Isto tako, posto ja ako Allah da, ocekujem u aprilu da se zena porodi, interesuje me propisi vezani i za taj nacin klanja kurban. Da li ja moram sedmog dana ili mogu kada steknem bolje uslove, npr. za mjesec, dva? Ako nije problem, znaci da mi odgovoris malo opsirnije na ovu temu.

Odgovor:

U kurban se može zaklati deva, krava, ovca i koza. Samo ove četiri vrste stoke dolaze u obzi. Što se tiče starosne dobi koja je uvjet da bi se postigla ispravnost klanja kurbana spomenute stoke ona ide ovim redoslijedom: Deva mora napuniti četiri godine i ući u petu. Krava ili goveče mora imati dvije godine i ući u treću. Koza mora imati godinu dana i ući u drugu. Ovca treba da ima godinu dana, ali se prema hadisu Poslanika s.a.v.s. dozvoljava i jagnje koje navršilo šest mjeseci. Poslanik s.a.v.s. j erako: "Lijep li je kurban bravče od pola godine."
Dozvoljeno je udruživanje u jednom kurbanu. U hadisu kojeg prenosi Džabir se kaže: "Sa Allahovim Poslanikom s.a.v.s. smo na Hudejbiji klali kurbane; jednu devu za sedmoricu i jednu kravu za sedmoricu." (Muslim)
Prema ovom hadisu gornja granica za udruživanje u devi i kravi je sedam. Donja granica nije limitirana, što znači da ako čovjek želi sam da zakolje kravu dozvoljeno mu je, isto kao što je dozvoljeno da se u kurbanu krave mogu udružiti dvojica, trojica i više ljudi do sedam.
Što se tiče klanja janjeta a potom pečenja na ražnju pa jedenja istog u društvu, ovakav vid podjele mesa kurbana nije zabilježen od Poslanika s.a.v.s. niti njegovih ashaba. Poslanik je preporučio da se meso diijeli na tri dijela: 1) dio za potrebe ukućana, 2) dio za siromašne i 3) dio za komšije i rodbinu.
Pečenje kurbana na ražnju također nije zabilježeno u vrijeme Poslanika s.a.v.s. osim kada se radi o mesu akike koju je dozvoljeno skuhati a potom zovnuti rodbinu, prijatelje i siromahe na gozbu.
Uplate kurbana po 150 KM ili manje ili više su dozvoljene pod uvjetom da uplaćeni kurban bude zaklan. Sunnet je da osoba svojom rukom yakolje kurban, ako ne može iz nekakvih razloga može je drugi zamijeniti a lijepo je da vlasnik kurbana oprisustvuje klanju njegova kurbana. Ljudima je bolje preporučivati klanje kurbana kako je to Poslanik s.a.v.s. radio, ali im ne treba yabranjivati ni ovaj vid klanja koji ste vi spomenuli, jer i on ima svoje prednosti,a ne postoji yabrana u šeriatskim tekstovima.
Sav se kurban može podijeliti, ali se sav ne može ostaviti za sebe.
Kurban koji se kolje sedmi dan po rođenju djeteta se zove akika. Sunnet je sedmi dan zaklati jednu ovcu ako se rodilo žensko dijete a dvije ovce ako se rodilo muško dijete. U slučaju da roditelj nije zaklao sedmi dan, može to učiniti i četrnaesti ili dvadeseti i prvi. Ako iz opravdanih razloga nije mogao ni tada, kurban se može zaklati i poslije. Meso od kurbana akike se može podijeliti po principu podjele mesa kurban bajrama, a može se i skuhati i pozvati na gozbu sve one kojima smo naumili dijeliti kurban.

Pitanje 27.

Sticajem okolnosti nasla sam se u stranoj drzavi. Momak za kojega sam se trebala udati, odlucio se za drugu djevojku jer sam ja bila ''staromodna''.Moj jedini izlaz koji sam ja tad kao takvim i vidjela da se nebih izgubila u ''dzahilijetskom svijetu'' bila je udaja za drzavljanina te drzave, nemuslimana. Moja majka i najstariji brat, koji veliki uticaj ima na

nju, su me se odrekli. Osjecala sam se odbacenom i od Boga i od familije. Nakon nekoliko godina braka kad nisam ostala trudna, mislila sam da je to Allahova kazna meni zato sto sam se udala za nemuslimana. Ljekari su za oboje nas rekli da smo zdravi. Kako je vrijeme odmicalo, postajala sam sve ocajnija i tad sam ucinila zinaluk iz koga je rodjeno musko dijete. Uradila sam to u dogovoru sa tim muskarcem jer sam zeljela dijete. Da Allah dz.s. sacuva svaku djevojku koja bi se nasla u takvoj situaciji!

Nisam smijela nikom da govorim o tome, jer ni sama nisam mogla da vjerujem da sam zatrudnila sa tim covjekom (koji je musliman) nakon jednog odnosa. Kad se dijete rodilo, tek tad sam sigurna bila da je dijete zinaluka. Nakon izvjesnog vremena priznala sam to muzu, rastavili smo se, ali dijete nosi prezime moga muza. On ga priznaje kao svoga sina i brine se dobro o njemu.Moje pitanje vezano za dijete je da li bih trebala djetetu promijeniti prezime u prezime pravoga oca? Napomena, da bioloski otac zna za porijeklo djeteta kao i dijete. Sinu sam rekla ko mu je bioloski otac.
Ja sam se u medjuvremenu pokajala, Allahu sam ucinila tevbu i molim Ga da mi oprosti i odtad pokusavam da zivim onako kako bi On bio zadovoljan sa mnom. Ali, spoznaja da sam ucinila veliki grijeh, kako svojom udajom, pa zinaluk, pa neposlusnost roditeljima, me cesto ucini depresivnom tako da posustanem u mom imanu, jer imam osjecaj tad da sve sto radim, radim dzaba, za nista. Tad nastupaju momenti kad uistinu nemam volje ni za sta, kad bih zelila da me nema. Molim vas odgovorite mi kako da se nosim sa svim ovim i kako je najbolje da radim da bih mogla biti ustrajna u mom nijetu da budem dobra muminka, dobra majka, sestra pa inshAllah i dobra supruga.

Drugo pitanje. Posto moja majka se zaklela da mi halaliti nece dok je ziva i da nezeli kontakt sa mnom, kao i moj brat da li sam duzna i dokad, posto sam to pokusavala vec nekoliko puta, da nastavim da pitam majku da mi oprosti i da se taj kontakt ponovo uspostavi.
To sto sam ucinila, znam da se najveca kazna za to daje, ali zar Allah dz.s. nije rekao da pokajanje nikad kasno nije? Mogu li ja i imam li pravo da se nadam da moj buduci zivot kao muminka nije uzaludan i da uz Allahovu pomoc budem ono sto i zelim. Muminka, zena sa kojom ce Allah dz.s. biti zadovoljan inshAllah. Da vas Allah sve nagradi koji stojite na usluzi nama grijesnicima i da svakom da onako kako je najbolje.

Odgovor:

Djela koja ste počinili su zaista teška. Molim Allaha da vašu tevbu ukabuli i da vas uputi na pravi put. Allah dželle šanuhu je propisao brak i haram učinio zinaluk kako ne bi došlo do miješanja sjemena, kako bi se bez sumnje i dvosmislenosti moglo ustanoviti porijeklo a dijete moglo pripisati svome ocu. Kroz brak žena pripada samo jednom čovjeku; njoj je haram da mu bude nevjerna ili da nekom drugom dozvoli pristup onome što pripada isključivo njezinom mužu. Tako će svako dijete koje ona rodi u braku biti dijete njezina muža – bez ikakve potrebe za prepoznavanjem, njegovim javnim priznavanjem da je to njegovo dijete ili njezinom odgovarajućom tvrdnjom o tome. Poslanik s.a.v.s je rekao: «Dijete pripada onome u čijoj je postelji rođeno». (El-Buhari i Muslim)

Mužu nije dozvoljeno da poriče očinstvo djeteta koje rodi njegova žena sve dok su njih dvoje u braku. Takvo poricanje moglo bi nanijeti ogromnu sramotu i ženi i

djetetu. Međutim, šeriat ne želi prisilit čovjeka da odgaja dijete za koje iz određenih razloga sumnja da je njegovo. Uzvišeni Allah je za to propisao «el-lian», tj. On može povesti parnicu pred sudijom, gdje će sudija tražiti od muža i žene da prizovu Allahovo prokletstvo svako na sebe, na način koji je propisan u suri En-Nur u ajetima 6-9. Nakon ovog će se njih dvoje zauvijek rastaviti, a dijete će biti dodijeljeno majci.

Propisi vezani za dijete iz vanbračnog odnosa govore da se ne priznaje očinstvo putem zinaluka, kao i to da takvo dijete ne može naslijediti čovjeka koji je bio uzrok njegovom začeću. Dakle, onaj s kojim ste počinili zinaluk nema nikakvo pravo na dijete. U odnosu na dijete takva osoba kao da i ne postoji.

Pošto ste vi bili udati za nemuslimana, što je svakako zabranjeno, i hvala Allahu, razveli ste se od njega, dijete ne može pripasti ni vašem, sada već, bivšem mužu. Brak sa njim u osnovi je neispravan, a sada imamo i novu situaciju, tj. vi ste razvedeni. Dakle, bivši muž nemusliman nema pravo na dijete ako je utvrđeno da dijete nije njegovo, a vi niste u braku sa njim. Griješni ste ako to dijete i dalje ostane kod njega. Dužni ste ga dovesti kod sebe i spriječiti njegovo odgajanje u neislamskim uvjetima. Dijete pripada vama, vi ćete ga odgajati i vas će naslijediti zbog specifične situacije u kojoj se nalazite. Ono što je posebno značajno jeste vaše pokajanje. Ako ste se iskreno pokajali (u to ne sumnjam), to je još jedan garant više da će i dijete, ako Bog da, biti na pravom putu i bit će, u najmanju ruku, sačuvano neislamskog odgoja.

Poslanik s.a.v.s. je rekao da "dijete pripada onome na čijoj je postelji rođeno". (Buhari i Muslim) Postelja koja se spominje u hadisu po mišljenju mnogih komentatora odnosi na ženu. Dakle, dijete pripada ženi. Po drugom tumačenju riječi "postelja" dijete pripada mužu žene koja je počinila zinaluk, te bi prema ovom tumačenju dijete trebalo pripasti vašem bivšem mužu. Međutim, pošto ste razvedeni i pošto je on nevjernik, dijete će pripasti vama.

S obzirom da tamo gdje vi živite ne vladaju islamski zakoni, kao ni u Bosni niti igdje u svijetu, vi nemate države koja će sprovesti ono što Islam propisuje. Ali ćete vi uraditi onako kako to Islam zahtijeva shodno vašim mogućnostima. Dakle, dijete ćete zadržati kod sebe i zvati ga po svom prezimenu. S obzirom na to da se na osnovu zinaluka ne priznaje očinstvo, djetetu nećete mijenjati prezime u prezime njegova biološkog oca, već ćete mu dati svoje prezime.

Osjećaj depresije, posustajanja, bezvoljnosti i drugog je normalan psihološki efekat za osobu poput vas, s obzirom na to što ste učinili. I pored svoje težine, sve to bi trebalo da bude mnogo lakše podnijeti, nego ispaštati pravu kaznu za grijehe koje ste počinili. Takvo duševno stanje i odbačenost od svojih najmilijih su posljedica gnusnih djela koja ste počinili. A stalno prisjećanje na grijeh koji ste počinili je jedan od znakova da je tevba iskrena. Ako vam Allah oprosti, a nadam se da hoće, tada je vaše trenutno stanje beznačajno, koliko god vam se ono teškim činilo. Konstantno bdijte na sedždi Allahu, posvetite se ibadetu, učite Kur'an što više i činite zikr. Za takvo duševno stanje nema boljeg lijeka od učenja Kur'ana i spominjanja Allaha. Uzvišeni Allah kaže: «a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!» (Er-Ra'd, 28)

Najvažnije je u svemu ovome da ste se vi pokajali. Allah je milostiv i On će dati da nakon ovoga teškog psihičkog stanja doživite duševno rasterećenje, samo ne smijete gubiti nadu u Njegovu milost.

Što se tiče vaše majke i brata, vi ste i dalje dužni pokušavati uspostaviti kontakt sa njima. Čak i ako oni ne osjete potrebu da vam se odazovu i pomire se, ili vam ne halale, vi ćete makar imati opravdanje da ste halala tražili. Na kraju krajeva nema te majke koja se neće smilovati svome djetetu kada uvidi da je njeno dijete priznalo svoj grijeh i za njega se pokajalo. Dokažite im da ste se zaista promijenili.

Vi nikako ne smijete gubiti nadu u Allaha i sumnjati da vaš budući život muminke je uzaludan. To vjernik sebi ne smije dozvoliti. Gubljenje nade i sumnjanje u Allahovu milost čovjeka mogu izvesti iz vjere. I najvećim griješnicima Allah je kadir oprostiti, zašto ne bi i vama? On je obećao da će oprostiti i kafirima ako se pokaju za svoj kufr, a vi niste kafir. Prema tome, gledajte da vaš odnos sa Allahom što iskrenijim učinite i nemojte očajavati. U tu svrhu ja bih vam predložio slušanje kasete o pokajnicima koju je izdao studio Sebil i iščitavanje knjiga o ljudima koji su se pokajali za grijehe koje su počinili.
«Kada vi ne biste griješili, Allah bi doveo drugi narod koji bi griješio i za svoje grijehe oprosta tražio.» (Muslim)

Pitanje 28.

Zamolila bih vas da odgovorite na ovo pitanje mojoj sestri iz Sirije. Naime vec tri godine zivi ovdje u Spaniji. sa sestrom starijom od nje.Ima 24 godine,i ovdje je poslala njena familija da zaradjuje i salje im pare u Siriju.Tamo ima sestre i bracu -ozenjene i udate, majku psiholoski bolesnu i nesvjesnu svega i oca koji ne vodi racuna ni o kome.Te njene sestre odbijaju sve prosce koji je zaprose, govoreci da treba da se uda za zemljaka kad se jednog dana vrati u Siriju. Medjutim jos uvijek joj ne govore da se vrati, jer ekonomska situacija tamo nije dobra. Ona je nasla momka , muslimana iz Maroka i on je otisao njenoj kuci tamo da se predstavi i da je zaprosi. Sestre su ga odbile, i njega i sve ostale nemajuci nikakav valjan razlog za to.
Ona bi se udala za njega bez dozvole sestara ali se boji jer je pitala nekog shejha iz Egipta o tome povrsno navodeci svoj slucaj o tome i on je rekao da je haram.
Recite nam da li se ona moze udati za tog momka, vec kad je jasno da njene sestre joj nece uskoro dozvoliti udaju niskim, a otac prepusta svu odluku njima. Salam i neka vas Allah nagradi.

Odgovor:

Molim Allaha da dotičnoj sestri olakša stanje u kome se trenutno nalazi i da joj da izlaz. Prije svega greška je to što se ona sama sa sestrom (bez mahrema) nalazi u dalekoj zemlji među strancima. Takav svoj postupak potrebno je da preispita. Nije dovoljan razlog za boravak same žene na zapadu taj što su je njeni roditelji poslali da im zarađuje.
Drugo, po islamskom pravu, djevojka je prilikom udaje dužna tražiti saglasnost roditelja za određenu osobu, osim ako se radi o već udavanoj ženi. Poslanik s.a.v.s. je rekao: «Ne priznaje se brak bez saglasnosti staratelja i dva svjedoka». Otac vaše prijateljice je starateljstvo nad kćerkom prepustio njenim sestrama što samo po sebi nije ispravno jer staratelji ne mogu biti ženskog roda. Ako otac nije sposoban biti starateljem, onda će opunomoćiti nekoga drugog iz muške a ne iz ženske loze. Pošto ona ima braću (vidi se iz pitanja) oni su joj na mjestu oca. Potrebno je da čuje njihovo mišljenje po pitanju momka iz Maroka. Ako su braća saglasna, u tom slučaju će se udati, pa makar sestre bile protiv. Ako oni ne dozvoljavaju, već i dalje insistiraju na zetu Sirijcu, a ona to ne želi, oni nemaju pravo da je udaju za onoga s

kim ona nije zadovoljna. Ona je gospodarica svoje volje, te njenom ocu ili staratelju nije dozvoljeno da ignorišu njenu volju. Kod Allahova Poslanika s.a.v.s. je došla djevojka i obavijestila ga da ju je njezin otac udao za svoga bratića, a da ona nije s tom odlukom zadovoljna. Kada je to čuo, Poslanik je prepustio njoj da izabere i donese odluku, a ona je izjavila: «Prihvatam odluku moga oca, ali sam željela da podučim djevojke da očevi o tome ne donose odluku» (Ibn Madže)
U slučaju vaše prijateljice treba ispitati razloge takvog odnosa njenih sestara. Ako se to čini iz ljubomore ili nekih drugih razloga čime joj nanose štetu, u tom slučaju je može kadija udati i vjenčati. A Allah najbolje zna!

KUR'AN, HADIS I POSLANSTVO

Pitanje 1.

Mozete li nam detaljno pojasniti razliku izmedju mu'dzize i kerameta?

Odgovor:

Mu'džiza spada u pojave neobičnog i izvanrednog karaktera, tj. pojave na koje ljudi nisu navikli i ne susreću ih u svakodnevnom životu, koje mijenjaju ustaljeni zakon svemiru i sistem ljudskog ponašanja.
Mu'džiza je nadnaravna (neuobičajena, apstraktna) pojava (čudo) koju Allah, dželle šanuhu, daruje svojim poslanicima i vjerovjesnicima kako bi dokazali istinitost svoga poslanstva i direktnu Allahovu podršku na putu poslaničke misije. Obični narod ovako nešto slično ne može učiniti.

Karakterisitke mu'džize

1. Izvor mu'džize je Allah, dželle šanuhu. Nijedan poslanik nije mogao reći da je on stvorio ili napravio neku mu'džizu. Svi su naglašavali da je ona poslata od Allaha. Uzvišeni Allah kaže jezikom Isaa, alejhis-selam: "...i donosim vam dokaz (mu'džizu) od Gospodara vašega" (Ali 'Imran, 50.).
2. Nedostižna je i nije moguće da ijedan drugi čovjek nešto slično učini, jer da može, onda bi ona, u tom slučaju, izgubila svojstvo Allahove potpore poslaničkoj misiji i svojstvo osobenosti i karakterisitke.
3. Neobična je za ustaljen način života i prirodne pojave na koje su ljudi navikli. Ona mijenja zakone u prirodi.
4. Svojstvena je samo poslanicima i vjerovjesnicima, i nije ni jedan poslanik došao a da nije sa sobom imao mu'džizu kao potporu. Ona je dokazni argument koji ljudima potvrđuje istinitost poslanstva poslanika.

5. Vrsta i suština mu'džize odgovarala je vremenu u kome se pojavila. Kad bismo pratili životopise poslanika i mu'džize koje su im dane, zatim pogledali po čemu su njihovi narodi bili poznati u to vrijeme, vidjeli bismo da je predmet mu'džize bilo ono po čemu su oni bili poznati.

Keramet

Postoje pojave koje ne predstavljaju izazov niti se smatraju poslaničkom misijom, ali su ipak neuobičajene i izlaze iz okvira zakona prirode. Uzvišeni Allah daje ih svojim dobrim robovima, "prijateljima", posebno pobožnim osobama koje mu iskreno i bez imalo zastranjivanja ispovijedaju vjeru. Razlog je počast i izraz posebnog poštovanja prema dobrim Allahovim robovima. Takva osoba se zove velijj ili evlija. On je odan i poslušan Allahu, dželle šanuhu, iskren u ibadetu, izbjegava sve grijehe, ne odaje se porocima, niti slijedi svoje strasti i bez pogovora i u potpunosti sljedi šerijat sa kojim je došao Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem.

Keramet je počast u vidu neuobičajene pojave koju Allah daje nekom od svojih pobožnih i iskrenih robova. Keramet je natprirodna pojava koja nije rezultat poslanstva, niti mu prethodi.

Svojstva i odlike kerameta

1. Keramet je dar od Allaha, dželle šanuhu.
2. Javlja se u vidu natprirodne pojave na koju ljudi nisu navikli.
3. Nije vezan za poslaničku misiju.
4. Nema svojstva izazova, kao što je to slučaj sa poslanstvom.
5. Javlja se kod Allahovih robova poznatih među svijetom po ustrajnosti u vjeri i

slijeđenju Kur'ana i sunneta.
6. Keramet se ne traži, niti ga čovjek treba činiti svojim životnim ciljem.
7. Ako čovjeku bude darovan keramet, ne treba da se hvali njime. Suština kerameta je da bude skriven, a ne javan, kao što je to slučaj sa mu'džizom, koja mora biti svima vidljiva, jer joj je cilj dokazivanje poslanstva. Čovjeku koji se pohvali pred nekim da je imao keramet može se dogoditi da mu se šejtan pojavi i počne ga nagovarati na oholost te će tako zalutati i druge odvoditi u zabludu. Zato će onaj kome Allah ukaže tu počast (keramet) šutjeti i to čuvati samo za sebe. Praktičnu korist od kerameta ima samo evlija.

Karakteristike evlije – štićenika – Allahova prijatelja

1. Velijj obavlja sve farzove, klanja mnogo nafila i drugih dobrovoljnih ibadeta i izbjegava ono što mu je Allah zabranio.
2. Skroman je u onome što ljude najviše privlači na dunjaluku. Ne traži vlast, ne žudi za imetkom, položajem. Ako dobije malo, strpi se; ako dobije mnogo, zahvalan je.
3. U društvu je prijatan, fin sugovornik, lijepog je morala, izrazito blag, tolerantan.
4. Nije samodopadljiv, niti hvalisavac. Nije ohol radi počasti kojom ga je Allah darovao.
5. Evlija radi ono sa čim je Allah zadovoljan. Poznaje i primjenjuje šerijatske propise, poziva dobru, a odvraća od zla i bori se na Allahovom putu svojim riječima, imetkom i djelima.
Sve ove karakteristike su utemeljene na kur'anskim ajetima i autentičnim hadisima.
Iz prethodno spomenutog jasno se mogu vidjeti razlike između mudžize i kerameta.

Pitanje 2.

Hadis: " Najbolji dzihad je pravedna rijec pred nepravednim vladarem." Ibni Kesir, ovaj hadis u svojim fusnotama ocjenjuje kao daif. Biljezi ga Ahmed u svom Musnedu 3/19. Haleb;Ibn Madzeh 36/20/4011; Ebu Dawud 2/438/Haleb;Tirmizija 34/13/2174; Es Sujjuti el Feth ul Kebir 1/208/Haleb.
Da li proglasavanjem hadisa kao daif, iskljucuje isti iz spominjanja i ravnanja po njemu? Da li je ovaj hadis uistinu daif ili postoje druga misljenja? Kakva je definicija daif hadisa?

Odgovor:

Ovo je zaista jedan od poznatih hadisa. Osim navedenih zbirki hadis se spominje još i u "Sunen Ed-Darimi u poglavlju "El-menasik". Ovaj hadis nije daif. Naprotiv, hadis je sahih i spominje se u brojnim djelima kao sahih hadis. (Pogledaj komentar hadisa i izvore istog hadisa u djelu: "Džami'ul-ulumi vel-hikemi" od Ibn Redžeba, 2/250)
Ono što prilikom ocjenjivanja zbunjuje neke učenjake jeste prisustvo ravije po imenu Atijje el-Avfi kojeg su učenjaci hadisa ocijenili slabim. Međutim, odmah poslije njega u lancu prenosilaca se spominje Ali b. Zejd b. Džed'an koji je pouzdan prenosilac. Hadis je zabilježen u mnogo zbirki, a postoje i njemu slične predaje. Postojanje više lanaca istoga hadisa ga uzdiže na nivo sahih hadisa. Po ovom hadisu se svakako može ravnati i na njega se u radu može pouzdati. Definicija daif hadisa glasi: "Onaj kome nedostaje makar jedan uslov koji se traži kod sahih i hasen hadisa". Uslovi sahih i hasen hadisa su slijedeći:
- da je lanac prenosilaca sastavljen
- da su ravije pravedni i pouzdani
- da je ravija precizno i dobro zapamtio hadis

- da ravija nema nekih skrivenih mahana
- da se ravija ne protivi od sebe jačem pripovjedaču.

Postoji nekoliko vrsta daif hadisa koje se međusobno razlikuju po slabosti. Neke od njih su: šaz, munker, maklub, muallel, mudtarib, metruk, mevdu'.

Pitanje 3.

Uzviseni Allah u Kur'anu na pojedinim mjesta govori u mnozini. Primjer: "Mi stvaramo covjeka", "Pa smo ih Mi raskomadali" (zemlju i nebesa). U drugim ajetima Allah dz.s. govori u jednini. "Onaj koji je sedam nebesa jedna iznad drugih uzdigao", "a kakva je samo bila kazna Moja" i drugi primjeri. Mozete li malo objasniti primjere gdje Uzviseni Allah govori u mnozini?

Odgovor:

Uzvišeni Allah je jedan Bog. Nema drugog boga osim Njega. "Znaj da nema boga osim Allaha...." (Muhammed, 19) "On je Allah – nema drugog boga osim Njega.." (El-Hašr, 22) I u brojnim drugim ajetima se spominje ova neoboriva istina. Za nas vjernike i jeste najbitnije vjerovati da je Uzvišeni Allah jedan i potom se mi razlikujemo sljedbenika drugih vjera. Istina je da Uzvišeni Allah na mnogim mjestima u Kur'anu govori u prvom licu množine poput slijedećih ajeta: "I tako Smo Mi od vas stvorili pravednu zajednicu...", "Vidimo Mi kako sa žudnjom bacaš pogled prema nebu...", "A Mi smo i prije tebe samo ljude slali..." Brojni su ajeti u kojima se koristi identičan stil. Ni u kom slučaju ovaj stil izražavanja ne označava množinu lica, već označava množinu Allahovih imena i svojstava kako to kažu komentatori Kur'ana. Kada Allah kaže "Mi", tada se pod zamjenicom MI podrazumijevaju Njegova lijepa imena i atributi što posebno govori o Allahovoj veličini. Ovakav stil izražavanja je svojstven samo Allahu dželle šanuhu. Pogrešno je to što neki današnji kraljevi upotrebljavaju prvo lice množine kada govore o sebi.

Pitanje 4.

Možemo li izvlačiti pouke iz priča o Poslanicima spomenutim u Kur'anu? Da li sve što je spomenuto u Kur'anu, a odnosi se na prijašnje Poslanike, ne spada pod naš Islamski šerijat? Mogu li se takve priče, iz Kur'ana, porediti sa zakonima Biblije ili Tevrata? Da li je isti status priča u Kur'anu i Bibliji?

Odgovor:

Vaše pitanje se sastoji iz četiri dijela, te ćemo prema redoslijedu postavljanja pitanja dati i odgovor.

Svi poslanici spomenuti u Kur'anu su Allahovi poslanici i sve što je navedeno o njima sušta je istina. Dužni smo ih vjerovati jer je to jedan od temelja imana. Prema tome, ne samo da možemo izvlačiti pouke iz priča o poslanicima, već smo to i dužni raditi. Što se tiče šeriata prijašnjih poslanika i šeriata Muhammeda, s.a.v.s., gdje god se šeriat prijašnjih poslanika podudara sa šeriatom Muhammeda, s.a.v.s., dužni smo ga slijediti. U stvarima u kojima je Muhammedov šeriat dokinuo šeriat prijašnjih poslanika ne smijemo ih slijediti. Općenito pravilo je da sve što se iz prijašnjih objava ne suprotstavlja Islamu, to je automatski i naš šeriat.

Kur'anske priče se mogu porediti sa biblijskim i tevratskim ali je kur'anska verzija mjerodavna. Pošto su prijašnje objave iskrivljene te se zbog toga priče navedene u

njima na mogu uzeti kao autentične, slijedit će se verzija Kur'ana. Dok one koje se slažu sa kur'anskim tekstom, nema nikakve smetnje da se upotrebljavaju.
Dokle god se Kur'an i Biblija slažu u određenoj priči, dotle imaju isti status i svejedno je koju verziju slijedio. Kad postoji kontradikcija, onda se prednost daje Kur'anu.
Priča spomenuta u Kur'anu i Bibliji ima isti status samo u slučaju da se kur'anska i biblijska verzija podudaraju.
A Allah najbolje zna.

Pitanje 5.

Koliki je broj ajeta koji nose pravne propise (ajaat ul-ahkaam) u Kur'anu? Koliki je broj hadisa koji nose pravne propise? Da li fakih (islamski pravnik) vrši derivaciju iz ajeta koji ne spadaju u tu skupinu (ajaat ul-ahkaam)? Mozete li navesti neke primjere derivacije?

Odgovor:

Broj ajeta i hadisa koji nose pravne propise nije isti kod svih učenjaka. Teško je odrediti njihov tačan broj. Otprilike je 500 ajeta koji nose pravne propise (ajatul-ahkam). Broj hadisa koji nose pravne propise (ehadisul-ahkam) je oko 3000 hadisa. Jedan broj učenjaka misli da je njihov broj veći od spomenutog, dok drugi smatraju da je njihov broj manji. Broj ajeta i hadisa koji u sebi nose pravne propise a koje sam spomenuo gore je sredina između dva mišljenja.
Postoje ajeti koji ne spadaju u ovu skupinu a radi se o ajetima vezanim za akidu i ahlak. Najviše ajeta u Kur'anu jeste iz akideta, upravo zato što je akida i najvažnija. Naravno, fakih ili pravnik ne vrši derivaciju iz ajeta koji ne spadaju u skupinu ajeta i hadisa koji nose pravne propise (osim ako se radi o dvostrukom stručnjaku) tako da ne mogu navesti primjer pravne derivacije u ajetima o akidetu. To rade stručnjaci akideta i ahlaka.
A Allah najbolje zna.

Pitanje 6.

Mozete li opisati sljedece dogadjaje... O Sari r.a. i njenoj nemogucnosti da rodi, Hadzer i njeno radjanje Ismaila i Ibrahima a.s. i njegovo ostavljanje Hadzer-e u pustinji?

Odgovor:

Ibrahim a.s. je ozenio Saru koja je bila nerotkinja. Kada je napustio svoj narod sa njim je bio njegov bratic Lut. Opce je misljenje da je Sara kcerka Ibrahimova amidze Harana od kojeg vodi porijeklo pleme Haran. Iz Sama su otisli za Jerusalim, a odatle za Egipat. U Egiptu se desio poznati slucaj sa Sarom kada je vladar Egipta trazio da sa svakom lijepom zenom spava kako bi ponizio njihove muzeve. Sara je bila jako lijepa. Kaze se da nije bilo ljepse zene od nje, od vremena Hawe pa sve do njenog vremena. Pobojali su se da je kralj ne uzme, pa je Ibrahim savjetovao Sari da kaze da je ona njegova sestra a ne zena. Buharija prenosi ovaj slucaj i kaze: Dok je Ibrahim jednog dana bio sa Sarom, jednom silniku je receno da se u blizini nalazi covjek sa izuzetno lijepom zenom. On posalje po njega i upita ga za nju: Ko ti je ona? A on odgovori da mu je sestra. Zatim Ibrahim dodje Sari i rece joj: Saro, na citavoj Zemlji nema vjernika osim mene i tebe. Ovaj me je pitao, a ja sam mu rekao da si mi sestra, pa to nemoj poreci. Silnik posalje po nju. Kada je ona dosla kod njega, on pruzi ruku prema njoj, ali se paralisa, pa joj rece: Zamoli Allaha da mi ovo

otkloni, pa ti necu nista uciniti. Ona zamoli Allaha, pa on ozdravi. Medjutim, on odmah podje prema njoj kao i prvi put, ili jos pozudnije, pa se desi isto. Nakon sto je i drugi puta zamolila Allaha da ga izlijeci, on pozva svoje sluge i rece im: Niste mi doveli insana, vec sejtana! I on joj pokloni Hadzeru za sluskinju.
Potom se Ibrahim vratio u Tejmen a sa njima i koptkinja Hadzera. Nakon sto je Ibrahim u Jerusalemu proveo dvadeset godina, Sara mu je rekla: Gospodar mi je uskratio djecu, pa zivi i sa ovom mojom robinjom (Hadzerom), ne bi li mi Allah od nje podario dijete. Hadzera je ubrzo zatrudnjela. Sara je postala ljubomorna pa se pozalila Ibrahimu. Hadzera se pobojala za sebe pa je pobjegla. Melek joj je nagovijestio rodjenje Ismaila a.s. Kada se vratila, rodila je Ismaila. Tada je Ibrahimu bilo osamdeset sest godina. Kada se rodio Ismail, Allah je Ibrahimu objavio radosnu vijest da ce mu Sara roditi Ishaka.
Nakon sto je rodila Ismaila Hadzera je bila izvrgnuta jos vecoj ljubomori od strane Sare koja je zatrazila od Ibrahima da je udalji od nje. Ibrahim je odveo Hadzeru i njeno dijete i ostavio ih u pustoj i nenaseljenoj dolini danasnje Mekke. Tada je ucinio dovu koja se spominje u suri Ibrahim u 37. ajetu: Gospodaru nas, neke svoje potomke sam naselio u dolini u kojoj se nista ne sije, kod Tvog casnog hrama, da bi, Gospodaru nas, obavljali namaz. Zato daj da srca ljudi teze njima i opskrbi ih plodovima, da bi bili zahvalni.
Ismailova mati je dojila Ismaila i pila vodu koju su imali sa sobom. Kad je nestalo vode, bilo im je tesko pogotovo gledajuci malog Ismaila. Tada je nastalo trcanje izmedju Saffe i Merve u potrazi za vodom. Trcala je ukupno sedam puta i zato se danas tako cini na hadzdz. Kad se zadnji put popela na Mervu, cula je glas meleka. Zamolila ga je da joj pomogne. Melek je kopao po pijesku dok se nije pojavila voda. Svaki puta kad bi zahvatila, voda bi siknula. Kada se napila vode i podojila dijete, melek joj je rekao: Nemoj se bojati da cete biti izgubljeni! Na ovom mjestu bice Allahov hram Kaba, koji ce sagraditi ovaj djecak i njegov otac. Allah nece dozvoliti da se izgube oni koji ga slijede.

Pored njih u dolini Mekke su se nastanili jos neki ljudi od kojih je Ismail kasnije naucio Arapski Jezik i koji su ga ozenili djevojkom iz njihova plemena. Ubrzo nakon sto se ozenio, Ismailova majka Hadzera je umrla.
Sto se tice Sare, nju i Ibrahima su obradovala trojica meleka kada su ih obavijestili o rodjenju sina Ishaka. O tome se govori u suri Hud, ajeti 69-73, u suri El-Hidzr, ajeti 51-56, i suri Ez-zarijat, ajeti 24-30. Pogledajte prijevod navedenih ajeta i predstava o rodjenju Ishaka bice vam potpuno jasna.
Meleki koji su dosli da ih obavijeste su bili Dzibril, Mikail i Israfil. Kada su rekli zasto su dosli i da su krenuli da kazne narod Lutov, Sara koja je stajala u prisustvu gostiju se obradovala tome. Meleki su je obradovali rodjenjem Ishaka a ona se cudila kako ce roditi kada je stara. Ibrahimu je takodjer bilo nejasno kako ce u poodmaklim godinama imati dijete. Nakon sto su dobili Ishaka, Allah im je dao i drugog sina Jakuba.
Uzviseni Allah kaze: Mi smo poslali Nuha i Ibrahima, i nekim njihovim potomcima smo dali vjerovjesnistvo i Knjigu. Svaka Knjiga koja je nakon Ibrahima od Allaha nekom objavljena, objavljena je rodu i potomku Ibrahimovom. On je dobio dva velika sina: Ismaila od Hadzere i Ishaka od Sare. Ishak je dobio Jakuba tj. Israila od kojeg svi Jevreji vode porijeklo i medju cijim je potomcima bilo jako mnogo poslanika. So se tice Ismaila, sva arapska plemena vode porijeklo od njega, ali u njegovom potomstvu nije bilo ni jednog Poslanika do pojave Muhammeda a.s.
Sara je umrla prije Ibrahima u mjestu Hebron u oblasti Kenan.
Ovo je skracena verzija istinitih dogadjaja u vezi sa Sarom i Hadzerom, neka je Allah sa njima zadovoljan.

Pitanje 7.

Esma, kcerka Ebu Bekrova, obucena u providnu odjecu usla je kod svoje sestre Aise r.a. Allahov Poslanik (sallallahu alejhi ve sellem) okrenu lice od nje, te rece: "O Esma', kada zena dostigne doba menstruacije, ona ne smije da otkriva nista od svoga tijela osim ovog i ovog, pokazujuci svoje lice i sake." Sunan od Ebu-Davuda Hadis 4092 Prenosi Ajsa, Ummul Mu'minin

Odgovor:

Postoje tri predaje spomenutog hadisa.
U prvoj predaji hadis prenose Velid b. Muslim, Sa'd b. Bešir, Katade i Halid.
Predaja hadisa je slaba zbog četiri elementa koji ovaj hadis čine slabim: 1. Velid ibnu Muslim je poznat kao osoba koja je sklona lažima. 2. Sa'd ibnu Bešir nije pouzdan. 3. Katade ima istu osobinu kao i Velid ibnu Muslim i 4. Prekinut je lanac prenosilaca između Aiše i Halida.

U drugoj predaji koju prenosi El-Bejheki u svome ("Sunenul-Kubra" 2/226 i 7/86) se nalaze Ibni Lehi'a i Ajjad b. Abdullah: I ova predaja je slaba zbog slijede'a dva rayloga: 1. Ibnu Lehi'a je ocijenjen od hadiskih učenjaka kao nepouzdan, 2. Ajjad El-Fehri je također nepouzdan zbog svoje popustljivost i blagosti u prihvatanju hadisa.

Što se tiče treće predaje koju bilježi Ebu Davud u "Merasil", samo mjesto navođenja hadisa govori o tome kakav je. Rivajet od Katade je mursel, a mursel je daif hadis, te se prema tome ne može dokazivati ovim hadisom.

Nakon ovoga vidimo da je hadis kroz sve tri rivajeta slab (daif). Međutim, kažu da ako mursel hadis dođe u kontradikciju sa jednom od pet stvari postaje hasen-sahih. Tih pet stvari su: 1. Ako postoji drugi isti hadis mursel, 2. Ako postoji još jedan sened daif, 3. Ako je u suprotnosti sa riječima ashaba, 4. Ako je u kontradikciji sa fetvama većine uleme zasnovanim na hadisu i 5. Ako postoji sened sahih sličnom hadisu. Kažu da je Katadina predaja u kontradiktornosti sa riječima ashaba, sa fetvama većine učenjaka i kontradikciji sa drugim hadisom slabog seneda.

NAMAZ, ZIKIR I DOVE

Pitanje 1.

Kada u namazu mozemo ciniti sehvi sedždu?

Odgovor:

Ko se u namazu zaboravi, pa iz zaborava klanja jedan rekat više ili učini jednu sedždu više nego što je propisano i tome slično, vadžib mu je – da bi ispravio

navedeni propust – na kraju namaza učiniti još dvije sedžde, prije ili poslije predavanja selama. Isto tako, ko iz zaborava izostavi neki od pritvrđenih sunneta, učiniće sehvi sedždu prije nego što preda selam. Tako se, na primjer, onaj ko iz zaborava preskoči prvo sjedenje u namazu (ettehijjatu) i sjeti se da ga je preskočio tek na kraju namaza, ili se sjeti kada je već ustao na treći rekat, neće ponovo vraćati na sjedenje, već će umjesto toga, prije selama učiniti sehvi sedždu i tako ispraviti spomenuti propust. Isto tako, onaj ko preda selam prije nego što je namaz potpuno završio, pa se toga, sjeti neposredno nakon predanog selama, ne mora namaz ponavljati ispočetka, nego će upotpuniti ono što je propustio i nakon predanog selama učiniti sehvi sedždu. Osnov za ovakav stav nalazimo u postupku i riječima Allahovog Poslanika s.a.v.s. koji je, „kad su mu rekli da je predao selam nakon dva rekata, ustao, upotpunio namaz i nakon predanog selama, učinio sehvi sedždu". (Buhari i Muslim)

Također, se pripovijeda da je jednom drugom prilikom, Allahov Poslanik s.a.v.s. poslije drugog rekata, preskočivši prvo sjedenje ustao direktno na treći rekat i da je prije selama učinio sehvi sedždu, dodavši kasnije: „Kada neko od vas u namazu posumnja; da li je klanjao tri ili četiri rekata, neka odbaci sumnju tako što će za osnovu uzeti ono u što je siguran (a to je manji broj), a potom, prije selama, neka učini sehvi sedždu. Ako u takvom slučaju bude klanjao pet (umjesto četiri) rekata, to će mu biti šefaat za njegov namaz, a ako bude klanjao četiri, tačno koliko i treba, to će ostaviti šejtana pokunjena nosa." (Muslim)

Onaj ko kao muktedija za imamom zaboravi nešto u namazu, neće učiniti sehvi sedždu, jer klanja za imamom. Za razliku od toga, zajedno sa imamom će učiniti sehvi sedždu, u slučaju da imam nešto pogriješi. Ovo zato što je ispravnost njegovog namaza vezana za ispravnost imamova i što je vadžib slijediti imama. Dokaz za to je činjenica da su i ashabi r.a. zajedno sa Poslanikom s.a.v.s. činili sehvi sedždu, kada bi ej on učinio. (Et-Tirmizi)

Dakle, sehvi sedžda se čini u slijedećim slučajevima:

- ako preda selam prije nego upotpuni namaz,
- ako klanja više rekata nego što je propisano,
- u slučaju da se zaboravi sjesti na prvom ettehijjatu,
- ukoliko se zaboravi jedan od pritvrđenih sunneta namaza,
- u slučaju sumnje po pitanju broja klanjanih rekata u namazu.

Pitanje 2.

Zivim u dijaspori, tesko je naci osobu za brak da je iste vjeroispovjesti i kulture.Da li je nama vec predodređeno s kim cemo imati porodicu? Ima li neka dova s kojom se mozemo obratiti Allahu dz.s za pomoc?

Odgovor:

Ubijeđen sam da je u dijaspori veoma teško živjeti po vjerskim načelima i da je isto tako teško naći osobu s kojom će se krenuti u život. Zbog toga me i čudi zašto ljudi idu u dijasporu ako baš ne moraju. Naravno da Uzvišeni Allah zna s kim ćemo mi sklopiti brak i da je to zapisano u 'levhi mahfuz'-u. Ali mi ljudi ne znamo kakva je

naša sudbina i samim tim ne znamo ko će nam biti bračni saputnik. Zbog toga molimo Uzvišenog Allaha da nam podari odgovarajućeg bračnog druga i činimo sve od sebe tako što pri izboru slijedimo upute Poslanika s.a.v.s. i pravila koja su formulisali islamski pravnici na osnovu kur’ansko-hadiskih tekstova. Na ovu temu preporučio bih vam članak na temu „Ima li žena pravo na izbor bračnog druga‟ koji možete naći na bosnjakinja.net.

Pitanje 3.

Kada imam dzemata nije hafiz a hafiz Kur'ana je prisutan.Kome je u tom slucaju ispravnije da predvodi namaz?

Odgovor:

Od prisutnih ljudi u jednom džematu, najpreče je da imam bude onaj ko najbolje poznaje Kur'an i ko iz njega najviše zna napamet, zatim onaj ko najbolje poznaje vjerske propise (fikh), zatim onaj ko je najbogobojazniji, te, na kraju, onaj ko je po godinama najstariji. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Neka ljudima imam bude onaj ko je najupućeniji u Allahovu Knjigu (onaj ko zna najviše napamet). Ako u učenju budu isti, neka onda bude onaj ko od njih najbolje poznaje sunnet, a ako i u poznavanju sunneta budu isti, neka onda bude onaj ko je od njih prvi učinio hidžru, a ako i hidžru budu zajedno učinili, neka onda bude onaj ko je od njih najstariji po godinama." (Muslim)
Izuzetak od ovog pravila čine vladar i domaćin u svojoj kući. U ta dva slučaja oni su preči da predvode džemat. U tom smislu su i Poslanikove riječi: "Ne može drugi biti imam domaćinu u njegovoj kući, niti vladaru u njegovom carstvu, osim uz njegovu dozvolu." (Muslim)

Na osnovu gore izloženog imam koji nije hafiz bi trebao u mihrab propustiti hafiza s obzirom da on više poznaje Kur'ana nego imam, i iz poštovanja prema Poslanikovoj odredbi. Ali ako to ne učini, muktedije će namaz klanjati i za njim kao što bi klanjali i za hafizom. Dakle, namaz muktedija nije upitan.

Pitanje 4.

Treba li ponovo uzeti abdest, poslije gusula, da bi se klanjao namaz?

Odgovor:

Poslanikov s.a.v.s. gusul izgledao je ovako: Od Aiše r.a. se prenosi: "Poslanik s.a.v.s. bi prije gusula oprao desnu i lijevu šaku. Zatim bi oprao spolni organ, a potom bi se abdestio kao što se abdesti za namaz. Nakon toga bi oprao kosu tako što bi prstima dohvatio sāmi korijen kose. Zatim bi sa tri polijevanja vodom oprao cijelu glavu, a onda bi odozgo prema dolje oprao prvo desnu a zatim lijevu stranu tijela. Na kraju bi oprao obje noge. (Buhari i Muslim)
Dakle, Poslanik s.a.v.s. bi abdest uzimao prije kupanja, a ne nakon njega. Aiša r.a. kaže da se Poslanik s.a.v.s. nije abdestio nakon kupanja osim u slučaju da je u toku kupanja pokvario abdest nečim što inače kvari abdest. Prema ovom hadisu odgovor na vaše pitanje bi bio: Ukoliko ispravno zanijetite gusul i obavite sve radnje koje su propisane prilikom gusula i u toku gusula ne učinite ništa što inače kvari abdest, tada niste dužni uzimati abdest radi namaza. Dovoljan je gusul jer on u sebi sadrži i abdest.

Pitanje 5.

Da li *muktedija* treba da uci faatihu u namazu, kada *imam* uci naglas?

Odgovor:

Među islamskim pravnicima postoje tri mišljenja po pitanju dozvoljenosti učenja Fatihe za imamom:
Prvo mišljenje:
Fatihu je vadžib učiti za imamom i u danjskim i u noćnim namazima. Ovo mišljenje zastupaju: Abdullah ibnul-Mubarek, Šafija, Ishak i Lejs b. Sa'd. Oni se oslanjaju na hadis Poslanika s.a.v.s. u kome on kaže da nema namaza onaj ko ne prouči Fatihu.
Drugo mišljenje:
Muktedija neće učiti Fatihu niti bilo šta drugo za imamom, ni u noćnim ni u danjskim namazima. Ovo mišljenje zastupaju imam Ebu Hanife, Es-Sevri, Ibn Ujejne i jedan dio Malikija. Oni svoj stav temelje na hadisu Poslanika s.a.v.s. u kome on kaže da je imam postavljen da bi se slijedio a da je njegovo učenje dovoljno i za muktedije.
Treće mišljenje:
Važib je Fatihu učiti za imamom u dnevnim ali ne i u noćnim namazima. Ovo je mišljenje imama Malika.

Prioritetno mišljenje među islamskim pravnicima po ovom pitanju jeste mišljenje imama Malika koji kaže da se u noćnim namazima ne treba učiti za imamom jer imam uči na glas a njegovo učenje su dužni slušati muktedije prema kur'anskom ajetu: "A kada se Kur'an uči slušajte ga i šutite..." (El-Enfal,) U danjskim namazima se treba učiti za imamom jer se njegovo učenje ne čuje. Naredba o slušanju Kur'ana se odnosi na učenje na glas, jer se učenje u sebi i ne smatra učenjem u odnosu na prisutne.

Dokaz za ovo mišljenje jeste hadis Džubejr b. Mut'ima koji je učio za imamom u dnevnim namazima a u noćnim nije. (El-Muvetta, 1/75) Od Džabir b. Abdullaha se prenosi da je rekao: "Na podne i ikindiju smo učili Fatihu za imamom na prva dva rekata i suru, a na trećem i četvrtom rekatu samo Fatihu." (Ibn Madže, 1/140) Od Ebu Hurejre r.a. se prenosi da se Poslanik s.a.v.s. okrenuo u namazu u kome je na glas učio pa je rekao: "Je li iko od vas za mnom učio?" Jedan od ashaba reče: "Da, Allahov Poslaniče, ja sam učio." "Zar da se ja borim protiv Kur'ana". Nakon što su čuli ove Poslanikove riječi ljudi su prestali učiti u noćnim namazima za Poslanikom s.a.v.s." (El-Muvetta, 1/75)
Učenje u noćnim namazima za imamom stvara pometnju, dok učenje u dnevnim namazima nikoga ne ometa.
Dakle, za imamom je dozvoljeno učiti ali samo u dnevnim namazima.

Pitanje 6.

Da li je dozvoljeno u namazu uciti sure prije nego sto imam prouci?

Odgovor:
U ovom pitanju postoje dva potpitanja. Prvo: Da li treba učiti Fatihu za imamom ili je imamovo učenje dovoljno i za muktedije? Drugo: U slučaju da je Fatihu i suru dozvoljeno učiti za imamom da li se one mogu učiti prije njega, ili treba sačekati da ih on prvi prouči?

Kao prvo, među islamskim pravnicima postoje tri mišljenja po pitanju dozvoljenosti učenja Fatihe za imamom:

Prvo mišljenje: Fatihu je vadžib učiti za imamom i u danjskim i u noćnim namazima. Ovo mišljenje zastupaju: Ibnul-Mubarek, Šafija, Ishak i Lejs b. Sa'd. Oni se oslanjaju na hadis Poslanika s.a.v.s. u kome on kaže da nema namaza onaj ko ne prouči Fatihu.

Drugo mišljenje: Muktedija neće učiti Fatihu niti bilo šta drugo za imamom, ni u noćnim ni u danjskim namazima. Ovo mišljenje zastupaju imam Ebu Hanife, Es-Sevri, Ibn Ujejne i jedan dio Malikija. Oni svoj stav temelje na hadisu Poslanika s.a.v.s. u kome on kaže da je imam postavljen da bi se slijedio a da je njegovo učenje dovoljno i za muktedije.

Treće mišljenje: Važib je Fatihu učiti za imamom u dnevnim ali ne i u noćnim namazima. Ovo je mišljenje imama Malika.

Prioritetno mišljenje među islamskim pravnicima po ovom pitanju jeste mišljenje imama Malika koji kaže da se u noćnim namazima ne treba učiti za imamom jer imam uči na glas a njegovo učenje su dužni slušati muktedije prema kur'anskom ajetu: "A kada se Kur'an uči slušajte ga i šutite..." (El-Enfal,) U dnevnim namazima se treba učiti za imamom jer se njegovo učenje ne čuje. Naredba o slušanju Kur'ana se odnosi na učenje naglas, jer se učenje u sebi i ne smatra učenjem u odnosu na prisutne.
Dokaz za ovo mišljenje jeste hadis Džubejr b. Mut'ima koji je učio za imamom u dnevnim namazima a u noćnim nije. (El-Muvetta, 1/75) Od Džabir b. Abdullaha se prenosi da je rekao: "Na podne i ikindiju smo učili Fatihu za imamom na prva dva rek'ata i suru, a na trećem i četvrtom rekatu samo Fatihu." (Ibn Madže, 1/140) Od Ebu Hurejre r.a. se prenosi da se Poslanik s.a.v.s. okrenuo u namazu u kome je na glas učio pa je rekao: "Je li iko od vas za mnom učio?" Jedan od ashaba reče: "Da, Allahov Poslaniče, ja sam učio." "Zar da se ja borim protiv Kur'ana". Nakon što su čuli ove Poslanikove riječi ljudi su prestali učiti u noćnim namazima za Poslanikom s.a.v.s." (El-Muvetta, 1/75)

Učenje u noćnim namazima za imamom stvara pometnju, dok učenje u dnevnim namazima nikoga ne ometa. Dakle, za imamom je dozvoljeno učiti ali samo u dnevnim namazima.
Što se tiče drugog dijela pitanja, Poslanik s.a.v.s. je zabranio da se u obavljanju namaza u džematu bilo šta čini prije imama. Muktediji je vadžib slijediti svog imama, a preduhitravati ga je haram, a sa njim ići naporedo je mekruh. Niti tekbir, niti ruku, niti sedžda, niti bilo šta drugo ne smije se činiti prije imama. U protivnom namaz je pokvaren. Poslanik s.a.v.s. u jednom hadisu kaže: "Imam je postavljen da se slijedi. Zato se nemojte razlikovati od njega! Kada imam donese tekbir, i vi ga za njim donesite, kada učini ruku, i vi nakon njega učinite, nakon što izgovori semi'allahu limen hamideh!, vi recite rabbena ve lekel-hamd! Kada učini sedždu i vi je za njim učinite, a ako klanja sjedeći, i vi, svi sjednite". (El-Buhari)
Prema ovom i sličnim hadisima, nije dozvoljeno bilo šta raditi prije imama. U dnevnim namazima kada je, inače, za imamom dozvoljeno učiti Fatihu i suru, i tada se ne smiju učiti prije imama.

Pitanje 7.

Da li dvije zene ili muz i zena cine dzemat?

Odgovor:

Dzematom se smatra broj od dvije osobe pa nadalje, svejedno radilo se o muskim ili

zenskim osobama. Prema tome, dvije ili vise zena mogu klanjati u dzematu kao i da jedna od njih predvodi dzemat. Uvjet je da zena koja klanja kao imam ostalim zenama bude u istom saffu zajedno sa zenama i ne smije ici ispred njih. Aisa r.a. je predvodila zene u namazu i stajala zajedno sa njima u saffu. Ummu Selema je to isto radila. Poslanik s.a.v.s. je Ummi Selemi postavio muezzina i naredio joj da predvodi svoje ukucane u namazu.

U slucaju da dzemat cine i muskraci i zene, zena ne moze biti imam u mijesanom dzematu. Ako dzemat cine muz i supruga, muz ce biti imam i to se racuna dzematom. Od Ebu Hurejre, r.a. se prenosi da je Allahov Poslanik rekao: Ko ustane u toku noci, probudi svoju suprugu i budu u dzematu klanjali dva rekata, bice upisani medju one koji Allaha puno spominju. Muskarcu nije dozvoljeno da napusta dzemat u dzamiji kako bi klanjao sa svojom suprugom pod izgovorom da je i to dzemat. Dzemat sa svojom suprugom dolazi u obzir onda kada nema mogucnosti da se ode u dzamiju ili ga je prosao namaz u dzematu dzamije.

Dozvoljeno je da muskarac ukoliko je sam bude imam zenama. Ubejj b. Kab je dosao Poslaniku s.a.v.s. i rekao: Ucinio sam nesto Poslanice. Sta si ucinio? Sa mnom su bile zene u kuci. Rekle su mi: Ti znas uciti Kur'an a mi ne ucimo. Klanjaj nam. Klanjao sam osam rekata i vitr. Poslanik je usutio. Njegova sutnja za nas je znacila odobrenje.

Pitanje 8.

Ako na poslu imam dovoljno vode, da li mogu uzimati tejemum? Mogu li, u ovom slucaju, spojiti namaz sa ikindijom namazom?

Odgovor:

U svom pitanju vi niste objasnili zasto ne mozete uzeti abdest iako imate vode, kao sto niste spomenuli ni slucajeve gdje ne mozete uzeti abdest a vec postavljate slijedece pitanje koje se veze za ono prvo. Na meni je ostalo da pogadjam o kakvoj situaciji se radi da bi mogao da donesem valjan seriatsko-pravni propis.

U svakom slucaju tejemmum ima svoju ptravnu osnovu. Uzviseni Allah kaze:...A ako ste bolesni ili na putu ili ako je neko od vas obavio prirodnu potrebu ili ako ste se sastajali sa zenama, a ne nadjete vode, onda dlanovima cistu zemlju dotaknite i lica vasa i ruke vase potarite. (En-Nisa, 43)

Poslanik s.a.v.s. je rekao: Citava zemlja mi je ucinjena dzamijom i cistom. Gdje god covjeka iz mog ummeta zatekne namaz, sa njim je njegova cistoca.

Tejemmum se uzima u slijedecim slucajevima:

1- Ako osoba ne nadje vode ili je nadje ali nema dovoljno za abdesta,

2- Ako ima ranu ili je bolestan pa se boji ako bi upotrijebio vodu da mu se bolest ne poveca,

3- Ako je osoba putnik musafir koji nema pri ruci vode,

4- Ako je spolno opcio sa svojom suprugom, a nema vode za kupanje,
5- Ako je vani velika hladnoca te se boji da mu ne nasteti,

6- Ako je voda blizu njega ali se boji za sebe, svoj ugled, imetak, gubitak prijatelja ili je izmedju njega i vode neprijatelj kojeg se plasi ili je pak u zatvoru,

7- Ako je u potrebi za vodom radi pica za sebe licno ili nekoga drugog pa makar to bila i zivotinja.

8- Ako je u mogucnosti koristiti vodu ali se boji isteka doticnog namaskog vremena. Ucinit ce tejemum i nece ponavljati namaz.

Pretpostavljam da se ne nalazite na takvom radnom mjestu gdje ce vas izlazak radi abdesta i namaza izazvati pozornost nadredjenog ili mozda i njegove negativne posljedice po vase zaposlenje. Mnogi nasi ljudi na Zapadu su u takvoj situaciji. Nasi radnici na Zapadu dobivaju pauzu koju trebaju iskoristiti za rucak i odmor. Mnogi ljudi na ustrb svoga rucka koriste upravo ovu pauzu da bi obavili namaz, sto je svakako za pohvaliti. Namaz je veoma vazan. Uzviseni Allah kaze: Cuvajte svoj namaz.

Musliman treba pokusati na sve moguce nacine da uzme abdest i obavi namaz onako kako Islam traci od njega. Abdest je jedan od uvjeta ispravnosti namaza. Zbog toga, pokusat cete da ga uzmete normalno i obaviti namaz onako kako se i obavlja. Ako se bojite za sebe ili nemate bas mnogo vremena vi spadate pod tacku 6 i dozvoljeno vam je uzeti tejemmum i namaz obaviti sjedeci ili stojeci za radnim mjestom. Dozvoljeno vam je i skratiti namaz i spojiti ga sa ikindijom. Samo ne smijete dozvoliti da vam namaz prodje. Uzviseni Allah kaze: Bojte se Allaha koliko ste u mogucnosti (Et-Tegabun, 16) Allah nikoga ne zaduzuje preko njegovih mogucnosti... (Et-Talak, 7)

Pitanje 9.

Da li je ispravnije zikriti poslije farza ili poslije sunneta na kraju namaza?

Odgovor:

Naravno da mozete uciniti zikir i poslije klanjanih sunneta nakon namaza i za to necete imati grijeh osim sto cete sada vi ostati bez nagrade koja je obecana za slijedjenje sunneta Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u propisanom terminu cinjenja zikra.

Sunnet je da se napravi razlika izmedju farza i sunneta i ona se pravi time sto se izmedju njih uci zikir i ajetul-Kursijja.

Poslanik s.a.v.s. je rekao: Ko na kraju svakog propisanog (farz) namaza prouci ajetul-kursijju bit ce u Allahovoj zastiti sve do narednog namaza.

Pitanje 10.

Da li je zikr posle farz namaza farz? U Ibn Kesirovom tefsiru, sura En-Nisa 103 ajet,. pise: '' Allah Uzvišeni naređuje da se dosta Allah spominje nakon namaza.''

Odgovor:

Zikr poslije farz namaza je sunnet koji je redovno praktikovao Poslanik, s.a.v.s. On nema status farza, svejedno radilo se o propisanom ili neobaveznom nafila-namazu. Onaj ko ga izostavi nije grijesan i nece mu namaz biti pokvaren. Uzviseni Allah je opcenito naredio da se zikr puno cini, On kaze: I mnogo Allaha spominjite. Iz prakse Poslanika, s.a.v.s. znamo da ga je on redovno praktikovao poslije farz namaza.

Lijepo bi bilo da se obratite na odgovor na pitanje broj devet.

Pitanje 11.

Da li se može zikiriti kada Sunce izlazi i kada je na sredini neba?

Odgovor:

Ne postoji ni jedan tekst u Kur'anu ili hadisu koji aludira na zabranu zikra kada Sunce izlazi i kada je na sredini neba. Naprotiv, postoje tekstovi koji naređuju zikr u jutro i navečer: O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite i ujutro i naveče Ga veličajte. (El-Ahzab, 41, 42) U suri Kaf Uzvišeni kaže: i veličaj Gospodara svoga i zahvaljuj Mu i prije sunčeva izlaska i prije zalaska, i veličaj Ga noću i poslije obavljanja sedždi. (Kaf, 39,40) A kada namaz završite, Allaha spominjite i stojeći i sjedeći i ležeći. (En-Nisa, 103)

Ono što je zabranjeno u tim momentima jeste obavljanje namaza ujutro u momentu kada Sunce izlazi, u podne kada je na sredini neba i uveče u momentu kada Sunce zalazi. U ovim, kao i u svim drugim vremenima je preporučljivo puno zikr činiti.

Poslanik s.a.v.s. je rekao: Allahu je najdraže djelo da umreš vlažnog jezika čineći zikr Allahu. (El-Bejheki) Kod Allaha će na Sudnjem danu najviši stepen imati oni koji su mnogo zikr činili. (Ahmed)

Pitanje 12.

Da li smatrate knjigu "Svojstva poslanikovog namaza, od abdesta do zikra" autora Safeta Kuduzovica vjerodostojnom?

Odgovor:

Imao sam prilike procitati knjigu koju spominjete, a poznajem i njena autora. Knjiga je plod autorovog iscitavanja brojnih djela na slicnu temu tako da ni sam autor nije dosao sa necim novim i islamu stranim. Sve sto navodi u knjizi, prije njega su naveli brojni islamski ucenjaci u svojim djelima. Ono sto je novo jeste izlazak knjige sa takvom temom na bosanskom jeziku. Knjiga je svakako dobra i nadam se da ce se muslimani njome okoristiti.

Pitanje 13.

Kako se klanjaju cetiri rekata sunneta? Da li se klanjaju dva + dva ili kao podnevni farz?

Odgovor:

U jednom hadisu stoji da je Poslanik s.a.v.s. klanjao cetiri rekata ikindijskog sunneta

prekidajuci ih sa selamom nakon dva rekata. (Ibnu Madze) U drugom hadisu stoji da je Poslanik s.a.v.s. nikada nije ostavljao cetiri rekata podnevskog sunneta prije farza. (El-Buhari)
Dakle, Allahov Poslanik s.a.v.s. je klanjao cetiri rekata sunneta na dva nacina; nakon dva rekata bi predavao selam, ili bi sa jednim selamom klanjao cetiri rekata. Obadva nacina su navedena u sunnetu, s tim da kada se radi o sunnetima, bolje ih je klanjati dva rekata sa selamom, nego li cetiri. Poslanik s.a.v.s. kaze: Nocni i danjski sunnet namazi su dva po dva. (Ebu Davud) Posto nema zabrane o klanjanju cetiri rekata sa jednim selamom, dozvoljeno je klanjati ih i na takav nacin.

Pitanje 14.

Da li je ispravno da zena, cineci sedzdu, dodiruje laktovima koljena i patos?

Odgovor:

Cinjenica je da mnogi klanjači dok čine sedždu svojim laktovima dodiruju koljena ili patos. Zenama se takav način praktikovanja sedžde kod nas preporučivao s obrazloženjem da njihova sedžda treba da se razlikuje od sedžde muškaraca. Naravno da je pogrešno praviti razliku u načinu činjenja sedžde izmedu muškaraca i žena. Poslanik s.a.v.s. je rekao: Budite smireni dok činite sedždu i nemojte spuštati svoje podlaktice na tle oponašajući tako psa. (El-Buhari, Muslim, 4/178-179/498)

Ovim hadisom se direktno zabranjuje spuštanje laktova na tle ili na koljena. U drugom hadisu Poslanik s.a.v.s. je rekao: Kada činite sedždu, spustite dlanove a dignite laktove. Muslim, 4/176/494)

Iz tekstova hadisa se jasno vidi da ne postoji razlika u načinu činjenja sedžde izme|u žena i muškaraca. I jednima i drugima je nare|eno da ne spuštaju laktove na pod ili na koljena jer na taj način oponašaju psa.

Pitanje 15.

Kako mozemo moliti Allaha Njegovim lijepim imenima?

Odgovor:

O Allahovim, dželle šanuhu, lijepim imenima saznali smo iz Kur'ana i Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, sunneta. Svako od imena označava jedno od Allahovih, dželle šanuhu, svojstava, a svako je ime izvedenica iz svoga izvora. Zajedničko ime za sva ostala imena i svojstva jeste Allah za koga većina uleme kaže da nije izvedeno ni iz kakvog korijena.
U autentičnom tekstu hadisa navedeno je 99 imena. Hadis prenosi El-Buhari i Muslim od Ebu Hurejre gdje kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah ima 99 imena, sto manje jedan, ko ih postigne - ući će u Džennet, Allah je u znaku neparnosti i On voli nepar."
Ovaj hadis ne govori da je brojem 99 zaokružen broj imena. Ne, on nam je samo rekao da postoji 99 spomenutih imena u Hadisu i Kur'anu, ali ne i to da ih nema više. Da postoje i druga imena o kojima nas Milostivi nije obavijestio nego ih je ostavio za Sebe u nevidljivom i za nas nepojmljivom gajbu, kazuje nam ovaj hadis: "Molim Te svakim Tvojim imenom, kojim si Sebe nazvao ili koje si u Svojoj knjizi objavio ili koje si nekog od Svojih stvorenja naučio ili koje si u Svom tajnom znanju za Sebe

zadržao, da učiniš Kur'an proljećem srca moga, svjetlom srca moga, da njime odstraniš moju žalost i odbiješ brige moje!”

Značenje riječi "ko ih postigne (nauči) ući će u Džennet"

Znači: ko ih upozna, nauči napamet, razumije, vjeruje u njih i lijepo postupi po njihovom značenju, bude se držao granica u odnošenju sa Allahom preko Njegovih imena, i bude dovio Allaha njima, ući će u Džennet. Najvažnije od svih ovih značenja jeste, da ko bude radio po njihovom značenju, on će ući u Džennet.
A što se tiče načina molenja Allaha Njegovim imenima je opisao Poslanik s.a.v.s. i zbog toga se najbolje obratiti na bilo koju zbirku hadisa u kojoj se spominju Allahova imena. I znajmo da je Allahu najdraže da Ga dozivamo Njegovim lijepim imenima. On kaže u Kur'anu: "Allah ima najljepša imena i vi Ga dozivajte njima..." (El-E'araf, 180) "Allah ima 99 lijepih imena, ko ih postigne tj. ko ih u praksu sprovede ući će u džennet" – rekao je Allahov Poslanik s.a.v.s.

Pitanje 16.

Da li trebamo uciti sure prije imama?

Odgovor:

U ovom pitanju postoje dva potpitanja; Prvo: Da li treba učiti Fatihu za imamom ili je imamovo učenje dovoljno i za muktedije. Drugo: U slučaju da je Fatihu i suru dozvoljeno učiti za imamom da li se one mogu učiti prije njega, ili treba sačekati da ih on prvi prouči.

Kao prvo, među islamskim pravnicima postoje tri mišljenja po pitanju dozvoljenosti učenja Fatihe za imamom:
Prvo mišljenje:
Fatihu je vadžib učiti za imamom i u danjskim i u noćnim namazima. Ovo mišljenje zastupaju: Ibnul-Mubarek, Šafija, Ishak i Lejs b. Sa'd. Oni se oslanjaju na hadis Poslanika s.a.v.s. u kome on kaže da nema namaza onaj ko ne prouči Fatihu.
Drugo mišljenje:
Muktedija neće učiti Fatihu niti bilo šta drugo za imamom, ni u noćnim ni u danjskim namazima. Ovo mišljenje zastupaju imam Ebu Hanife, Es-Sevri, Ibn Ujejne i jedan dio Malikija. Oni svoj stav temelje na hadisu Poslanika s.a.v.s. u kome on kaže da je imam postavljen da bi se slijedio a da je njegovo učenje dovoljno i za muktedije.
Treće mišljenje:
Važib je Fatihu učiti za imamom u dnevnim ali ne i u noćnim namazima. Ovo je mišljenje imama Malika.

Prioritetno mišljenje među islamskim pravnicima po ovom pitanju jeste mišljenje imama Malika koji kaže da se u noćnim namazima ne treba učiti za imamom jer imam uči na glas a njegovo učenje su dužni slušati muktedije prema kur'anskom ajetu: "A kada se Kur'an uči slušajte ga i šutite..." (El-Enfal,) U danjskim namazima se treba učiti za imamom jer se njegovo učenje ne čuje. Naredba o slušanju Kur'ana se odnosi na učenje na glas, jer se učenje u sebi i ne smatra učenjem u odnosu na prisutne.
Dokaz za ovo mišljenje jeste hadis Džubejr b. Mut'ima koji je učio za imamom u dnevnim namazima a u noćnim nije. (El-Muvetta, 1/75) Od Džabir b. Abdullaha se prenosi da je rekao: "Na podne i ikindiju smo učili Fatihu za imamom na prva dva rekata i suru, a na trećem i četvrtom rekatu samo Fatihu." (Ibn Madže, 1/140) Od Ebu Hurejre r.a. se prenosi da se Poslanik s.a.v.s. okrenuo u namazu u kome je na

glas učio pa je rekao: "Je li iko od vas za mnom učio?" Jedan od ashaba reče: "Da, Allahov Poslaniče, ja sam učio." "Zar da se ja borim protiv Kur'ana". Nakon što su čuli ove Poslanikove riječi ljudi su prestali učiti u noćnim namazima za Poslanikom s.a.v.s." (El-Muvetta, 1/75)
Učenje u noćnim namazima za imamom stvara pometnju, dok učenje u dnevnim namazima nikoga ne ometa.
Dakle, za imamom je dozvoljeno učiti ali samo u dnevnim namazima.
Što se tiče drugog dijela pitanja, Poslanik s.a.v.s. je zabranio da se u obavljanju namaza u džematu bilo šta čini prije imama. Muktediji je vadžib slijediti svog imama, a preduhitravati ga je haram, a sa njim ići naporedo je mekruh. Niti tekbir, niti ruku, niti sedžda, niti bilo šta drugo ne smije se činiti prije imama. U protivnom namaz je pokvaren. Poslanik s.a.v.s. u jednom hadisu kaže: "Imam je postavljen da se slijedi. Zato se nemojte razlikovati od njega! Kada imam donese tekbir, i vi ga za njim donesite, kada učini ruku, i vi nakon njega učinite, nakon što izgovori semi'allahu limen hamideh!, vi recite rabbena ve lekel-hamd! Kada učini sedždu i vi je za njim učinite, a ako klanja sjedeći, i vi, svi sjednite". (El-Buhari)

Prema ovom i sličnim hadisima, nije dozvoljeno bilo šta raditi prije imama. U dnevnim namazima kada je, inače, za imamom dozvoljeno učiti Fatihu i suru, i tada se ne smiju učiti prije imama.

UMRLI I DUSA

Pitanje 1.

Moj muž, sada rahmetli i ja smo muslimanske vjeroispovjesti. U tom sretnom braku smo dobili dvije, hvala dragom Allahu zdrave kćerke. Njima je sada pet godina (bliznakinje), a meni 27. Do vjere smo držali tako što smo bili pošteni, skromni, pomagali druge koliko smo mogli i obilazili naše najdraže. Svaki dan sam zahvaljivala dragom Allahu na velikoj sreći sto mi dade, medjutim, prije dvije godine nad našom srećom se nadvio crni oblak. Moj muž se razbolio i upao u veliku depresiju. U tom periodu lijek je tražio u Kuranu, naučio je klanjati svaki vakat, ali njemu je bilo sve gore i gore. Sve doktore i hodže smo obišli, ali mom mužu nije bilo spasa, ja sam ga jedno jutro našla mrtvog, ubio se. Ne moram vam pričati kako se moj život odvijao dalje, danima sam bila u bolnici, van sebe, danima bez ikakvih osjećaja, pa i bez vjere. U moj život nanovo je vjeru unijela moja svekrva, majka moga rahmetli muža koja je inače jaka žena. Rekla mi je da je to što je bilo Allahova volja i da je moj rahmetli muž na Allahovom putu, da se treba samo moliti. Od tada jako puno čitam i to mi puno pomaže. Moj život je sada jedna borba za opstanak, jedna borba da djecu odgojim kako treba i da ih izvedem na najbolji put, Allahov put. I sada bude jako teških trenutaka, ali sam ih naučila prevazilaziti. živimo u malom gradu gdje se sve zna. Imam jako dobre odnose sa svima, ali je jako teško zivjeti sam. Ja živim sa majkom i djecom, blizu mene živi svekrva sa slijepom kćerkom. Pomažemo se koliko možemo, ali je jako teško. Moj rahmetli muž i ja smo (oboje) u ratu ostali bez oca i proživjeli smo jedan pakao za vrijeme rata. U Kur'anu sam pročitala da je grijeh ubiti se, pa sada bih da mi odgovorite da li mu se može to oprostiti, ja svaki dan molim dragog Allaha da mu oprosti i dajem hatme. Kako još mogu pomoći da mom rahmetli mužu bude bolje na onom svijetu, kako mogu pomoći nama koji smo ostali na ovom? Možete li mi odgovoriti zašto žene udovice neki ljudi gledaju drugačijim očima, zašto poslije tog čina mog rahmetli muža neki ljudi moju dijecu i mene gledaju drugim očima? Znam da ne mogu izmijeniti svijet i da svak na to gleda drugacije, a neznam ni kako ce dijeca na to reagovati kada saznaju pravu istinu. Jako mi je teško i sama se borim sa mislima, molim vas pomozite mi i savjetujte me.

Odgovor:

Molim Dragog Allaha da vama i vašoj djeci da sabura u podnošenju iskušenja kroz koja trenutno prolazite. Što se tiče opraštanja grijeha, postoji jedno generalno pravilo u kome Uzvišeni Allah kaže: „Allah sigurno neće oprostiti da Njemu druge smatraju ravnim, a oprostiće kome hoće ono što je manje od toga..." (En-Nisa', 116) Dakle, prema ovom ajetu ne postoji grijeh mimo širka koji Allah ne može oprostiti, pa tako ni grijeh koji je počinio vaš muž. Allah je Moćan oprostiti kome On hoće. Moguće je da u slučaju vašeg muža postoji jedna olakšavajuća okolnost. S obzirom da je bio psihički bolesnik, vrlo je izvjesno da je samoubistvo izvršio u nesvjesnom stanju. Psihički bolesnici često ne mogu kontrolisati svoje poteze niti su svjesni djela koje čine. Postoji velika mogućnost da je vaš muž samoubistvo počinio u takvom jednom stanju što mu, ako je tako bilo, itekako može olakšati status na budućem

svijetu. Jer, prema hadisu, Allah neće kažnjavati čovjeka za grijehe koje je počinio u odsustvu razuma, u zaboravu ili greškom. Zbog toga vam ja preporučujem da molite Allaha da oprosti vašem mužu, a On mnogo prašta.
Što se tiče vaše djece, jednog dana ćete im morati kazati istinu, a tada kada je budete saopštili, imajte na umu ovo što sam vam prethodno rekao. Niko od živih ne zna šta je bio motiv vašeg muža prilikom oduzimanja života. Velika je razlika između onoga koji je sebi život uzeo pri punoj svijesti, bez obzira šta mu bio motiv, i onoga koji je to uradio u nesvjesnom stanju.
U svakom slučaju on je sada mrtav. Pomirite se s tim i obavijestite svoju djecu na najbolji mogući način. Ako želite pomoći sebi, mužu i djeci, onda činite dove za muža, uradite neki hajrat (pomoć siromašnom, prilog za džamiju, medresu, učešće u akcijama od općeg interesa itd.) od kojeg će on imati korist i posvetite se sebi i svojoj djeci. Nemojte se mnogo time opterećivati, jer ćete možda zapostaviti svoj život. To što vas neko gleda drugačijim očima, kako to vi kažete, ne treba da vas brine. Naš narod jedva čeka da se u nekoga nešto desi kako bi imao o čemu pričati. Tako oni zaboravljaju i odgađaju svoje životne probleme, što se kad-tad pokaže strateškom životnom greškom.

Pitanje 2:

Željela bih znati, pošto sam čula različita mišljenja, da li umrli ima koristi od učenja Kur'ana, naročito Jasina i Fatihe. Naime, neki kažu da se Jasin treba učiti ljudima na samrti, jer se u njemu govori o Allahovim blagodatima u Džennetu, oslanjajući se na hadis Poslanika, s.a.v.s. S druge strane, otkuda onda da je u našem narodu ustaljeno mišljenje za učenje Fatihe i Jasina umrlim i da to poboljšava njihovo stanje na Ahiretu? I interesuje me, da li se može Kur'an učiti na kaburu?

Odgovor:

Da li umrli ima koristi od učenja Kur'ana ili ne, mi to ne možemo znati sa sigurnošću jer o tome nema tekstova koji potvrđuju učili se Kur'an umrlima.
Sura Jasin se uči čovjeku na samrti što potvrđuje hadis koji slabim senedom prenose Ebu Davud, Nesai i Ibnu Madže, u kojem Ma'kil b. Jesar kaže da je Vjerovjesnik s.a.v.s. rekao: "Učite Jasin kada je neko na samrti". Onome ko uči Jasin tražeći Allahovo zadovoljstvo biti će oprošteni raniji grijesi. Zato, učite Jasin naročito kod osoba na samrti. (El-Bejheki)
U našem narodu je ustaljeno mišljenje o učenju Fatihe i Jasina nakon što već ljudi umru,ali to je vise do
Obicaja. Učenje Kur'ana na kaburu nema neke osnove. Postoji mišljene dvojice imama o dozvoljenosti učenja na kaburu ali ne za novac. U hadisima se spominje da nam je naređeno da činimo dovu za umrlog a ne da učimo Kur'an. Poslanik, s.a.v.s., bi nakon što bi zakopali umrlog stao nad kaburom i rekao: "Tražite oprosta vašem bratu i molite Allaha da ga učvrsti jer se on sada ispituje." (Ebu Davud)
Također je propisano da se čini dova prilikom posjete kaburovima.
Allah najbolje zna.

Pitanje 3.

Šta je ispravna definicija termina 'nefs'? Šta je to što mi moramo pročistiti da bismo uspjeli (na Sudnjem danu)?

Odgovor:

Nefs ima više značenja od kojih su najpoznatija slijedeća: duša, duh, živo biće, čovjek, osoba itd.
U ajetu kojeg ste vi spomenuli misli se na dušu: "Uspjeće samo onaj ko je očisti". Komentatori Kur'ana smatraju da se pod pojmom "očisti" misli na duhovno čišćenje duše putem poslušnosti u izvršavanju Allahovih naredbi i klanjanjem od Njegovih zabrana. Izvršavanjem naredbi Uzvišenog Allaha i bezuvjetnom poslušnošću čovjek čisti svoju dušu.

Ovdje je upotrijebljen glagol زكى koji znači očistiti iz kojeg je izvedena imenica zekat kao jedan od pet stubova Islama. Kako god je zekat čišćenje imetka, tako isto je poslušnost prema Allahu čišćenje duše.
A Allah najbolje zna.

Pitanje 4.

Koje se dove uče u spomen na umrle? To pitam jer sam pročitala "drugi krug odgovora" od Senaida Zajimovića da se *ja-sin* uči na samrti a ne poslije u znak sjećanja na svoje rahmetlije. Ja znam dobro da je moja majka rahmetli učila čitav Kur'an i na kraju posebnom dovom, poklanjala je *hatmu* i dovu za svoje roditelje. Isto mi je jako dobro poznato da se *Faatiha* uči na mezaru prilikom posjeta umrlim.

Odgovor :

Umrlom se uče dove a ne Kur´an kojeg je Allah objavio živima. Kada bi Poslanik s.a.v.s. prolazio ili ulazio u mezarluke on bi učio slijedeću dovu:Esselamu alejkum ehleddijari minel-mu´minin ve inna insa' Allahu bikum lahikun, nes´elullahe lena velekumul afijeh.'

Što se tice dova, koje se uče na kaburu, odmah kada umrli bude ukopan,Poslanik s.a.v.s. je preporučivao ashabima da traže oproste umrlom, što znači da svaka dova u kojoj se traži oprost za umrlu osobu je odgovarajuća dova. Pri tome treba napomenuti da su najbolje Kur´anske i Sunnetske dove u kojima se spominje traženje oprosta, kao sto su ajeti iz Kur'ana:
- sura Ibrahim, ajet 41.
- sura Mu´min, ajeti 7,8 i 9.
- sura Hasr, ajet 10.
- sura Nuh, ajet 28.

Možete s čitanjem ovih ajeta vidjeti, kako su poslanici molili za svoje umrle. Ovo su nabolje dove za umrle. Što se tice Fatihe, ajeti koji su u njoj spomenuti u vidu dove su u prvom licu množine i ne govore o traženju oprosta za umrle. Fatiha ima svoje posebne vrijednosti, ali se sve vrijednosti odnose na žive. Prema tome, ona se ne uči na mezarlucima.

Pitanje 5.

Moja majka je umrla. Ona je bila dobra muslimanka, ali kada su se ona i moj otac rastali onda je ona počela raditi i počela da ostavlja namaz. Nije imala dugih prihoda nego da radi. Moje pitanje je da li ja trebam da se obraćam Allahu sa dovama da joj oprosti ili ne?

Odgovor:

Vi sami kažete da je vaša majka bila dobra muslimanka. Na kraju svoga života je počela ostavljati namaz. Ukoliko je ostavljala namaz ne znajući za njegovu važnost i posljedice, onoga koji ostavlja namaz, vaša mati je,ako Bog da, samo veliki griješnik, što znači da se za nju može tražiti oprost.
Status velikog griješnika je u kompetenciji Uzvišenog Allaha. Ako hoće oprostit će mu a ako neće, On čini sto hoće. Allah oprašta sve grijehe osim širka (pripisivanja Allahu druga). On kaže: "Allah sigurno neće oprostiti da Njemu druge smatraju ravnim, a oprostit će kome hoće ono što je manje od toga... (En-Nisa, 116)
Vaša mati nije bila mušrikinja. Vi kao njen sin ste dužni, da molite Allaha, da joj oprosti taj grijeh i da je uvede u Džennet, insa'Allah! A Allah najbolje zna.

POSAO I POSLOVNE TRANSAKCIJE

Pitanje 01.

Bracni par zeli da ide na hadzdz, medjutim imaju kredit koji su digli prije povratka islamu, i isti moraju otplacivati po ugovoru koji imaju sa tom bankom, vremenski jos otprilike cetiri do pet godina. Sad su ustedili toliko novaca da bi mogli otici na hadzdz. Da li oni uopste smiju ici na hadzdz ili je ispravnije da taj novac daju za kredit toj banci tako da bi sto prije isplatili dugovanja?

Odgovor:

Prece je da vrate dug pa da onda idu na hadzdz, osim ako je izvjesno da ce oni taj dug u sto skorije vrijeme vratiti, a prilika za obavljanje hadzdza im se ukazala ove godine. U svakom slucaju, ako njihov odlazak na hadzdz nece dovesti u pitanje vracanje duga ili ga odgoditi onda oni mogu otici na hadzdz.

Pitanje 02.

Ostavljenje oporuke u slucaju smrti i podjela zaostavstine.

a) Ja i moj suprug imamo zajednicku ekonomiju, ali smo se dogovorili, da ako bi dosli u situaciju da dijelimo novac, njemu bi pripala jedna a meni druga polovina od tog novca. Da li je ovako dozvoljeno postupiti?

b) Naime, ja sam odlucila da napisem oporuku u slucaju smrti. Zanima me, kome sve pripada dio mog imetka i koliko? Posto ne znam ko je sve nasljednik ja cu vam ovdje nabrojati clanove moje bliznje familije.

Zajedno sa mojim suprugom imam jednog sina i nemam trenutno vise djece. Oba roditelja su mi ziva, elhamdulillah. Imam sestru i brata. Sa majcine strane imam nanu i dvojicu daidzi a sa babine strane imam: nanu, djeda, amidžu i dvije tetke. Radi meni lagseg shvacanja, pozeljno bi bilo kao primjer navesti jednu sumu novca koja bi bila podijeljena na clanove koji su nasljednici.

Odgovor:

Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Muslimani se drže ugovorom propisanih uvjeta" (Tirmizi, hasen-sahih). Dakle, vi i vaš muž imate pravo zasnovati partnerski odnos u ekonomiji i sporazumno dogovoriti način raspodjele zarade. Sticanje zarade na osnovu uzajamne koristi, pristanka zainteresiranih strana i pravičnosti potpuno je legalno. Ovaj stav ima podlogu u Kur'anskom ajetu: "O vjernici, jedni drugima na nedozvoljen način imanja ne prisvajajte, ali dozvoljeno vam je trgovanje uz obostrani pristanak i jedni druge ne ubijajte." (En-Nisa, 29.)
Navedeni ajet postavlja dva uvjeta za valjanost trgovine:
1. da se trgovina odvija uz pristanak obiju strana,
2. da se dobit jedne strane ne zasniva na šteti druge strane, što je strogo zabranjeno slijedećim hadisom: "Zabranjeno je i drugom i sebi nanositi štetu i na štetu uzvraćati drugom štetom".

Odgovor na drugi dio pitanja:
Da bih dao što potpuniji odgovor na vaše pitanje ja ću radi opste koristi navesti malo više činjenica o nasljedno-pravnom sistemu u islamu.

Islam osigurava i štiti ljudska prava svake individue. Život i imovina svih građana u islamskoj državi smatraju se svetim, bez obzira da li osoba bila musliman ili ne. Poslanik, s.a.v.s., je rekao:"Uistinu, vaša krv, vaši imeci i vaša čast su nepovredivi" (El-Buhari, br. 1.739 i Ahmed, br. 2.037) .

Šta je miraz?

Miraz ili zaostavština je imovina koja, nakon ostaviteljeve smrti, prelazi na njegove nasljednike. Pravo koje tretira pitanje zaostavštine, njenog sadržaja, pitanje nasljednika i način raspodjele - zove se nasljedno pravo. Ono je regulirano Kur'anom i Sunnetom, što znači da ga muslimani imaju prihvatiti onakvim kako je precizirano u ova dva izvora.

Predmet nasljeđivanja mogu biti stvari i prava koji pripadaju pojedincu. Osim stvari i prava, predmet nasljeđivanja mogu biti i obaveze. Utvrđenje obaveza važno je radi odgovornosti nasljednika za dugove ostavitelja. Sa svrhom utvrđivanja vrijednosti zaostavštine, popisuju se i procjenjuju sva dobra ostavitelja u trenutku njegove smrti, uključujući i njegova potraživanja, osim onih koja su očigledno nenaplativa. Od toga se odbijaju troškovi sahrane ostavitelja i dugovi, kao i troškovi popisa i procjene.
Ostavština se dijeli nakon što se zadovolje slijedeća tri prava vezana za ostavitelja:
- opremanje i ukop ostavitelja,
- podmirivanje njegovih dugova,
- provedba njegovih oporuka.

Oprema, kupovina ćefina, ukop i svi drugi troškovi dženaze ostavitelja se uzimaju iz njegove ostavštine prije podjele. To znači da nasljednici nisu dužni finansirati njegovu dženazu iz svojih sredstava već iz ostaviteljevih. Nakon što se podmire troškovi ukopa i dženaze, prilazi se podmirivanju dugova ostavitelja, ukoliko ih je imao i ako mu nisu oprošteni.

Osnov za nasljeđivanje

Osnov za nasljeđivanje je jedno od troje:
a) Krvno srodstvo, prema Kur'anskom ajetu: "A rođaci su, prema Allahovoj Knjizi, jedni drugima najpreči." (El-Enfal, 75.)
Krvno srodstvo podrazumijeva djecu, roditelje, braću, amidže i njihovu djecu. U ovu grupu ulazi i daljnja rodbina koja nema status nužnih nasljednika, kao što su daidža i kćerkini sinovi. Svi oni imaju udio u ostavštini s obzirom na stepen srodstva sa ostaviteljem. Što je nasljednik bliži po krvi ostavitelju, to je njegov udio u djelidbi veći. Istinu je rekao Uzvišeni Allah:
"Muškarcima pripada dio onoga što ostave roditelji i rođaci, a i ženama dio onoga što ostave roditelji i rođaci, bilo to malo ili mnogo, određeni dio." (Nisa, 7.)
b) Pravno valjani status supružnika u braku.
Bračna veza je osnov po kome se nasljeđuje. Kako god su jedno drugom bili partneri u životu, pravda zahtijeva da budu partneri i rodbini u podjeli ostavštine svoga partnera. Jedini uvjet da bi nasljedstvo bračnih drugova bilo legalno jeste da su prije nastupa smrti bili u braku. Ukoliko bi se čovjek oženio i umro prije nego što je uspio imati intimni odnos sa njom, supruga ga ima pravo naslijediti. I suprug ima pravo naslijediti svoju suprugu ukoliko ona preseli prije intimnog odnosa. Supružnici

nasljeđuju jedno drugo i u slučaju razvoda braka sa mogućnošću povratka ukoliko su muž ili supruga umrli prije isteka roka predviđenog za povratak supruge.
U principu, muško dijete nasljeđuje od roditelja koliko dvije sestre. Ako je sestara više od dvije, a samo jedan brat, onda sestrama pripadaju dvije trećine. Muškom djetetu, kad nema drugih nasljednika pripada cijela imovina, a ženskom u takvom slučaju pripada polovina. Kad čovjek umre, a iza sebe ostavi dijete, a roditelji su mu živi, tada roditeljima pripada po šestina. Ako iza sebe ne ostavi ni dijete, ni braću, ni sestre, onda ga nasljeđuju samo roditelji i u tom slučaju majci pripada jedna trećina, a ocu dvije. Ako ima braće, onda majci pripada šestina, pošto se podmire eventualni dugovi i oporuka. Kad žena nema djece, poslije izmirenja njenih eventualnih dugova i izvršenja njene oporuke, ukoliko je postojala, njen muž nasljeđuje polovinu njenog imetka, a ona njegovu četvrtinu po istom postupku. Ukoliko iza žene ostaje dijete, muž nasljeđuje četvrtinu, a ako iza muža ostane dijete, žena nasljeđuje osminu njegove imovine. Ako su čovjek i žena bez roditelja i bez djece, a imaju jednog brata ili sestru, tada svakom od njih, bratu ili sestri, pripada po šestina, a ako ih ima više, onda su oni sudionici u trećini nasljedstva.

U osnovi, žena od muža nasljeđuje četvrtinu imovine kad nemaju djece ili osminu kad on ima dijete. Muž od žene nasljeđuje polovinu kad nemaju i četvrtinu kad imaju djece. Kako nasljeđuju jedno drugo u braku, i muž i žena imaju pravo kao djeca na imovinu svojih roditelja. Osim što se nasljeđuje od roditelja, bračnih drugova međusobno, nasljeđuje se i od braće i sestara: ”Ako neko umre, i ne bude imao djeteta, a ima sestru, njoj polovina njegove ostavštine, a i on će naslijediti nju ako ona ne bude imala dijete; ako su dvije, njima dvije trećine njegove ostavštine. A ako su oni braća i sestre, onda će muškarcu pripasti dio jednak koliko dvjema ženskima.” (En-Nisa, 176.)

Navedeni ajeti ukazuju da žena po svim osnovama ostvaruje pravo nasljedstva kao i muškarac, s tim da je njen dio u principu duplo manji. A u nekim rijetkim situacijama, koliko i dio muškarca. Međutim, pošto žena ostvaruje pravo imovine na osnovu mehra, a muškarac - ne, pošto ona potpuno slobodno i samostalno raspolaže svojom imovinom po svim osnovama sa nasljedstvom, sa darovima, sa mehrom, sa zaradom i pošto uopće nije dužna iz svoje imovine izdržavati, hraniti i odijevati muža i djecu, time su svi napadi na islam u pogledu ženske imovinske ravnopravnosti promašeni i zlonamjerni. Muž je dužan raditi i iz svoje zarade i imovine izdržavati, brinuti se i hraniti ženu i djecu i širu porodicu.

Ko ne može biti nasljednik?

Zakon o nasljedno-pravnim odnosima u Bosni i Hercegovini kaže: “Moguće je da ostavitelj isključi iz nasljeđa nužnog nasljednika.” Radi se o jednoj vrsti građansko-pravne sankcije zbog koje nužni nasljednik gubi bilo kakvo nasljedno pravo usljed određenih, zakonom predviđenih, razloga. I islamsko nasljedno pravo, a ne ostavitelj, nekad isključuje nužnog nasljednika, i to u slijedećim slučajevima:
- Nevjernik ne može naslijediti muslimana, kao ni musliman nevjernika. Ovo su riječi Poslanika, s.a.v.s., koje su same po sebi jasne i kojima ne treba komentar. Na osnovu ovog hadisa islamski pravnici su zaključili da ni odmetnik od vjere ne može naslijediti niti biti naslijeđen.
- Ubica, također, ne može naslijediti onoga koga je ubio ukoliko se radilo o namjernom ubojstvu. Poslanik, s.a.v.s., rekao je: “Ubici ne pripada udio u nasljedstvu”.
- Vanbračno dijete ne može naslijediti svoga oca, kao ni otac dijete začeto van braka. Zakon o nasljedno-pravnim odnosima kaže: ”Vanbračno srodstvo izjednačeno je u pogledu nasljeđivanja sa bračnim”.

Gdje je tu pravda? Sličan stav o ovom pitanju su imali i predislamski Arapi. Ovako kaže i rimski zakon, koji je osnova ovom našem, bosanskom. Zar može dijete iz zinaluka biti izjednačeno sa djetetom iz legalnog braka? Islam se ne slaže sa ovom nepravdom. Islam zabranjuje zinaluk, a samim time i vanbračnu vezu kao osnovu za nasljeđivanje. U porodicu se ne može uvući nešto što, po prirodi stvari, ne pripada njoj. Islam ovim činom štiti svetost porodice, štiti ugled i čast i bori se protiv razvrata i izopačenosti.

Poslanik, s.a.v.s., kaže: “Ko je učinio zinaluk sa slobodnom i ženom ropkinjom, dijete iz takvog čina se smatra kopiletom; ne može naslijediti niti njega nasljeđuju”.

Testamentom se ne može isključiti iz nasljedstva

Testament je jednostrana opoziva izjava posljednje volje zavještaoca u pisanoj formi kojom on daruje dio svog imetka za slučaj svoje smrti. Ovo je sažeta definicija testamenta proizišla na osnovu više definicija islamskih pravnika. Testament je potpuno legalan pravni dokument. Šerijatsko-pravno utemeljenje testamenta se nalazi u slijedećim Kur’anskim ajetima: “Kad neko od vas bude nasamrti, ako ostavlja imetak, propisuje vam se, kao obaveza za one koji se Allaha boje, da pravedno učini oporuku roditeljima i bližnjima.” (El-Bekara, 180.). A u drugom ajetu se kaže da se dioba nasljedstva vrši: “Pošto se izvrši oporuka koju je ostavio, ili podmiri dug…” (En-Nisa,11.)

Od Sa’da bin ebi-Vekkasa se prenosi da je rekao: “Došao je Poslanik, s.a.v.s., da me posjeti. Bio sam veoma bolestan. Rekao sam mu: 'Allahov Poslaniče, kao što vidiš, ja sam u teškim mukama. Znaš da posjedujem veliki imetak, a jedino me ima naslijediti moja kćerka. Šta misliš da poklonim dvije trećine svoga imetka?' 'Ne', reče on. 'A polovinu?' 'Ne', reče on. 'A trećinu?' 'Dobro, trećina može, iako je i trećina mnogo'. Da svoje nasljednike ostaviš bogatim bolje ti je nego da ih ostaviš siromašnim i ovisnim od ljudi” (El-Buhari i Muslim).

Oporuku bi muslimani trebali imati sačinjenu u svako doba dana i noći. Nikad se ne zna kad će smrtni čas nastupiti. Rekao je Poslanik, s.a.v.s.: “Musliman ne bi smio prenoćiti ni dvije ni tri noći, a da nema napisanu oporuku” (El-Buhari i Muslim). “Ko bude umro sa oporukom, umro je na pravom, sunnetskom putu, umro je kao bogobojažljiv i sa šehadetom, umro je sa Allahovim oprostom” (Ibn- Madže). Vrijeme izvršenja oporuke je odmah nakon ukopa ostavitelja i izmirenja njegovih dugova. Kad se odbiju troškovi ukopa i dženaze i troškovi izmirenja dugova, onda se pristupa procjeni imetka. Vrijednost oporuke ne smije preći jednu trećinu imetka preostalog nakon troškova dženaze i izmirenja dugova. Više od trećine nije dozvoljeno, prema hadisu Sa’da bin ebi-Vekkasa. Pravo na testament imaju svi osim nasljednika, prema hadisu: “Nasljednik nema dijela u oporuci” (Ahmed i Ebu-Davud).

Nema isključivanja nasljednika

Događa se da neki roditelji oporuče sinu ili kćerki dio imetka mimo onog koji ravnopravno dobija sa ostalom braćom i sestrama. Događa se da neki roditelji oporuče da jedan od sinova dijeli svu imovinu ostaloj djeci, a da ga oni u tome imaju poslušati. Nravno, i jedna i druga praksa su u suprotnosti sa islamskim načelima o pravdi. Kao prvo, nasljednik nema prava na oporuku, jer da ima, bio bi to izvor diskriminacije među samim nasljednicima. Drugo, neodgovorno je ostaviti jednom od djece da vrši diobu imovine isto koliko i dati jednom djetetu prednost nad drugim.

Prema važećem državnom zakonu, ostavitelj može putem testamenta isključiti jednog od nasljednika, što po islamskom nasljednom pravu ne dolazi u obzir. Islam nije ostavio na volju ostavitelju da upravlja svojim imetkom nakon svoje smrti. Rekao je Poslanik, s.a.v.s.: "Ko uskrati nasljedstvo nasljedniku, Allah će njemu uskratiti pravo na Džennet". Činjenica je da se u državi Bosni i Hercegovini provodi zakon o građansko-pravnim odnosima u sklopu kojeg egzistira zakon o nasljedno-pravnim odnosima. Šerijatsko nasljedno pravo se prakticiralo u Bosni i Hercegovini do 1945. godine. Ono je dekretom tadašnje komunističke vlasti dokinuto, isto kao i šerijatski sudovi, u kojima se pored nasljednog prava sudilo i bračno pravo.
Možda je danas teško vratiti ovo pravo na scenu. Međutim, čak i da se složimo s tom činjenicom, ne smijemo se pomiriti sa nepravednim načinom raspodjele svoje imovine. Prvo, radi toga što nas državni zakon ne obavezuje na raspodjelu kako u njemu stoji, već nam daje mogućnost sporazumne raspodjele. Drugo, što u tom zakonu postoji nešto što se zove nasljeđivanje na osnovu testamenta. U tome je naša šansa. U tome je izlaz svima onima koji se boje Allaha i koji ne žele pred Njega izići sa tuđim imetkom, sa tuđim hakkom.

Naime, o čemu se radi?

Ostavitelj može u testamentu oporučiti da se njegova imovina ima podijeliti onako kako to šerijat zahtijeva. Ili da je sam ostavitelj još za svoga života podijeli onako kako to islam propisuje, a da u testamentu zahtijeva da se tako i izvrši dioba. Naši sudovi će provesti testament jer se poštuje volja ostavitelja ili testatora. Na ovaj način, poštujemo zakon države Bosne i Hercegovine, ali prije njega mi poštujemo Zakon Uzvišenog Gospodara koji je i zakon države Bosne i Hercegovine i svih svjetova. Zašto ovo ne iskoristiti? "Musliman je mudar, inteligentan i pronicljiv", kaže Poslanik, s.a.v.s., i on ne identificira nešto nužnim rješenjem dokle god se može pronaći adekvatno, od Boga zahtijevano rješenje.

Konkretno, u vašem primjeru (u slučaju vaše smrti) imovina se ima podijeliti po slijedećem principu:
Muž: četvrtina imetka
Otac: šestina imetka
Mati: šestina imetka
Sin: ostatak imetka
Pretpostavimo da ste iza sebe ostavili imetka u visini od 1000 KM. Mužu pripada 250 KM. Ocu 166 Km. Majci 166 KM. Ostatak imetka (418 KM) pripada vašem sinu.

Pitanje 03.

Naime, bila sam udata i imam sina iz tog braka koji zivi sa mnom. Zanima me da li je istina da dijete od devet godina ide ocu bez obzira na sve, pa i na finansijske mogucnosti oca koji zivi sam? Ja sam ulozila novac u njegovu kucu, koji danas trazim a i on se je slozio s tim u brako-razvodnom ugovoru za koji imam i svjedoke. Medjutim, danas mi govori da mi je taj novac haram i da je to njemu ucjena. Da li je doista meni taj novac haram? Napominjem da se oboje pridrzavamo Kur'ana i Sunneta, koliko god mozemo.

Odgovor:

Ukoliko dođe do rastave djetetovih roditelja, najpreči odgoju djeteta jeste njegova majka, pod uvjetom da se ne preuda. Poslanik, s.a.v.s., je rekao jednoj ženi koja se

požalila da joj je u takvoj situaciji otrgnuto dijete: ''Ti si mu najpreča ukoliko se ne preudaš‟. (Ahmed i Ebu Davud)

Ukoliko dijete nema majku, njegovo odgajanje će preuzeti njena majka (nena po majci), a ukoliko nema ni nje, onda majčina sestra (tetka po majci) jer je prema hadisu „tetka po majci na stepenu majke‟. (Buharija i Muslim)

U slučaju da nema njih, djetetovo odgajanje će preuzeti očeva majka, zatim sestra, zatim sestra po ocu, zatim bratišna itd..

Kada dijete napuni sedam godina, roditelji se mogu sporazumjeti ko će ga nastaviti odgajati. Ukoliko se ne mogu dogovoriti djetetu će se dati mogućnost da slobodno izabere za koga će se odlučiti: oca ili majku. Ukoliko se odluči za majku, kod nje će boraviti preko noći, a kod oca preko dana. Ukoliko se, pak, odluči za oca, kod njega će biti i preko noći i preko dana. U slučaju da dijete odabere oca, treba voditi računa da mu se ne brani da posjećuje i odlazi kod svoje majke kad god je to moguće, jer je pažnja prema majci dužnost, a nepokornost teški grijeh.

Došla je žena Poslaniku, s.a.v.s., i rekla: ''Allahov Poslaniče, moj muž hoće da odvede mog sina, a on mi donosi vodu sa bunara. Mnogo mi koristi.‟ Poslanik reče: „Ovo je tvoja majka, a ovo je tvoj otac; uzmi za ruku koga hoćeš‟. Dijete je uzelo majku za ruku i njih dvoje su otišli.‟ (Ebu Davud)

Što se tiče drugog dijela pitanja koji se odnosi na kuću, ukoliko ste u kuću ulagali svoj lični novac vi ste automatski postali suvlasnik kuće. S obzirom da je među vama došlo do razvoda, muž je dužan da vrati vašu imovinu osim ako mu vi oprostite. Nema niko pravo da vam harami imovinu kojoj ste vi vlasnik.

Pitanje 04.

a) Zivim u Svedskoj i prije nekoliko godina podigla sam drzavni kredit za finansiranje svoga studija. To je jedini nacin i mogucnost za finansiranje u Svedskoj, osim ako osoba nije boljeg finansijskog stanja. Taj kreditni sistem je napravljen na drzavnom nivou s ciljem da obrazovanje postane dostupno svakome ko to zeli. S obzirom da je to bila moja jedina mogucnost ja sam primala taj kredit mjesecno sve do zavrsetka studija. Sada kada radim otplacujem taj kredit koji iznosi 4% od moga bruto dohodka zajedno sa kamatom. Nakon moje 60-te godine postoji mogucnost da mi se taj kredit ukine, znaci anulira preostali dio. Meni je sada 28 godina i imam nijjet da odem na slijedeci hadzdz pa me interesuje da li je moj dugovni preduslov za hadzdz ispunjen s obzirom da otplacujem ovu vrstu kredita?

b) Ovo pitanje je malo povezano s prvim. Svako ko zivi u Svedskoj ima otprilike tri nacina (mogucnosti) stanovanja. Jedan nacin je-da iznajmljuje stan, drugi-da kupi stanarsko pravo (na kredit ili gotovinom) ali da jos uvijek placa visoku kiriju i treci nacin-da kupi kucu (na kredit ili gotovinom). Prva alternativa je ona koja kosta najvise i kod koje sve sto se plati za kiriju odlazi u nepovrat. Druga alternativa je dobra ako osoba ima jednu ovecu sumu novca da kupi stanarsko pravo gotovinom a ja to nemam. Treca alternativa je najbolja ako osoba moze da kupi kucu gotovinom a ja to ne mogu. Jedina od ovih alternativa koja bi odgovarala mom finansijskom stanju je da dignem kredit i kupim kucu. Na taj nacin bih imala najnize kostanje, s tim da bi novac koji otplacujem odlazio na finansiranje kuce. Da

li mi je dozvoljeno podici kredit i time placati kamatu banci u sklopu tog kredita?

Odgovor:

S obzirom da se radi o kamatnom kreditu, ja ću u svom odgovoru ipak morati spomenuti šeriatski stav po pitanju kamate i kredita baziranih na kamati općenito. Uzvišeni Allah je rekao: ''O vjernici, bojte se Allaha i od ostatka kamate odustanite, ako ste pravi vjernici. Ako ne ucinite, eto vam onda, nek znate - rata od Allaha i Poslanika Njegova! A ako se pokajete, ostat ce vam glavnice imetaka vasih, necete nikoga ostetiti, niti cete osteceni biti.'' (El-Bekara, 278,279)
''O vjernici, bezdusno kamatu ne jedite, i Allaha se bojte, jer cete tako jedino postici ono sto zelite.'' (Ali Imran, 130)

Poslanik, s.a.v.s., je obznanio rat kamati i onima koji sudjeluju u njoj, naglasivši njenu opasnost po društvo: ''Kada se u jednom mjestu pojave kamata i blud, ljudi te zajednice su onda na sebe dozvali Allahovu kaznu.'' (El-Hakim)
"Allah je prokleo onoga koji daje zajam uz kamatu, duznika (koji pristaje na vracanje interesa uz glavnicu), svjedoke i zapisnicara ovakvog ugovora!'' (Ahmed, Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi)
Međutim, ukoliko je čovjek prisiljen da posudi novac uz kamatu s obzirom na neku neodložnu potrebu, grijeh pada samo na zajmodavca. Ali, da bi se ustanovila takva neodložna potreba, moraju se steći slijedeći uvjeti:
- Potreba mora biti stvarna, životna, ona koja je izvan želje za luksuzom.
- Potreba mora biti temeljna, tako da život nije moguć bez nje kao što su hrana, odjeća, idr.
- Nije dozvoljeno pozajmiti u nuždi uz kamatu više nego što je potrebno, što znači ako je potrebno dvadeset dolara, ne smije se uzimati dvadeset i pet.

Na osnovu ajeta i hadisa vidimo da je islamski stav po pitanju kamate više nego jasan. Prema tome, nema razloga za posezanjem za kamatom osim, u slučaju nužde. U nuždi mnoge stvari, koje su u osnovi zabranjene, bivaju dozvoljene. Slučaj je to sa svinjskim mesom, kada glad prijeti ugrožavanju života. Istije je slučaj i sa alkoholom koji se konzumira u slučaju da nam žeđ ugrožava život. U slučaju da čovjek, iz odredjenog razloga, mora da boravi na Zapadu i da je njegov boravak nužan, radi lične egzistencije, nauke, političke ili vojne misije, u tom slučaju su i sredstva koja imaju opslužujuću ulogu u njegovoj misiji nužno dozvoljena i Šerijat, insa'Allah, oprašta takve stvari.

Što se tiče konkretno vašeg slučaja, kazat ćemo slijedeće:
Pošto vi nemate drugog načina da isfinansirate svoj studij osim putem kredita i u slučaju da je vaše posezanje za kamatnim kreditom opravdano, onda se cjelokupna situacija može nazvati nužnom, dakle opravdanom.
A što se tiče prilike odlaska na hadždz, ona se ni u kom slučaju ne smije odgađati, posebno zato što vaše otplaćivanje kredita će trajati skoro do kraja životnog vijeka. Znači da postoji mogućnost ukoliko budete čekali da obavite hadždz nakon isplate i zadnje rate kredita, da možda nikako i ne odete na hadždz. Drugo, kredit se svakako otplaćuje sa vašeg računa, a novac za hadždz ćete najvjerovatnije morati imati u gotovini, što znači da se ta dva izvora ne miješaju i da nemaju dodira jedan s drugim.

Što se tiče vašeg drugog pitanja, odgovor na njega je donekle već spomenut. U slučaju da ste prinuđeni na kupovinu stana kreditom, jer nemate recimo gdje da stanujete, jer ste morali otići iz svoje države, jer vam je to jedini izlaz radi

održavanja vaše egzistencije, u tom slučaju se kupovina kuće na kredit može smatrati nužno dozvoljenim činom. U protivnom, ne.

Pitanje 05.

a) Punac mi je obecao dati jednu sumu novca kada budem kupovao stan. On tu sumu ima kod sebe i rekao je da ce mi je dati cim se odlucim na kupovinu.

b) Jednu sumu novca ja sam pozajmio svojoj sestri, za kupovinu stana, i ona ce mi je vratiti kada joj zatrazim. Da li ja na ove sume novca trebam davati zekat?

Odgovor:

a) Jedan od uvjeta dužnosti davanja zekata jeste posjedovanje robe ili novca na koju se daje zekat. Prema tome, vi niste dužni dati zekat na novac koji još uvijek nije prešao u vaše ruke. Koliko sam shvatio radi se samo o obećanju punca. Ukoliko novac pređe u vaše ruke i budete imali nisab i prođe godina dana od kako ste postali vlasnikom tada ćete biti dužni dati zekat.

b) Onaj ko drugome da pozajmicu koju može u svako doba, kada god zaželi povratiti, obavezan je, prilikom obračuna zekata na kraju godine, iznos pozajmice uračunati u gotovinu koja je kod njega i zajedno na ukupan iznos dati zekat. Ukoliko, pak, kod sebe nema gotovine, a pozajmica iznosi visinu nisaba, na nju je također dužan dati zekat.

Međutim, ukoliko je novac pozajmio nekome ko je bankrotirao i ko mu ga ne može, kad god on zaželi vratiti nazad, zekat će dati kada mu ovaj pozajmicu vrati, i to samo za tu godinu, pa makar novac bio u zajmu i više godina.
A Uzvišeni Allah najbolje zna!

Pitanje 06.

Interesuje me da li se meso od kurbana (akike) moze dati nevjerniku (ehli kitabiji vjerniku ili ateisti)? Naime, radi se o tome da smo mi zaklali akiku nasoj kcerki i moj muz je jedan komad mesa odnio svom gazdi koji je nevjernik (mislim da nije potpuni ateist, vec u neku ruku katolik). Ja to nisam znala, posto mu je moja svekrva to spremila da ponese. Ona kaze kako su oni uvijek dijelili kurban komsijama (cak i Srbima) i se moze tako postupiti. Medjutim, moji roditelji to nikada nisu radili i mene sad interesuje kako je ispravno postupiti, i da li postoji hadis u vezi ovoga?

Odgovor:

Uzvišeni Allah je rekao: "...a kada padnu na zemlju (kurbani), jedite ih, a nahranite i onoga koji ne prosi, a i onoga koji prosi......" (El-Hadž, 36)
Ovim Kur'anskim ajetom su precizirane strane na koje se dijeli kurbansko meso. Jedan dio se ostavlja za potrebe ukućana, drugi dio se dijeli komšijama, rodbini i prijateljima, a treći dio se dijeli siromašnima.
U Kur'anskom ajetu nije precizirano da li se meso može dati samo vjernicima a ne i drugima, kao što nije rečeno da li se meso može dati i kršćanima i jevrejima. S obzirom da je osnovni princip u šeriatskom pravu dozvoljenost stvari, a pošto ne postoji Kur'ansko-hadiski tekst koji zabranjuje davanje mesa kršćanima i jevrejima,

po tome znamo da je i davanje mesa od kurbana njima dozvoljeno. Postoji predaja u kojoj se spominje da je na dan kurbana Poslanik, s.a.v.s., svome komšiji jevreju udijeljivao meso. Jedan broj pravnika uvjetuje udjeljivanje namjerom pridobijanja njihovih srca. Dakle, ukoliko nam je namjera pridobiti njihova srca, u tum slučaju možemo činiti prema njima sve radnje koje imaju spomenuti cilj. Sve što važi za kurbansko meso zaklano na dane kurban-bajrama važi i za meso od akike koja se kolje prilikom rođenja djeteta.

Pitanje 07.

Dugo nisam imao posla i konacno sam nasao posao u 'Jutarnjim Novinama', i radim na prelomu novina, mada ja taj posao ne znam raditi, ali bih se tamo naucio. Medjutim, ove novine, kao i vecina drugih, imaju svega u sebi od golisavih fotografija do horoskopa. Vise ljudi bi radilo sa mnom i ja bih se probao izboriti da ja ne prelamam takve strane. Moje pitanje je sljedece: Da li bi mi tad bilo dozvoljeno raditi u tim novinama?

Odgovor:

Ako možete naći drugi posao, onda vam je bolje da taj o kome pitate ne radite. Ako u sklopu postojećeg posla možete zaobići posao na prelamanju gdje dolazite u dodir sa gološavim slikama, onda ste griješni ako i dalje ostanete na pomenutom poslu. A ako nemate izbora, onda ćete raditi taj posao jer vam on treba i jer bez njega ne možete živjeti. U isto vrijeme tražit ćete posao uz koji ćete nesmetano moći praktikovati svoju vjeru i ničim je ne izlagati opasnosti. „Allah ne zadužuje čovjeka preko njegovih mogućnosti".

Pitanje 08.

Mozete li mi nesto reci o kradji?

Odgovor:

Mnogo je toga što bi se moglo reći o krađi. Tema je prevelika da bi se mogla sva iznijeti na web prostoru koji je namijenjen za odgovor na jedno pitanje, ali ću ja ovdje ipak spomenuti općenito nekoliko stvari.
Musliman ima pravo da stiče imetak koliko god on hoće ali na šeriatski način i legalnim sredstvima. Islam dakle, nema ništa protiv bogaćenja. Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Divan li je dobar imetak u rukama dobrog čovjeka." (Ahmed)
Pošto islam nepokolebljivo ustrajava na pravu na ličnu i na šeriatski način stečenu imovinu, on tu imovinu, i moralnom opomenom i zakonom, štiti od pljačke, krađe i prevare. U hadisu, pored nepovredivosti života i časti, Resulullah, s.a.v.s., je spomenuo i nepovredivost imovine i rekao da je krađa nespojiva sa imanom: "Kradljivac nije vjernik dok krade." (El-Buhari i Muslim)
Uzvišeni Allah kaže: "Kradljivcu i kradljivici odsjecite ruke njihove, neka im to bude kazna za ono što su učinili i opomena od Allaha! Allah je silan i mudar." (El-Maide, 38)
U drugom hadisu Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Muslimanu je haram da uzme jedan prut bez dozvole njegova vlasnika." (Ibn Hibban u svom Sahihu) Ovim hadisom se naglašava da je muslimanu haram imovina drugog čovjeka bez obzira ko on bio; musliman ili nevjernik.
U Kur'anskom ajetu stoji: "O vjernici, jedni drugima na nedozvoljen način imanja ne prisvajajte...." (En-Nisa', 38)

Iako danas ima ljudi koji olahko dozvoljavaju privatnu a posebno državnu imovinu to ne znači da je ovaj haram zbog svoje raširenosti postao dozvoljen u nekim svojm segmentima.
Za više informacija obratiti se na bilo koje djelo na našem jeziku koje govori o naslovnoj temi.

Pitanje 09.

Zivim u dijaspori tako da mi je vrlo tesko informisati se o nasoj vjeri i propisima. Do sada sam zivjela sa roditeljima tako da sve obaveze u vezi placanja zekata i vitra je izvrsavao moj otac. Medjutim, sada sam udata pa ne znam tacno sve propise o zekatu. Zamolila bih vas da mi odgovorite na sta je sve nuzno zekat davati, jer u knjigama koje ja imam nije mi dovoljno ovo pitanje razjasnjeno. Znam jedan hadis u kome Muhammed, s.a.v.s., kaze kada je vidjeo da jedna djevojka nosi zlatnu narukvicu, da na nju mora zekat platiti. Zato mislim da i ja moram dati zekat na moj nakit (kojeg imam u malo povecoj kolicini). Razjasnite mi kako se to tacno proracunava...

Odgovor:

Zekat se daje na:
1- Zlato, srebro, plemenite metale i njima slično. Zekat na zlato i srebro se daje kada vrijednost koju posjedujemo dostiže količinu od 91,60 gr. zlata ili 641,5 gr. srebra i kada se posjeduje godinu dana. Na ovu količinu se daje 2,5% zekata.
Onaj ko nema puni nisab ni zlata ni srebra pojedinačno, spojit će ih zajedno, pa će, ako tako spojeni budu imali puni nisab, na njih dati zekat, i to tako što će za težinu srebra dati procenat u srebru, a za težinu zlata, procenat u zlatu.

2- Na trgovačku robu, novac i vrijednosne papire.
Vrijednost zatečene trgovačke robe procijenit će se u novcu na kraju svake godine, pa ako dostigne visinu nisaba, na nju će se dati zekat u visini od 2,5%. Nije uvjet da trgovačka roba pregodini da bi se na nju moralo dati zekat. Zekat na zaradu od trgovine dat će se zajedno sa glavnicom od koje potječe ne čekajući da ta zarada pregodini.
Zekat se daje i na pozajmljeni novac, ukoliko onaj koji je pozajmio se nada da će mu novac biti vraćen i ukoliko ga u svako doba dana može vratiti. Pozajmicu će sastaviti sa gotovinom i na nju dati zekat.
Što se tiče novca i vrijednosnih papira i na njih se, isto kao i na zlato i srebro, kada dostignu nisab izdvaja zekat u visini od 2,5%, jer je vrijednost toga novca kod vlada koje ga štampaju pokrivena zalihama u zlatu i srebru.
3- Na stoku, u što se ubrajaju: deve, goveda, ovce i koze. Da bi se bilo dužno dati zeklat na stoku potrebno je da se ispune slijedeći uvjeti:
- da se posjeduje godinu dana
- da se ispuni visina nisaba
a) nisab kod deva je pet grla. Ko ima pet deva na ime zekata će dati jednu ovcu ili kozu izdvojenu iz stada. Ko ima deset deva dat će dvije ovce itd.
b) nisab kod goveda je trideset grla. Ko bude imao trideset grla na ime zekata dat će jedno tele koje je naupunilo godinu dana. Na četrdesetoro goveda daje se june koje napunilo dvije godine. Na svakih slijedećih četrdeset grla daje se po jedno june koje je napunilo dvije godine.
c) Nisab kod ovaca i koza je četrdeset grla. Na četrdeset ovaca daje se jedna ovca od godinu dana. Na sto dvadeset i jednu ovcu daje su se dvije ovce itd.
4- Žitarice i plodove u što spada: pšenica, ječam, crni bob, leblebija, grahorica, grah, leća, kukuruz, pirinač itd.; dakle svi oni usjevi koji se skladište i koriste u ishrani

ljudi.
Da bi se bilo obavezno dati zekat na plodove i žitarice, potrebno je da se ispune slijedeći uvjeti:
- da su plodovi sazreli
- da su žitarice sazrele i da im se zrno komi
- da grožđe i masline sazriju tako da poprime sladak i prijatan ukus.
Nisab za plodove i usjeve je pet tovara. Ukoliko se oni sami navodnjavaju i zalijevaju kišom, izvorskom vodom ili vodom iz potoka i rijeka, visina zekata na njih je jedna desetina, tj 10%. Dakle na pet tovara na ime zekata dat će se &#189 tovara. Ukoliko se navodnjavaju trudom vlasnika visina zekata na njih bit će 5%, tj. &#189 desetine. Dakle, na pet tovara na ime zekata će se dati &#188 tovara.

Što se tiče ženskog nakita o kome vi pitate pravilo je da ukoliko se nakit svakodnevno koristi kao ukras a ne kao zaliha za slučaj nužde, da se na njega ne daje zekat. U suprotnom, i ako se nakit povremeno koristi ili se iznajmjljuje, na njega se kao i na ostalo zlato daje zekat. Iz predostrožnosti je bolje dati zekat i na nakit, jer ima hadisa koji u tom smislu govore. Ukoliko budete davali zekat na nakit računat ćete ga isto kao i zlato. Dakle, ako vaš nakit prelazi težinu od 91,60 grama zlata, tada ste dužni dati 2,5% na ukupnu težinu na ime zekata.
Zekat možete dati i u novcu u protuvrijednosti kao i u naturi.

Pitanje 10.

Da li je muslimanu haram raditi u fabrici gdje se prave salame i to najvise svinjske, i da li je novac zaradjen na takav nacin haram? Posto zivim u dijaspori, i radim u takvoj fabrici , zeleo bih da znam sta bih ja trebao uraditi da se opravdam pred Allahom, dz.s., ako je takva zarada haram? Ja sam htjeo da napustim taj posao medutim moji roditelji i brat su mi govorili da ne napustam jer tesko mogu naci drugi posao. Sta bih ja trebao da uradim u ovakvoj situaciji?

Odgovor:

Muslimanu nije dozvoljeno da radi na takvim mjestima osim u krajnjoj nuždi i ako nema šta drugo raditi i od čega živjeti, zbog toga što se takav rad smatra vidom solidarnosti i sudjelovanja u grijehu što je Kur'anskim ajetom zabranjeno muslimanima: "Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne pomažite se u grijehu i neprijateljstvu i bojte se Allaha." (El-Maide, 2)
Pošto je svinjsko meso nečisto i zabranjeno jesti muslimanima nije u redu da druge pomažemo u rasturanju takvog mesa. Zarada stečena prodajom i preradom svinjskog mesa se smatra haram zaradom i muslimanu je nije dozvoljeno trošiti na svoje potrebe. Novac nećete zadržati, već ćete ga kao i u slučaju kamate podijeliti u dobrotvorne svrhe. Ovo se smatra kompromisnim rješenjem, ali ne i jedino ispravnim. Rješenje pitanja vaše haram zarade leži u pronalasku drugog posla. Dakle, ukoliko baš nemate šta drugo raditi, i u velikoj ste potrebi za poslom, u tom slučaju vam je dozvoljeno raditi takav posao dok ne prođe nužda, shodno Kur'anskom ajetu ''Allah ne zadužuje nikoga iznad njegovih mogućnosti'', i shodno fikhskom pravilu: ''U nuždi i prijekoj potrebi i haram stvari bivaju dozvoljeni.''
Ukoliko na vidiku imate drugi halal posao, odmah promijenite posao koji radite.
A ako se već bojite da ćete promjenom posla ostati bez nafake, morate znati da je Allah Taj Koji opskrbljuje i da on nafaku nije vezao za određeni posao: "A onome ko se Allaha boji, On će izlaz naći, i opskrbiće ga odakle se i ne nada. Onome ko se u Allaha uzda, On mu je dovoljan." (Et-Talak, 2,3)

Pitanje 11.

Zivim u Belgiji i u jednom broju Preporoda sam procitao da je izasla fetva od Jusufa el-Qardawia da je dozvoljeno uzeti kredit za kupovinu stana ili kuce za vlastite potrebe. Poznavajuci da je svaka vrsta kamate zabranjena da li mi je dozvoljeno izvrsiti kupovinu stana ili kuce nakon donosenja ove fetve?

Odgovor:

Dr. Jusuf Kardavi je dozvolio uzimanje kredita za kupovinu stana ili kuće ako je covjeku to nuzno. On je svoju fetvu ogradio nuzdom sto podrazumijeva da sam kupac kuce i direktni akter uzimanja kredita prosudi da li mu je nuzda:
1) kupovati kucu na zapadu,
2) da li ima gdje zivjeti dok boravi na zapadu i
3) da li on misli ostati na zapadu?
Dakle, da li ce tu kucu jedno vrijeme koristiti a potom je prodati ili iznajmiti.
U ovom slucaju, nuzda koju je spomenuo dr. Kardavi, a koju vi ne navodite podrazumijeva vasu procjenu trenutnog stanja i vi ste taj koji cete sebi dozvoliti ili ne dozvoliti ono sto je Uzviseni Allah zabranio. Zbog toga, ako zaista nemate gdje stanovati i ako ste zbog toga primorani kupiti stan, onda cete vi pod nuzdom (i dok ona traje) kupiti taj stan. Tada vam je dozvoljeno uzeti kredit isto kao što je gladnom i žednom kada im prijeti opasnost po život dozvoljeno jesti svinjsko meso i piti alkohol. A Allah najbolje zna!

Pitanje br. 12.

Da li dozvoljeno zeni klanjati bez carapa kod kuce?

Odgovor:

Postoji nekoliko hadisa koji općenito govore o pokrivanju stopala kod žene. Jedan od tih hadisa je hadis koga prenosi Ibnu Omer r.a. koji kaže da je Poslanik ,s.a.v.s., rekao:
"Ko pusti svoju odjeću iz oholosti, na Sudnjem danu ga Allah neće ni pogledati."
Čuvši ovo, Ummu Selema je upitala: "Allahov Poslaniče, pa šta će onda žene učiniti sa krajevima svoje odjeće?" (pošto svakako nose odjeću dužu od članaka)
On odgovori: "Produžite je za pedalj i nemojte više."
Ona opet upita: "A ako im se otkriju stopala?"
On odgovori: "Pustite odjeću za lakat duže od članaka i nemojte više od toga."
Osim što govori o pokuđenosti puštanja odjeće iz oholosti kao što su to nekada radili i kao što danas mnogi rade, hadis također govori o nužnosti pokrivanja stopala kada se radi o ženama koje se kreću van kuće.
Drugi hadisi su slični ovome.
Uzvišeni Allah i Poslanik, s.a.v.s., su naredili da žena ima pokriti sva, osim lica i šaka, što znači da termin "sva" obuhvata i stopala. Kada je Poslanik, s.a.v.s., spominjao šta sve može otkriti žena spomenuo je samo lice i šake. Stopala nije spominjao što znači da se ona trebaju i moraju pokrivati.
Jedan od uvjeta ispravnosti namaza jeste da je žena propisno obučena. Propisno obučena žena u namazu jeste ona koja je pokrila čitavo tijelo osim lica i šaka. Kad je Poslanik, s.a.v.s., upitan da li je ispravan namaz žene obavljen u haljini i sa maramom na glavi, ali bez ogrtača, on je odgovorio: "Da, jeste, ukoliko je haljina dovoljno duga tako da joj se ne vide stopala." (Et-Tirmizi, El-Hakim)

Prema ovom hadisu, žena je dužna pokriti stopala, ali nam hadis istovremeno govori da to ne mora učiniti čarapama već haljinom u kojoj klanja ako je dovoljno duga.

Pitanje 13.

Moja supruga, sin i ja, zivimo u Americi. Svi smo pobozni i radimo na uvecanju naseg imana jos vise. Predmet nase nesuglasice je posjeta roditeljima moje supruge, koji se zapravo bave "haram" biznisom. Naime, oni imaju restoran u kome pored ostalog koriste svinjetinu, kupuju raznu imovinu uz koristenje bankarskih kredita sa kamatom i pored svega imaju psa kojeg drze unutar kuce. Ja negodujem zbog toga sto moja supruga zatvara svoje oci pred svim ovim i to pod izgovorom "to su moji roditelji". Da li sam ja, po Serijatu, duzan da posjecujem roditelje moje supruge koji se ocigledno bave "haram" biznisom ili ne?

Odgovor:

Veoma je zalosno sto se roditelji vase supruge bave haram biznisom. Molim Uzvisenog Allaha da ih uputi na pravi put. Oni su veliki grijesnici ciji grijeh moze oprostiti jedino Gospodar svjetova ako bude htio. Vasa supruga i pored grijesenja roditelja je duzna da ih posjecuje isto kao sto je to radila Esma bint Ebi Bekr kojoj je Poslanik, s.a.v.s., preporucio da posjecuje svoju majku musrikinju i da joj cini dobrocinstvo. Mi se u svemu ugledamo na Poslanika, a.s., i na ashabe, prema tome to cemo uraditi i u ovoj situaciji. Allah, dzelle sanuhu, je naredio da cinimo dobrocinstvo i prema drugim vjerama ukoliko nas oni ne diraju i ne izgone iz nasih domova. Roditelj je svakako preci da mu se cini dobrocinstvo. Uzviseni kaze: "Allah vam ne zabranjuje da cinite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas i zavicaja vaseg ne izgone..." (Al-Mumtahina, 8.) "Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobrocinstvo cinite......Budi prema njima pazljiv i ponizan i reci: "Gospodaru moj smiluj im se, oni su mene, kada sam bio dijete, njegovali!" (El-Isra, 23 i 24)

Vasa supruga neka moli Allaha da oprosti njenim roditeljima i da ih uputi na pravi put. Dobrocinstvo koje im je duzna ciniti jeste dug koji su oni kao roditelji ulozili u njen odgoj.Vi kao njen suprug niste duzni obilaziti supruginu rodbinu ali ste duzni joj obezbijediti posjetu roditeljima. Ukoliko dodje do posjete, nije preporucljivo da se jede u porodici u kojoj je kamata, alkohol i svinjetina izvor zarade. A Allah najbolje zna.

Pitanje 14.

Sta je, sa stanovišta šerijata, po definiciji mito i uzimanje i davanje mita? Npr. službenik jedne firme mi je omogućio da dobijem određeni posao kod te firme. Ta firma od mog posla nije imala nikakav gubitak, nego samo dobit. Da li je dopušteno da tom službeniku urucim neki poklon ili pak da mu isplatim određenu novčanu sumu? Da li se to smatra mitom?

Odgovor:

Uzimanje mita je jedenje tuđe imovine na griješan način. Mito je svaka vrsta imovine koja se ponudi sudiji ili vlastodršcu ili zaposlenim u javnim službama kako bi se isposlovala odluka u korist podmićivača ili protiv njegova rivala, svejedno pospješilo se podmićivačevo poslovanje ili se odgodilo nešto što je u njegovoj obavezi. Poslanik,

s.a.v.s., je rekao: "Allah je prokleo i onoga koji nudi mito i onoga koji prima mito." U drugom hadisu je rekao: "Allah je prokleo onoga koji nudi mito, onoga koji prima mito i onoga ko posreduje između njih dvojice."
Ako primalac mita uzme mito da bi učinio nepravdu, onda je to njegov još veći grijeh. Širenje mita u društvu vodi u korupciju i nepravdu što omogućuje nepravedne odluke a sprečava pravedne. Predmeti koji nisu aktuelni rješavaju se po hitnom postupku, a oni aktuelni odugovlače se unedogled dok pohlepa vlada društvom. Islam zabranjuje mito u svakom obliku, svejedno kako se ono nazivalo. Nazivanje mita hedijom neće ga prenijeti iz područja harama u područje halala. Međutim, postoji nešto što se zove "mito radi uklanjanja nepravde". Radi se o tome da neko kome je uskraćeno pravo a on nema drugog načina da ga povrati osim da podmiti, dozvoljeno mu je. Ili onaj kome se učini nepravda, a on je nemoćan da je otkloni ičim drugim osim mitom, dozvoljeno mu je.
U ovom slučaju grijeh pada na onoga ko primi mito a ne na čovjeka koji je isprobao sva druga legalna sredstva i nije ostvario svoje pravo. Uvjet je da čovjek to radi da bi od sebe otklonio nepravdu ili uzeo svoje pravo, ne pogazivši pri tome pravo drugih ljudi. Što se tiče konkretno vašeg slučaja, mislim da poklon koji će te dati službeniku nakon sticanja zaposlenja, nije mito, ukoliko mu ga niste obećali dati za dobiveni posao i ukoliko ga ne dajete sa namjerom podmićivanja. Ovdje se ne radi o jedenju tuđe imovine na griješan način niti o podmićivanju vlastodršca ili službenika zaposlenog u javnoj službi. Ukoliko ispunite uvjete koje sam spomenuo, vaš poklon imat će status poklona a ne mita.
Isto tako, kada se radi o dvojici ljudi sa istom profesijom, od kojih je jedan sposobniji i korisniji od drugog i čijim bi zaposlenjem firma ili društvo bilo na dobitku, dok bi zaposlenjem drugoga bili na gubitku i šteti, u tom slučaju dozvoljeno je i podmititi da bi sposobniji i korisniji dobio posao. A Allah najbolje zna.

Pitanje 15.

Pitanje se nadovezuje na prethodno (14-to)

Radi potpune sigurnosti navescu jos neka objasnjenja:
Sluzbenik u toj firmi je zaposlen na odabiru personala, tj. oni uzimaju (pozajmljuju) personal od drugih firmi. To iznajmljivanje je vremenski ograniceno, nekada jedan dan, a nekada i sest mjeseci ili cak duze.
2. Uspostavio sam kontakt sa njim, i zastupam firmu jednog mog dobrog druga, koji ne poznaje najbolje njemacki jezik. Nakon odredjenog vremena, posto je nasa firma pocela da radi sa njima, otisao sam kod njega na razgovor da vidim na koji nacin to kod njih funkcionise. Prodlozio sam mu da za svakog naseg covjeka koga on uzme dobije odredjenu proviziju, odnosno da pri izboru ljudi na odredjeni nacin nasi ljudi budu drugacije gledani. Medjutim, on to nije ni prihvatio ni odbio, nego je dogovoreno da vidimo kako ce sve funkcionisati, ako se ispostavi da nasa firma ima dobre i kvalitetne ljude, odnosno da moraju da budu zadovoljeni svi uslovi kvaliteta, i nakon toga se na tu temu moze razgovarati. Mi radimo sa njim vec 18 mjeseci i do sada mu nista nije isplaceno. Svi nasi ljudi koji rade za njih su kvalifikovani i pouzdani, tako da do sada nije bilo nikakvih vecih prituzbi, naprotiv uglavnom su zadovoljni sa tim ljudima.

Ovde se ne radi o onom klasicnom dogovoru ako mi das to, dat cu ti pare. Iz mog ugla gledanja (po definiciji mita) problem moze nastupiti zbog toga sto on unaprijed zna da moze nesto zaraditi. Sa druge strane novac mu nije obecan, tako da on ne uzima svakog naseg covjeka radi sticanja zarade, vec

uzima one ljude koji su zaista potrebni i kvalifikovani. On recimo ima izbor od 300 ljudi, ali ce nas covjek imati odredjenu prednost u odnosu na druge ako posjeduje trazeni kvalitet, odnosno ako ne zadovoljava uslove nece biti uziman u razmatranje. Ili ce se prvo nama obratiti i od nas traziti ljude.
3. Drugi vid njegovog djelovanja za nas se ogleda u zastupanju nasih interesa u drugim odjeljenjima iste firme, odnosno u odjeljenjima koja nemaju nikakve veze sa njegovom djelatnoscu. Kao namjesnik te firme preporucuje nas drugim odjeljenjima.

Konkretno u mom slucaju:
Posto se bavim projektovanjem industrijskih postrojenja (posao koji je jako trazen u Zapadnoj Evropi, i relativno je malo dobrih projektanata), ja pokusavam da preko njega uspostavim jos bolji kontakt sa ovom firmom, odnosno sa onim dijelom koji je vezan za moju djelatnost. Takodje i u ovom slucaju moja sposobnost je neupitna, cak sam u prilici da uvedem poboljsanja koja bi omogucila jedan, mnogo visi, nivo projektovanja. Naravno, u svemu ovome je za mene jako tesko naci istinu i ne prekoraciti granicu dopustenog. Da li je ispravno, ako mu za takve usluge nesto platim ili ucinim neki dar?

Odgovor:

U vasem pojasnjenju situacije za koju pitate se navodi jedna kontradiktorna stvar a to je: Vi kazete: "Predlozio sam mu da za svakog naseg covjeka koga on uzme dobije odredjenu proviziju, odnosno da pri izboru ljudi na odredjeni nacin nasi ljudi, budu drugacije gledani."

Ovo je klasicni uvod u mito.

Na drugom mjestu kazete: "Ovde se ne radi o onom klasicnom dogovoru ako mi das to, dat cu ti pare. Iz mog ugla gledanja (po definiciji mita) problem moze nastupiti zbog toga sto on unaprijed zna da moze nesto zaraditi."

Zbog toga cu vam ja navesti definiciju mita koju sam spomenuo u proslom odgovoru a vi cete iz nje zakljuciti da li je vas postupak u redu ili nije.

"Mito je svaka vrsta imovine koja se ponudi sudiji ili vlastodrscu ili zaposlenim u javnim sluzbama kako bi se isposlovala odluka u korist podmicivaca ili protiv njegova rivala, svejedno pospjesilo se podmicivacevo poslovanje ili se odgodilo nesto sto je u njegovoj obavezi."

Problem je samo u vasoj ponudi provizije prije nego li se desilo primanje radnika. Da ste ostali pri ponudi samo svog kvaliteta i sposobnosti, a potom mu nakon zaposlenja dali neku hediju kao vid zahvalnosti, to se ne bi racunalo mitom. Zbog toga mislim da treba da preispitate svoj nijjet (namjeru) i da povucete ponudu provizije kako vam ona ne bi unosila sumnju. Iz stavke broj 3. vidi se da vi zelite uspostavljanje kontakata sa dobrim firmama koje bi imale koristi od vase saradnje. Uredu je ako mu za takve usluge nesto poklonite ili platite, ako se niste dogovorili vec prije i ako to nije cijena vaseg uspostavljanja kontakta. Vas poklon se smatra vidom zahvalnosti za dobro koje je ucinio taj sluzbenik.

Pitanje 16.

Sa porodicom zivim u Svedskoj. Prije tri godine poceli smo raditi. Ja i moja zena dobijamo platu preko banke i imamo prilikom placanja racuna viska novca na koji poraste kamata, iako uzimamo sa racuna. U Kur'anu stoji ajet da je nama zabranjeno jesti kamatu. Uzeli smo kucu na kredit od iste banke, tako da bi kamatu koju jedem prakticno davao kao kamatu kredita. Tada smatram da sam napravio trgovinu sto je po Kur'anu dozvoljeno. Namjera mi je da u svojoj avliji mogu klati ovce, jagnjad (sto znam raditi), tako da bih u ime Allaha, d.z., imao halal meso. Zena mi je pokrivena, klanja, sin isto tako.
Saznao sam za jedan hadis, gdje je Resulullah, s.a.v.s., zabranio jedenje kamate, kao i davanje kamate. Sada sam u neudomici i pitam sta trebam uraditi (prodati kucu, ostati na plati da dobijam kamatu) ili sam uradio dobro? Kako trebam ispravno postupiti, gledano sa stanovista Serijata?

Odgovor:

Uzviseni Allah je rekao: "Oni koji se kamatom bave dici ce se kao sto ce se dici onaj koga je dodirom sejtan izbezumio, zato sto su govorili: "Kamata je isto sto i trgovina." A Allah je dozvolio trgovinu, a zabranio kamatu. Onome do koga dopre pouka Gospodara njegova – pa se okani, njegovo je ono sto je prije stekao, njegov slucaj ce Allah rjesavati; a oni koji opet to ucine – bice stanovnici Dzehennema, u njemu ce vjecno ostati.
Allah unistava kamatu, a unapredjuje milosrdja (sadaku). Allah ne voli ni jednog nevjernika, grjesnika." (El-Bekara, 275,276)

U drugom ajetu: "O vjernici, bojte se Allaha i od ostatka kamate odustanite, ako ste pravi vjernici.
Ako ne ucinite, eto vam onda, neka znate - rata od Allaha i Poslanika Njegova! A ako se pokajete, ostace vam glavnice imetaka vasih, necete nikoga ostetiti, niti cete osteceni biti." (El-Bekara, 278,279)

"O vjernici, bezdusno kamatu ne jedite i Allaha se bojte, jer cete tako jedino postici sto zelite". (Ali Imran, 130)

Brojni su i hadisi koji zabranjuju kamatu. Medju njima je i hadis u kome Poslanik,s.a.v.s.,kamatu svrstava u sedam teskih i velikih grijeha.
Cuveni islamski ucenjak Ibnu Kajjim El-Dzevzijje je rekao: ''Doci ce vrijeme kada ce u ime kupoprodaje i trgovine kamata biti legalizovana."
Na osnovu ajeta i hadisa vidimo da je islamski stav po pitanju kamate vise nego jasan. Prema tome, nema razloga za posezanjem za kamatom osim u slucaju nuzde. U nuzdi mnoge stvari, koje su u osnovi zabranjene, bivaju dozvoljene. Kao sto je slucaj sa svinjskim mesom, kada glad prijeti ugrozavanju zivota. Isti je slucaj i sa alkoholom.

U zapadnim zemljama muslimani su prinudjeni da neke novcane transakcije obavljajju putem banaka sto znaci uz kamatno poslovanje. Takav je slucaj primanja plata i placanja racuna.
U slucaju da covjek, iz odredjenog razloga, mora da boravi na Zapadu i da je njegov boravak nuzan, radi licne egzistencije, nauke, politicke ili vojne misije, u tom slucaju su i obavezne poslovne transakcije i osiguranja nuzna i Serijat oprasta takve stvari.

Medjutim, tamo gdje osoba ima izbora; da li da se upusta u kamatne poslove ili ne, nema opravdanja ukoliko nastavi poslovati sa kamatom.

Sto se tice konkretno vaseg slucaja, kazat cemo slijedece:

Prvo: Kamatu koju dobijate na novac od plate ne smijete uzimati za sebe i trositi je na svoje potrebe. Taj novac koji vama ne pripada necete ostaviti ni banci koja vam daje tu kamatu. Postoji kompromisno rjesenje, koje je u ovom slucaju manje zlo, da taj novac podijelite u dobrotvorne svrhe: za gradnju javnih puteva, bolnica, zgrada od opceg interesa itd.
Od podijeljenog novca necete imati nagradu ali cete svakako imati stetu i grijeh ukoliko ih ostavite kafiru da se on njime koristi ili ako ih potrosite na sebe.

Drugo: Visak od plate ne morate da drzite na banci. Njega cete investirati u neki posao u Bosni i na taj nacin sticati halal zaradu. Uz to cete unositi svoj kapital u svoju maticnu drzavu, cime pomazete svoju zajednicu –muslimane. Najgore je ako taj novac ostane godinama kod njihovih banaka. Od njega necete imati koristi cak ni vi, jer se na njega kupe grijesi kamate. Novac je da se njime obrce.

Trece: Ustedjenim novcem od viska plata mogli ste kupiti kucu i bez posezanja za kreditom. To sto ste kucu uzeli na kredit spada u zabranjeni vid poslovanja s kamatom. U slucaju da ste bili prinudjeni na to, jer nemate recimo gdje da stanujete, jer ste morali otici iz svoje drzave, jer vam je to jedini izlaz radi odzravanja vase egzistencije, u tom slucaju se moze smatrati nuzno dozvoljenim cinom, to sto se ucinili. U protivnom, ne.

Cetvrto: Kamatom od viska plata otplacivati rate kredita za kucu, znaci haramom placati haram. Ovakvu trgovinu Kur'an ne dozvoljava. U islamu cilj ne opravdava sredstvo. Allah je zabranio jedenje svinjskog mesa kao sto je zabranio i svaki vid kupoprodaje svinjskog mesa. Tako je isto i sa kamatom.

Peto: Sto se tice kuce, vi cete sami odluciti sta cete uraditi; tj. hocete li je prodati ili ne. Sto se tice plate, vi cete nastaviti da je i dalje primate preko banke ukoliko nema drugog nacina za primanje plate, ali kamatu necete zadrzavati za sebe, vec cete postupiti kako smo to rekli na pocetku odgovora.

U situaciji kada postoje dva zla, od kojih se jedno mora izabrati, musliman bira manje zlo. U skladu sa ovim opstim pravnim pravilom, dobili ste i odgovor na vase pitanje.

Pitanje 17.

Zivim u Svedskoj u Norrkopingu. Islamska vjerska zajednica je odlucila da kupi zgradu na kredit na koju ce placati kamatu. U zgradi ce biti dzamija i bosanski klub u kojem se izmedju ostalog toci pivo i slave se neislamski praznici (npr. 8 mart). Od dzematlija traze novcanu pomoc da se sakupi odredjena suma ucesca da bi banka odobrila kredit. Trazim odgovor u ime Allaha, dz.s., da ovaj narod nebi ucestvovao u pomaganju harama i da nebi bio u zabludi. Oni su nanijetili da se to kupi, hoce li meni biti haram da se na tom mjestu ibadeti Allahu, dz.s. ? Da li Islamska Zajednica radi haram? Moram li napustiti takav dzemat? Da li je sahih ibadet u takom mjestu? Ima li jos nesto da se moze dodati na ovu temu a sto ja nisam pitao? Kakav je stav Islama o tome?

Odgovor:

Islamska zajednica ima pravo da kupi zgradu u kojoj ce se velicati Allahovo ime ali i iskljucivo s namjerom slavljenja Uzviseniog Allaha. Imati namjeru kupiti zgradu u kojoj ce se tociti alkohol, i znati za to, je veliki grijeh.

Skupljanje novca od dzematlija radi kupovine Allahove kuce je dozvoljeno i u ovom slucaju sve dzematlije imaju sevab kao i da grade dzamiju. Allah u jednom ajetu kaze: "Oni koji imanja svoja trose na Allahovu putu lice na onoga koji posije zrno iz kojeg nikne sedam klasova i u svakom klasu po stotinu zrna..." (El-Bekara, 261)

Medjutim, kupovati zgradu putem kredita je stvar koja izlazi iz okvira dozvoljenog. Kredit je zabranjen zbog kamate koju sadrzi u sebi a koja je zabranjena tekstom Kur'ana i hadisa. Kamata je veliki grijeh koji ponistava bericet, upropastava imovinu i brise dobra djela.

Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Allah je prokleo onoga koji uzima kamatu, onoga koji daje kamatu, onoga koji upisuje kamatu i onoga koji posvjedoci kamatnom ugovoru."

"O vi koji vjerujete, ne jedite kamatu dvostruku, mnogostruku. Allah unistava kamatu, a unapreduje sadake."

"O vi koji vjerujete! Bojte se Allaha i ostavite sto je preostalo od kamate, ako ste vjernici. Ako ne ucinite, eto vam onda, rata od Allaha i Poslanika Njegova."

Dzematlije su duzni da prije svega traze sve druge dozvoljene nacine kako bi dosli do zeljenog novca, pozajmica od bogatasa muslimana, dobrovoljni prilozi itd.. Kada nista od navedenog ne bude koristilo, a u pitanje dodje opstanak zajednice, oni ze uci u dug i pozajmiti zato sto je to nuzda, a ne zato sto im se svida i sto to odobravaju.

Postavlja se pitanje kako ljudi u istoj Svedskoj mogu kupiti kucu a ne mogu dzamiju? Nista ne smeta ako se sredstva godinama skupljaju ako je cilj plemenit.

Medutim, ukoliko je covjek prisiljen da pozajmi novac uz kamatu zbog nuzde ili stiteci jedan od visih ciljeva seriata a to je cuvanje vjere u opstanku zajednice, grijeh od kamate pada na zajmodavca – kreditora.

Ta potreba mora biti tako nuzna da zivot nije moguc bez nje. Pozajmljuje se samo onaj dio koji je nuzan da bi se ostvarila kupovina mesdzida. Ako je dovoljno 500 000 maraka, ne smije se pozajmiti 501 000.

U ovom slucaju muslimani, kupujuci na kredit zgradu za dzamiju, biraju izmedu dvije stete manju stetu a od dva zla manje zlo. Prvo zlo se ogleda u uzimanju kredita uz kamatu. Drugo zlo je ostavljanje muslimana bez dzemata oko kojeg ce se okupljati. Prvo zlo je manje te ce se zbog toga i izabrati i dati njemu prednost da bi se izbjeglo vece zlo, odnosno veca steta.
Medutim, vi imate jos jednu negativnu okolnost a to je klub u kome se toci alkohol. Smatram da je grijeh znati i s namjerom ulaziti u kupovinu takve zgrade. Ako se vec mora iz nuzde kupiti mesdzid na kredit, ne mora se kupiti i klub u kome ce se grijesiti. A Allah najbolje zna.

Pitanje 18.

Moje pitanje je uglavnom vezano za kamatu. Zivim u Svedskoj. Imamo jedan lokal kao mesdzid u kojem zajednicki obavljamo namaz. Nije mi poznato na koji nacin se taj lokal otplacuje ali sada je vlasnik tog lokala dobio vecu novcanu ponudu za taj lokal od dosadasnje. Ovaj dzemat ima odredjeni rok da se iseli iz tog lokala. Dzemat je nasao jedan lokal koji bi bio odlican kao mesdzid. Naime, to je jedna velika zgrada za koju se trazi oko pet ili sest miliona kruna. Dzemat tolike pare nema ali se skuplja novac za to.

Posto je rijec o velikoj sumi novca ovaj dzemat nemoze da skupi toliki novac od priloga dzematlija i da to odmah bez kamate plati. Arapski bogatasi koji su u mogucnosti da to odmah plate, ne pruzaju pomoc. Da bi mogli dobiti tu zgradu mora se uplatiti 800 hiljada kruna i da se mjesecno otplacuje ostalo, a to znaci s kamatom. Pola zgrade ce dobiti udruzenje bosanaca. Oni ce istovremeno piti alkohol i imati feste dok ovi klanjaju i zikre.

Arapski dzemat, zbog ovoga i zbog kamate, ne ulaze novac za taj lokal. Da li je ispravno njihovo razmisljanje i da li bi ja trebao, kao clan ovog dzemata, da dam novac za ovaj lokal? Dzemat se mora sacuvati a mesdzid je pod kamatom.

Odgovor:

Odgovor na ovo pitanje je identican odgovoru na pitanje br.17., s preporukom da se shvati stav Arapa po ovom pitanju. Oni imaju visoku svijest o opasnosti kamate.

Pitanje 19.

Pitanje se odnosi na moj posao i na stav islama o njemu. Naime, ja sam medicinska sestra, radim u Svicarskoj i moj smjer je opsti. Dakle, na svim odjelima, kako sa zenama tako i sa muskarcima pacijentima.
Ljudi kojima je neophodna pomoc i podrska kako u psihickim tako i u fizickim oblastima. Tu se nerijetko susrecem sa intimnim sferama ljudskog bica, prije svega ovdje mislim na tjelesni dio. Zanima me da li bi ja kao muslimanka uopste smjela raditi ovaj posao? Ako da, kako bi to potvrdila Kur'anom i Sunnetom?

Odgovor:

Sto se tice vaseg posla, u osnovi on je dozvoljen zbog toga sto ne steti po drustvo na vjerskom, moralnom i odgojnom planu, kao i zbog toga sto je on humanog karaktera. U zdravoj sredini gdje se postuje Islam i njegova nacela, ovaj posao je hvale vrijedan i onaj za koji slijedi nagrada. Pomagati bolesnima i nemocnima je duznost muslimanima.
Zena ima pravo da radi i to ne smije niko osporiti. Allah, dzelle sanuhu, kaze: "Muskarcima pripada nagrada za ono sto oni urade, a zenama pripada nagrada za ono sto one urade." Medutim, njen posao je uslovljen granicama seriata, sto znaci bez razuzdanog mijesanja zena i muskaraca i zabranjenog osamljivanja. Zatim, da je njen posao ne izlaze smutnji, da se priroda njenog posla ne sastoji od kontakata sa muskarcima, da im se ne obraca s namjerom privlacenja pod izgovorom da se radi o interesu posla koji ona obavlja, i da bude kreposna i seriatski obucena.

Medutim, kada se radi o vama i sredini u kojoj vi zivite, situacija je malo drugacija. Svicarska nije zemlja u kojoj se postuju islamske norme i islamska moralna nacela. Ljudsko tijelo je sveto i nije ga dozvoljeno gledati osim kada je to neophodno. Prema tome, vas posao je dozvoljen u onolikoj mjeri u kolikoj je to potrebno i nuzno, tj. ako vam egzistencija ovisi o spomenutom poslu. Trebali biste izbjegavati direktan kontakt sa muskim osobama zbog nedozvoljenog mijesanja. Takodjer ste duzni izbjegavati poglede u stidna mjesta.

Pitanje 20.

Ja radim u jednoj velikoj firmi u GER gdje je majstor glavni u svemu, sto se tice radnika i posla. Ja sam na pocetku bio primljen na privremenom radu,a sada sam dobio neogranicen radni ugovor.
Moj majstor je inace Hrvat i konzumira alkohol... Iskreno receno, bio sam prinudjen da mu te harame kupujem i urucujem, dok sam bio na privremenom radu. Sada, kada sam dobio neograniceni radni ugovor od firme, mojem majstoru nema harama od mene i od moga novca. Ali on mi je poceo upisivati nezaradjene sate, pa mi u plati bude nezaradjenog novca (oko 400-600 DM) i to onda polovim s njim. Ja znam da to nije cisto , ali sta da radim?

Odgovor :

Vi ste svjesni neopravdanosti takvog cina, ali ga ipak cinite. U tome je jos veca tragedija. Uzviseni Allah je rekao: "Covjekovo je samo ono sto sam uradi." (En-Nedzm, 39) Prema tome, vi svojim postupkom krsite osnovna nacela islama, jer sebi prisvajate ono sto nije vase. Opstii kriterij u sticanju zarade je da islam ne dozvoljava svojim sljedbenicima sticanje zarade na svakakav nacin tj. nebirajuci sredstva. U tom pogledu se strogo razgranicava legalni nacin privredivanja od nezakonitog i nepostenog. Pri tome se zakljucuje da su svi oblici sticanja zarade na stetu drugoga zabranjeni. "O vjernici jedni drugima na nedozvoljen nacin imanja ne prisvajajte, ali dozvoljeno vam je trgovanje uz obostrani pristanak,..." (En-Nisa', 29) Smisao ajeta je da je zabranjeno prisvajanje imovine na nedozvoljen nacin, svejedno radilo se o imovini vjernika ili nevjernika, i da se dobit jedne strane ne zasniva na steti druge strane. Ako se neke od tih zabranjenih radnji cine uz obostrani pristanak, onda se taj uvjet (pristanak) anulira i ne moze biti vazecim. Islam zabranjuje prevaru. Poslanik, s.a.v.s., kaze: "Ko vara nije od nas". Vi svojim cinom varate svoga gazdu i stvarate ruznu sliku o vama kao muslimanu. Za vas je bolje da se kanite toga posla i da tome hrvatu kazete da vi s time prestajete zato sto vam vasa vjera zabranjuje. A Allah najbolje zna!

Pitanje 21.

Interesuje me pitanje copyrighta, vezano za knjige i za (racunalni) softver. Da li je u redu da ja kopiram knjigu u svrhu naobrazbe iz nje ako je ona zasticena copyright-om, a nemam dovoljno novca da kupim original? Je li u redu zaradjivati na kopijama necije knjige? (Mada, u principu i znanje se moze iskoristiti za posao) I pitanje nelicenciranog softwarea, kojeg ja ne bih mozda nikad mogao kupiti ako bih cekao na to, niti se educirati na njemu. Preciznije, da li je u redu uciti se na nelicenciranom software-u ili zaradjivati na njemu (radeci nesto na racunaru koje ima nelegalne software)?

Odgovor:

Ovo pitanje je veoma aktuelno iz razloga što mnogi ne poznavajući islamski stav po ovom pitanju čine grijeh kradje a da toga nisu ni svjesni.
Umjesto odgovora na ovo pitanje uputio bih vas na članak "Autorska prava u Islamu" autora ovih odgovora koji se nalazi na www.bosnjakinja.net-u. Potražite ga tamo. U njemu ćete, insha'Allah, naći podroban i opširan odgovor na vaše pitanje.

Pitanje 22.

Da li je dozvoljeno raditi kao cistac (prati masine nakon upotrebe i sl.) u tvornici prerade mesa? Vecina proizvoda su svinjski. Ako jeste, sta kad nastupi vrijeme namaza u toku radnog vremena? Da li je osoba cista za namaz ako je bila u kontaku sa svinjskim mesom?

Odgovor:

Muslimanu nije dozvoljeno da radi na takvim mjestima osim u krajnjoj nuždi i ako nema šta drugo raditi i od čega živjeti, zbog toga što se takav rad smatra vidom solidarnosti i sudjelovanja u grijehu a to je Kur'anskim ajetom zabranjeno muslimanima: "Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne pomažite se u grijehu i neprijateljstvu i bojte se Allaha." (El-Maide, 2)
Pošto je svinjsko meso nečisto i zabranjeno jesti muslimanima, a Allah ga je zabranio iz posebnog razloga i mudrosti koju ćemo spoznati ili ne, nije u redu da druge pomažemo u rasturanju takvog mesa.
Ako se bojite da ćete ostati bez nafake, morate znati da je Allah Taj Koji opskrbljuje: "a onome ko se Allaha boji, On će izlaz naći, i opskrbiće ga odakle se i ne nada. Onome ko se u Allaha uzda, On mu je dovoljan." (Et-Talak, 2,3)
Ukoliko baš nemate šta drugo raditi, i u velikoj ste potrebi za poslom, u tom slučaju vam je dozvoljeno raditi takav posao dok ne prodje nužda. Ako vas zadesi namaz na radnom mjestu a na vašoj odjeći postoje ostaci svinjskog mesa, trebate se očistiti jer je svinjsko meso nečist. A Allah najbolje zna!

Pitanje 23.

Muz i zena rade zajedno u istoj firmi - zena radi zbog toga sto suprugova plata nije dovoljna - inace moze biti socijalna pomoc. Kupili su kucu zajednicnim stredstvima, onda je zeni postalo jasno da je sve vidove kamate Allah, dz.s., zabranio na osnovu hadisa Muhameda, s.a.v.s, i zena zeli da se kuca proda - da napusti haram, medjutim, muz ne zeli. Da li zena ima pravo da nadje kupca i da kucu proda? Kakvo je stanoviste Serijata kada zena vidi neki grijeh i hoce da ga se oslobodi a muz nece, i sta treba da uradi i da li je grijesna ako poslusa muza pa zivi u takoj kuci?

Odgovor:

Činjenica je da ste pogriješili što ste kuću kupili na kredit, osim ako vam je za to bila nužda. A da li je ili nije bila nužda to ćete vi sami odrediti. Uzvišeni Allah je rekao: "O vjernici bojte se Allaha i od kamate odustanite, ako ste pravi vjernici. Ako to ne učinite, eto vam onda, nek znate, rata od Allaha i Njegova Poslanika! Ako se pokajete, ostaće vam glavnice imetaka vaših, nećete nikoga oštetiti, niti ćete oštećeni biti. '' (El-Bekara, 278, 279)

Poslanik, s.a.v.s., je obznanio rat kamati i onima koji sudjeluju u njoj naglasivši njenu opasnost po društvo: "Kada se u jednom mjestu pojave kamata i blud, ljudi te zajednice su onda na sebe dozvali Allahovu kaznu." (El-Hakim)
"Allah je prokleo onoga koji daje zajam uz kamatu, dužnika (koji pristaje na vraćanje interesa uz glavnicu), svjedoke i zapisničara ovakvog ugovora!" (Ahmed, Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi)
Međutim, ukoliko je čovjek prisiljen da posudi novac uz kamatu s obzirom na neku neodložnu potrebu, grijeh pada samo na zajmodavca. Ali, da bi se ustanovila takva neodložna potreba, moraju se steći slijedeći uvjeti:
- Potreba mora biti stvarna, životna, ona koja je izvan želje za luksuzom.
- Potreba mora biti temeljna, tako da život nije moguć bez nje kao što su: hrana, odjeća, nakit idr.
- Nije dozvoljeno pozajmiti u nuždi uz kamatu više nego što je potrebno, što znači ako je potrebno dvadeset dolara, ne smije se uzimati dvadeset i pet.
Kada žena primijeti grijeh dužna je pokušati ga spriječiti na osnovu hadisa Poslanika, s.a.v.s., u kome kaže: "Ko vidi ružno djelo neka ga pokuša ukloniti rukom, ako ne može rukom, onda verbalno jezikom, a ako ni to ne može onda neka srcem prezire takvo djelo iako je to najslabiji vid imana."
Vi ste već i ne znajući učinili grijeh i kupili kuću na kredit uz kamatu. Molim Allaha da vam oprosti zato što niste znali. Onoga momenta kada ste saznali dužni ste postupiti na osnovu hadisa kojeg sam gore spomenuo. Ako vidite da će vaše insistiranje proizvesti veću štetu (npr. razvod braka) nego li korist, onda se kanite prodaje kuće. U ovom slučaju vi ćete prezirati grijeh kojeg sada čini vaš muž a ne vi. Vi nećete biti griješni nakon što pokušate sve i uvidite da ne možete riješiti vaš slučaj na miran način.

ODNOS PREMA ZIVOTINJAMA

Pitanje 01.

Da li je dozvoljena eutanazija nad životinjama?

Odgovor:

Eutanazija nad životinjama – ubistvo iz samilosti
Nema sumnje da je eutanazija nad čovjekom zabranjena po islamskom pravu kao i svim drugim ovosvjetskim pravima. Ona ima status ubistva. Čovjek je razumno biće i nema mu pravo niko uzeti život svejedno radilo se o milosti ili bilo kom drugom motivu. To je zločin.
Što se tiče životinja, one nisu razumna bića što je svakako značajna razlika između njih i čovjeka, a što utiče i na konačni pravni odgovor na postavljeno pitanje.
Uzvišeni Allah je nama ljudima potčinio sve što se nalazi na dunjaluku i dao da to bude u službi čovjeka. Među potčinjenim čovjeku su i životinje.
"I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega.." (El-Džasije, 13)
Svaku životinju nam je inače dozvoljeno ubijati ako za tim postoji potreba, svejedno iz samilosti ili drugih povoda: radi hrane, zbog opasnosti i štete koju nam nanose itd.
"I stoku On za vas stvara" (En-Nahl, 5)
Prema tome, eutanazija nad životinjama je samo jedan vid dozvoljenog ubistva ukoliko za njim ima potrebe.Što se tiče životinja koje su muslimanima dozvoljene jesti a koje se moraju zaklati da bi bile halal, eutanazija biva klanjem a ne ubijanjem.
U Kur'anu se kaže: Zabranjuje vam se ... ono što je udavljeno i ubijeno, i što je trmoglavljeno i rogom ubodeno, ili od zvijeri načeto – osim ako ste ga preklali... (Sura El-Maide, 3)
Iz ajeta se može primjetiti da je dozvoljeno jesti ubodeno ili od zvijeri načeto meso ukoliko se prekolje.
Ubodena i od zvijeri načeta životinja pati i muči se. Nećemo dozvoliti da ona trpi bol već ćemo je iz milosti preklati (ne ubiti) i u tom slučaju nam je meso dozvoljeno jesti. U tome je i određena korist za ljude, jer mogu jesti meso iste životinje. Ako je, pak, pustimo da kao takva ugine, njeno meso nam automatski postaje zabranjeno.
Svako ubijeno meso, svejedno iz samilosti ili ne, nije dozvoljeno jesti shodno kur'anskom ajetu "zabranjuje vam se jesti ... i ono što je udavljeno i ubijeno..."
Što se tiče životinja koje muslimanima inače nisu dozvoljene jesti, njih možemo ubiti iz samilosti i da bismo spriječili njihove patnje ukoliko za tim postoji stvarna i realna potreba. Ali njihovo meso ne smijemo jesti.

Pitanje 02.

Da li nam je grijeh jesti meso, koje nije svinjetina, a za koje ne znamo da je zaklano u Allahovo ime, pošto vlasnici prodavnica iz kojih kupujemo nisu muslimani. Ista stvar je i sa slatkišima u kojima ima nešto malo svinjske masti. S napomenom da živimo na zapadu.

Odgovor:

Na početku da kažemo da je zabranjeno jesti životinje koja je posvećeno nekome

drugome a ne Allahu, dž.š. Životinja koja je zaklana u ime nekoga ili nečega drugoga, a ne u ime Allaha, je strogo zabranjena muslimanima. Ova praksa je idolopoklonički čin, jedan vid obožavanja u kojem se ne spominje ime Allaha, dželle šanuhu. On kaže: "Zabranjuje vam se sve što je zaklano u nečije drugo, a ne u Allahovo ime." (El-Maide, 3) U ovom slučaju razlog zabrane je prije svega i poslije svega povezan s vjerom, da bi se sačuvala jedinost ili tewhid Uzvišenog Allaha i da bi se izbjegao širk. Izricanje Allahovog imena prilikom klanja stoke je potvrda da se život od ovog stvorenja oduzima uz dopuštenje i sa voljom njegova Stvoritelja. Ukoliko se pri tome izrekne nečije drugo ime, ova dozvola biva zloupotrebljena te se meso ovakve životinje ne smije koristiti i ono se smatra haramom.
Poslanik, s.a.v.s. je rekao: "što pusti krv i nad čim je izgovoreno ime Allaha, dželle šanuhu, to možete jesti." (El-Buhari i dr.) "Ehli kitabije", kršćani i jevreji su narod koje je Uzvišeni Allah razdvojio od idolopoklonika time što je dozvolio njihovu hranu i ženidbu njihovim ženama. Iako su u osnovi i jedni i drugi u zabludi i u otvorenom kufru. Allah, dželle šanuhu, kaže: "Od sada vam se dozvoljavaju sva lijepa jela; i dozvoljavaju vam se jela onih kojima je data knjiga prije vas (jevreja i kršćana), i vaša jela su njima dozvoljena; i čestite vjernice su vam dozvoljene, i čestite kćeri onih kojima je data knjiga prije vas..." (El-Maide, 5)
Ovaj ajet znači da mi možemo jesti njihovu hranu kao i oni našu. Možemo jesti meso životinja koje su oni zaklali ili ulovili, a i oni mogu jesti tako meso od nas.
Time ih Islam izuzima od ostalih politeista kada se radi o nekim društvenim odnosima kao što su hrana i jednostrana ženidba. Riječi "jela onih kojima je data Knjiga" je generalna i odnosi se na meso, proizvode i ostalu hranu koju oni jedu. Sve ove vrste hrane su nam dozvoljene osim onoga što je samo po sebi haram u što prije svega spada svinjetina, meso uginule životinje, istekla krv itd. Jednom su imama Malika pitali da li se može jesti meso životinja zaklanih za potrebe kršćanskih svečanosti i crkava, a on je uzvratio: "Ja to mrzim, ali ne zabranjujem".
Allah nam je bezuvjetno dopustio da konzumiramo njihovu hranu. On nam je dopustio da se ženimo njihovim ženama, što znači da je dopušteno i s njima stupati u spolne odnose. A kada se radi o halalu i haramu, spolni odnos je važniji od hrane. Ono što oni sa vjerskog aspekta smatraju dopuštenim, čak i kada se način klanja životinje u njihovoj vjeri razlikuje od onoga što naša vjera propisuje.
Meso uvezeno iz kršćanskih zemalja u kojima je zvanična vjera kršćanstvo ili jevrejstvo je dozvoljeno. Meso iz komunističkih zemalja nije halal jer oni nisu narod Knjige. Medjutim, ukoliko se nadjemo u situaciji gdje imamo prodavnicu u kojoj se prodaje kršćansko meso a pored nje drugu u kojoj se prodaje meso koje je zaklao musliman, prednost ćemo svakako dati muslimanovom mesu, iako ni ono prvo nije zabranjeno. Veoma je ružno istraživati da li je neki musliman zaklao ili nije s bismillom. Sve u što nemamo uvida prilikom klanja životinje koju je zaklao musliman, bio on džahil ili griješnik, ili neko od pripadnika Knjige, halal je jesti. Poslanika su pitali: "Poslaniče, pred nas su iznijeli jelo, a mi nismo znali da li je nad njim proučena bismillah. šta da učinimo, da ga jedemo ili ne?", on je odgovorio: "Proučite bismillu i jedite."
Slatkiše u kojima se nalazi nešto malo svinjske masti treba izbjegavati nakon što se utvrdi da su oni spravljeni na bazi svinjske masti. Sve što je zabranjeno u velikim količinama, zabranjeno je i u malim.
Svinjska mast je sastavni dio zabrane o svinjskom mesu. Uzvišeni Allah je zabranio svinjsko meso, a svi učenjaci se slažu da je svaki dio svinje takodjer zabranjen.

Pitanje 03.

Znate li nešto o emulgatorima (brojevi koje nalazimo u hrani)? Koje je dozvoljeno konzumirati a koje ne i o želatinu?

Odgovor:

Poznato je da je svinjsko meso zabranjeno kur'anskim ajetom: "Zabranjuje vam se strv, krv i svinjsko meso." (El-Maide, 3)

Postoje i drugi ajeti kojima se direktno zabranjuje svinjsko meso. Prema tome, nema uopšte sumnje u njenu nedozvoljenost. Baveći se pitanjem dijelova svinje koji nisu meso, islamski pravnici su analogno zabrani mesa zabranili i ostale sastojke svinje. Učenjaci kažu da postoji koncenzus medju islamskim pravnicima o zabrani svih dijelova svinje. Što se tiče želatina, poznato je da se on spravlja od srži svinjskih kostiju, te je prema tome zabranjen analogijom na svinjsko meso. Emulgatori za koje se zasigurno zna da su bazirani na svinjskom mesu ili masti ili od drugih nejestivih tvari (kao što je ljudska kosa) su zabranjeni za konzumiranje. Pravnici se slažu da svinjska mast ima isti status kao i svinjsko meso. Da bi se znalo koji su emulgatori zabranjeni, nužno je konzultovati stručnjake iz opreznosti prema Allahovim propisima i da čovjek ne zabrani ono što je dozvoljeno. Ukoliko čovjek ne zna koji od brojeva označava zabranjeni emulgator, on ako Bog da nije griješan i to sve do momenta dok ne sazna. Stvari su u osnovi dozvoljene dok se ne dokaže suprotno.

Pitanje 04.

Radim u jednoj talijanskoj pizzeriji gdje se koristi i svinjsko meso. Ponekad me ovaj posao "primorava" da dotičem svinjetinu. Šta vjera kaže u pogledu doticanja ili pranja sudja u kojoj je bila servirana svinjetina?

Odgovor:

Muslimanu nije dozvoljeno da radi na takvim mjestima osim u krajnjoj nuždi i ako nema šta drugo raditi i od čega zivjeti, zbog toga što se takav rad smatra vidom solidarnosti i sudjelovanja u grijehu a to je kuranskim ajetom zabranjeno muslimanima: Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne pomažite se u grijehu i neprijateljstvu i bojte se Allaha (El-Maide, 2) Pošto je svinjsko meso nečisto i zabranjeno jesti muslimanima, a Allah ga je zabranio iz posebnog razloga i mudrosti koju ćemo spoznati ili ne, nije uredu da druge pomažemo u rasturanju takvog mesa. Ako se bojite da ćete ostati bez nafake, morate znati da je Allah Taj Koji opskrbljuje: “a onome ko se Allaha boji, On će izlaz naći, i opskrbiće ga odakle se i ne nada. Onome ko se u Allaha uzda, On mu je dovoljan (Et-Talak, 2,3)
Ukoliko baš nemate šta drugo raditi, i u velikoj ste potrebi za poslom da biste se održali u životu, u tom slučaju vam je dozvoljeno raditi takav posao dok ne prođe nužda.
Ako vas zadesi namaz na radnom mjestu a na vašoj odjeći ili tijelu postoje ostaci svinjskog mesa od doticanja, trebate se očistiti jer je svinjsko meso nečist.

ZENSKA PITANJA, OBLACENJE, ITD.

Pitanje 1.

Dosta puta sam slušala govor jedne sestre i primjetila da za određena pitanja govori neistinu. Kad je neko pita da li je određena stvar ili radnja dozvoljena, ona kaže da jeste, te da je zvala nekog daiju i da je on to potvrdio. Međutim, ona uopšte nije zvala daiju, te je slagala i na njega. Sad svi pretežno imaju pogrešno mišlljenje po tom pitanju. Kada ih pokusam uvjeriti u suprotno, one navodeći ime tog daije, tvrde da je to što rade ispravno, iako to niko nije potvrdio. Staviše, svi islamski dokazi ukazuju na suprotno. Naime, ta sestra govori stvari koje samo njoj odgovaraju. Pretežno je sve sestre u tome slijede. Da li joj moram reći da nije u pravu i da govori neistinu? Ako je odgovor potvrdan, da li moram i druge sestre upozoriti u neispravnost te tvrdnje?

Odgovor:

Ovo je problem širih razmjera. Mnogi se danas pozivaju na autoritete, i kad su ti autoriteti izrekli određene stavove, i kada ih nisu rekli. Dogodi se tu i laži, posebno prilikom prenošenja stavova. Vama bih preporučio da obavezno ukažete dotičnoj sestri na njenu grešku ukoliko ste se uvjerili u njenu pogrešnu interpretaciju određenih stavova na koje se ona poziva, isto kao što ste dužni, Allaha radi, da upozorite i sve one s kojima komunicirate, na dezinformacije osobe koja je predmet vašeg pitanja. To je jedan od slučajeva kada vam je dozvoljeno ogovarati, odnosno spominjati osobu kada je odsutna. Naravno, čuvajte se da i vi ne pogriješite i ovo gore učinite samo ako ste potpuno sigurni.

Pitanje 2.

Da li je dozvoljeno ženi da putuje u grupi od 25 članova u stranu zemlju zbog studija?

Odgovor:

Ukoliko žena nema mahrema (bližeg rođaka za koga se ne može udati) i ukoliko je cilj radi kojeg je krenula na put šeriatski opravdan i nužan, u tom slučaju ona može putovati u grupi sa ženama. Vama ostavljam da odgovorite da li je studij nužan. Također, da pri tome uzmete u obzir da li u vašoj zemlji postoji sličan studij, da li zemlja u koju ste odlučili da idete ima uvjete za siguran život muslimanke poput vas itd.

Pitanje 3.

Prije tri mjeseca sam upoznala osobu preko Interneta, koji je završio GHM u Sarajevu i trenutno studira u jednoj arapskoj zemlji. Upoznala sam ga sa nijetom braka, pa smo se za to vrijeme dopisivali preko emaila, da bi se prošlo ljeto u Sarajevu upoznali sa nijjetom da dalje planiramo našu budućnost. Međutim, susret me je razočarao što se tiče njegovog ahlaka, njegovog odnosa prema određenim vjerskim propisima i sl. Mislila sam da nam hodže trebaju uvijek predstavljati lijep primjer. Međutim, nismo se

mogli sporazumjeti po pitanju primjenjivanja vjerskih propisa i načina života, tako da sam mu rekla da trebamo prestati kontaktirati. Nakon toga mi se rjeđe javljao. Budući da nisam htjela biti primjer ružnog ahlaka, odgovorila sam mu kratko, te mu pokušala objasniti da više ne želim biti u kontaktu s njim. Budući da nije mogao prihvatiti moje odbijanje, počeo je slati emaile pune prijetnji da ce mi postaviti sihr, koji necu preživjeti, te da nikad neću imati sreće. Iz ranijih razgovora sam znala da je u porodici imao osobu, koja se bavila sa tim strogo zabranjenim činom. U početku me je uplašio, jer sam vidjela da je u stanju učiniti sve, neplašeci se Allahove kazne, budući da mi prijeti sihrom, koji direktno izvodi iz islama i vodi ka džehennemu. Iako sam se zabrinula, uz Allahovu pomoć, pokušala sam da mislim na ćinjenicu da mi niko, sem dragog Allaha, ne može ništa učiniti nažao. Iako se dugo vremena nismo čuli, on mi se ponovo javio nakon 2-3 sedmice. Odgovorila sam mu tako što sam mu napisala da mu želim sve najbolje i da ne želim da više kontaktiramo. Napomenula sam ga da se treba okaniti priče o sihru, jer to izvodi iz vjere. Također sam mu spomenula da postoji mogućnost da se udam za brata arapa, što ga je dodatno uznemirilo. Uzvratio mi je emailom punim ljutnje i vrijeđanja, u kojem mi je između ostalog rekao kako sam vehabijski nastrojena, da trazim sreću u arapima, koji su jadan narod i mnogo drugih riječi punih negativnih emocija.
Pored straha kojeg osjećam zbog ovih prijetnji, primjetila sam da mi neke stvari ne idu dobro u životu. Kada upoznam nekog momka radi braka, raziđemo se bez ikakvog vidljivog razloga. Iako vjerujem da je sve to kada i kader i da mi takva osoba, koja je spala na taj nivo da prijeti nekom sihrom, ne moze nista, želim vas pitati kako da postupam sa tom osobom, te koje sure i dove mogu pomoći protiv sihra i sl. sejtanovog posla. Kako da otklonim bilo kakve loše uticaje od takvih osoba? Željela bih da se udam, jer vec imam 22 godine, a brak je pola imana, ali koga god upoznam, stvari krenu nakrivo. Šta da uradim u ovakvoj situaciji i da li ova osoba može imati bilo kakav loš uticaj na moj život i koji je najbolji način da se sačuvam od takvih osoba?

Odgovor:

I oni koji završe medresu samo su ljudi, obični griješnici. Završetak medrese nije nikakva garancija da će samim tim što je završio medresu biti i uzorit vjernik. Medresa je jednostavno šansa i prilika da oni kojima je Allah odredio da se u njoj školuju prihvate uputu i nastave po njoj živjeti. Hoće li oni to praktikovati u svom životu ili ne, to ne ovisi o ljudima koji tamo rade. Vi spominjete nemoralno ponašanje, ali ne i koji vid nemoralnog ponašanja je prisutan kod njega, tako da je teško bilo šta reći o mladiću. Što se tiče prijetnje sihrom, za to se nemojte mnogo brinuti. Na vama je da praktikujete svoju vjeru i da budete ubijeđeni da vam niko i ništa ne može ukoliko to Uzvišeni Allah ne želi da se desi. A ako Allah bude htio, tada budite zadovoljni Njegovom odredbom. Ne mogu sa sigurnošću odgovoriti šta bi mogao biti razlog vaše neudaje. Niti bih vam preporučio da mnogo o tome razmišljate. Vama je tek 22 godine. Ima vremena, udat ćete se ako Bog da. Još nije vrijeme za paniku. Preporučujem vam knjigu : „Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza", u kojoj ćete naći dove i zikrove koji se uče u zaštitu od sihira i zlobnika. Ono što mi nije jasno u vašem pitanju jeste činenica da ni vi niste odlučni po pitanju prekida odnosa sa osobom koja vam prijeti sihrom. Dakle, prvo raščistite licno sa sobom, naoružajte se dovama i zikrom, i pouzdajte se u Allaha.

Pitanje 4.

U devetom sam mjesecu trudnoće i u bolnici uglavnom rade muški ljekari koji porađaju žene. Strah me je da ću doci u takvu situaciju da će me jedan od njih morati poroditi, a također ne znam na koji način bih to mogla izbjeći, jer kad počnu bolovi neću moći znati ko je dežurni ljekar, žena ili muškarac. Poznajem neke sestre koje su išle da na vještački način izazivaju bolove uz pomoć lijekova (indukcija). Međutim, ne znam da li je to ispravno sa stanovišta islama, jer na taj način na silu tjeraš bebu da izađe u termin kad je žena ljekar prisutan. Iako sam bila na indukciji, nije mi djelovala i sad ne znam šta da radim.

Odgovor:

Potpuno sam razumio vaše pitanje i molim Uzvišenog Allaha da vam olakša porođaj i da na svijet donesete zdravog muslimana/muslimanku. Naime, pravilo je da se pri liječenju koje zahtijeva otkrivanje stidnih mjesta kod žene liječnici biraju po slijedećem redosljedu: liječnica muslimanka, ako takve nema onda pouzdana liječnica nemuslimanka, ako takva ne postoji onda pouzdan liječnik musliman, a u nedostatku takvog pouzdan liječnik nemusliman. Ako imate priliku da birate ljekare po ovom redoslijedu, onda to učinite. Ukoliko niste u prilici da birate, molite Allaha da vam pošalje povjerljivog ljekara koji će vas na bezbolan način i hairli poroditi. Nema nikakve smetnje da vas u takvoj situaciji porodi ljekar muškarac. Mislim da nije ispravno da na silu i vještački izazivate porod samo zato što je termin kad je žena ljekar dežurni u bolnici. Posebno zato što možete izazvati neželjene pojave za koje ćete onda vi biti odgovorni.

Pitanje 5.

Da li muslimanka može nositi pantalone sa dugom tunikom i da li može u tome klanjati? - Da li postoje hadisi u kojima Poslanik Muhamed s.a.w.s. proklinje žene koje cupaju obrve?

Odgovor:

Jedan od uvjeta ispravnosti hidžaba jeste da bude dovoljno širok, dugačak i neproziran. Ukoliko se pantalone pokriju dovoljno debelom, širokom i dovoljno dugačkom tunikom dozvoljeno je ženi da u takvoj odjeći klanja i da izlazi van kuće. Tunika, dakle, treba pokrivati čitavo tijelo od ramena do nožnih članaka.

Da, postoji hadis u kome Poslanik s.a.v.s. proklinje žene koje namjerno i bez opravdanog razloga čupaju svoje obrve. Hadis prenosi Ebu Davud. Kod nekih žena obrve su sastavljene što nije prirodno i što se smatra deformacijom. U tom slučaju dozvoljeno im je počupati dio koji sastavlja obrve. Sve ostalo nije. Također, dozvoljeno je uklanjati i dlačice sa lica koje inače nisu odlika ženskog lica. Žena Ebu Ishaka je došla Aiši r.a. i upitala je: „ Da li je dozvoljeno da žena, radi svoga muža, odstranjuje dlaćice sa lica? " Aiša r.a. je odgovorila: „Odstrani od sebe neprijatnosti koliko god možeš". (Fethul-Bari, komentar hadisa Ibn Mes'uda iz knjige El-Libas, poglavlje El-mutenamisat).

Pitanje 6.

Negdje sam pročitao da će na ahiretu Merjem r.a., majka Isaa a.s., i Asija r.a., žena faraona, biti supruge Resulullaha s.a.v.s. Da li je to tačno i ako jeste, gdje se nalazi taj hadis ili ta predaja?

Odgovor:

Da, postoje predaje u kojima se spominje da će Asija i Merjem na ahiretu biti među suprugama Muhammeda s.a.v.s. Jednu od takvih predaja bilježi Ibn Kesir u svom djelu „El-bidaje ven-nihaje" u prvom tomu na stranici 329. u poglavlju „o iskušenjima".

Pitanje 7.

Pošto su za vrijeme Poslanika s.a.w.s. postojale robinje, koje su bile u vlasništvu drugih, da li je njihov vlasnik mogao da sa njima ima intimne odnose, iako mu ona nije žena, jer je u njegovom vlasništvu? Da li danas čovjek može da ima robinju?

Odgovor:

Da, vlasnik robinja je mogao imati neograničeni broj intimnih odnosa sa svojim robinjama iako mu one nisu bile supruge. Vlasništvo nad njima mu je davalo i seksualno pravo. Iako je naslijeđen iz džahilijjeta, sistem ropstva bio je pravno regulisan što je podrazumijevalo i potpunu zbrinutost djece koja nastanu iz takvog odnosa. Islam je vlasnicima robinja dao pravo seksualnog zadovoljavanja. U nekoliko kur'anskih ajeta se spominju: „ ...one koje su u vlasništvu vašem...". U suri El-Mu'minun u petom i šestom ajetu Uzvišeni Allah kaže: „... i oni koja svoja stidna mjesta čuvaju, izuzev od žena svojih i onih koje su u vlasništvu njihovom". Zadnji dio ajeta odnosi se na robinje. Pošto danas nema robova u pravnom smislu u kojem su postojali za vrijeme Poslanika s.a.v.s. kada su njihova prava, dužnosti i slobode bili regulisani posebnim zakonima, to je praktično nemoguće imati robinju.

Pitanje 8:.

U časnom Kur'anu stoji da zena treba biti u iddetu 4 mjeseca i 10 dana. Kakav smisao ima ovih 10 dana?

Odgovor:

Sejjid b. Musejjib i neki drugi učenjaci navode da je mudrost što je rok čekanja u slučaju smrti muža četiri mjeseca i deset dana u tome što postoji vjerovatnoća začeća u materici. Ukoliko se čeka, ono će se iskazati. U hadisu Ibn Mes'uda u oba Sahiha stoji: « Stvaranje svakog od vas traje u trbuhu majke njegove četrdeset dana kao sperma, zatim isto toliko kao zakvačak, zatim isto toliko kao komad mesa, a zatim se šalje melek da u njega udahne dušu.» Ova tri perioda po četrdeset dana predstavljaju četiri mjeseca, a deset dana nakon toga je za pojavu pokreta nakon udahnjivanja duše. Dakle, nakon onih deset dana definitivno će se znati da li u utrobi majke ima dijete ili nema.

Pitanje 09.

Da li žena može da posti nafilu post ukoliko nije napostila dane koje je propustitla tokom ramazana zbog hajza, npr. šest dana ševvala?

Odgovor:

Žena koja zbog hajza nije postila određene dane u mjesecu ramazanu dužna je prije svega napostiti propušteno, pa tek onda postiti nafile. Međutim, ukoliko postoji realna mogućnost napaštanja propuštenih dana prije slijedećeg ramazana, dozvoljeno joj je, ukoliko to želi, postiti nafilu (šest dana ševvala) i prije nego naposti propuštene dane. Šest dana ševvala je sezonska nafila koja se može postiti samo u za nju predviđenim danima, dok se napaštanje propuštenih ramazanskih dana prema mišljenju većine pravnika može obaviti tokom čitave godine, s tim da se obavezno isposte prije nastupa slijedeće godine. Aiša r.a. kaže: "Dešavalo se da budem dužna ramazanski post i da ga mognem napostiti tek u ša'banu". (Buhari i Muslim) Dakle, uoči drugog ramazana.

Pitanje 10.

Kako je u šerijatu definisan odijevni predmet zvani 'džilbab', pomenut u ajetu 59 sure Al Ahzab? Da li je to bilo koja odjeća koja pokriva awru ili je to neka specifična odjeća za vani? Šta se pod džilbabom podrazumijevalo u vrijeme Poslanika s.a.v.s. i koja bi se odjeća danas mogla smatrati džilbabom? Da li se za osobu koja nosi haljinu ili suknju i tuniku, koje prekrivaju awru, može reći da nosi dzilbab?

Odgovor:

Džilbab je ono čime se pokriva čitavo, a ne dio tijela. (Ibnu Hazm, "El-Muhalla", 3/217) Kaže se da je to haljina, ili mantil uopće. Neki su ga jednostavno ograničili na odjevni predmet kojim se pokriva tijelo. El-Dževheri je rekao da je to ogrtač (pokrivač). U "Tadžul-arusu" se spominje da je on široka odjeća, ali ne i ogrtač, dok jedni kažu da je džilbab "veo-koprena". (Tadžul-arus: korijen "džlb": 2/174-175.)

Džilbab se spominje u Allahovim riječima: " Vjerovjesniče, reci ženama svojim, i kćerima svojim, i ženama vjernika neka spuste haljine svoje (džilbabe) niza se. Tako će se najlakše prepoznati pa neće napastvovane biti...." (Suretul-Ahzab: 59.) Prema ovom ajetu džilbab je odjeća kojom se pokriva cijelo tijelo bez izuzetka. Vrlo često ovim kur'anskim ajetom se dokazuje obaveznost pokrivanja lica kod žena.
Da se pod džilbabom misli na odjeću koja pokriva čitavo tijelo govori i "hadis o potvori" u kome se pripovijeda o Aiši, radijallahu 'anha: "… I poznao me je kad me je ugledao, jer me je viđao prije naredbe o hidžabu. Probudila sam se u momentu kad me je on prepoznao pa sam pokrila svoje lice džilbabom…." (Ibnu Hadžer El-Askalani "Fethul-Bari šerh Sahihil-Buhari" hadis broj 4381- poglavlje Tefsirul-Kur'an.)
Dokaz je u zadnjem dijelu hadisa gdje Aiša tačno precizira čime se pokriva lice. Ovaj hadis pojašnjava pravu upotrebu džilbaba u ondašnjem vremenu. Shodno njenim riječima, radi se o odjeći koja pokriva čitavo tijelo zajedno sa licem.

Pitanje 11.

Koje dijelove svoje odjeće starije žene mogu odložiti kao olakšicu propisanu u ajetu 60 sure An Nur? Ima li uleme koja zastupa mišljenje da je to mahrama?

Odgovor:

"A starim ženama koje ne žude više za udajom nije grijeh da odlože ogrtače svoje, ali ne pokazujući ona mjesta na kojima se ukrasi nose; a bolje im je da budu kreposne. A Allah sve čuje i sve zna." (Suretun Nur:60). Pod ogrtačem u spomenutom ajetu se misli na džilbab koji smo spomenuli u prethodnom odgovoru. Prema tome, značenje ajeta bi bilo ovako; "Starim ženama je dozvoljeno da skinu džilbabe, i to samo onda kada više ne žude za udajom". Znači, radi se o izuzetku i olakšici prema starim ženama. Ako je Kur'an dozvolio staroj ženi koja više ne žudi za udajom da može odložiti džilbab, zbog starosti i klimaksa, onda je djevojka obavezna da ga ne odlaže i obavezna je njime pokriti cijelo tijelo. Ovo posebno kada znamo da Allah s.w.t.a. u zadnjem dijelu ajeta preporučuje staricama da ipak ostanu pokrivene.

Pitanje 12.

Da li je muslimanki dozvoljeno da, nakon nasilnog gubljenja nevinosti (silovanja) pomoću medicine, dopusti da joj se sašije "kožica" koja bi je ponovo učinila nevinom?

Odgovor:

Silovanje je užasan zločin i težak grijeh. Osoba koja ga počini, počinila je veliki grijeh i imat će kod Allaha žestoku kaznu. Osoba koja je bila predmet silovanja je mazlum i njoj će se Allah smilovat. Medicinskim zahvatom se može sašiti "kožica" ali ne s namjerom da se obmane onaj za koga se silovana hoće udati. Nevinost se ne može vratiti sašijevanjem, to je opće poznato. Onome za koga se takva muslimanka naumila udati dužna je reći šta joj se desilo. U protivnom radi se o obmani, a obmanjivanje je zabranjeno. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Onaj ko nas obmanjuje, ne pripada nama." (Muslim) Islam zabranjuje svaku vrstu varanja i lukavštine. Musliman mora biti ponosan bez obzira što mu se dogodilo i mora biti istinoljubiv i iskren u svim situacijama. Od najranijih vremena muslimani su striktno uveli sebi u praksu da kažu za mahanu koju posjeduju, da govore istinu i daju dobre savjete. U slučaju silovanja mahana nije izazvana voljom žrtve, već zločinca što je svakako olakšavajuća okolnost.

Pitanje 13.

Da li je tačno da su u periodu prvih generacija islama sve sahabijke nosile nikab i da su se po tome razlikovale slobodne žene od robinja, odnosno da su slobodne žene pokrivale lice a robinje nosile hidžab?

Odgovor:

Kada je došla naredba o pokrivanju spominje se slučaj Safije bintu Šejbe koja pripovijeda: "Bile smo kod Aiše r.a. Spomenule smo žene kurejšijke i njihovu krepost, na što je Aiša r.a. rekla: "Doista, žene kurejšijke imaju posebno mjesto, a

ja, tako mi Allaha, nisam vidjela boljih žena od ensarijki, niti sam kod bilo koga vidjela čvršće vjerovanje u istinitost Allahove Knjige, niti čvršći iman u ono što je objavljeno. Kada je objavljena sura En-Nur i u njoj ajet: "Neka vela svoja spuste na grudi svoje..", njihovi muževi su se uputili prema njima učeći im ono što im je Allah objavio. Svaki je čovjek citirao ajet svojoj supruzi, kćerki, sestri i svim ženama koje su mu u rodu. Svaka od njih je uzela svoju haljinu pa se njome ogrnula iskreno prihvatajući ono što je Allah objavio u Svojoj Knjizi. Tako pokrivene su klanjale sabah-namaz za Allahovim Poslanikom s.a.v.s., a izgledale su kao da na svojim glavama imaju crne gavrane." Aiša r.a. je sa grupom žena bila na hadžu. Ona kaže: "Kada bi muškarci naišli pokrivale bismo svoja lica,a kada bi oni prošli, onda bi otkrivale lica." Sa Aišom su bile i ostale vjernice, žene ashaba idr.

Iz ovih slučajeva kao i brojnih drugih da se vidjeti da su sahabijke po dolasku naredbe o pokrivanju lica, povinovale se Allahovoj naredbi bez prigovora. Tačno je da je hidžab naređen slobodnim ženama kako bi se razlikovale od onih koje to nisu bile u njihovo vrijeme i da bi se zaštitile od napastvovanja napasnika. Ovo se spominje u komentaru 59. ajeta sure El-Ahzab. Bitno je spomenuti da se u njihovo vrijeme nije spominjao termin "nikab" već džilbab ili hidžab. I džilbab i hidžab imaju značenje pokrivanja čitavog tijela bez izuzetka po mišljenju velikog dijela učenjaka. Nikab je termin novijeg datuma, a ima značenje hidžaba i džilbaba. Radi detaljnijeg upoznavanja sa ovom temom preporučio bih vam svoju knjigu pod naslovom "Pokrivanje lica – pohvalno ili obavezno". U njoj ćete naći mnogo više informacija nego što ih ja ovdje mogu iznijeti.

Pitanje 14.

Šta da uradi sestra kojoj roditelji ne dozvoljavaju hidžab (dok živi pod njihovim krovom)? Oni se izjašnjavaju kao muslimani, ali ne izvršavaju niti jedan od islamskih propisa. Inače dozvoljavaju joj da praktikuje islam, ali samo u svojoj kuci, znači zahtijevaju da potpuno sakrije svoju pripadnost islamu. Sestra je pokušala na sve muguće načine da im objansni ljepotu i važnost hidžaba, posebno lijepim razgovorom, što je jako dugo trajalo. Nažalost, to nije urodilo plodom. Ona istinski želi da što prije izvrši ovaj Allahov swt. farz.

Odgovor:

Mnogo je djevojaka koje se sučeljavaju sa istim problemom. Roditelji nisu kadri niti voljni shvatiti da je Allahov hatur iznad svih drugih, te da ono što je On naredio ne smije biti predmet naše rasprave, dileme i ignorisanja. Roditelji će se, svakako, jednog dana stidjeti svoga čina što su vam zabranjivali da se povinujete jednom Allahovom propisu. Za mnoge je roditelje bitnije što će kazati svijet, a ne šta će im sutra reći Uzvišeni Allah na dan kada im neće koristiti to što su drugima ugađali. Razlog identične reakcije mnogih roditelja jeste prije svega u neshvatanju naše uzvišene vjere i gubitku zdrave ljubomore prema svojim kćerkama, suprugama i majkama. Mnogi roditelji su sretniji kada vide da im kćerka polugola ide u disko nego li u društvo pokrivenih djevojaka gdje će sačuvati svoje poštenje i čast. Draga sestro, molim Allaha da vam olakša situaciju, jer On to može. Ako to radite u ime Njega, a nema sumnje da je tako, Allah će vam to deseterostruko vratiti. Allah od nas traži žrtvu. Na vama je da i dalje insistirate na traženju svoga prava i da na svaki mogući način pokušate da se odazovete ovom Allahovom farzu. U vašem slučaju vi niste dužni da poslušate svoje roditelje, pogotovo nakon što ste pokušavali da im to na lijep način prikažete. Uzvišeni Allah je u suri Lukman, ajet 15 i suri

Ankebut, ajet 8, rekao: " A ako te tvoji roditelji budu nagovarali da nekoga ravnim Meni smatraš, onda ih ne slušaj". U vašem slučaju roditelji stavljaju na istu ravan dužnost prema Allahu koju je On propisao i mišljenje ljudi. Oni, ustvari, ovome drugom daju prednost. Te time čine grijeh prema Allahu u kojem ih vi nećete poslušati.
Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Nema poslušnosti stvorenju (bio to roditelj ili neko drugi) u grijehu prema Allahu". Nepokrivanje i neizvršavanje ovog farza je grijeh prema Allahu i ako vas neko na to nagovara ne smijete ga poslušati.
A Allah najbolje zna.

Pitanje 15.

Da li su žene u doba Poslanika s.a.v.s. klanjale zajedno sa muškarcima? Na koji način su bile odvojene i na kolikoj distanci od muškaraca su obavljale namaz u džematu? Da li je pored staklenih vrata i rešetki koji pregrađujuju ženski dio sobe, neophodan i tamni zastor?

Odgovor:

U doba Poslanika s.a.v.s. kao i poslije njega, žene su bile odvojene od muškaraca u toku namaza. Stajale su iza njih i bilo je preporučivano da budu što dalje od muškaraca. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Najbolji saf kod muškaraca je prvi saff, a najgori je zadnji. Najbolji saff kod žena je zadnji saff a najgori prvi." Što god je žena udaljenija od muškarca, to joj je čednije i sigurnije po njenu čast i moral. Nije tačno poznato na kojoj su distanci žene bile udaljene od muškaraca, ali se pouzdano i na osnovu hadisa zna da se praktikovalo što dalje ukoliko su to uslovi i prostorije dozvoljavali. U osnovi nije bilo pregrada među ashabima i ashabijkama u Poslanikovoj džamiji zato što je u prvo vrijeme i džamija bila veoma mala. Kasnijim širenjem džamije prostor se povećavao, a time i udaljenost među njima. Zastor između safova nije naređen, ali nije ni zabranjen, što znači da ga se može praktikovati. Ukoliko muslimani prihvate jedan običaj koji nije u suprotnosti sa općim šerijatskim načelima, on automatski postaje pohvalan. Ukoliko se taj obicaj ne praktikuje, muslimani nisu griješni. U vasem slučaju, konkretno, bolje je da ima tamni zastor preko kojeg se ne vidi, negoli staklena vrata sa rešetkama preko kojih se vidi muški dio džamije. To zbog toga sto su džamije po Njemackoj i drugdje po Zapadu skucenog prostora tako da su žene i muškarci veoma blizu jedni drugih. Žene imaju potrebu za komocijom i svakako im je lakše kada nisu na udaru muških pogleda. Uloga zastora je da razdvoji muški od ženskog dijela safova, s tim da u situaciji kada ga nema ne treba zabranjivati ženama da klanjaju iza muškaraca u džematu. A Allah najbolje zna!

Pitanje 16:

Ko su osobe 'sahibi uzur'? Da li se ženino bijelo pranje/sekret, ubraja u to. Dakle, treba li žena, za svaki namaz promijeniti abdest, obzirom da se sekret pojavljuje česće u manjim količinama?

Odgovor:

Sahibi uzur su osobe koje iz opravdanog razloga ne mogu biti uvijek čiste za namaz. U opravdane razloge spada: nemogućnost držanja mokraće, nekontrolisani izlazak vjetra, istihaza, curenje krvi u vise od jednog namaskog vremena. Da bi ovakva osoba mogla da klanja mora uraditi slijedeće stvari:

1. Oprati mokraću ili krv, nakon nastupanja namaskog vremena.
2. Zaštititi se krpom koja će spriječiti odlivanje krvi ili zamotati spolni organ nečim što će spriječiti mokraću da uprlja tijelo i odjeću.
3. Kad nastupi namasko vrijeme, uzeti abdest za dotični namaz, a potom ne obraćati paznju hoce li nesto isteći.
4. S jednim abdestom se može klanjati samo jedan namaz.

Zenino bijelo pranje ili sekret: Ako kod žene stalno izlazi ta tečnost i uvijek je iste boje i mirisa, žena nije sahibi uzur. Ukoliko ženino bijelo pranje promijeni boju i miris u tom slučaju se ona smatra sahibi uzurom, što znači da za svaki namaz treba promijeniti abdest. Bijelo pranje ne izlazi iz mokraćne cijevi i zbog toga nije uzrok gubljenja abdesta kao što je to slučaj sa onim što izađe iz mokraćne cijevi ili kraja debelog crijeva. A Allah najbolje zna.

Pitanje 17:

Kakav je stav Šerijata oko kandidature žene u odbore IZ? (džematski odbor, nadzorni odbor, sabor...), gdje većinu čine muškarci?

Odgovor:

Da bismo odgovorili na ovo pitanje trebamo se prvo osvrnuti na ulogu žene. Po svojoj prirodi i tjelesnoj konstrukciji žena nije dužna da radi poslove koji direktno atakuju na njenu prirodnu ulogu i tjelesnu konstrukciju. Poslovi uređenja društva i države, poslovi organizacija i firmi, itd. su poslovi koji nisu u skladu sa ženinom zadaćom. Žena je majka, odgajateljica, supruga. Ovo su njene osnovne i primarne uloge. Sve ostalo je sekundarno, što znači bavit ce se time ukoliko postoji određena potreba. Tako je kada se radi i o poslovima medicine, prosvjete isl. Kada se radi o ostalim vidovima poslova kao što su gore spomenuti, žena se postavlja na takva mjesta samo u slučaju nužne potrebe i zato što nema muškarca sposobna za taj posao. Znači, ako ima nužne potrebe za ženom u Medzlisu, Saboru ili drugim odborima radi kontakta sa ženama, u tom slučaju njena kandidatura ili postavljenje se dozvoljava. Ako pri medžlisima i drugim institucijama ne postoje aktivnosti vezane za žene, onda je njena kandidatura ili postavljenje besmisleno jer je vodi u nezakonito druženje sa muškarcima. Džematski odbor, nadzorni odbor, sabor i sl. su sastavljeni uglavnom od muških članova. Primiti jednu-dvije ili tri žene bez nužde da sa njima rade značilo bi dovođenje istih u neugodnu situaciju gdje bi se miješala sa muškarcima koji joj nisu rod i gdje bi se kršila naredba o obaranju pogleda. Mislim da u našoj sredini nema potrebe za kandidaturom žena u spomenute institucije, posebno kada znamo da veliki broj fakultetski obrazovanih kadrova još uvijek nije našao mjesto u islamskoj zajednici a mogu odgovoriti potrebama. Ukoliko se radi o poslu koji je direktno vezan za rad sa ženama bilo bi poželjno da se u odboru nađe žena koja bi sa njima kontaktirala i to opet u granicama nužnog. A Allah najbolje zna!

Pitanje 18:

Koliko sam upoznata normalna dužina trajanja mjesečnog pranja je 3-10 dana. Kako treba postupiti u slučaju ako potraje dosta duže (30 dana i više)? Kako se u datom slučaju postaviti spram obaveze namaza i drugih islamskih obaveza, te šta preporučujete da učinim da bi se navedeno obustavilo?

Odgovor:

Ako je žena čiji se menstrualni ciklus produžio prije poremećaja imala redovnu menstruaciju ona će postupiti prema svom adetu tj. čekat će da se navrši onoliki broj dana koliko joj je trajala menstruacija prije poremećaja. Zatim će se okupati i klanjati bez obzira što još uvijek krvari, s tim što će za svaki namaz uzimati abdest i uklanjati tragove krvi na odjeći prema hadisu Ummu Seleme r.a. koja kaže da je upitala Poslanika s.a.v.s. o ženi koja neprestano krvari. On je rekao: "Neka čeka onoliko dana koliko joj je trajala redovna menstruacija, a onda neka se okupa i komadom platna (uloskom) spriječi isticanje krvi, a onda neka klanja." (Prenose ga petorica). Ako ni prije poremećaja nije imala urednu menstruaciju i nije znala koliko ona traje onda će pokušati odrediti prema boji krvi koja izlazi. Dok krv izlazi u jednoj od četiri boje: crna, tamno-crvena, žuta ili zamućena (smećkasta) ovakvo krvarenje se smatra menstruacijom. Svjetlo-crvena boja je istihaza. Krv menstruacije se ne gruša dok se krv istihaze – venozno krvarenje – gruša. Znači žena će prema svojstvima krvi odrediti o čemu se radi. Ukoliko žena nije imala urednu menstruaciju prema kojoj bi mogla odrediti svoje stanje niti moze raspoznati svojstva krvi, onda će čekati 7 dana (prosječna menstruacija), zatim se okupati i klanjati. Za ženu koja krvari duži vremenski period bitno je da se obrati ljekaru jer to je venozno krvarenje. To što se tiče jarko crvene krvi. Desava se da iz spolnog organa duže vremena izlazi smeđa tečnost sto predstavlja hormonalni poremecaj. Također, preporučujem da se takvoj ženi proući rukja ukoliko se pokaže da je medicinski nalaz uredu.
A Allah najbolje zna!

Pitanje 19:

Kako treba postupiti u situaciji kada neko nešto obeća, a onda to ne ispuni. Naime, mnogo puta mi se desi da me sestre iznevjere, te ne dođu na sijelo, predavanje, ders, halku... iako obećaju to ne ispune. Razumijem da neko iz opravdanih razloga nije mogao da prisustvuje druženju ili džematu, ali stvarno sam sita uvjek istih izgovora kao što su: « ne mogu radim, moram uciti, imam goste...» isl. Nekoliko dana unazad dogovorile smo se da se sastanemo radi određenih aktivnosti kod mene. Ja sam ih čekala, pripremila literaturu, nagovorila muža da izađe iz kuće, ali nijedna od njih se nije pojavila, čak štaviše, neke se nisu ni izvinule, a kamoli da su me nazvale prije, te mi rekle da neće doći. To me mnogo boli jer se uvijek ponavlja jedno te isto.

Odgovor:

Mi današnji muslimani smo, nažalost, nemarni kada se radi o poštivanju propisa naše vjere. Primjer koji ste naveli je veoma učestao medu braćom i sestrama. Kao da propisi vjere važe za sve druge samo ne za njih. Učenje, podučavanje i diskutovanje o vjeri u krugu džemata su djela za koja Allah obilato nagrađuje.Onima koji su se radi Allaha skupili da slušaju o Njegovoj vjeri, meleki podmetnu svoja krila i nad njima bdiju. Allah je sa džematom. Allah pomaže zajednicu muslimana. U posljednje vrijemeprimjetno je odsustvo sa predavanja kao i olahko shvatanje obaveznosti druženja i poučavanja u krugu džemata. Nemarnost i neozbiljnost su uzele maha. Međutim, činjenica je da mnogi osjećaju teret druženja. S druge strane dinamika života je takva da svijet ima malo vremena za druženje. Treba naći razumijevanja za izostanke koji imaju opravdane razloge. Izostanci sa ugovorenih i obećanih sijela koji nemaju opravdanje nisu odlika vjernika. To naravno ima i svoju drugu negativnu konotaciju. Naime, narod se ugleda u vas koji o svojoj vjeri nešto znate. Ako

primjete da se vi ne držite dogovora i ne ispunjavate obećanja, bit ce to povod mnogima da se razočaraju u ovu vjeru i sve vas. Obećati a ne ispuniti obećanje jedna je od veoma loših osobina. Poslanik je rekao da je to odlika licemjera. Zbog toga sam rekao da se veoma olahko odnosimo prema islamskim propisima. Islam zagovara preciznost i dosljednost. "Muslimani se drže dogovora", rekao je Posalnik s.a.v.s. To nam govori da onaj ko se ne drzi dogovora treba da se zapita o svome Islamu. U Kur'anu su na mnogo mjesta pohvaljeni oni koji svoja obecanja izvrsavaju, a kritikuju se i druže oni koji svoja obećanja ne ispunjavaju. Pogledaj ajete 20 i 25 iz sure Er-Ra'd.

Što se tiče konkretno vašeg pitanja mogu da kažem da ne postoji način kako bi se prisililo da sestre budu redovne na predavanjima osim da se aludira na njihovu svijest i da im se ukaže na ozbiljnost kršenja dogovora. Da im se pojasni nužnost zajednickog rada jer samo zajedno ćemo nešto uspjeti, pojedinačno mi smo slabi. Šejtan djeluje na zajednicu i zeli da je razbije, a nama je naređeno da se drzimo džemata. Uzvišeni Allah je rekao: "Svi se zajedno Allahova užeta držite". Nije rečeno da se pojedinačno držimo i borimo, već svi zajedno. Prema tome, drage sestre, ucinite sebi interesantnim svoja druženja i družite se onoliko koliko vam to neće predstavljati teret. Allah ne zadužuje nikoga preko njegovih mogućnosti. A Allah najbolje zna!

Pitanje 20:

Ako muž (ili supruga) ne može da ima spolni odnos, kakav je islamski propis:

a) ako je smetnja trajna;
b) ako je smetnja privremena (bolest ili djelovanje džina);
c) ako supružnici ne znaju koji je od gornja dva navedena slučaja?

Odgovor:

Neka je slava i hvala Uzvišenom Allahu koji je objavio slijedeće ajete: "Allahova je vlast na nebesima i na zemlji. On stvara šta hoće! On poklanja žensku djecu kome hoće, a kome hoće - mušku, ili im daje i mušku i žensku, a koga hoće, učini bez poroda; On zaista sve zna i može". (šura, 49,50). Često se dešava da supružnici imaju seksualnih problema u braku. Nekada uzrok nemogućnosti spolnog odnosa bude muž, nekada supruga, ali je nerijetko razlog vanjske prirode. Uticaj sihra ili djelovanje džina također ometa uredan seksualni život.

a) Smetnja može biti trajna, a može se ustanoviti da li je trajna ili ne samo putem detaljnog ljekarskog pregleda. Ukoliko je trajna smetnja zastupljena kod obadva supružnika, oni odlučuju o tome hoće li nastaviti bračni život ili ne. S obzirom na to da su obadvoje na neki način oštećeni, preporučljivo je da ostanu u braku. Ukoliko je muž trajno seksualno nemoćan, žena ima pravo tražiti razvod braka. Ukoliko je muškarac zdrav a supruga bolesna, on može još jednaput da se oženi, a može i da se razvede od prve žene. Međutim, bilo bi poželjno da se gleda na posljedice zadnjeg čina i ukoliko se procijeni da bi puštanje takve žene proizvelo više štete nego koristi, bolje je da je ostavi u braku a da pored nje oženi još jednu ženu što mu je svakako dozvoljeno.

b) Ako je smetnja privremenog karaktera, bilo o kojem supružniku da se radi, oni su dužni da se liječe. Svakoj bolesti Allah je dao lijek osim smrti i starosti. Musliman ne

smije dozvoliti da ga bolest ubija ukoliko za nju postoji lijek. Spolna nemoć je vrlo česta kao posljedica džinskog djelovanja, naročito kod nas u Bosni. I za to postoji lijek samo ga treba tražiti na pravom mjestu i to kod Allahovih iskrenih robova koji Kur'anom i propisanim poslaničkim dovama liječe, a ne kod sihribaza koji putem džina i čarolija dugoročno ubijaju ljude. Veliki je grijeh napraviti sihr kako muž ne bi mogao spavati sa svojom suprugom, ali je isto tako veliki grijeh liječiti takvu bolest kod sihirbaza.

c) Ako pak, supružnici ne znaju koji bi mogao biti uzrok njihove seksualne nemoći, dužni su se potruditi, te ispitati uzroke. Allah je propisao brak i omogućio Ademovom potomstvu da na putu kontinuiteta ljudskog roda tjelesno uživaju. Gazali je rekao da je seksualni nagon najslađa strast čovjeku, što znači da je musliman ne može sputavati kako to zagovaraju monasi već u tijelu svoje žene treba naći smiraj isto kao i ona u njegovu tijelu. Ukoliko seksualni život ne funkcioniše kako treba, rodit će se brojni drugi problemi koji znaju kulminirati čak i razvodom braka. U svakom slučaju ne smije se poduzimati ni jedan kontraproduktivan potez dokle god se ne ispitaju uzroci seksualne nemoći.

Pitanje 21:

Zamolio bih vas da, iznošenjem šerijatskog dokaza, kažete kakav je islamski stav prema slijedećem:

1. Ukoliko žena klanja, ali ne želi da se pokrije? Da li muž može zatražiti rastavu braka ako se ne pokrije?
2. Ukoliko djevojka klanja, a ne želi da se pokrije u braku, da li je iskrenom muminu dozvoljeno oženiti je ili pak napustiti je i tražiti pokrivenu i Allahu pokornu dijevojku?

Odgovor:

Uzvišeni Allah je r ekao: "O vjerovjesniče, reci ženama svojim, i kćerima svojim, i ženama vjernika neka spuste haljine svoje niza se (tj. Neka se pokriju)."(El-Ahzab, 59)

1. Pokrivanje žene je farz kao i drugi farzovi, što znači da muslimanka bez pogovora mora izvršiti Allahovu naredbu. Njoj se nije dozvoljeno otkrivati osim pred onima pred kojima joj je to dozvoljeno ajetom Uzvišenog Allaha: "Neka ukrase svoje (među ove ukrase spada i kosa) ne pokazuju drugima, to mogu samo muževima svojim, ili očevima svojim, ili očevima muževa svojih, ili sinovima svojim, ili sinovima muževa svojih, ili braći svojoj, ili sinovima braće svoje, ili sinovima sestara svojih, ili prijateljicama svojim, ili robinjama svojim, ili muškracima kojima nisu potrebne žene, ili djeci koja još ne znaju koja su stidna mjesta žena.." (Suretun-Nur, 31). Ukoliko ona klanja time ispunjava jedan od Allahovih farzova dok u drugom griješi. To znači da ona praktično u jedan dio knjige vjeruje a u drugi ne vjeruje, što je bila odlika jevreja. Mnoge naše muslimanke i njihovi muževi olahko shvataju propis pokrivanja. Njihovo pogrešno shvatanje je djelimično i naslijeđe komunističkog shvatanja gdje je bilo dovoljno da se klanja, a maramu možeš držati i u torbi, pa kada bude vrijeme namaza, maramu izvadi i stavi na glavu. Tako su se naše muslimanke pokrivale tamo gdje ih niko ne vidi, a otkrivale tamo gdje ih svako vidi. I danas je to, nažalost, slučaj kod mnogih. Muž ima pravo zatražiti razvod braka i zbog mnogo manjih stvari, a kamoli zbog nepoštivanja Allahovog farza. Međutim, možda bi trebalo ići postepeno;

tj. ženi prvo približiti i olakšati ovaj propis a razvod ostaviti kao krajnje rješenje.

2. Ako svjesno oženite djevojku koja klanja, ali nije pokrivena i vama to ne smeta, znači da ste na sebe preuzeli veliku odgovornost i znači da vam ne smeta nepoštivanje Allahovih granica. Bivate saučesnikom u grijehu. Ukoliko vas ta djevojka koju planirate oženiti voli i ukoliko joj se sviđate, ona će vas rado poslušati. Ako za sebe tvrdi da je vjernica, neće joj biti teško poslušati Onoga u koga vjeruje. "A kada Allah i Njegov Poslanik nešto odrede, tada ni vjernik ni vjernica nemaju pravo da po svom nahođenju postupe." (El-Ahzab, 36).

Pokrivanje nije stvar izbora već obligatna dužnost. Što se prije to shvati to je bolje za muslimanku. Imajte na umu i to da vi ne ženite samo sebi tu djevojku. Vi u kuću dovodite buduću majku svojih kćeri i zbog toga trebate gledati ko će vam odgajati vašu djecu. Mišljenja sam da prvo treba pokušati dogovoriti s djevojkom koju ste planirali oženiti, pa ako vidite da to neće ići onda se odlučujte za dalje postupke.

Pitanje 22:

Imam problem sa sa čestim izlučivanjem (providne) sluzi iz spolnog uda. To se često desi prilikom razmišljanja o ženi. Interesuje me da li se ta sluz smatra nećistoćom, koliko slojeva odjeće bi morao mijenjati svaki puta kada se to desi da bih bio siguran da sam čist. Pretpostavljam da tog trenutka gubim abdest. I šta bi trebao uraditi da se ponovno smatram čistim ? Postoji li kakva olakšica za ovakav slucaj?

Odgovor:

Ta sluz nije sperma već sekret poznata kod muškarca da izlazi prilikom razmišljanja o ženi ili spolnom odnosu. Po mišljenju svih učenjaka ona je nečistoća koju treba otkloniti. Ako se nalazi na odjeći treba je ukloniti time što se opere samo taj dio odjeće na kojoj se nalazi. Ako se nalazi na spolnom organu, on se mora oprati i abdestiti ukoliko se želi klanjati namaz. Postoji razlika između sperme i ove prozirne sluzi. Za izlazak sperme čovjek se mora okupati, dok se za izlazak ove sluzi nije dužan okupati već je dovoljno da se abdesti. Od Alije r.a. se prenosi da je rekao: "Pojavila mi se bijela prozirna sluz na spolnom organu, pa sam poslao jednog čovjeka da pita Poslanika s.a.v.s. o njenom propisu, jer sam se ja stidio pitati ga o tome, s obzirom da je njegova kćerka udata za mene. Rekao je: "Neka se abdest i i opere svoj spolni ud." Mislim da je ovo najbolja olakšica za vas. Hvala Allahu kad nas nije
zadužio kupanjem prilikom pojave ove sluzi koja nije sperma.

Pitanje 23:

Da li je po islamu dozvoljena upotreba šminke, parfema, surme izvan kuće? Pitanje posebno postavljam zbog mlađih muslimanki, koje prave prve korake u islam, a koje su pod uticajem pojedinih izjava od određenih sestara.

Odgovor:

Upotreba šminke, parfema i surme je ukras za žene. Njihova upotreba van kuće i u kući je dozvoljena u društvu muža, žena i bližih rođaka. Izlazak pod ovim ukrasima u društvo muškaraca koji nisu rod ženi je zabranjen. Uzvišeni Allah u suri Nur kaže:

"Neka ukrase svoje (kosu, šminku, parfem, surmu i sl.) ne pokazuju drugima, to mogu samo muževima svojim, ili očevima svojim, ili očevima muževa svojih, ili sinovima svojim, ili sinovima muževa svojih, ili braći svojoj, ili sinovima braće svoje, ili sinovima sestara svojih, ili prijateljicama svojim, ili robinjama svojim, ili muškracima kojima nisu potrebne žene, ili djeci koja još ne znaju koja su stidna mjesta žena.." (Suretun-Nur, 31) Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Koja god žena se namiriše i prođe pored skupine muškaraca i oni osjete njen miris, neće osjetiti mirisa dženneta.." A u drugoj predaji stoji da "takva žena je na stupnju prostitutke". Kod nas je, nažalost, učestalo da djevojke koje se pokriju i odluče za Islam, i dalje praktikuju neke stvari koje žena može činiti samo pred svojim mužem ili bližnjom rodbinom. Šminkanje je privilegija za muža i rodbinu. Drugi ne bi smjeli imati takvu privilegiju. Žena bi trebala da svoju ljepotu, sjaj i lijepo lice čuva samo za svoga muža. Isticanjem spomenutih čari pred strancima dolazi u pitanje njena namjera. Šminkanjem i gizdanjem radi ulice ona svjesno čini smutnju i izaziva Allahovu srdžbu. Ne treba obraćati pažnju na to što neke mlade muslimanke drugačije tumače ovaj propis pa dozvoljavaju ono što Poslanik nije dozvolio, odvodivši i sebe i druge u zabludu. Neka nam u ovome jedini uzor budu Poslanik, njegove žene i žene slavnih generacija ashaba.

Pitanje 24:

Da bih se uvjerio u poštenje djevojke prije braka, počinio sam blud. Budući da je sve bilo uredu, oženio sam se tom djevojkom (kao što sam se i zakleo da ću učiniti). Medjutim, nakon 3 godine sam se počeo iskreno kajati zbog počinjenog djela. Želio bih vaše mišljenje koliko sam se ogriješio?

Odgovor:

Molim Allaha da vam oprosti za djelo koje ste počinili prije braka. A ružno li je djelo koje ste počinili. Zinaluk je jedan od teških velikih grijeha. A učinili ste ga samo zato da biste se uvjerili u poštenje djevojke. Vjerujem da ste i sami svjesni kako ste odabrali pogrešan put za provjeru poštenja djevojke. Zamislite da tako svi rade?! U čemu bi bila razlika između vjernika i nevjernika, između griješnika i onih koji su Allahu odani? Mnogi se uvjere u suprotno kada učine zinaluk, tj. uvjere se da je dotična djevojka nepoštena, jer je izgubila nevinost, i ako je to jednom uradila velika je mogućnost da će to učiniti i drugi puta. Da postoji islamska država i da ste priznali grijeh bili bi tretirani isto kao i ostali u vrijeme Poslanika s.a.v.s. I vi i vaša sadašnja supruga biste trebali biti bicevani. Kazna za neoženjena bludnika i neudatu bludnicu je bičevanje. Stotinu udaraca bičem. Kazna za oženjena i udatu je kamenovanje. Sretna je ili nesretna okolnost što ne postoji islamska država i pravedni vladar halifa, inače biste se morali iskupiti za svoju grešku. Priznanje vas ne oslobađa dunjalučke kazne, već samo ahiretske ako Allah to bude htio. Ako ičeg ima pozitivnog u svemu ovome onda je to vaš brak sa istom ženom sa kojom ste učinili zinaluk. Vi ste postupili po kur'anskom ajetu: "Bludnik ne treba da se ženi osim bludnicom." (En-Nur, 3) Da ne bi bilo sve crno, moram spomenuti da Allah nikome nije zabranio tevbu,pa ni vama. Njegova je odredba što kod nas ne postoji šerijatski zakon a time ni kazna za blud. Njegova je odredba da ste vi sada svjesni svoga grijeha i da se za njega kajete, pa prema tome iskoristite svoju svijest i Allahu se iskreno pokajte i više nikada ne pomislite na grijeh niti mu se približite.

Pitanje 25:

Da li moramo učiniti kefaret ako se, dok postimo nafilu namjerno omrsimo, kao sto činimo kefaret i za ramazanski post?

Odgovor:

Ako čovjek zaposti nafilu post i namjerno se omrsi nije dužan učiniti kefaret, ali je dužan napostiti dan za dan prema hadisu Džabira r.a. koji kaže: "Jedan ashab je spravio hranu i pozvao Poslanika s.a.v.s. i ashabe. Nakon što je iznijeo hranu pred goste, jedan od njih se izmakao. Poslanik ga je upitao šta mu je, a on je odgovorio: "Ja postim." Poslanik mu reče: "Tvoj brat se potrudio i napravio hranu a ti kažeš: "Ja postim." Nego ti jedi sada, a posti drugi dan za ovaj današnji."

Pitanje 26:

Budući da znam da melek ne ulazi u prostoriju gdje su likovi, interesuje me da li je u redu ako se ti likovi sklone ili nećim prekriju?

Odgovor:

Poslanik s.a.v.s. je rekao da meleki ne ulaze u prostoriju gdje se nalaze slike i kipovi živih bića. Skloniti ih s pogleda a ostaviti u prostoriji je isto kao da ih i nismo uklonili. I dalje su oni prisutna i dalje je to prepreka ulasku meleka. Najmanje što možemo učiniti jeste da ih prekrijemo, ali to nije dovoljno.

Pitanje 27:

Kada čovjek useli u tuđi stan iz kojeg je skoro sve odneseno, te nađe neke stvari i prilikom preseljenja ponese iste, da li bi ih kasnije trebao vratiti vlasniku?

Odgovor:

Ukoliko čovjek nađe nešto što nije njegovo, dužan je to vratiti njegovu vlasniku ukoliko ga zna. Ukoliko ga ne zna potrudit će se da ga nađe putem radija, štampe itd. Nađena stvar se ne smije prisvojiti, osim ako je vlasnik odobri ili pokloni. Ako je vlasnik nešto ostavio u stanu ne želeći to nositi sa sobom, to znači da je dotična stvar dozvoljena, ali se to može doznati opet putem konsultovanja vlasnika.

Pitanje 28:

Da li možete objasniti način šerijatskog vjenćanja, šta se mora uraditi da bi vjenćanje bilo ispravno, te da li je dozvoljena vjenćanica u islamu?

Odgovor:

Šerijatskim vjenčanjem se smatra čin sklapanja braka između dvoje punoljetnih; muškarca i žene uz ispunjenje slijedećih uvjeta:

1) Saglasnost staratelja (mladin otac ili bliži rođak),
2) prisustvo dva svjedoka,
3) odredjena forma ugovora kojom se izjavljuje ponuda i pristanak na brak,

4) vjenčani dar (mehr) koji je inače vadžib i konstatacija da ne postoji jedna od šerijatskih zapreka koja im ne dozvoljava sklapanje braka.

Ovaj brak može sklopiti i neko drugi mimo imama ali je poželjno da to bude imam. Ako bi ga sklopio matičar u ime Allaha brak je potpuno ispravan. Znači, nije samo šerijatsko vjenčanje ono koje se obavi pred hodžom, šerijatsko vjenčanje može obaviti i druga moralna osoba - vjernik ukoliko se ispune prethodni uvjeti. što se tiče vjenčanice, ne postoji zapreka da mlada obuče vjenčanicu ukoliko ona ispunjava uvjete pokrivanja ako se tu nalaze i muškarci. Ako se mlada nalazi samo pred ženama, dozvoljeno joj je da obuče i komotniju vjenčanicu.

Pitanje 29:

Da li je Poslanik s.a.v.s zikrio poslije sunneta, budući da sam pročitao da je zikrio poslije farza, te da li postoje dove koje je poslanik s.a.w.s. učio prije i poslije učenja Kur'ana?

Odgovor:

Zikr se čini poslije farz-namaza. Nakon sto bi predao selam Poslanik s.a.v.s. bi tri puta izgovorio "estagfirullah", a potom proucio: "Allahumme entes-selamu ve minkes-selamu tebarekte ja zel-dželali vel-ikram". Potom bi rekao: "La ilahe illellahu vahdehu la šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šej'in kadir. La havle ve la kuvvete illa billah ve la na' budu illa ijjahu, ehlen-ni'meti vel-fadli ves-senail-haseni, la ilahe illellahu muhlisine lehud-dine ve lev kerihel-kafirun. Allahumme la mani'a lima e'atajte ve la mu'tije lima mena'te ve la jenfe'u zel-džeddi minkel-džeddu." Nakon toga bi proučio 33x subhanellah, 33x el-hamdu lillahi, 33x Allahu ekber, nakon čega bi namirujući na broj 100 rekao: "La ilahe illellahu vahdehu la šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šej'in kadir."
Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Ko na kraju svakog propisanog (farz) namaza prouči ajetul-kursijju bit će u Allahovoj zaštiti sve do narednog namaza." Nakon proučene ajetul-kursijje (285. ajet, sura El-Bekara) ustaje se i klanja sunnet ukoliko ga ima, a ukoliko ga nema, s ovim je namaz završen. Postoje i hadisi koji govore o tome da je Poslanik s.a.v.s. preporučivao da se poslije ovog zikra prouče i sure: el-ihlas, el-felek, i en-nas. Ukbe b. Amir kaže: "Naredio mi je Poslanik s.a.v.s. da na kraju svakog namaza učim sure el-ihlas, el-felek, i en-nas." Svi se imami slažu da se zikr čini poslije farz-namaza.
Ne postoje striktno naređene dove prije ili poslije učenja Kur'ana. Poslanik bi prije učenja proučio "euzu billu" prema ajetu: "Kada hoćeš da učiš Kur' an, zatraži od Allaha zaštitu od šejtana prokletog" (En-Nahl, 5), a poslije bi zamolio Allaha za korist od učenja Kur'ana. U toku učenja ajeta koji govore o džennetu molio bi Allaha za džennet, dok je prolazeći pored ajeta koji govore o džehennemu molio Allaha da ga zaštiti od njega.

Pitanje 30:

Da li je dozvoljeno ženi u hajzu dodirivati časni Kur'an? Ako ne, smije li ga dr žati i učiti upotrebljavajući rukavice? Da li se smije učiti napamet ono sto se zna iz
Kur'ana? (pritom ne mislim samo na Kur'anske dove).

Odgovor:

Ženi u hajzu nije dozvoljeno dodirivati časni Kur'an prema ajetu u kome Allah kaže: "Dodirnuti ga smiju samo oni koji su čisti" (El-Wakia, 79). Žena u hajzu i nifasu se ne smatra čistom, te joj prema tome nije dozvoljeno dodirivati mushaf. U rukavicama je dozvoljeno samo u nuždi da ga uzme i to ako ima namjeru da ga skloni ili prenese na drugo mjesto. A što se tiče učenja napamet, smije ga učiti samo ako se boji zaborava ili ako je učenica koja polaže ispit itd. Interesantno je da mnoge muslimanke onda kada im Allah olakšava, traže načina kako da tu olakšicu ne iskoriste.

Pitanje 31:

Imam kćerku koja se trenutno susreće sa problemom sumnje koja se odnosi na njenu higijenu vezanu za namaz. Za svaki namaz uzima abdest, jer smatra da je pokvarila prethodni, iako u to nije sigurna. Jako ga dugo uzima , jer se plaši da joj koji dio ne ostane suh. (Mada je to nemoguće, jer je mi posmatramo). Sumnja se proteže i do namaza. Naime, ona se plaši da nije ispravno izvršila sve ruknove u namazu, pa često ponavlja. Vodili smo je kod psihijatra, koji joj je propisao terapiju, međutim stanje je bez promjena. Plašimo se da ovo nije šejtanski posao. Često uči Kur'an, pa smo joj savjetovali da sama prouci ruk'ju, kako bi se zaštitila. Šta mi, kao njeni roditelji, možemo učiniti da joj pomognemo? Da li postoje ljudi koji bi nam mogli pomoći, a da se pritom ne dovede u pitanje naš iman?

Odgovor:

Temeljito uzimanje abdesta je pohvaljeno u hadisima Poslanika s.a.v.s.: "Ko se propisno abdesti očistit će se grijesi njegova tijela, čak i ispod noktiju."Ukrasi vjernika na Sudnjem danu bit će do one mjere do koje je dostizala voda kad se abdestio." "Upotpunjavanje abdesta, koračanje prema mesdžidu i čekanje drugog namaza poslije obavljenog čisti od grijeha." Također je pohvalno uzimati abdest za svaki namaz. Ako ga osoba uzima zato što nije sigurna u prethodni, treba imati na umu da se sigurnost abdesta ne može opovrgnuti svakom sumnjom. Zna se šta kvari abdest. Između ostalog, sve što izađe na dva prirodna otvora za nuždu, kvari abdest. Od Ebu Hurejre se prenosi da je Poslanik s.a.v.s. rekao: "Kada neko od vas osjeti mučninu u stomaku i posumnja da li je nešto izašlo iz njega ili ne, neka ne izlazi iz džamije dokle god ne čuje glas ili ne osjeti miris puštenog vjetra." što znači da čovjek mora biti potpuno siguran da je pokvario abdest da bi se ponovo abdestio. Ako ništa nije izašlo na dva prirodna otvora abdest nije pokvaren. Ako osoba sumnja da li ima ili nema abdest postupit će po preovladavajućem mišljenju u tom momentu, što znači ako je više sigurna da ga ima nego da nema, namaz koji bude obavila je ispravan ako Bog da. Nije uredu da se namaz ponavlja zbog sumnje da li je sve ruknove upotpunila. Ako se to i desi, ona će učiniti sehvi sedždu i time popraviti određeni namaz.
Sehvi sedžda je ta koja se čini ukoliko se nešto u namazu pogriješi ili izostavi.

Ako sumnjate u psihičko zdravlje svoje kćerke, pogotovo nakon odlaska psihologu, preporučio bih vam da joj učite rukju i to onu rukju koja je navedena u knjizi "Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza". Ako primijetite bilo kakve reakcije, vašu kćerku trebate odvesti do jednog od liječnika Kur' anom, ukoliko niste spremni da je sami liječite. Kod nas postoje ljudi, hvala Allahu, koji se bave ispravnim načinom lječenja. Bitno je samo da vašu kćer ne odvedete do nekog sihirbaza, jer ćete time dovesti

vaš iman u pitanje. Iz ove perspektive mi ne možemo znati da li se radi o uticaju džina ili ne. Zbog toga je nužno da se podvrgne kur'anskom tretmanu kako bi se sa sigurnošću uspostavila dijagnoza.

Pitanje 32:

Ako žena ima abdest i pojavi joj se bijelo pranje, da li ga je dužna obnoviti, odnosno da li je izgubila abdest?

Odgovor:

Razlozi zbog kojih se bjelo pranje ne može smatrati nečistoćom koja kvari abdest: Riječi Ummu Atijje r.a.:žutu i smeđu tečnost koja izađe nakon bjelog iscjetka po završetku menstruacije, nismo smatrali ničim. (El-Buhari). Bijela sluz je normalna pojava kod svake žene. Tu sluz luči rodnica radi zaštite genitalnih organa od mikroba. Također izlazak jajne ćelije iz jajnika prati sluz.

Oni koji smatraju bjelo pranje nečistoćom svoje mišljenje podupiru hadisom koji glasi: Sve što izađe iz jednog od dva otvora kvari abdest. Međutim, kod žene postoje tri otvora a to su čmarni otvor, kraj mokraćne cijevi i rodnica. Sva tri otvora su neovisni jedan od drugog. Kod muškarca mokraćna cijev prolazi kroz spolni ud čineći tako jedan izlaz, što nije slučaj kod žene. Muškarac i nema bijeloga pranja. Dva otvora koja se spominju u hadisu jesu čmarni otvor i mokraćna cijev. I sve što iz njih izlazi kvari abdest. Ono što izlazi iz trećeg otvora kod žene ima svoj hukm a to je menstruacija, poslije porođajnog krvarenje (nifas) i istihaza. Bjelo pranje nije svrstano među njih. Žena može razlikovati iz kojeg je otvora sluz izašla. Ako je ona iz mokraćne cijevi onda je abdest pokvaren. Bjelo pranje se ne može smatrati istihazom jer istihaza je krvarenje iz vene za što postoji više dokaza. Poslanik s.a.v.s. je Fatimi, kćerki Ebu Hubejšovoj koja je bila u istihazi rekao: "Ukoliko prmijetiš da je krv tamne boje, prestani klanjat, a ukoliko primijetiš da je drugačija, nakon što se okupaš, uzmi abdest i klanjaj, jer je to krv od kapilara (vene). " (Et-Tirmizi).

Bjeli iscjedak koji se pojavi nakon prestanka krvarenja je znak čistoće tj. znak da je menstruacija prestala i da je žena čista, pa kako se on može smatrati nečistoćom? Žena se ne treba kupati i klanjati prije pojave ovog bijelog iscjetka kada više nema sumnje da je menstruacija prestala. Dokaz za ovo je predaja u kojoj se navodi da su žene Aiši, r.a. slale pamuk sa različitim bojama sluzi da bi im ona odredila kada su čiste, tj. kada im je menstruacija prestala da bi se mogle okupati i izvršavati obaveze. Na pamuku bi dolazile sve boje od smeđe, svjetlo crvene, i žute, a ona je uporno govorila: sačekajte dok bude bijelo tj. bijeli iscjedak poslije kojeg se žena smatra čistom. Ovaj bijeli iscjedak se zove znak čistoće. Ukoliko ženino bijelo pranje promijeni boju i miris u tom slučaju se ona smatra sahibi uzurom, što znači da za svaki namaz treba promijeniti abdest.

Pitanje 33:

Počela sam praktikovati islam prije dvije godine, prije toga sam bila u braku koji je završio razvodom (u djahilijetu). Još uvijek nisam pokrivena, ali imam nijjet da se uskoro pokrijem. Prije pola godine upoznala sam jednog brata iz Jordana preko interneta. Uspostavili smo vezu i on želi da se ženi. Želi da dodje za 2 mjeseca, ali moji roditelji su djahili i ne žele da slušaju o tome, a ni o pokrivanju. Kažu da sam poludjela i da sam zalutala.

Odgovor:

Hvala Allahu Koji vas je uputio u pravu vjeru. To je, zaista, najveća blagodat koja može biti ukazana jednom robu. Vjerujem da, sada, nakon što ste počeli praktikovati Islam ste i sretni i da će biti sretan i onaj koji radi vaše vjere s vama uspostavi brak. Molim Allaha da što prije okrunite vaše praktikovanje vjere pokrivanjem. Žena nema kompromisa kada se radi o pokrivanju. To je farz isto kao što je farz i namaz, zekat, post idr. Najvažnije je da ste vi te činjenice svjesni i da će vam vaša svijest o nužnosti pokrivanja pomoći da pređete trenutne barijere. Mnogi naši roditelji su rođeni u komunizmu, u jednom naznabožačkom periodu naše povijesti. Oni reaguju na način kao da još uvijek žive u tom razdoblju. Svaki povratak vjeri ili isticanje vjerskih simbola za njih je preopasno i rizično. Vaša je sretna okolnost što baš po pitanju ove dvije stvari ne trebate tražiti roditeljsku saglasnost i dozvolu. Vi ćete postupiti u skladu sa vjerskim zahtjevima. Neudovoljavanje roditeljima u ova dva slučaja se ne smatra neposlušnošću prema njima. Ovo nije grijeh. Grijeh bi bio onda ako biste ih poslušali u prvom slučaju i kada biste se udali za nekoga ko se vama ne sviđa i ko ne drži do vjere u drugom slučaju. Pošto ste već bili udavani, prilikom slijedeće udaje vi niste dužni tražiti saglasnost roditelja. Nakon što vam istekne iddet ni bivši muž, ni roditelj, ni bilo ko drugi nemaju pravo da vas spriječe da se udate za onoga koga vi izaberete. Ukoliko vi i čovjek koji vas je zaprosio slijedite šeriatom propisanu proceduru, niko nema pravo da vam se miješa. Poslanik s.a.v.s. je rekao: " Udovica ili raspuštenica sama sebe udaje. "

Pitanje 34:

Interesuje me kakav je stav naše uleme u pogledu pokrivanja žene. Do sad sam mislio da je po mišljenju naše uleme hidžab obaveza, ali u zadnje vrijeme sam primjetiio da su kod velikog broja efendija žene otkrivene, kćerke nose minice i uske pantole, a kad im postavim pitanje o pokrivanju, kažu da to nije obaveza, te da je važan iman. Ako to nije obaveza zašto je ijedna sestra pokrivena, a ako jeste zašto se dopušta da nam se efendije tako ponašaju. U krajnjem slučaju, ako nije tu zbog ubjeđenja, onda bar treba iz razloga što oponaša tu dužnost da se ophodi tako kako pravila nalažu ili da napusti taj posao. Svojim ponašanjem oni samo unose smutnju u naše redove i svojim postupcima omalovažavaju nas kojima je iskreno stalo da budemo što bolji muslimani. Ja sam mašinski inžinjer i prvi put kad ne bih odradio projekat kako treba i nanio štetu preduzeću vrlo vjerovatno bih dobio otkaz. Ako bi mi oprostili prvi put, drugi put sigurno ne bi. Jer kako se počeo širiti trend ovog tipa "efendija" moglo bi nam se desiti da u dogledno vrijeme neki budući reis počne pričati kako su ovi prijašnji muslimani pretjerivali i početi prilagođavati Kur'an kako njemu godi. Osavremenjavati ga baš kao što to danas rade kršćani sa Biblijom. Meni, u biti, ne smeta to što oni nisu formirali porodicu na islamskim osnovama ni zbog čega drugog, već sto oni svojim postupcima prave smetnje onima koji bi to htjeli učiniti. Jer kao što vam je poznato komunizam je pojeo jednu cijelu generaciju muslimana i mi sad u džamijama imamo djedove i omladinu, a srednje generacije gotovo da i nema. I kad ja u kući kažem da će mi žena, ako Bog da, biti pokrivena ja naletim na probleme sa svojima koji mi kazu da sam lud što želim pokrivenu ženu, praveci komparaciju sa našim hodžama. Konkretno kod nas u Banovićima makar je pola ovakvih kakve sam gore naveo. Interesuje me ako sam ja u pravu da li postoji kakav mehanizam u Rijasetu da se ovome stane u kraj. Ako postoji, zašto se ne ponudi tim efendijama da ili ih prihvate (principe islamskog ponašanja i

formiranja porodice) ili neka traže drugi posao a prepuste isti nekome ko bi to radio od srca. Jer ova sadašnja ulema treba da bude nama uzor kao što je svima nama uzor Muhamed a.s.. Na šta bi ličilo da je Muhamed a.s. nama pričao jedno, a on sam radio drugo pa niko ga ne bi slijedio!?

Odgovor:

Vaše pitanje je veoma aktuelno i smatram da se na njega treba osvrnuti ali ne ovdje na ovoj web stranici već na stranici Rijaseta Islamske Zajednice. Bilo bi dobro da se ono uputi u rubriku pitanja na adresu Preporoda ili direktno u institucije Rijaseta Islamske Zajednice zbog toga što se pitanje tiče prevashodno službenika Islamske Zajednice. Ipak, ja ću se malo osvrnuti na ovo pitanje. Kada kažete naša ulema, najvjerovatnije mislite na učenja i stavove učenjaka hanefijskog mezheba. Hanefijski pravnici kao i pravnici svih drugih pravaca su saglasni da je pokrivanje čitavog tijela kod zene osim lica i šaka farz-obligatna dužnost, gdje nema ama baš ni najmanje sumnje po ovom pitanju. I kada se radi o pokrivanju glave osim lica i ruku osim šaka, ni jedan jedini učenjak u povijesti Islama nije tvrdio da muslimanke mogu otkriti više od spomenutog. Postoje različiti stavovi kada se radi o pokrivanju lica, ali to nije predmet ovog pitanja. Zašto neki imami ili predstavnici nase uleme sebi dozvoljavaju da im riječi ne budu u skladu sa djelima to je zaista veliki problem i on jako puno šteti islamskoj misiji. Imami čije supruge ili kćerke ne poštuju ovaj Allahov farz, ne mogu imati uspjeha u svojoj misiji. Zbog toga smatram da ovo pitanje treba uputiti na pravo mjesto. Rijaset IZ će najbolje odgovoriti na njega i znat ce sta treba poduzeti da se ono riješi. Uzviseni Allah je rekao: 'Vi u Poslaniku imate divan uzor', što znači da naš uzor nije hodža, niti njegova porodica, niti neko drugi ko nije hodža. Naš uzor u koga se ugledamo i po kome se ravnamo jeste Poslanik s.a.v.s. i njegova časna porodica. Hvala Allahu što kod nas nema svetaca kao kod kršćana.

Pitanje 35:

Da li možete navesti dokaze o pokrivanju stopala kod žene?

Odgovor:

Postoji nekoliko hadisa koji govore o pokrivanju stopala kod žene. Jedan od tih hadisa je hadis koga prenosi Ibnu Omer r.a. koji kaže da je Poslanik s.a.v.s. rekao: 'Ko pusti svoju odjeću iz oholosti, na Sudnjem danu ga Allah neće ni pogledati. Čuvši ovo, Ummu Selema je upitala: 'Allahov Poslaniče, pa šta će onda žene učiniti sa krajevima svoje odjeće (pošto svakako nose odjeću ispod članaka?) On odgovori: 'Produžite je za pedalj i nemojte više.' Ona opet upita: 'Šta ako im se otkriju stopala?' On odgovori: 'Pustite odjecu za lakat duže od članaka i nemojte vise od toga.' Osim što govori o pokuđenosti puštanja odjeće iz oholosti kao što su to nekada radili i kao što danas mnogi rade, hadis takodjer govori o nužnosti pokrivanja stopala kada se radi o ženama. Drugi hadisi su slični ovome. Uzviseni Allah i Poslanik s.a.v.s. su naredili da se žena ima pokriti sva osim lica i šaka, što znaci da termin pokrivanje obuhvata i stopala. Kada je Poslanik s.a.v.s. spominjao šta sve može otkriti žena spomenuo je samo lice i šake. Stopala nije spominjao što znaci da se ona trebaju i moraju pokrivati.

Pitanje 36:

Da li je ženski glas avret, odnosno da li dozvoljeno slušati ženu, sa kojom nismo u rodbinskim vezama, kako uči Kur'an?

Odgovor:

Činjenica je da sve ono što ženi nije dozvoljeno otkriti od njezina tijela čini avret koji se mora pokriti i koga je zabranjeno otkrivati pred strancima. Kada se radi o glasu, postoji mišjenje, prema hadisu Poslanika s.a.v.s.: 'Žena je avret' da je cijela žena avret što uključuje i njen glas. Oni koji zastupaju ovo mišljenje tvrde da Kur'anski ajet: "...Ako se Allaha bojite, na sebe pažnju govorom ne skrećite, pa da u napast dođe onaj čije je srce bolesno i neusiljeno govorite!" (El-Ahzab, 32) govori o ženskom glasu, kao avretu, koji u društvu muškaraca treba da se priguši jer izaziva i privlači njihovu pažnju što je svakako zabranjeno. Istina, ajet je upućen Vjerovjesnikovim Ženama. One su majke vjernika, što znači da ako je njima kao majkama vjernika upucena ovakva jedna zabrana, onda je njihovim sljedbenicama preće da čuvaju svoj glas i ne ističu ga pred muškarcima s kojima nisu u rodu. U svakom slučaju i bez obzira je li on avret ili ne, bez nužde ili potrebe žena ne treba da privlači na sebe paznju kako svojom pojavom tako i svojim glasom. Nije običaj da žene uče Kur'an pred muškarcima osim kada se radi o nastavi u školama. Veoma je teško razlučiti kada ženski glas izaziva strast, a kada ne i na osnovu toga donijeti sud da li je on avret ili ne. Mislim da to nije mjerilo po kome se poznaje avret.

Pitanje 37:

Naime, mužu i ženi je zabranjeno spolno općiti, dok žena ima mjesečno pranje. Da li je u to vrijeme dozvoljeno razmjenjivanje nježnosti (poljupci, dodiri) između supružnika?

Odgovor:

U toku menstruacije mužu je zabranjeno spolno općiti sa svojom suprugom sve dok se menstruacija ne završi. Ko prekrši ovo pravilo počinio je težak grijeh. Poljupci, dodirivanje, milovanje i sve drugo osim spolnog čina su dozvoljeni jer je Uzvišeni Allah u kur'anskom ajetu : "I pitaju te o mjesečnom pranju, reci: "To je neprijatnost". Zato ne općite sa ženama za vrijeme mjesečnog pranja, i ne prilazite im dok se ne okupaju..." (El-Bekara, 222) zabranio samo spolni akt. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Naređeno vam je da u vrijeme hajza (menstruacije) sa njima ne održavate seksualne kontakte, a nije vam naređeno da ih izgonite iz kuća." Prema tome, muslimanu ne smeta da se zabavlja sa svojom ženom izvan domašaja "mjesta neprijatnosti". Čak štaviše, ne smeta ni da doživi erekciju u toku milovanja, samo ona ne smije biti u rodnicu žene. Mnogo je hadisa u kojima se govori kako je Poslanik s.a.v.s. milovao ili ljubio svoje žene dok su one bile u menstruaciji. A evo nekih od njih: Od Aiše r.a.: «Poslanik bi našao utočište u mome krilu i učio Kur'an, iako sam ja bila u menstruaciji». Od Aiše r.a. se prenosi: «Pila sam iz čaše, a bila sam u stanju menstruacije. Dala bi čašu Poslaniku s.a.v.s. a on bio svoje usne stavio na mjesto gdje su bile moje usne, a potom bi pio. Svojim ustima bih uzimala meso iz Poslanikovih usta, a zatim bi ih približila usnama Poslanika s.a.v.s.. On bi naslonio svoja usta na moja i zubima preuzimao komadić mesa iz mojih usta.» U nekoliko hadisa se spominje kako je Poslanik s.a.v.s. znao poljubiti jednu od svojih žena dok je on bio pod abdestom a one u menstruaciji.

Pitanje 38:

U braku sam 15 godina i imam dvoje djece. Moj suprug je vrijedan i radin čovjek, rado pomogne svakom kome je pomoć potrebna. Nije pijanica, ne koristi drogu, ne kocka. Problem je u tome što ne prakticira vjeru, tačnije ne obavlja namaz (ne zna kako se klanja). Kad ga podsjetim da treba da nauči on kaže: "Hoću, ali ne znam kad" ili „ima vremena". Ramazan isto tako ne posti, najvise 3 do 4 dana za čitav mjesec i to se pravda se da ne može više izdržati zbog cigare da ne zapali. Svaki razgovor na tu temu izbijegava i ljuti se kad mu to spomenem. Nedavno mi je u ljutnji rekao: "Ne interesuje me što ti klanjas, ja neću!". Meni je to jako teško palo, plakala sam, međutim on se ponaša kao da se uopšte ništa nije desilo, čak to i ne spominje. O onim stvarima koje mu se ne dopadaju ne želi uopšte da razgovara, kao ni o svojim greškama. Sve što ima da kaže uradi to na grub način i sa povišenim tonom tako da ja gubim volju sa njim da razgovaram. Kako treba da postupim u ovoj situaciji?

Odgovor:

Vi niste prva supruga koja ima isti problem sa mužem. Veoma je mnogo žena koje se žale na odnos svojih partnera prema naredbama Uzvišenog Gospodara.Slučaj vašeg supruga je slučaj brojnih Bošnjaka koji misle da se može biti musliman bez prakticiranja pet osnovnih islamskih dužnosti. Među tih pet osnovnih dužnosti namaz zauzima posebno i specifično mjesto. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Prvo za što će biti pitan rob na sudnjem danu jeste namaz; pa ako namaz bude dobar bit će i ostala djela, a ako nema namaza propast će mu i ostala djela." Ovaj hadis govori o težini grijeha onoga koji ostavi namaz bez opravdanog razloga. Razlozi koje vaš muž navodi zbog svog apstiniranja od namaza nisu nikakvi razlozi, već su to samo izgovori za njegovo slabo ili nikakvo ubjeđenje u obligatnost obavljanja ovog Allahovog farza kojeg On u veoma velikom broju u Kur'anu imperativno naređuje. Jako je teško ljude poput vašeg muža ubijediti da se sa namazom nije igrati i zbog toga treba biti strpljiv sa njima i na razne moguće načine pokušavati doprijeti mu do mozga. Mnogi su osjetljivi kada im supruga na grub način pokušava prezentovati obligatnost namaza. U vašem slučaju očito je da ja ona njegova izjava bila rezultatom grubog savjeta. Mnogi muževi će prihvatiti klanjanje namaza kada osjete da je njihovim suprugama stalo da i oni budu vjernici i da ih one mnogo vole. Nije dobro da se često govori mužu, pogotovo ne na grub način. Treba imati u vidu da ga neko odvraća i da ga pokušava otrgnuti od vas. Dok se vi trudite i navraćate ga na dobro, šejtan se trudi da ga odvrati od onoga čemu ga vi pozivate. Svojim ličnim primjerom uzorite vjernice, privući ćete muža prije nego stalnim podsjećanjem. U normalinijim vremenima i normalnijim bračnim uvjetima, vi biste nakon upornog odbijanja vašeg muža da se povinuje Allahovim propisima bili dužni da se razvedete od takvog čovjeka, je je prema hadisu: "između čovjeka i nevjerstva ostavljanje namaza". Što znači da onaj ko ga bez opravdanog razloga ostavlja prestaje biti vjernikom, a brak sa nevjernikom je zabranjen muslimanki. Međutim, imajući u vidu opće stanje naših brakova i bračnih drugova koji se više trpe nego što se vole, i imajući u vidu posljedice koje žene trpe ako se odluče na rastavu braka s takvim razlogom, mislim da je bolje da i dalje pokušavate da vašeg supruga navedete da sam zaključi da je dužan da sluša Onoga Koji ga je stvorio. Činite dovu za svoga muža i molite iskreno Uzvišenog Allaha da vam uputi muža i sačuva ga od svakog zla.

Pitanje 39:

Da li je ženi muslimanki dozvoljeno da nosi bijelu, zelenu, krem, šarenu i uopšte svjetlije boje mahrame ili samo tamne kao crnu, tamno plavu? Molim vas da navedete dokaze.

Odgovor:

Islam ne samo da dopušta,već traži od muslimana da paze na svoj izgled, da budu pristojno odjeveni, da drže do svog dostojanstva i da uživaju u odjeći i ukrasima koje im je Allah dao. Sa aspekta Islama odijevanje ima dvije svrhe: da se pokrije tijelo (avret) i da se uljepša izgled. Uzvišeni Allah je rekao: "O sinovi Ademovi, dali smo vam odjeću koja će pokrivati stidna mjesta vaša, a i raskošna odijela, ali, odjeća čestitosti, to je ono najbolje...." (El-E'araf, 26) Ko god poriče jedan od ova dva aspekta, pokrivanje avreta ili uljepšavanje izgleda, skrenuo je sa puta Islama.
Kada se radi o ženi, Islam zabranjuje da žena nosi odjeću koja ne pokriva tijelo, koja je providna i koja ne pokriva donje dijelove tijela. Haram joj je nositi odjeću koja je pripijena uz tijelo pa ocrtava dijelove tijela, osobito one dijelove koji su izazovni: grudi, struk, bokove i sl.
Allahov Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Dvije vrste džehennemlija ne želim nikako sresti: ljude sa volovskim žilama (bičevima), koji batinaju svoje podanike i žene koje su, premda obučene, ipak obnažene, koje su zavodnice i koje bivaju zavedene, i one čija je kosa nalik na devinu grbu; takve neće ući u džennet, takve neće osjetiti njegov miris! A džennetski miris se osjeća na vrlo velikoj udaljenosti." (Muslim)
Poslanik s.a.v.s je u ovom hadisu nepropisno i nepristojno oblačenje žene nazvao 'arijat' , što znači obnažene, zato što je njihova odjeća providna i izazovna i ne služi pokrivanju tijela već ga više otkriva, kakva je odjeća većine savremenih žena.
Prema tome, a na osnovu gornje izloženog da se primjetiti da ne postoji striktno određena boja koju žena mora odijevati. U jednom narodu je u modi crna odjeća, u drugom, bijela, u trećem šarene boje. Najbitnije u svemu je da žena svojom odjećom i ponašanjem ne skreće pažnju muškaraca na sebe. Ukoliko njena odjeća ispunjava sve uvjete kada se radi o dužini, širini i debljini, u tom slučaju je ona ispunila ono što se hadisom od nje traži. Ovo je generalno pravilo. Ni jedna boja nije posebno izuzeta, pogotovo što u nekim krajevima određene boje izazivaju pažnju, dok u drugim te iste boje ne izazivaju. Zbog toga se privlačnost i neprivlačnost boja vraća vremenu i prostoru gdje se živi.

Pitanje 40:

Da li je ženi muslimanki dozvoljeno da bude politički aktivna i da eventualno dobije vodeću ulogu u društvu? Npr. kao ministar u vladi. Pored njenih obaveza u kući (muž i odgoj djece), da li postoji išta drugo na što bi muslimanka mogla obratiti pažnju u slučaju da joj ovakva pozicija bude ponuđena?

Odgovor:

Biti politički aktivan je termin novijeg datuma. On se veže za pojavu demokratije. Biti društveno aktivan, što svakako podrazumijeva i političku aktivnost, je termin koji bi više odgovarao gore spomenutom pitanju. Učešće žena u društvenim aktivnostima u toku pojave Islama i poslije je potvrđeno pitanje. Nemoguće je i govoriti o razvoju društva bez aktivnog učešća njene polovine oličene u ženama i njihovom velikom doprinosu kroz odgoj i obrazovanje generacija. Kroz historiju Islama zabilježeno je

učešće žena u tadašnjim političkim, ekonomskim, ratnim i mirovnim zbivanjima, ali u granicama šeriata. Uz svoje aktivno učešće tadašnja žena je, ipak, ostala dosljedna šeriatu i sačuvala svoju ženstvenost. Nekada je njeno mišljenje bilo razumnije nego mišljenje muškarca. Od svih žena Aiša r.a. je bila najaktivnija, posebno u vrijeme halife Osmana. Učestvovala je i u ratu i time dokazala da je interesuju opći interesi muslimana. Fatima, kćerka Poslanikova s.a.v.s. je bila izvrstan savjetnik Alijin. Ummu Selema se isticala po mnogo čemu, ali i po tome što nije štedila svoje mišljenje i sugestije kada su bili u pitanju opći interesi Islama i muslimana. Hadidža žena Poslanikova s.a.v.s. je imala između ostalog i političku ulogu u prvim danima Islama. Mnoge žene su učestvovale tako što su pjesme i poeziju pjevale kao svoj doprinos borbi muslimana.

Danas bi bilo veoma dobro da imamo politički svjesne žene koje će pratiti trenutna kretanja kako u svijetu, tako i kod nas. Politički osviješćena žena će primjetiti odakle vreba opasnost po nju i njenu porodicu i znaće na vrijeme reagovati. Međutim, koliko god bila politički obrazovana, vjera joj ne dozvoljava da obnaša vodeće državničke funkcije. To je svakako u korist žene i društva, jer sve propise šeriat je donio u korist ljudi i za njihovo opće dobro, svejedno radilo se o muškarcu ili ženi. Većina islamskih pravnika definitivno odbija učešće žene u vlasti. Hanefijska pravna škola dozvoljava učešće žene u sudstvu, ali u stvarima mimo krivičnog prava.

Jedan od dokaza islamskim pravnicima u prilog neučešća žene u politici je i hadis Poslanika s.av.s. u kome on kaže: "Neće uspjeti narod koji upravu nad sobom i državom prepusti ženi." (El-Buhari, Ahmed b. Hanbel i ibni Hibban). A poznato je da muslimani ne smiju raditi protiv svoje sreće i uspjeha, naprotiv oni se moraju zalagati za opći uspjeh u državi za sve njene podanike.

U čuvenom djelu "El-Mugni" stoji da je Poslanik s.a.v.s. lično birao brojne namjesnike islamskih pokrajina, i poznato je da ni u jednoj za namjesnika nije imenovao ženu. ("El-Mugni", 10/36) Isti je slučaj i sa halifama koji su došli poslije Poslanika s.a.v.s.

Današnja demokratija i demokratski vid participacije žene u politici i kreiranju društvenog života je poniženje za ženu i Islam ga kao takvog ne poznaje i to iz slijedećih razloga:

- politički angažman u državnim institucijama zahtijeva odvojenost žene od porodice, a žena je njen stub. Ona je supruga koja čuva hatur svoga muža. Ona je majka koja doprinosi općem društvenom napretku kroz ispravan odgoj i suzbijanje devijacija kod svoje djece.
- Politički angažman zahtijeva od žene druženje sa muškarcima koji joj nisu Kur'anom potvrđeni mahremi, tj. nisu joj bliži rođaci s kojima ona može da se druži.
-Politički angažman zahtijeva ponekada osamljivanje sa kolegama na radnom mjestu, što muslimanka sebi ne smije dopustiti. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Čuvajte se osamljivanja sa tuđim ženama!" i u drugom: "Kada se dvoje osame, doista, treći sa njima je šejtan."
-Politički angažman zahtijeva putovanje žene izvan mjesta stanovanja, a Islam to zabranjuje osim u društvu mahrema. Islam preventivno čuva ženu štiteći njeno dostojanstvo i čast. Islam zatvara vrata grijehu iskorjenjujući uzroke zla i čuvajući i muškarca i ženu od šejtanskih spletki.

Islam štiti krvne veze i smatra ih jednim od pet Šeriatom zaštićenih vrijednosti. U političkom angažmanu žene u ovakvim uvjetima kakvi su kod nas postoji realna opasnost kidanja rodbinskih veza, čime se direktno atakuje na ovu vrijednost.

Nije poznato u historiji Islama da su žene obnašale neke političke funkcije u vrijeme hilafeta. Da su ashabi dozvoljavali njen angažman danas bismo imali brojne predaje u prilog tome.

Pojava žene u politici je izvor smutnje sa više aspekata, a najotvoreniji jeste izražena emotivna strana žene što može biti pogubno kada se radi o nekim segmentima prava, i drugo žena u politici kao izvor nemorala. Današnje učešće žena u politici i obnašanje pojedinih funkcija je ustvari izigravanje sa pravima žene više nego li zaštita njenih prava i ličnosti. Ni najdemokratskija društva ne prihvataju ženu kao partnera ravnog sebi.

Pitanje 41:

Da li je ženi dozvoljeno da se rastavi od svog muža ukoliko je on ne moze seksualno zadovoljiti, iako se on mnogo trudi da njihov kompletan život (pa i seksualni) bude što bolji?

Odgovor:

Prije nego što odgovorim na vaše pitanje treba spomenuti nešto o ovoj vrsti razvoda braka. Postoji razvod braka koji može inicirati žena. On se zove "muhale'a" što znači sporazumni razvod braka na ženin opravdani razlog uz određenu materijalnu nadoknadu mužu. Nekada ta nadoknada može biti vraćanje mehra koji je muž dao ženi. On je dozvoljen ukoliko se za to ispune uvjeti. Sabit b. Kajsova žena je tražila razvod braka. Došla je Poslaniku s.a.v.s. i rekla: "Poslaniče, ne nalazim mu mahane ni u ponašanju, ni u vjeri, ali mi se ne sviđa nezahvalnost u Islamu." Poslanik s.a.v.s. ju je upitao: "Hoćeš li mu vratiti njegov vrt?" "Hoću", odgovorila je. Potom je Poslanik s.a.v.s. rekao Sabitu: "Uzmi vrt i pusti je jednim talakom." (El-Buhari i En-Nesai). Postoje uvjeti da bi ovakav zahtjev bio valjan. Neki od njih su:
-Da se radi o mržnji žene prema mužu, a ne obrnuto, jer muž koji mrzi i ne podnosi svoju ženu (u slučaju da je pusti) nema pravo od nje uzeti naknadu. On ima izbor da se strpi sa njom, ili, ako se boji štete da je pusti i da joj razvod braka. Da žena ne traži razvod, sve dok razlog zbog kojega ga traži ne postane toliko ozbiljan da postoji opravdana bojazan da više neće moći ispunjavati Allahove propise, bilo da su vezani za nju, bilo da su vezani za muža.

Kada se radi konkretno o vašem pitanju, mogu reći ovo: Žena ima pravo na seksualno zadovoljstvo kao i muškarac i u tome nema nikakve razlike. Poslanik s.a.v.s. preporučuje da se ne prekida intimni odnos dok i žena ne doživi erekciju. Međutim, pitanje seksualnog zadovoljenja je relativno. Kod nekih osoba ima jedno značenje a kod drugih sasvim drugo. Zbog toga bi bilo dobro prije odgovora na ovo pitanje da se znalo na osnovu čega ste zaključili da vas muž ne može seksualno zadovoljiti? Dakle, da li se radi o privremenoj ili potpunoj impotenciji? Ukoliko se radi o privremenoj impotenciji u tom slučaju treba tražiti uzroke slabosti koje treba liječiti. Ako je moguće izlječenje, nema razloga za traženje razvoda. Ukoliko se radi o trajnoj impotenciji za koju nema lijeka, žena ima pravo da traži razvod braka isto kao i u slučaju sterilnosti. Dakle u slučaju da žena ne može podnijeti seksualno nezadovoljstvo i ne može izdržati, tada joj je dozvoljeno tražiti razvod braka kako bi bila slobodna za drugoga ko bi je htio oženiti. Ali se mora imati na umu da žena ne smije tražiti razvod bez nužde. Međutim, treba paziti da se granice ne pređu, pa da se zbog malog nezadovoljstva pristupa jednom ovako ozbiljnom problemu. Ne treba zaboraviti da je razvod braka Allahu najmrže dozvoljeno djelo. Mislim da se svakako trebaju ispitati uzroci takvog stanja. Nekada žena zna umišljati da je čovjek ne može zadovoljiti. Nekada žena ne podnosi svoga muža i zbog toga misli da je on lično ne može zadovoljiti. Nekada može postojati drugi rpoblem koji se treba riješiti da bi funkcionisao seksualni život. Možda ovaj vaš problem ima drugu pozadinu. Možda bi bilo dobro da se ode kod nekoga ko bi dobro ispitao vaš problem sa psihološkog

aspekta. Nakon svega ovoga ćete donijeti odluku. Nemojte zaboraviti da vi se ne možete razvesti od svoga muža kada vi hoćete, već ako želite ići ispravnim putem, u tom slučaju ćete tražiti sporazumni razvod braka od svoga muža ukoliko za to zaista postoje razlozi. O njemu smo na početku odgovora nešto rekli.

Pitanje 42:

Moj muž nije zadovoljan sa mnom. Provela sam 17 godina u braku čineći dobročinstvo prema njemu, s ciljem da on bude zadovoljan. On mi otvoreno kaže da mu nikad nisam bila dobra, niti njemu, niti njegovoj djeci (iz prvog braka). Kada se sjetim hadisa koji govori da će žena koja umre, a njen muž zadovoljan njom, uci u dzennet – uplasim se, te se pitam imam li ikakve šanse da uđem u džennet , jer ja ne mogu biti bolja, a on nije zadovoljan. Trazim odgovor u ime Allaha jer mi je vazno. Stojim na rakrsnici pa treba da donesem odluku – šta da radim?

Odgovor:

Kao prvo, mi ovdje imamo samo vašu izjavu ali ne i izjavu vašeg muža kao i razloge zbog kojih on tako postupa prema vama. Nikada se ne može dati precizan odgovor na osnovu samo jedne izjave. Ja ću ipak pokušati na osnovu ovoga što ste vi napisali dati odgovor.

Ne znam na kakvoj raskrsnici stojite sestro, ali mogu da vam kažem ovo: Vi ste kao bračni drugovi dužni da jedno prema drugom činite dobročinstvo. Muževima Allah posebno naglašava obligatnost činjenja dobročinstva: "Prema njima lijepo postupajte.." (En-Nisa, 19) A Poslanik s.a.v.s. je rekao: " Najbolji od vas su oni koji su najbolji prema svojim ženama. A ja sam među vama najbolji prema svojoj ženi."

Žena nije predmet prema kome se grubo treba odnositi. Ona je osjećajno i blago biće kojoj treba i prilaziti tako. Stvorena je od krivog rebra kako kaže Poslanik s.a.v.s. Ko pokuša da ga ispravi slomit će ga. Što znači da je upravo u njenoj krivoći sva njena pozitivnost. Samo savijena rebra čuvaju unutrašnje organe čovjeka. Ravna rebra bi već značila deformaciju. Kako god rebra čuvaju unutrašnje organe od vanjskih faktora, tako isto i žena čuva porodicu od vanjskih uticaja. A ženama je Allah naredio da budu poslušne svome mužu i da će ako takve budu ući u džennet, ako Bog da. Ako muž ne primjećuje vaše dobročinstvo, vi niste krivi za to. Njegovo neprimjećivanje vašeg dobročinstva ne znači da zbog toga nećete u džennet. Najvažnije je da vi sebe preispitate da li činite ili ne činite dobročinstvo. Mnoge su žene živjele sa ljudima koji su ih zlostavljali, a one su prema njima bile dobre. A što se tiče njegove djece iz prvog braka, vi niste dužni da se brinete o njima osim ako vi to za ljubav muža hoćete. On vam ne smije to prigovarati. On je dužan da im obezbijedi nekoga ko će se o njima brinuti. Uzvišeni Allah naređuje onome ko je pustio svoju ženu da joj ima platiti ako mu ona još doji dijete: "....a ako vam djecu doje, onda im dajte zasluženu nagradu..." (Et-Talak, 6)

Pitanje 43:

Studiram u «ćafirskom gradu» (u Srbiji) i imam još dvije godine do kraja studija. Interesuje me mogu li da nosim maramu dok sam kući, u svom gradu, a kad sam na fakultetu da je ne nosim , iz razloga što ne postoji mogućnost da idem tamo sa maramom, a ne bih željela da napustim fakultet. Interesuje me da li postoji fetva u vezi toga, jer ovdje u IZ postoje

podjeljena mišljenja po tom pitanju. Dok mi jedni govore da mogu da je stavim jer je bolje ikako nositi nego biti stalno bez nje, drugi kažu da mi je to vrlo rizično, možda čak i gore nego da je uopšte ne nosim. Šta treba da uradim?

Odgovor:

Draga sestro, Uzvišeni Allah je naredio ženama da nose maramu i po ovom pitanju nema dilema. On kaže: "O vjerovjesniče, reci ženama svojim, i kćerima svojim, i ženama vjernika neka spuste "džilbabe" svoje niza se. Tako će se najlakše prepoznati pa neće napastvovane biti. A Allah prašta i samilostan je. (El-Ahzab, 59). Riječi "neka spuste džilbabe svoje niza se" označavaju obligatnost pokrivanja čitavog tijela u što spada i marama na glavi. Ni jedna muslimanka ne smije po svome nahođenju postupiti i drugačije uraditi. Uzvišeni Allah kaže: "Kada Allah i Poslanik Njegov nešto narede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo da po svom nahođenju postupe. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo sa pravog puta." (El-Ahzab, 36). Brojni su hadisi koji govore o pokrivanju i skrivanju stidnih mjesta, a mi ih ovdje nećemo spominjati jer je i vama i nama jasno da je hidžab (pokrivanje) muslimanke farz. Od farzova i vadžiba se može odstupiti i izuzetak napraviti jedino u slučaju nužde kao što je primjer jedenja svinjskog mesa i pijenja alkohola onda kada nam prijeti smrt a mi nemamo šta drugo jesti i piti. Pa da bismo sačuvali goli život Allah nam dopušta da posegnemo za tim haramom. Postoji i pravno pravilo utemeljeno na kur'ansko-hadiskim tekstovima koje kaže: "U nuždi su i zabranjene stvari dozvoljene".

Kada se radi konkretno o vašem slučaju, vi trebate sami odlučiti da li je nužno da studirate, pa ako zaključite da jeste, onda ćete s namjerom zaštite višeg cilja šeriata skinuti mahramu, ne zato što ste vi zadovoljni time, već zato što je veća korist po vas, vašu porodicu i vašu zajednicu u vašem studiranju, nego li u nestudiranju. Ja vam mogu pojasniti neke stvari koje će vam možda pomoći da odredite da li vam je nužda studirati ili ne. Naime, vi ste pred izborom: studirati i nenositi maramu zato što je to opasno po vaš život, ili, sjediti u kući i nositi maramu. U prvom slučaju vi kršite Allahov propis o obligatnosti nošenja marame. U drugom vi poštivate Allahovu naredbu, ali nemate studija. Vi se morate odlučiti na jedno od dvoga. Zbog toga morate donijeti odluku o svrsishodnosti vašeg studija. Da li će vaše studiranje bitno uticati na egzistencijalni opstanak vas, vaše porodice ili muslimanske zajednice općenito? Da li će od vašeg studija imati korist zajednica ili samo vi? Da li ćete svoje obrazovanje koristiti u pomoći i prosperitetu vjere na ovim prostorima, ili ćete kao i mnoge druge sestre završiti fakultet, a potom se udati ili ostati kod kuće, dok će godine studija biti uzalud potrošene. Kršenje farza pokrivanja povlači za sobom i kršenje drugih Allahovih propisa poput zabrane miješanja muškaraca i žena, poput prisustvovanja kafirskim skupovima itd. I ovo morate uzeti u obzir.
S druge strane, ako ne biste studirali a poštivali Allahovu naredbu, da li bi to štetilo vama, vašoj porodici i zajednici? Da li je nauka koju studirate bitna za egzistenciju muslimana i može li se bez nje?
U odgovoru na vaše pitanje ići ćemo slijedećim redoslijedom:
- Ako će nošenje marame u "ćafirskom" gradu izazvati negativne posljedice po vas i vaš život, dužni ste prije svega potražiti sredinu u kojoj ćete moći normalno studirati i biti propisno obučeni. Takva sredina je Sarajevo ili neki drugi grad u BIH.
- Ukoliko ste sve pokušali i niste našli zdravu sredinu za studiranje, onda ćete definisati da li je vaše studiranje nužno ili ne. Ako se pokaže da je nužno kao što je nužno jedenje svinjskog mesa radi očuvanja života, i ako je vaša specijalnost jako

važna radi odgoja djece npr. U tom slučaju ćete radi takvog jednog uzvišenog cilja skinuti maramu dok ne prođe vrijeme nužde.
- Ukoliko zaključite da vaše studiranje neće nešto posebno uticati na pobljšanje stanja kako u porodici tako i u društvu, jer, recimo, već ima stručnjaki iz vaše oblasti, onda nema sumnje da ćete se povinovati Allahovom farzu, jer od njega nema ništa preče. U ovom slučaju sjedenj kod kuće i poštivanje Allahove naredbe je preče nego li studiranje. U svakom slučaju nošenje marame makar kod kuće je bolje nego li nikakvo nenošenje.

Pitanje 44:

Da li se žena treba okupati, tj. uzeti gusul, nakon što joj iz rodnice poteče sluz, usljed uzbuđenja koje je prouzrokovano dodirom, poljupcem, ili nekada samo razmišljanjem ili treba samo promijeniti abdest? Ima li razlike ukoliko je količina tečnosti koja poteče veća ili manja? Kakav je propis za muškarce? Da li oni trebaju promijeniti abdest ili se okupati?

Odgovor:

Ukoliko iz rodnice žene poteče sluz, usljed uzbuđenja koje je prouzrokovano dodirom, poljupcem, ili nekada samo razmišljanjem, žena nije dužna učiniti gusul-kupanje jer ovim činom nije postala džunupom. Džunupom se postaje u slučaju kada se dodirnu dva spolna organa (muški i ženski). Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Kada se spoje dva spolna organa, dužnost je učiniti gusul" (i ženi i muškarcu). Poljubac, dodir muža ili razmišljanje koje izazove izlazak sluzi, povlači za sobom obavezu uzimanja abdesta, ne zbog ovih radnji već zbog izlaska sluzi. Pri tome nema razlike u kolicini izbačene sluzi.

Isti je propis za muškarce, osim ako prethodno spomenute radnje dovedu do mlaznog izbacivanja sjemena. U tom slučaju muškarac je dužan se okupati. Sve što izađe mimo sperme, ne povlači za sobom obavezu kupanja.

Pitanje 45:

Živim i radim u Americi već osam godina. Ovdje sam došla kao tzv. medicinska evakuacija iz BiH. Bila sam na liječenju, dijagnoza je bila rak jajnika i maternice. Sa dvije obavljene operacije i kemo terapije sam, hvala Allahu, uspiješno izliječena. Zbog te bolesti ne mogu imati djecu, jer su mi izvadili sve ženske organe. Stoga imam jedan unutarnji nemir i nespokojstvo. Znam da je to što se desilo bilo Allahovom voljom, ali me ta mizerna nemogućnost da imam djecu stalno prati. Stalno sam nervozna i nemam neki poseban cilj. Da li mi možete dati neku smjernicu?

Odgovor:

Molim Uzvišenog Allaha da vam da strpljenja i da vas nagradi za sve ono što trpite i što ste do sada prodeverali. Nema sumnje da sve što vam se desilo jeste voljom Njegovom i odredbom neodgodivom. Allah je tako odredio iz samo Njemu poznatih razloga, a On ništa ne čini na štetu Svojih robova, jer On kaže: "Allah ne čini nepravdu prema Svojim robovima". Mi često puta mislimo da je nešto dobro po nas, a kasnije se ispostaviti da je to bilo zlo po nas. Kao što mislimo da je nešto zlo, što se kasnije ispostavi da je bilo dobro. Zbog toga, ne vrijedi raspravljati o nečemu što se moralo desiti. Rasprava i razmišljanje o takvim stvarima nas samo zamara i muči.

Prepustimo te stvari Allahu, i imajmo povjerenja u Njega. On nam sigurno želi dobro. Ja vas shvatam u vašoj tuzi i uznemirenosti. Teško je podnijeti neimanje djece, kao što se teško pomiriti sa činjenicom da ih ne možete ni imati i da hoćete. Ali vas u jednom ne shvatam i ne želim podržati, a to je da ustrajete u nespokoju koji će vas na kraju dovesti do nezadovoljstva sa odredbom Gospodara svjetova. Imajte na umu da postoje slučajevi i mnogo teži i mnogo tužniji od vašeg. Sjetite se toga kada vam šejtan dođe sa crnim mislima. Od goreg uvijek ima gore. Poslanik iza sebe nije ostavio ni jednog muškog nasljednika. Sinovi i kćerke mu umiru za njegova života i on ih lično ukopava i u kabur polaže. I kćerka Fatima je ubrzo nakon njegove smrti umrla. Da li je Poslanik zbog toga paničario i razočarao se u Allahovu odredbu? Naprotiv, Poslanik se zahvaljivao Allahu na Njegovoj odredbi, jer je šesti imanski šart vjerovati u Allahovu odredbu bilo loša ili dobra po nas da je. Nikada ne smije doći u pitanje naša vjera u kada i kader. Naravno, mi smo ljudi i ranjivi smo kao što je svoju ranjivost pokazao i Poslnik s.a.v.s. kada je plakao prilikom spuštanja u kabur sina Ibrahima. Naša ranjivost nam ne daje za pravo da padamo u očaj jer je to odlika kafira. Allah hvali one koji se strpe kada su u bolesti i teškoći. Zar vjerniku ne treba biti drago da ga Allah hvali među Svojim robovima?
Allah nam daje kušnje, ne da bi nas kaznio već da bi nas za njih nagradio. Kako je On dobar prema nama, a mi smo oholi i nezahvalni. Vama je Allah dao kušnju u neimanju djece, i mnogima poput vas. Niste jedini. Spoznaja da niste jedini je svojevrstan vid utjehe. Nekome je Allah dao djecu ali ih je učinio neposlušnim tako da je ovim roditeljima bolje da nisu imali djecu. Nekima je dao djecu ali će oni zbog svoje djece u džehennem jer su ih okrenuli na krivi put. Nekome je dao smrt, nekome neizlječivu bolest. Allah je moćan, a uspjeće samo onaj koji Mu bude zahvaljivao i u sreći i u nesreći.

Vi tragate za utjehom za nečim što će umanjiti vašu tugu, a utjeha je tu pored vas i u vama samima. Koliko je ljudi posegnulo za samoubistvom zato što nisu vidjeli smisao u svom životu. Nisu znali naći načina kako zadovoljiti svoju dušu i učiniti je srećnom. Mnogi su je opet našli u vjeri i pokornosti svome Gospodaru. Spoznaja da postoji Uzvišeni cilj radi kojeg se vrijedi boriti čovjeka čini sretnim. Dunjaluk je kratka vijeka, Sudnji dan će brzo doći. Dunjaluk traje 70-80 godina, a ahiret vječno. Zar ćemo vječnost žrtvovati za 70 godina, ili ćemo osaburiti i imati vječnost i milost svoga Allaha.

Spoznaja da vjernika neće ubosti ni trn a da neće za to imati nagradu i oprost grijeha, daje nade muslimanu da istraje i zahvali Gospodaru što tako obilato nagrađuje. On kaže: "O robovi moji, koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Moju milost...".

Razlika između nas i kafira je u tome što kafir gubi nadu u Allahovu milost i što se nema čemu nadati na ahiretu, dok mi imamo. Okrenite se draga sestro svojoj vjeri i budite ponosni što imate izlaz i onda kada mislite da ga nema. Vaša nesreća ili tuga je mizerna u odnosu na nagradu koja slijedi. "A ti obraduj strpljive..." (El-Bekara, 155)

Pitanje 46:

Molim Vas da mi pojasnite stav islama prema čupanju obrva i općenito uklanjaju dlaka sa lica. Da li je halal samo u slučaju uljepsavanja žene mužu, te da li je haram neudatim sestrama, koje imaju problema s tim i koje uklanjaju dlake sa lica radi sebe, a ne da bi uljepšavale za braću općenito?

Odgovor:

a) Kada se radi o čupanju obrva moramo naglasiti da postoje dvije vrste čupanja. Prva je čupanje radi poravnanja ili posebnog oblikovanja kao što to rade žene koje ne vode računa o Allahovim zabranama, i drugo čupanje ukoliko su obrve prirodne spojene ili dlačice koje se ne smatraju obrvama pa ih žena čupa da bi ih razdvojila. Što se tiče prvog čupanja, ono je zabranjeno prema hadisu Poslanika s.a.v.s. u kome on proklinje ženu koja čupa obrve i onu kojoj se čupaju. U vrijeme Poslanika s.a.v.s. ovakav vid čupanja obrva bio je ustaljena praksa i simbol sumnjivih i poročnih žena. Posebno oblikovanje obrva ima za cilj privući pažnju drugih. Privlačenje pogleda drugih muškaraca može biti jako opasno po ženu koja ovo praktikuje.
A što se tiče druge vrste čupanja obrva koja ima za cilj ispravku urođene mahane, ona je dozvoljena i preporučena.

b) Uklanjanje dlaka sa lica je dozvoljeno jer one inače čine neprijatnosti ženi. Kod Aiše r.a. je došla Ishakova žena i upitala je: "Je li dozvoljeno da žena, radi svog muža, odstranjuje dlačice sa lica? Aiša je odgovorila: "Odstrani od sebe neprijatnosti koliko god možeš". Dlačice na licu nisu svojstvene ženama i njih treba uklanjati da bi žena svome mužu što ljepše izgledala.
Što se tiče neudatih žena i na njih se odnosi prethodno spomenuto. Uklanjanje dlaka sa lica nije vezano za njihovo pokazivanje drugima. Ako djevojke imaju za cilj privlačiti pažnju muškaraca i izazivati smutnju i zbog toga uklanjaju dlake, to je drugi problem i drugi grijeh koji je neovisan od radnje uklanjanja dlaka. U ovom slučaju one su griješne što svoje čari pokazuju i što poglede ne obaraju.

Pitanje 47:

Da li je Ženi dozvoljeno da uzme pilulu protiv trudnoće ako se nalazi u prvoj sedmici trudnoće, te ako želi da spriječi razvoj iste, jer se osjeća da nije u stanju da se pobrine za dijete u skoroj budućnosti? Ako je dozvoljeno onda u kojem vremenskom roku i pod kojim uslovima!? (Dijete je začeto u braku)

Odgovor:

Trudnoća stara sedam dana se još uvijek ne može ustanoviti. Ako je od termina menstruacije prošlo sedam dana znači da je trudnoća već stara tri sedmice i da će za još toliko dana biti udahnuta duša. Što se tiče šeriatskog stava po pitanju pobačaja ili sprečavanja razvoja trudnoće poslije i prije udahnjivanja duše, ja ću u cijelosti prenijeti ono što su o ovom pitanju rekli islamski učenjaci.

Šejh Jusuf El-Kardavi u knjizi "El-halalu vel haramu fil Islami" kaže: "Islamski pravnici zauzimaju jednak stav po pitanju namjernog pobačaja nakon udisanja duše. Za njega kažu da je haram i zločin koji muslimanu nije dozvoljeno učiniti. Takav čin se smatra dizanjem ruke na formirano živo biće. Počinilac takvog djela je dužan platiti veću odštetu ako je plod pobačen živ a manju ako je izašao mrtav."

Šejh Šeltut u svojim fetvama (pravna rješenja) kaže: "Ako se sa sigurnošću utvrdi da ostanak ploda u majčinoj utrobi nakon utvrđivanja života ugrožava život majke, u tom slučaju Šeriat shodno svojim općim pravilima naređuje da se između dvije štete izabere manja. Ako plodov opstanak prijeti životu majke i ako joj je jedini spas u pobačaju, pobačaj je u tom slučaju obavezan. Nikada se ne žrtvuje majčin život radi života zametka jer je ona njegov korijen. Njen život je utvrđen, ona u njemu ima svoj udio, ima prava i obaveze i ona je prije svega stub porodice. Zato ne bi bilo

razumno da njen život žrtvujemo u korist života zametka koji još nije samostalan, i koji još nema prava ni dužnosti."

Nema sumnje u to da je ubistvo zametka zabranjeno nakon udahnjivanja duše. Ni u kom slučaju nije dozvoljeno njegovo ubistvo, izuzev slučaja koji je spomenuo šejh Šeltut, Allah mu se smilovao, a to je ako trudnoća ugrožava život majke.
Dr. Muhammed Ali El-Bar kaže: Ne poznajem bolest koja, ukoliko se nastavi trudnoća, neumitno zahtijeva smrt majke. To bi mogla biti jedino jedna od kasnih gestoza eclampsia and preeclampsija tj. zatrovanje trudnoće. Čak ni u tom slučaju ljekar ne mora ubiti dijete nego može izazvati prijevremeni porođaj davanjem oxytocina i prostaglandina ili carskim rezom. U većini ovakvih slučajeva uspjevamo spasiti živote i majke i ploda. Napredak i usavršavanje medicine u većini slučajeva ubistvo ploda radi spašavanja života majke čini nepotrebnim i suvišnim.

Što se tiče pobačaja ploda prije udahnjivanja duše, veliki broj učenjaka se složio da je ovaj pobačaj zabranjen i prije udahnjivanja duše jer samo prisustvo oplođene jajne ćelije u materici je početak života još neformiranog stvorenja. Dokaz za to je hadis Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Kada se kap sjemena smjesti u materici dođe joj melek, uzme je rukom i kaže: "Gospodaru, formirana ili neformirana? Pa ako mu bude rečeno neformirana neće se razviti u čovjeka i materica je izbaci sa krvlju. Ako mu, pak, bude rečeno formirana, melek upita: "Gospodaru, muško ili žensko? Sretan ili nesretan? Koliko će živjeti? Kako će živjeti i u kojoj će zemlji umrijeti?" Zatim se obrati kapi sjemena i upita je: "Ko ti je Gospodar?" a ona odgovori: "Allah" Zatim je upita: "Ko te opskrbljuje?" – a ona odgovori: "Allah" Zatim će biti rečeno meleku: "Idi i pogledaj Levhul-mahfuz. U njemu ćeš naći životnu priču ove kapi sjemena." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dalje nastavlja pa kaže:" Tako će kap sjemena biti formirana, živjet će do određeneog roka, hranit će se od nafake koja mu je propisana, živjet će onako kako je određeno. A kada dođe smrtni čas, umrijet će i biti ukopan." (Prenosi ga Ibnu Ebi Hatim od Ibnu Mes'uda)

Prema gore navedenom stvaranje započinje sa smještanjem kapi sjemena u matericu tj. nakon što postane "zakvačak" ili "mudga" (gruda mesa). Isto ovo potvrđuje i medicina. Udisanje duše je nešto sasvim drugo i biva nakon što zametak upotpuni svoj izgled. Radi ovoga većina učenjaka smatra da je namjerno izazivanje pobačaja zabranjeno, svejedno prije ili poslije udisanja duše, ukoliko nastavak trudnoće ne prijeti životu i zdravlju majke.

Ovako nam postaje jasno da je pobacivanje zametka prije udisanja duše zločin ravan njegovom pobacivanju nakon udisanja duše. Iako se smatra da je zločin pobacivanja (nasilno) nakon udisanja duše veći. Prema tome, nije dozvoljeno nasilno izazvati pobačaj u bilo kojoj fazi trudnoće, izuzev sa jakim razlogom kao što je opasnost po život majke ili po život samog zametka. U ovome se slažu sve nebeske vjere. Čak i ono malo što je ostalo od kršćanske i jevrejske vjere, uprkos njihovim devijacijama, sadrži citate o zabrani pobačaja.

Po ovom pitanju su najoštriji katolici, dok su protestanti mnogo fleksibilniji i dozvoljavaju ga i iz najbeznačajnijih razloga. Stoga je poziv u dozvoljenost pobačaja nešto što zabranjuju sve nebeske vjere i služi samo pozivu u razvrat i nemoral te odvratnom činu bluda pridružuje i zločin namjernog ubistva onoga što nose materice.
Kontracepcija ali ne i prekid trudnoće je dozvoljen u slijedećim slučajevima:
Bojazan za život i zdravlje žene koje mogu ugroziti trudnoća ili porođaj i to nakon konstatacije povjerljivog liječnika.

Bojazan od zapadanja u kritično stanje koje bi moglo navesti čovjeka na grijeh prema vjeri. Prihvatit će haram i činiti prijestupe zbog djece.
Bojazan za zdravlje i odgoj djeteta.
Bojazan za dojenče ukoliko bi majka ponovo zatrudnila.
"El-Imam Ahmed i drugi su potvrdili da je dozvoljeno ukoliko se stim složi supruga jer ona ima pravo na djecu i užitak kao i muž. Prenosi se da je Omer, radijallahu anhu, zabranio prekid snošaja ako žena nije saglasna. Ovo je jedan iz niza primjera brige koju Islam polaže na prava žene u sadašnjem vremenu i onda kada su joj sva prava bila uzurpirana."

Mislim da bi vaša supruga trebala preispitati svoje razloge zbog kojih razmišljate da prekinete trudnoću. Uzvišeni Allah stvara i On jedini odlučuje kad će se neko stvorenje zametnuti a potom roditi i hoće li se uopće roditi. Mi ljudi nemamo udjela u krajnjem odlučivanju. Mi smo sredstva putem kojih se ostvaruje Allahova odredba.

PORODICA I DRUSTVO

Pitanje 01.

Vjencala sam se, elhamdulillah serijatski ali nismo imali priliku da se vjencamo opcinski. To nam je uskoro, insha' Allah u planu. Kad smo se vjencali hodza nas je pitao koje nam je dogovoreno prezime (a isto u vjencanom listu stoji taj podnaslov), i mi smo rekli muzevo sto je hodza i upisao. Tada nisam znala da zena treba da zadrzi svoje prezime niti nam je to hodza napomenuo.
Ja sam sada u dilemi sta da radim kad se budemo opcinski vjencavali insha' Allah. Trebam li uzeti muzevo prezime, posto mi stoji vec na vjencanom listu njegovo prezime a i svjedoci i prijatelji su tu normalno bili, ili da dodam i svoje?

Odgovor:

Sto se tice prezimena, izgleda da si ti u medjuvremenu saznala serijatski propis po ovom pitanju. Uzviseni Allah u kur'anu kaze: "Zovite ih po ocevima njihovim..." (Ahzab, 4)
To znaci da se covjek moze zvati samo po prezimenu svoga oca. Ime se moze promijeniti ali ne i prezime jer ono svjedoci o vasem porijeklu. U slucaju promjene prezimena vi prihvatate prezime oca vaseg muza koji nije i vas otac.

Sto se tice serijatskog vjencanja prije opcinskog, zamolio bih vas da pogledate moj odgovor u vezi ovog pitanja na www.bosnjakinja.net u 30 krugu odgovora. Prvo pitanje u kategoriji "Pitanja". Molim te, pazljivo
procitaj odgovor i javi mi da li si ga nasla. Ako ne budes mogla naci, ja cu ti pomoci. (Pogledati i na bosnjakinja.net na starom forumu u arhivi ima argumentovana diskusija o ovoj temi. Prim. Redakcije)

Pitanje 02.

Ja i djevojka smo zajedno preko 2 godine i imali smo sexualni odnos 2-3 puta prije. Mi se planiramo uzeti za koju sedmicu i da sklopimo brak jer znamo da je sex prije braka zabranjen. Prije mjesec dana smo imali zadnji seksualni odnos i moguce je da je trudna. Moja pitanja glase:

1. Sta bi mogao da radim sto se tice grijeha koje smo ucinili u vezi sexualnih odnosa sto smo imali prije brak?

2. Koliki smo grijeh napravili sto je ona zatrudnila prije braka, posto nismo bili uzeti kad smo imali sexualni odnos?

3. Ako bude trudna naravno cemo prihvatiti to djete i zahvaliti se Bogu, ali za dalje je li haram da se uzimaju pilule ili nesto drugo da bi se sprijecila trudnoca jer ne bismo mogli imati vise djece sad za sad?

Odgovor:

Vaša pitanja, iako bolna, veoma su zanimljiva posebno zbog toga što se radi o pitanjima na koja mladi svijet ne zna odgovor i za koja se i ne trudi da ih sazna. Ono što je žalosno u ovom pitanju jeste činjenica da ste vi znali da je sex prije braka zabranjen, ali ste ga i pored toga praktikovali. Vjerovatno ste znali i to da Islam zabranjuje bilo kakav intimni odnos prije braka. Seksualni odnos je pravo i privilegija muža, odnosno supruge. Žalosno je da je u Bosni na sceni takav poremećaj mjerila vrijednosti da se ide do te mjere da je sramota ostati nevin. Muškarci iskorištavaju djevojke još dok su u srednjim školama ili na fakultetima i vrše propagandu kako je to normalno, a da je zaostala i nije u trendu djevojka koja svoju nevinost ljubomorno čuva za svoga budućeg muža. U slučaju prijebračnog intimnog odnosa najveći stradalnici su upravo djevojke. Rijetkost je da će muškarac koji ju je seksualno iskoristio i oženiti. I svi drugi koji saznaju za njen slučaj neće je oženiti, jer svaki muškarac prilikom ženidbe za svoju suprugu traži djevojku s kojom niko prije braka nije spavao. Mnoge djevojke su zbog predbračne avanture ostale usidjelice a i one koje su se uspjele udati, nerijetko u svom braku imaju problema sa mužem koji je saznao za njenu avanturu. Molim Uzvišenog Allaha da sve muslimanke u Bosni i u svijetu sačuva ovog zla. Vi se planirate oženiti dotičnom djevojkom i na taj način činite veoma dobar potez.

Što se tiče vašeg grijeha potrebno je da molite Uzvišenog Allaha da vam oprosti za djelo koje ste učinili. On je Milostiv i oprostit će onome kome On hoće.
Što se tiče trudnoće i djeteta koje će doći ako Bog da na ovaj svijet, molite Allaha da vaše dijete sačuva grijeha u koji ste vi upali. Vi sigurno ne biste poželjeli istu sudbinu vašem djetetu posebno ako se bude radilo o ženskom djetetu.
Uzimanje pilula s namjerom sprečavanja začeća je dozvoljeno u slučaju:
- bojazni za život i zdravlje žene koje mogu ugroziti trudnoća ili pobačaj i to nakon konstatacije povjerljivog liječnika
- bojazni od zapadanja u kritično stanje koje bi moglo navesti čovjeka na grijeh. Na primjer da počne činiti teške prijestupe i harame radi izdržavanja djece.
- bojazni za zdravlje i odgoj djece.
- bojazni za dojenče ukoliko bi majka ponovo zatrudnjela.

Pitanje 03.

Zanima me odnos sa zenom. Spominje se da je dozvoljeno prilaziti zeni s bilo koje strane stim da nebude u analni otvor. Mene sad zanima a vjerovatno i mnoge nas, posto mozda to neki rade a neki ne, dok isto tako neki znaju dali je to uredu a neki ne, tj. da se obljubi spolni organ. To bi danas za svijet normalno bilo da zena muzu, ustvari djevoka momku obljubi spolni organ, dok bi on tako dosao i do zavrsetka, kao i obrnuto.. Zanima dal je to dozvoljeno? Ako zena naprimjer ima svoje mjesecno cisenje pa ga tim i slicnim putem zadovolji?

Interesuje me takdoje dal je sjeme muskarca cista materija il necista. Danas bi muskarci cesto izbacili sjeme na zenu bilo gdje pa i po licu neznajuci jel to uredu il ne?

Odgovor:

Što se tiče seksualnih tehnika, važno je reći da ne postoje nikakva pravila ili zakoni ni u predigri ni u samom odnosu. Jedini zakoni i pravila su oni koje su postavili sami

partneri svojim zajedničkim, a vrlo često i prećutnim, sporazumom. Šta god donosi zadovoljstvo mužu i ženi je ispravno i primjereno; a šta god je i jednom i drugom neugodno, nije ispravno. Jedina granica kod ovog općeg pravila jeste šerijatsko pravilo koje zabranjuje prilazak ženi u analni otvor. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Allah neće ni pogledati čovjeka koji ima odnos sa svojom ženom u analni otvor." (En-Nesai i Ibn Hibban) U drugom hadisu rekao je: "Proklet je onaj ko ima odnos sa svojom ženom u analni otvor." (Ebu Davud) Ovo je prljava i nastrana pojava, bukvalno oponašanje životinja. Ona je oprečna načelima vjere, morala i veoma štetna po zdravlje.
Što se tiče metoda međusobne stimulacije u predigri, šerijat dozvoljava i mužu i ženi da vide, poljube, dotaknu, mirišu ili stimulišu bilo koji dio partnerovog tijela. Prema tome, oralni seks kako se naziva u ovome dijelu svijeta, dozvoljen je, jer ne postoji Kur'ansko-hadiski tekst koji ga zabranjuje, niti se on suprotstavlja općim principima seksualnog odgoja. U osnovi stvari su dozvoljene sve dok se ne pojavi Kur'ansko-hadiski tekst koji ih zabranjuje. Poslanik s.a.v.s. kaže da sve ono što nije spomenuto u kontekstu zabrane jeste milost Allaha prema svojim robovima.
Vi spominjete i djevojku. Naravno sve ovo što sam naprijed naveo, ne odnosi se na mladića i djevojku jer svaki seksualni odnos prije braka ili van braka je zabranjen. Islam je kategoričan u njegovoj zabrani upravo radi zaštite samog čovjeka, a prije svega radi zaštite djevojke koja sutra također treba da zasnuje porodicu. Dakle, sve što sam ovdje rekao odnosi se na legalno zasnovan brak i legalne bračne partnere.
Mužu je dozvoljeno zabavljati se i igrati sa ženom kada je u hajzu i nifasu, pod uvjetom da je ne dira u predjelu od pupka do koljena, jer je Allahov Poslanik s.a.v.s. rekao: „Radite sa njima sve što hoćete, osim spolnog odnosa." (Muslim) Pod pojmom zabavljanja i igranja podrazumijeva se sve što čini zadovoljstvo bračnim partnerima a što nije u suprotnosti sa općim islamskim načelima.
U svemu ovome osnovno je pravilo međusobno zadovoljstvo i fleksibilnost.
Ako jedan od partnera ne voli određenu seksualnu radnju, onda onaj drugi treba da se ravna prema njegovim osjećanjima.

Što se tiče muške sperme po svim medicinskim analizama ona je čista jer u sebi sadrži proteine. Njeno izbacivanje po tijelu supruge ili ejakulacija u usta nemaju svoju zapreku u šeriatu ukoliko i jedan i drugi partner budu zadovoljni takvim činom.

Pitanje 04.

Zivim sa roditeljima koji su muslimani ali ne klanjaju redovno. Moj otac prisiljava moju majku da radi tezak posao, iako mu to nije potrebno jer sama njegova plata moze da izdrzava familiju. Radi to samo da gomila imetak. Moja majka je bolesna zena a posao koji radi je fizicki tezak tako da je uvijek bolesna i sve joj je gore. Ja sam skoro zavrsio svoje studije i posto zivim u kafirskoj zemlji gdje ima puno fitne zelio bi da se zenim sto prije insaAllah. Moje pitanje je da li je vaznije za mene da se ne zenim i da nadem dobar posao i da budem druga plata umjesto moje majke, tako da moj otac gomila imetak, ali da olaksam majci? Ili je vaznije da se zenim jer mogu vrlo lahko uciniti zinaluk, da me Allah dz. sacuva od toga? Moj otac da ga Allah uputi cini velike grijehe kao uzimanje kamate i druge harame tako da nemogu da se ozenim i zivim sa njima.

Odgovor:

I ja molim Allaha da vašeg oca uputi na pravi put a vama podari sabura da izdržite i dočekate njegovo pokajanje i uputu. Praktikovanje namaza kod Bošnjaka je još

uvijek jedno od najosjetljivijih pitanja. Sve će prihvatiti ali namaz veoma teško. Iako znaju da je namaz najvidljiviji ibadet po kome se vjernik razlikuje od nevjernika. Istina, ima tu i grešaka koje čine islamski misionari (imami i slobodne daije) koji svojim primjerom čine da se namaz olahko shvata.
Nikada nemojte prestajati podsjećati svoje roditelje na važnost namaza. Vas je Allah uputio i u ovom slučaju vi ste svjesniji važnosti namaza od njih. Sa ocem pokušajte fino razgovarati i vi i majka i na miran način riješite pitanje njena posla. Morate ga ubijediti da posao koji majka obavlja šteti njenom zdravlju i da će on biti kriv ako se njeno zdravstveno stanje pogorša. Ako vi ne uspijete, onda predložite nekom drugom, koga vaš otac cijeni, da porazgovara sa njim. Ja mislim da je problem kod vašeg oca taj što ni ti ni majka niste dovoljno jak autoritet koga bi on mogao poslušati. Pošto je kod oca pohlepa za novcem vidljiva, nemojte ni pokušavati ulaziti na ta vrata i krenuti u uvjeravanja o pogubnosti pohlepe za novcem. I Karuna, Faraonova ministra trezora, su uvjeravali ali on nikada nije prihvatio već se je oholio. Moja preporuka za tebe je da se oženiš, nađeš dobar posao i da na taj način pomogneš svojoj majci. Samo zapošljavanje a ne i ženidba ne bi riješili pitanje očeve pohlepe. Mislim da tvoj otac i dalje ne bi podnosio nezaposlenost tvoje majke. Pohlepa rađa drugu pohlepu.
Dakle, moja preporuka je da se oženiš i zaposliš. Možda bereket koji sa sobom nosi ženidba utiču na tvog oca i njegovo ponašanje u pozitivnom smislu.

Pitanje 05.

Posto mi nije ugodno da vam postavim konkretno pitanje iz oblasti granica intimnog odnosa supruznika s islamskog stanovista, molila bih da me uputite na strucnu literaturu u kojoj bih mogla pronaci odgovor te vrste?

Odgovor:

Vaše pitanje je veoma aktuelno i ozbiljno. Ja ću pokušati da vam dam odgovor na vaše pitanje, a vi ako u njemu ne nađete ono što ste mislili svojim pitanjem, ponovo nam se javite ili pročitajte slijedeću literaturu: "Vodič za muslimanski brak", "Prva bračna noć", "Razumijevanje bračnih drugova", te tekstove koje sam objavio u Saffu. Smatram da je ovo jedno od onih pitanja kojem kako mladi bračni parovi tako i oni koji se upravo odlučuju na ženidbu treba da posvete veliki dio pažnje.

Tehnike i granice seksualnog odnosa:

Što se tiče seksualnih tehnika, važno je reći da ne postoje nikakva pravila ili zakoni ni u predigri ni u samom odnosu. Jedini zakoni i pravila su oni koje su postavili sami partneri svojim zajedničkim, a vrlo često i prećutnim, sporazumom. Šta god donosi zadovoljstvo i mužu i ženi je ispravno i primjereno; a šta god je i jednom i drugom neugodno, nije ispravno. Jedina granica kod ovog općeg pravila jeste šerijatsko pravilo koje zabranjuje prilazak ženi u analni otvor. Poslanik s.a.v.s. je rekao: “Allah neće ni pogledati čovjeka koji ima odnos sa svojom ženom u analni otvor”. (En-Nesai i Ibn Hibban) U drugom hadisu rekao je: “Proklet je onaj ko ima odnos sa svojom ženom u analni otvor”. (Ebu Davud) Ovo je prljava i nastrana pojava, bukvalno oponašanje životinja. Ona je oprečna načelima vjere, morala i veoma štetna po zdravlje. U jednom hadisu Poslanik s.a.v.s. je rekao: “S prijeda i otpozada samo da je u spolni organ”. (El-Buhari) " Prilazi svojoj ženi i s prijeda i sa zada, ali nikako u mjesto izvan rodnice i nemoj joj prilaziti u vrijeme menstruacije." (En-Nesai). Ibnul-Kajjim u svom djelu “Zadul-mea’d” kaže: “Pravo je žene da njen muž sa njom ima prirodne seksualne odnose. Čineći sodomiju on joj uskraćuje njeno pravo te propušta

da zadovolji seksualnu požudu… Ona nije stvorena za taj prljavi akt. Zato svi oni koji izbjegavaju prirodni način i upuštaju se u neprirodne radnje zanemarju Allahovu mudrost i Njegov zakon.”

Da li postoji ikakav položaj u seksualnom odnosu koji je zabranjen u Islamu?
Ne! Što se tiče osnovnih pozicija u koitusu, nema nikakvih granica ili zabrana. Pod osnovnim pozicijama u koitusu misli se na položaje koji su poznati kao: muškarac sa gornje strane, žena sa gornje strane licem u lice, bočna pozicija licem u lice, pozicija u kojoj muškarac prilazi sa stražnje strane. U stvari, šerijat je ostavio mužu i ženi da istražuju i eksperimentišu kako im je volja. Naime, kada se radi o legalnom seksualnom odnosu u njemu je sve dozvoljeno osim ono što je Šeriat zabranio.
U ranom islamskom periodu, desio se jedan događaj koji je razjasnio ovo pitanje za sva vremena. Stanovnici Medine, pod uticajem Jevreja, za vrijeme intimnog odnosa koristili su položaj “muškarac sa gornje strane, licem u lice,” dok su Mekanci voljeli da eksperimentišu sa raznim položajima. Nakon što su se muslimani iselili u Medinu, jedan Mekanac je oženio ženu iz Medine i želio je da sa njom ima intimni odnos na svoj sopstveni način. Žena je odbila i rekla da mogu imati odnos samo u jednom položaju. Slučaj je iznesen pred Poslanika s.a.v.s., pa je Allah objavio ajet koji glasi, “Žene vaše su njive vaše, i vi njivama svojim prilazite kako hoćete” (El-Bekara, 223). To znači, u bilo kojem položaju (El-Mizan, str. 319).
Ipak, pokuđeno je imati odnos u stojećem položaju. Preporučljivo je uzdržati se od akrobatskih pozicija koje predlažu neki seksolozi na Istoku i Zapadu, koji čak mogu da izazovu fizičke ozljede. U svemu ovome osnovno je pravilo međusobno zadovoljstvo i fleksibilnost. Ako jedan od partnera ne voli neki određeni položaj, onda onaj drugi treba da se ravna prema njegovim osjećanjima.

Više odnosa za jednu noć

Postoje osobe sa jako izraženom seksualnošću koji mogu za istu noć nekoliko puta ponoviti odnos. To im predstavlja posebno zadovoljstvo. Islam nema ništa protiv takvog odnosa dokle god on čini zadovoljstvo bračnim drugovima i ni jednom od njih ne predstavlja teškoću. Jedino što se preporučuje u takvim situacijama jeste uzimanje abdesta ili kupanje kako bi čovjek bio raspoloženiji za novi odnos. Poslanik s.a.v.s. kaže: “Kada neko od vas priđe svojoj ženi pa želi da to ponovi, neka uzme abdest između dva odnosa, bit će raspoloženiji za ponovni odnos.” (Muslim i Ebu Davud) U drugom hadisu se kaže da je Poslanik s.a.v.s. jednog dana obilazio svoje žene i kod svake se kupao. Ashab Ebu Rafi’ ga je upitao: “Allahov Poslaniče, zašto to ne uradiš sa jednim kupanjem?” Odgovorio mu je: “Ovako je bolje, prijatnije i čistije.” Broj seksualnih odnosa nije ograničen. On se vraća svakoj osobi, njegovoj fizičkoj i psihičkoj snazi kao i potrebi. Ali, ipak, ni u čemu ne treba pretjerivati pa ni u ovome.

Pitanje 06.

Momak sam od 20 godina i imam priliku da se ozenim. Za mene bi to bilo veliko olaksanje sto se tice strasti. Time bi izbjegao grijesenje koje je aktuelno kod neozenjenih mladica a samo to je veliki hajr.
Cuo sam da se, djevoci koju zelim da ozenim, ponekad desi da izostavi namaze i da nije prekrivena ali ima nijjet da se prekrije. Ja bih joj dao uslov da se prekrije a za namaz se moze raditi sa njom kako kazu. Medjutim, moja majka ne moze da zamisli da se ozenim sa Arapkinjom. Misli da ce me prevariti poslije a sad obecavati i pristati na mnogo toga. Boji se da ce me odvesti sebi. Da cu iz godine u godinu majku posjecivati, i mnogo tih

negativnih stvari pomislja. Kratko receno na sve najgore pomislja, skoro nista pozitivno nije rekla. Molim vas da mi date savjet iz okvira serijata kako da postupim u ovoj situaciji?

Odgovor:

Pitanje izbora bračnog druga je veoma važno i mladići i djevojke ga trebaju stalno proučavat kako bi u brak ušli spremni i kako bi izbjegli eventualne neugodnosti koje se dešavaju onima koji nespremni u njega uđu. Vi imate pravo oženiti i arapkinju kao i svaku drugu muslimanku ukoliko je ona osoba koja vam se sviđa i ako ispunjava osnovne uvjete za stupanje u brak. U tom smislu nema razlike između arapkinje i nearapkinje. Uzvišeni Allah je rekao: "…Najbolji kod Allaha je onaj ko Ga se najviše boji…" (Hudžurat,) Poslanik s.a.v.s. kaže: "Nema prednost arap nad nearapom..". Dakle, vi imate pravo na izbor svog bračnog druga. Vašu majku trebate poslušati ukoliko zaista postoji realna opasnost zatiranja rodbinskih veza što se smatra velikim grijehom prema majci. Mislim da majka ne treba da se plaši vašeg ostanka u arapskom svijetu, jer ne udajete se vi već djevojka. Vi treba da se oženite kako biste našli smiraj i kako biste se zaštitili nemorala. Poslušajte svog Poslanika s.a.v.s. koji je rekao: "Mladići, ko od vas ima mogućnost da se oženi, neka se oženi..."

Pitanje 07.

Da li zena, prilikom sklapanja bracnog ugovora, moze (ima pravo) da trazi muzev pristanak da se nece zeniti po drugi, treci ili cetvrti put? Da li se na taj nacin zabranjuje nesto sto je Allah dozvolio sto nije opravdano u islamu? Ako moze, i muz dobrovoljno pristane sta se desava ako se kasnije muz predomisli? Mora li ispostovati ugovor ili jednostavno moze ucijeniti zenu razvodom?

Odgovor:

1. Velika većina islamskih pravnika smatra da takva vrsta uvjetovanja nije dozvoljena. Među ovim pravnicima su Ebu Hanife, Šafija i Malik.
Oni smatraju da žena ne može uvjetovati svome mužu da se pored nje ne ženi drugom ženom jer je takav uvjet u suprotnosti sa općim šeriatskim principima o halalu i haramu. Naime, dozvolom ovog šarta zabranjuje se ono što je Allah dozvolio (tj. višeženstvo). Dokaz za njihovu tvrdnju je hadis Poslanika s.a.v.s. u kome on kaže: "Svaki uvjet koji nije spomenut u Allahovoj Knjizi je neprihvatljiv". (Sahih el-Buhari, 5/353) Dodatno uvjetovanje na riječi Allaha i Poslanika je mijenjanje onog što je propisao Allah i Njegov Poslanik. U drugom hadisu rekao je: "Šta misle ljudi koji propisuju uvjete koji nisu spomenuti u Allahovoj Knjizi? Ko propiše uvjet koji nije spomenut u Alahovoj Knjizi, on se ne prihvata." Prema njima žena nema pravo uvjetovati mužu i ograničavati ga sa jednom ženom ukoliko on izrazi želju da se i po drugi put oženi. Time se uskraćuje legalno pravo. Ukoliko se on obaveže na njega, mora ga i ispuniti, jer ga kur'anski ajeti o poštivanju ugovora na to obavezuju. (El-Maide, 1., El-Isra, 34., El-Mu'minun, 8.)

2. Hanbelijska poravna škola smatra dozvoljenim ovu vrstu uvjetovanja. Oni ne misle da se uvjetovanjem neženidbe išta zabranjuje. U osnovi ugovori i uvjeti su dozvoljeni osim ako postoji zabrana koja opovrgava određeni ugovor i uvjet. Gornji hadis "Svaki uvjet koji nije spomenut u Allahovoj Knjizi je neprihvatljiv" tumače ovako: Ukoliko se u Kur'anu spomenuti uvjet zabranjuje, onda je on haram bez dileme jer postoji izričit

dokaz o njegovoj zabrani. Ukoliko se u Kur'anu ne spominje ništa što upućuje na njegovu neispravnost, onda je on dozvoljen. U ovom slučaju, uvjetovanje neženidbe je dozvoljeno jer se u Kur'anu ne spominje zabrana uvjetovanja.
Muškarac koji je prihvatio ženin uvjet, može i da ga prekrši ukoliko izrazi želju za ženidbom, a žena ima pravo da zbog njegova nepoštivanja uvjeta traži razvod braka.
Smatram da je prvo mišljenje prihvatljivije s obzirom na posljedice prihvatanja sličnih uvjeta i s obzirom na uvjete u kojima mi živimo kao i poimanje braka kod Bošnjaka. A Allah najbolje zna.

Pitanje 08.

**Imam dijete iz prvog braka. Zivim u malom gradu i imam potrebu da izadjem van drzave zbog nekog psihickog mira i moguce zbog nafake. I ja i moj bivsi muz smo u islamu. Bili smo vjencani samo serijatski i tim nacinom zivota smo zivjeli. Razlog naseg razvoda jeste nemogucnost izdrzavanja porodice od strane muza. Trenutno bih isla u posjetu bratu.
Saznala sam da imam pravo da izvadim djetetu pasos, medjutim njegov otac ne zeli da potpise saglasnost i nece uopce da cuje za to. Mi nemamo nikakve odnose, nemamo razgovora za dobrobit zivota naseg djeteta. Ja bih vas molila da mi date savjet kako da se nosim s tim? Opet u skladu sa serijatom.**

Odgovor:

Iako ste počinili grešku u samom načinu sklapanja braka kojeg vi zovete "šeriatskim", ja ću vam predložiti da svoj trenutni odnos sa bivšim mužem izdefinišete prije nego poduzmete bilo kakav potez. Zašto vam ovo govorim? Zato što iz vašeg pisma ja ne vidim da ste se vi službeno razveli, a upravo to pitanje je mnogo važno i ono rješava vaš slučaj. Ukoliko postoji dokaz o razvodu pred sudom tada vam muževa saglasnost za upis djeteta i ne treba. Vi se uopće i niste vjenčali pred matičarem u općini što vam sada i stvara probleme. Upravo zbog vašeg i sličnih problema smatram da samo "šeriatsko" vjenčanje, kako ga kod nas popularno zovu, nije dovoljno za legalnost braka. Jedan od glavnih razloga zašto smatram ovako jesu i katastrofalne posljedice po suprugu i djecu. Vi sada ispaštate jednu od tih posljedica, ali ona nije i jedina. Nakon nje dolazi pitanje brige o djetetu i nasljedstva. Međutim, šta je tu je. U takvoj situaciji ja bih vam preporučio slijedeće: Ako imate bilo kakav pismeni dokaz o vašem braku i svjedoke, sa njima pred sudom dokažite svoju bračnu vezu, a potom se obratite istom sudu sa molbom za razvod braka ukoliko je to ono što zaista želite i vi i vaš bivši muž.

Jedino na takav način ćete riješiti pitanje upisa djeteta. Allah najbolje zna, ali ja sam tako razumio vaše pitanje.

Pitanje 09.

Trazim vjerski savjet o onome sto me jako muci. Neznam vise kako da postupim. Ja sam Bosanka koja se, nema ni godinu dana, udala. Nas brak je Elhamdullilah divan, ili je bar bio prije jednog dogadjaja koji nas je oboje duboko povrijedio i uzdrmao nasu zajednicu.

Kao sto znate situacija u Bosni, koju niko ne razumije, osim onih koji su tu odrasli i zivjeli, je takva da je nazalost jako rasprostranjen zivot po evropskim standardima. Tu ne govorim o novcu ili drugome, nego o nasem moralu i vjeri. Odrasli smo nazalost u komunizmu i nismo znali koja je nasa

vjera. Ja sam je pocela spoznavati sama, lutajuci po svijetu kao izbjeglica. Nije bio lak moj put ali me je doveo do onog najljepseg a to je da se sad mogu opisati kao muslimanka. Nazalost moja proslost kao i proslost mnogih djevojaka u Bosni, nije islamska. Ili bar jeste do granica naseg znanja o islamu. Kod nas je naime jako "normalno" da djevojka ima momka, i da ne nabrajam ostalo, sto je nesto najzalosnije.

Tih gresaka, grijeha i tog neznanja je bilo i kod mene i to mi je najveci teret na ledjima koji nosim zivotom, iako imam veliku nadu u naseg Stvaritelja Allaha d.s. i Njegovu milost nad iskrenim vjernicima i iskrenom pokajanju.
Ja sam prije godinu dana dosla u blizak kontakt sa arapskom zajednicom, gdje sam naucila dosta o svojoj vjeri, ne samo teoretski nego po primjeru, prakticno. Sada, hvala Dragom Allahu i Njegovoj uputi, ja sam druga osoba koja je prihvatila sva nacela Islama i koja ih poznaje i vlada se prema njima. Onda sam upoznala mog muza koji je veliki vjernik i vjencali smo se ubrzo nakon 2 mjeseca. Ja se trudim sto bolje mogu da moj zivot bude sav usmjerem ka islamu i baziran na njegovim temeljima i propisima. Medjutim jednoga dana, moj muz je slucajno pronasao neke slike iz moje proslosti koje sam ja zagubila i zaboravila, misleci da sam sve to unistila. Prije vjencanja rekla sam svom muzu da nazalost nisam djevica. Posavjetovala sam se o tome kod mnogih imama koji su mi rekli da presutim detalje mog proslog zivota i nastavim novim. Ali ja nisam htjela da mog muza "prevarim" ni na koji nacim pa sam mu rekla o tome ne zalazeci ni u sta detaljno. On je to prihvatio i vjencali smo se. Ali kad je vidio slike (mene sa jednim momkom sa kojim sam se zabavljala) i takodjer da je moje oblacenje bilo kao i svih djevojaka u evropi, on je prosao kroz veliku krizu gdje sam se ja pobojala da ce me napustiti. On me nije napustio i sve je divno izmedju nas osim te cinjenice koja ubada kao noz svaki put kad je se sjetimo. Ono sto je najgore je to sto se ja plasim da ako on sazna za ista drugo iz moje proslosti, nece moci to pretrpiti i napustice me. Po nasim bosanskim "standardima" ja nisam izasla iz "normale", bila sam kao i sve ostale cure koje setaju po ulicama nasih gradova sa momcima.
Sada naravno kod mene nema niceg od toga, i to jako korim. Ali prije iz neznanja i sa takvom okolinom nazalost bilo je sto je bilo. Molim vas recite mi sta da uradim? Kako da idem dalje? Ja zasta ne zelim da izgubim mog muza i moju porodicu. To mi je tako vazna stvar na ovome svijetu jer je vazna Dragom Allahu d.s. Nisam ni u mogucnosti da se preselim negdje gdje me niko ne zna jer smo siromasni. Molim vas za savjet! Znam da je muslimanu haram da se deprimira, ali vjerujte jako mi je tesko i idem ka tome. Moja proslost je kao noz nad mojim srcem. Pomozite mi!

Odgovor:

Da, postratno vrijeme je, između ostalog, značajno i po nasilnom nemoralu. Bošnjaci, a i drugi ponašaju se kao zatvorenici koji su nakon dugo godina robijanja dočekali slobodu, pa su nagrnuli u nemoral kao simbol slobode. Prvih godina nakon rata katastrofalne posljedice raspuštenosti nisu se odmah mogle primijetiti. Ali sada nekoliko godine nakon dobivanja "slobode" mi sabiremo rezultate u vidu povećanog procenta razvoda brakova, oboljevanja od side i drugih zaraznih bolesti, povećanju broja vanbračne djece, razaranju porodica idr. Bošnjaci nisu svjesni da krajnji cilj ove postratne slobode jeste dovršetak već započetog projekta – uništenja porodice. Pošto to nisu uspjeli oružjem oni će nama prepustiti da putem projekta

samouništenja dokrajčimo već davno ranjenu bošnjačku porodicu. Komunizam nam nije kriv, jer ovakav nemoral nije bio zabilježen u Titino vrijeme. To što ste vi učinili u prošlosti i što se kod nas popularno zove «normalan život» samo je još jedan dokaz koliko naše djevojke prije udaje razmišljaju o svojoj sudbini. Vrijeme braka će doći kad-tad i interesantno je da svaka od tih djevojaka za muža traži moralnog mladića. Trebale bi imati na umu i to da je izbor bračnog druga veoma sužen i da nije lahko naći životnog saputnika i uzoritog oca svoje djece. Djevojka koja se oda nemoralnom životu prije braka je već na neki način uticala na svoju budućnost.
Molim Uzvišenog Allaha da sačuva vaš brak i da vam oprosti grijeh koji ste počinili. Naravno, imam u vidu da ste se vi pokajali, i zbog toga ovo ne govorim vama već svim onim djevojkama koje su na putu da upropaste svoj život. Vi ste se pokajali i ja molim Allaha da vaše pokajanje primi. Nimalo ne sumnjam u iskrenost pokajanja. Preporučio bih vam da isto kao što ste se iskreno pokajali da tako iskreno i otvoreno popričate sa svojim mužem o svim nerazjašnjenim pitanjima. Morate mu reći: "Dobro, OK, ja jesam pogriješila i za to molim Allaha da mi oprosti. Nadam se da me On neće kažnjavati za grijeh. Nemoj me ni ti kažnjavati! Dovoljna mi je moja prošlost kao nož koji se nadvio nad mojim srcem. Reci šta treba da učinim da ispravim grešku i da zaboravimo prošlost...." Njega morate uvjeriti u iskrenost pokajanja i podsjetiti ga da se iskrenim povratkom islamu brišu prethodni grijesi. On vas je već jednom prihvatio, zašto ne bi to i drugi put uradio. Vi ste bili iskreni pa ste mu povjerili svoju prošlost. Neka on vama osigura budućnost. Savjetovao bih da i vi njega pokušate shvatiti. Nije lahko podnijeti teret negativnog iskustva svog bračnog partnera koliko god to bilo na prvi pogled lahko.
Njega zamolite da se u svojim razgovorima ne vraćate u prošlost. Ja znam da vi ne možete izbrisati prošlost ali možete ukloniti sve ono što vas na nju asocira a posebno asocira vašeg muža do kojeg vam je stalo. On vas je prihvatio onda kada vam je bilo najteže i kada vas mnogi zbog vaše prošlosti ne bi prihvatili. Tu činjenicu morate dobro cijeniti. Nastojte da mu ne iskvarite.

Pitanje 10.

Postoje 2 momka koja se interesuju za mene i imaju ozbiljne namjere. Moja mama nece ni da cuje za jednog od njih jer on nema fakultet i fizicki je radnik a ja sam pri kraju svog studija. Momak je iz jako fine porodice i zivi u skladu sa islamskim propisima. Drugi je moj kolega sa fakulteta i mama misli da je on dobar za mene jer ce me uvijek moci razumjeti. Medjutim on ne postuje vecinu islamskih propisa. Ja zelim za sebe vjernika jer sam i sama tako odgojena. Molim vas da mi date savjet kako da i mama prihvati ovog momka koji zivi u islamu.

Odgovor:

Veoma je teško dati adekvatan savjet u situaciji kao što je vaša. Ali je zato veoma lahko konstatovati da kada se radi o izboru između vjernika i onog kome je do vjere stalo kao do lanjskog snijega, da se prednost ima dati vjerniku. Žalosno je da vaši roditelji ne shvataju da jedini garant poštivanja vaših prava i razumijevanja jeste vjera, jer je ona najbolji parametar vrednovanja ljudskih djela. Sve drugo je relativno. Dok na izbor supruge utiču ona četiri, u hadisu spomenuta faktora,: tjelesna ljepota, materijalni uslovi (bogatstvo), porijeklo i vjera, dotle su u izboru muža, prema hadisu, presudni vjera i moral: "Kada vam dođe neko s čijom ste vjerom i moralom zadovoljni, oženite ga. A ako to ne učinite, pojavit će se smutnja i veliki nered na zemlji." (Et-Tirmizi)
Koliko djevojaka gledaju na faktor vjere kao motiv koji ih treba navesti na udaju za

određenog mladića? Koliko djevojaka prije udaje ispitaju prošlost mladića za kojeg se udaju? Da li im je bitno radi li se o moralnoj ili nemoralnoj osobi? Šta je ustvari udajni kriterij kod većine djevojaka u Bosni i Hercegovini? Zaslijepljenost izgledom, šarmom, bogatstvom ne dozvoljava djevojki da vidi stvarnu ličnost koja se, na nesreću mnogih djevojaka, pokaže tek nakon udaje. Mladić bez vjere sklon izlascima sa djevojkama i zabavi, ne može biti dobar muž jer će to sutra u braku nastaviti raditi. Mladić sklon alkoholu ne može biti dobar muž pa ma koliko bio fin i pažljiv, jer unošenjem alkohola u kuću, on unosi najveće zlo. Zlo nikada ne može donijeti sreću. Mladić koji ne pada Allahu na sedždu, ne može biti dobar muž jer ne poštuje islamske upute o poštivanju ženinih prava. Kako će tek popštovati njena prava? Bogat mladić bez vjere će vam ponuditi sve u životu jer ima čim, ali vam ne može pružiti duševno zadovoljstvo jer ga ni sam nema. Bogatstvo je izazov koji današnje muževe, ukoliko nemaju unutrašnjeg čuvara, vodi u svijet kocke i žena. Ne vjerujem da postoji djevojka koja bi bila spremna na spoznaju da pored nje kao supruge, njezin muž ima i ljubavnicu što je sasvim normalno u krugovima kojima su gornje spomenute stvari glavni kriteriji u odabiru muža.
Ako vam je Islam dao pravo da ne pristajete na udaju za onoga ko vam se ne sviđa, iskoristite to svoje pravo pa se udajte za onoga ko će vas učiniti srećnim. Ako ne znate same onda tražite pomoć svojih najbližih.
U stara vremena izbor supruga i supruge često je bio prepušten roditeljima bračnih kandidata. Danas se on smatra prevaziđenim, zato što mlade generacije imaju drugačija mjerila i ukuse od svojih očeva. U tim svojim mjerilima, standardima, kriterijima i ukusima oni griješe mnogo više nego njihovi roditelji. Treba imati na umu da brak nije lična stvar pojedinca, već on duboko zadire u porodične odnose. Zbog toga je nužno posebno pri izboru muža tražiti pomoć roditelja..
Pristanak roditelja je propisan zbog slijedećeg:

- zaštita djevojke koja zbog svog mladalačkog zanosa i neiskustva može posrnuti i zauvijek postati nesretnom,
- staratelj ili roditelj ima veću mogućnost uvida u stanje zaručnika. Kada bi se djevojki samoj prepustilo da traži izabranika, mogućnost da pogriješi u izboru je veoma izvjesna,
- uvjetovanjem saglasnosti staratelja izbjegava se svaka mogućnost tajnosti braka. Islam poziva u obznanjivanje braka i zbog toga je propisao dozvolu staratelja, svjedoke, svadbu i veselje.
- vezivanje djevojke za određenog čovjeka ne tiče se samo djevojke već i njene uže i šire rodbine. Brak povezuje porodice. Zbog toga očevima i braći je stalo da porodica za koju se veže bude na visokom nivou morala i čestitosti. Sretan brak kćerke je ponos čitavoj porodici, a nesretan je sramota i teret.

U slučaju da su roditelji nevjernici ili ne dozvoljavaju da se djevojka uda za vjernika zbog njegove vjere, a tjeraju je da se uda za kafira, dozvoljeno je joj se udati i bez saglasnosti roditelja.

Pitanje 11.

Da li je dozvoljeno muslimanki udati se za okupatorskog vojnika koji je primio Islam npr. Americki vojnik u Iraku?

Odgovor:

Muslimanki je zabranjeno udati se za nemuslimana prema kur'anskom ajetu: «Ne udavajte vjernice za mnogobožce dok ne postanu vjernici....» (El-Bekara, 221.)
Kada mnogobožac ili nevjernik prime Islam, prestaje zabrana udaje i muslimanki se dozvoljava da zasnuje brak sa takvom osobom ukoliko ona ispunjava šeriatom

propisane uvjete i ukoliko se smatra odgovarajućom osobom. Kada neprijateljski vojnik primi Islam on automatski postaje muslimanom i nije mu dozvoljeno dizati ruku i boriti se protiv drugih muslimana. Zbog toga je on dužan napustiti vojnu misiju, a ona koja želi da se uda za njega može slobodno da uvjetuje udaju njegovim napuštanjem vojne misije. Ukoliko i nakon primanja Islama ostane u okupatorskoj vojsci on se smatra odmetnikom od vjere. U tom slučaju udaja opet postaje zabranjenom, osim ako je u vojsci ostao pod prisilom.

Pitanje 12.

Ima li muz pravo da izidje iz kuce ujutru i vrati se nazad samo da prespava, nemareci za zenino pravo na njegovo vrijeme?

Odgovor:

Nažalost ova pojava je uveliko prisutna kod onih koji za sebe tvrde da su veliki praktičari vjere, što je apsurd. Dobar suprug neće svoju ženu zapostavljati pojavljujući se kući samo da bi jeo i onda ponovo odjurio sa svojim muškim prijateljima i s njima provodio sate i sate (makar to bilo i u džamiji), ostavljajući ženu samu navečе kada se ona možda nadala da dobije malo njegova vremena. Ako žena provodi većinu svog vremena vodeći brigu o kući, onda njen muž mora cijeniti tu žrtvu i odvojiti dovoljno vremena za nju kao nagradu za njen trud. Kada je čuveni ashab Osman b. Mez'un htio da se posveti ibadetu i da se ustegne od potrebe za ženom, njegova supruga se pobunila. Poslanik s.a.v.s. tada mu je, između ostalog, rekao: "... i tvoja žena ima pravo nad tobom..." čime se definitivno određuje pravo žene na dio vremena svog muža. Plemeniti Poslanik je o ovom pitanju jasno kazao da čovjek koji zanemaruje svoju ženu nije najbolji musliman i da griješi pa makar bio u džamiji i obavljao dodatne dobrovoljne namaze, jer takav namaz može biti obavljen i kod kuće. Ako se on ponaša kao da je još uvijek samac i ako se druži samo sa svojm muškim društvom, onda je to kulminacija zapostavljanja žene i njenog prava na muževljevo vrijeme. Kršenje ovog prava je grijeh za koji će čovjek odgovarati.

Pitanje 13.

Kada vam se postavi pitanje u vezi tajne zenidbe sa drugom zenom vi odgovarate da je to dozvoljeno. Zanima me kako to moze da bude dozvoljeno kada muz mora prvu zenu da stalno laze, pored toga svjedoci moraju da lazu i taje tu tajnu zenidbu? Koliko je meni poznato islam ne dozvoljava laz osobito ne izmedu zene i muza. Kad muz mora da ide kod te druge tajne zene on mora da laze prvu zenu da ide na neko drugo mjesto a ustvari on je kod druge. To je laz a za laz je kazna jel tako?

Odgovor:

Kao prvo morat ću vas razočarati svojim odgovorom. Ja nigdje i nikada nisam dozvolio tajnu ženidbu, niti bih ikada to uradio. Jedan sam od velikih protivnika tajnih i daleko od javnosti sklopljenih brakova, jer smatram da Islam radi zaštite supružnika ne dozvoljava ovakvu vrstu braka. Zbog toga ću vam detaljno iznijeti svoj stav (svejedno odnosio se on na prvu ženidbu ili ženidbu sa drugom ženom) iako sam ga već spominjao u prethodnim odgovorima na bosnjakinja.net-u.
Brak je ugovor između muškarca i žene kojim intimni odnos među supružnicima postaje dozvoljen. Da bi brak bio ispravan i da bi spolno naslađivanje bilo legalno,

(svejedno radilo se o ženidbi prvom ženom ili drugom) potrebno je ispuniti slijedeće uslove:
1- Dozvola staratelja (u slučaju da se djevojka prvi put udaje). Staratelj može biti samo muškarac. Obično je to mladin otac, ili neko od njenih najbližih rođaka. Mati ne može biti staratelj i samo njena dozvola za udaju nije dovoljna. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Nije ispravno zasnivanje braka bez dozvole staratelja.." (Hakim i Ibn Madže) Ako se ispoštuje ovaj uvjet tada tajna ženidba drugom ženom postaje javna.
2- Dva pravedna svjedoka. Uzvišeni Allah je rekao: "i kao svjedoke dvojicu vaših pravednih ljudi uzmite! (Talak, 2) A Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Nije ispravno zasnivanje braka bez dozvole staratelja i dvojice pravednih svjedoka." (Et-Tirmizi, Bejheki i dr.) Dakle, ne samo da je uvjet za sklapanje braka pribavljanje dvojice svjedoka, već oni moraju biti i pravedni što prema islamskim pravnicima podrazumijeva da nemaju velikih grijeha i da se klone većine malih. To znači da svjedoci ne mogu biti ljudi koji uzimaju kamatu, koji piju alkohol, koji bludniče itd.
3- Forma ugovora o vjenčanju. U formi je najbitnije da muž ili njegov zastupnik nedvosmisleno izjavi staratelju traženje žene koju želi za suprugu. Obično se ta forma sastoji iz slijedećih riječi: "Daj mi za ženu tu i tu (navesti ime) svoju kćerku!" A staratelj treba da nevosmisleno izjavi: "Dajem ti za ženu, ili vjenčajem za tebe, tu i tu (nevesti ime) svoju kćerku." Tada će muž izjaviti: "Primam je za svoju ženu." Ova forma je mnogo bitna a svjedoci treba da je potvrde.
4- Mehr – vjenčani dar. Mehr se daje ženi na ime dozvole spolnog i drugog vida naslađivanja. Davanje mehra je vadžib i smatra se uvjetom za ispravno sklapanje braka. Propisan je riječima Uzvišenog Allaha: "I draga srca ženama vjenčane darove njihove podajte!" (En-Nisa, 4) Poslanik s.a.v.s. je u hadisu rekao jednoj ženi: "Potraži nešto (za mehr), pa makar to bio i željezni prsten!" (Buhari i Muslim) Upravo zbog institucije mehra je potrebno da sklapanje braka bude javno kako bi što više ljudi posvjedočilo da se mladoženja obavezao na isplatu mehra. Sunnet je navesti i visinu mehra koju je on dužan isplatiti. U slučaju tajnog braka, uvijek postoji mogućnost da se zanegira kako brak, tako i pitanje mehra ili njegova visina.
5- Sunnet je sklapanje braka oglasiti. U vrijeme Poslanika s.a.v.s. se to činilo defovima i dozvoljenom igrom i pjesmom. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Granica između dozvoljenog i zabranjenog odnosa između muška i ženska je def i glas (oglašavanje braka). (Autori sunen zbirki osim Ebu Davuda). Po ovom hadisu tajno sklapanje braka (svejedno sa prvom ili drugom ženom) nema svoje uporište u šeriatu. Kako se može znati da su dvoje u braku osim ako se njihovo vjenčanje ne obznani? Obznana može biti putem organizovanja svatova, vjenčanjem pred državnim i vjerskim organima, javnim vjenčanjem pred svijetom itd. Ako se ispune prethodno spomenuti uvjeti, sklapanje braka sa drugom ženom izlazi iz ilegale. Samim tim i prva će žena, prije ili kasnije, saznati za njega.
Ono što je bitno znati kada se radi o višeženstvu, jeste to da muž nije dužan pitati prvu ženu ako želi da se oženi drugom. Islam nije uvjetovao ženidbu drugom ženom saglasnošću ili pristankom prve. To je pravo koje mu je dao Uzvišeni Allah i čovjek je slobodan da ga iskoristi ako hoće. Uzvišeni Allah kaže: "Ako se bojite da prema ženama sirotama nećete biti pravedni, onda se ženite sa onim ženama koje su vam dopuštene, sa po dvije, sa po tri i sa po četiri." (En-Nisa, 3) Ali, prva žena ima pravo znati za drugu ženu. Sve Poslanikove supruge r.a. znale su jedna za drugu. I ne samo da su znale jedna za drugu već su znale i kada se Poslanik s.a.v.s. nalazi kod jedne od njih. Razlog je upravo u činjenici što tajenje ovakvih stvari može biti izvorom problema u braku i porodici. Transparentnost u višeženstvu spriječit će probleme koje i vi spominjete u svom pitanju.
Međutim, postoje drugi uvjeti koje je muškarac dužan da ispuni ukoliko želi da se oženi još jednom ženom, a to su:
1 – Pravedan i jednak postupak među svim ženama i u svim segmentima bračnog

života, u što prije svega spada: ishrana, piće, odijevanje, stanovanje, noćivanje i izdržavanje. "A ako strahujete da nećete pravedni biti, onda samo sa jednom..." (En-Nisa,3) U tom smislu, pokušaj pravljenja i najmanje razlike među suprugama ometa višeženstvo, i onaj koji nije ubijeđen da je u stanju pravedno i tačno izvršavati ove dužnosti, zabranjeno mu je se ženiti sa više od jednom ženom.
2 – Materijalna mogućnost. Muškarac mora biti materijalno situiran da bi mogao izdržavati ženu. Muškarac koji nije sposoban izdržavati dvije ili više žena a upusti se u ovakvu avanturu, čini grijeh.

Pitanje 14.

Imam pitanje u vezi izbora bracnog druga.
Do koje granice se moze i smije ici? Da li je dozvoljeno traziti zenu koja je spremna nositi nikab, usuprotnom ako nece ne zeniti takvu?
Dali je dozvoljno cekati sestru koja je spremna nositi nikab?
Dali je dozvoljeno ozeniti sestru koja klanja 5 namaza i izvrsava islamske propise ali nije prekrivena? Ili slucaj gdje je djevojka zainteresovana za Allahovu vjeru ali je poprilicno u dzahilijetu ali ima namjeru se popraviti i ulaskom u brak pocne praktikovati Islam? Znaci sta savjetujete po pitanju izbora bracnog partnera? Da li treba biti strpljiv i preci tezi put ili ozeniti npr. sestru koja je pprkrivena i cvrsta u islamu.

Ogovor:

Izbor bračnog druga jedna je od najvažnijih tema u životu čovjeka, posebno zbog toga što veći dio svog života on provede u braku. S kim će muškarac, odnosno žena živjeti slijedećih četrdeset godina trebalo bi da bude velika briga i izazov svakog mladića i djevojke zbog kojih će ovoj temi posvetiti mnogo više vremena.

Poslanik s.a.v.s. u nekoliko hadisa sugeriše izbor bračnog druga.
O motivima koji mladića navode na ženidbu on kaže: "Četiri stvari udaju djevojku; imetak, porijeklo, ljepota i vjera. Izaberi onu sa vjerom, bit ćeš sretan."
Ovaj nam hadis govori o četiri najvažnija motiva ženidbe. Svaki od navedenih može biti dovoljan razlog za izbor supruge. Poslanik u pomenutom hadisu spominje stvari radi kojih se ljudi inače žene.

U redoslijedu prioriteta motiva, daje se prednost vjeri, što znači da djevojka može biti i bogata, i lijepa i dobrog porijekla, ali ako nema vjere tada sve nabrojano može biti kazna umjesto blagodati.
Ko oženi vjernicu radi njene vjere, naći će bogatstvo u svom životu jer Allah takvima daje bereket u životu, a kome Allah da bereket taj se ne treba bojati za nafaku. Takva supruga je sama po sebi najveće bogatstvo. «Dunjaluk je blago, a najveće ovodunjalučko blago jeste dobro odgojena žena». (Ibn Madže)
Ko oženi vjernicu radi njene vjere, sama vjera je već dovoljan garant njena dobra porijekla. Dokaz je to da se ona odgajala u vjerničkoj uzoritoj porodici. A ako i nije kao što je slučaj danas u nemali broj familija, tada je njena vjera garant da će oni izroditi dobar porod, a njihova djeca će imati dobro porijeklo. Zbog bereketa vjere, Allah daje uspjeh u životu.
Ko oženi vjernicu radi njene vjere, imat će i ljepoticu u svom životu. Čak i ako nije neka ljepotica u očima drugih, Allah je omili i uljepša njenom mužu, pa mu ona bude najvećom ljepoticom. Još ako u njoj nađe smiraj o kome Allah govori, tada se njihov brak smatra najuspješnijim brakom.
Ko se oženi zbog jake djevojkine vjere, naći će sve u životu radi čega se ljudi inače žene. Vjernik nema ni od čega koristi nakon bogobojaznosti kao od pobožne i dobre

žene. Poslnik s.a.v.s. je rekao: "Najbolja žena je ona koju kada pogledaš obraduje te, kada joj šta narediš, posluša te, ako je zakuneš opravda ti zakletvu, a ako si na putu pazi na tvoj hatur i tvoj imetak». (En-Nesai i drugi)
Naše bosansko podneblje je specifično u mnogo čemu pa i u pitanju vjere. Svaku djevojku treba gledati kao potencijalnu vjernicu. Na osnovu gore izloženog možete zaključiti da je najbitnije da dotična djevojka ima u sebi vjere. Vi govorite o nikabu, mahrami, namazima, o namjeri da se pokrije itd. Sve su to stvari koje govori o vašem pravilnom izboru. Vi ste na putu da dobro finalizirate i krunišete vaš izbor.
Ako kod djevojke postoji spremnost na pokrivanje, a ona već klanja namaze, ja bih vam preporučio da je oženite i da ne čekate dok se pojavi već pokrivena. Možda ćete takvim gestom pomoći i njoj da se što prije povinuje Allahovoj naredbi o pokrivanju. Koliko je djevojaka sličnih djevojki koju namjeravate ženiti, koje su se prije braka kolebale ili lutale, ali su, kada im je pružena ruka spasa vratile se svojoj vjeri i počele je potpuno praktikovati. Zbog toga ne oklijevajte puno, već se pouzdajte u Allaha i privedite kraju vaš pravilan izbor. Šta god da uradite dobro je.

Pitanje 15.

Dali je dozvoljeno zeni da se uda za prosca bez dozvole svojih sestara? Njene sestre joj nece uskoro dozvoliti udaju niskim, a otac prepusta svu odluku njima.

Odgovor:

Molim Allaha da dotičnoj sestri olakša stanje u kome se trenutno nalazi i da joj da izlaz. Prije svega greška je to što se ona sama sa sestrom (bez mahrema) nalazi u dalekoj zemlji među strancima. Takav svoj postupak potrebno je da preispita. Nije dovoljan razlog za boravak same žene na zapadu taj što su je njeni roditelji poslali da im zarađuje.

Drugo, po islamskom pravu, djevojka je prilikom udaje dužna tražiti saglasnost roditelja za određenu osobu, osim ako se radi o već udavanoj ženi. Poslanik s.a.v.s. je rekao: «Ne priznaje se brak bez saglasnosti staratelja i dva svjedoka». Otac vaše prijateljice je starateljstvo nad kćerkom prepustio njenim sestrama što samo po sebi nije ispravno jer staratelji ne mogu biti ženskog roda. Ako otac nije sposoban biti starateljem, onda će opunomoćiti nekoga drugog iz muške a ne iz ženske loze. Pošto ona ima braću (vidi se iz pitanja) oni su joj na mjestu oca. Potrebno je da čuje njihovo mišljenje po pitanju momka iz Maroka. Ako su braća saglasna, u tom slučaju će se udati, pa makar sestre bile protiv. Ako oni ne dozvoljavaju, već i dalje insistiraju na zetu Sirijcu, a ona to ne želi, oni nemaju pravo da je udaju za onoga s kim ona nije zadovoljna. Ona je gospodarica svoje volje, te njenom ocu ili staratelju nije dozvoljeno da ignorišu njenu volju. Kod Allahova Poslanika s.a.v.s. je došla djevojka i obavijestila ga da ju je njezin otac udao za svoga bratića, a da ona nije s tom odlukom zadovoljna. Kada je to čuo, Poslanik je prepustio njoj da izabere i donese odluku, a ona je izjavila: «Prihvatam odluku moga oca, ali sam željela da podučim djevojke da očevi o tome ne donose odluku» (Ibn Madže)
U slučaju vaše prijateljice treba ispitati razloge takvog odnosa njenih sestara. Ako se to čini iz ljubomore ili nekih drugih razloga čime joj nanose štetu, u tom slučaju je može kadija udati i vjenčati.

Pitanje 16.

Sticajem okolnosti nasla sam se u stranoj drzavi. Momak za kojega sam se trebala udati, odlucio se za drugu djevojku jer sam ja bila

''staromodna''.Moj jedini izlaz koji sam ja tad kao takvim i vidjela da se nebih izgubila u ''dzahilijetskom svijetu'' bila je udaja za drzavljanina te drzave, nemuslimana. Moja majka i najstariji brat, koji veliki uticaj ima na nju, su me se odrekli. Osjecala sam se odbacenom i od Boga i od familije. Nakon nekoliko godina braka kad nisam ostala trudna, mislila sam da je to Allahova kazna meni zato sto sam se udala za nemuslimana. Ljekari su za oboje nas rekli da smo zdravi. Kako je vrijeme odmicalo, postajala sam sve ocajnija i tad sam ucinila zinaluk iz koga je rodjeno musko dijete. Uradila sam to u dogovoru sa tim muskarcem jer sam zeljela dijete. Da Allah dz.s. sacuva svaku djevojku koja bi se nasla u takvoj situaciji!

Nisam smijela nikom da govorim o tome, jer ni sama nisam mogla da vjerujem da sam zatrudnila sa tim covjekom (koji je musliman) nakon jednog odnosa. Kad se dijete rodilo, tek tad sam sigurna bila da je dijete zinaluka. Nakon izvjesnog vremena priznala sam to muzu, rastavili smo se, ali dijete nosi prezime moga muza. On ga priznaje kao svoga sina i brine se dobro o njemu. Moje pitanje vezano za dijete je da li bih trebala djetetu promijeniti prezime u prezime pravoga oca? Napomena, da bioloski otac zna za porijeklo djeteta kao i dijete. Sinu sam rekla ko mu je bioloski otac.

Ja sam se u medjuvremenu pokajala, Allahu sam ucinila tevbu i molim Ga da mi oprosti i odtad pokusavam da zivim onako kako bi On bio zadovoljan sa mnom. Ali, spoznaja da sam ucinila veliki grijeh, kako svojom udajom, pa zinaluk, pa neposlusnost roditeljima, me cesto ucini depresivnom tako da posustanem u mom imanu, jer imam osjecaj tad da sve sto radim, radim dzaba, za nista. Tad nastupaju momenti kad uistinu nemam volje ni za sta, kad bih zelila da me nema. Molim vas odgovorite mi kako da se nosim sa svim ovim i kako je najbolje da radim da bih mogla biti ustrajna u mom nijetu da budem dobra muminka, dobra majka, sestra pa inshAllah i dobra supruga.

Drugo pitanje. Posto moja majka se zaklela da mi halaliti nece dok je ziva i da ne zeli kontakt sa mnom, kao i moj brat, da li sam duzna i do kada, posto sam to pokusavala vec nekoliko puta, da nastavim da pitam majku da mi oprosti i da se taj kontakt ponovo uspostavi.
To sto sam ucinila, znam da se najveca kazna za to daje, ali zar Allah dz.s. nije rekao da pokajanje nikad kasno nije? Mogu li ja i imam li pravo da se nadam da moj buduci zivot kao muminka nije uzaludan i da uz Allahovu pomoc budem ono sto i zelim. Muminka, zena sa kojom ce Allah dz.s. biti zadovoljan inshAllah.Da vas Allah sve nagradi koji stojite na usluzi nama grijesnicima i da svakom da onako kako je najbolje.

Odgovor:

Djela koja ste počinili su zaista teška. Molim Allaha da vašu tevbu ukabuli i da vas uputi na pravi put. Allah dželle šanuhu je propisao brak i haram učinio zinaluk kako ne bi došlo do miješanja sjemena, kako bi se bez sumnje i dvosmislenosti moglo ustanoviti porijeklo a dijete moglo pripisati svome ocu. Kroz brak žena pripada samo jednom čovjeku; njoj je haram da mu bude nevjerna ili da nekom drugom dozvoli pristup onome što pripada isključivo njezinom mužu. Tako će svako dijete koje ona rodi u braku biti dijete njezina muža – bez ikakve potrebe za prepoznavanjem, njegovim javnim priznavanjem da je to njegovo dijete ili njezinom odgovarajućom tvrdnjom o tome. Poslanik s.a.v.s je rekao: «Dijete pripada onome u čijoj je postelji

rođeno». (El-Buhari i Muslim)

Mužu nije dozvoljeno da poriče očinstvo djeteta koje rodi njegova žena sve dok su njih dvoje u braku. Takvo poricanje moglo bi nanijeti ogromnu sramotu i ženi i djetetu. Međutim, šeri'at ne želi prisilit čovjeka da odgaja dijete za koje iz određenih razloga sumnja da je njegovo. Uzvišeni Allah je za to propisao «el-lian», tj. On može povesti parnicu pred sudijom, gdje će sudija tražiti od muža i žene da prizovu Allahovo prokletstvo svako na sebe, na način koji je propisan u suri En-Nur u ajetima 6-9. Nakon ovog će se njih dvoje zauvijek rastaviti, a dijete će biti dodijeljeno majci.
Propisi vezani za dijete iz vanbračnog odnosa govore da se ne priznaje očinstvo putem zinaluka, kao i to da takvo dijete ne može naslijediti čovjeka koji je bio uzrok njegovom začeću. Dakle, onaj s kojim ste počinili zinaluk nema nikakvo pravo na dijete. U odnosu na dijete takva osoba kao da i ne postoji.
Pošto ste vi bili udati za nemuslimana, što je svakako zabranjeno i hvala Allahu, razveli ste se od njega, dijete ne može pripasti ni vašem, sada već, bivšem mužu. Brak sa njim u osnovi je neispravan, a sada imamo i novu situaciju, tj. vi ste razvedeni. Dakle, bivši muž nemusliman nema pravo na dijete ako je utvrđeno da dijete nije njegovo, a vi niste u braku sa njim. Griješni ste ako to dijete i dalje ostane kod njega. Dužni ste ga dovesti kod sebe i spriječiti njegovo odgajanje u neislamskim uvjetima. Dijete pripada vama, vi ćete ga odgajati i vas će naslijediti zbog specifične situacije u kojoj se nalazite. Ono što je posebno značajno jeste vaše pokajanje. Ako ste se iskreno pokajali (u to ne sumnjam), to je još jedan garant više da će i dijete, ako Bog da, biti na pravom putu i bit će, u najmanju ruku, sačuvano neislamskog odgoja.
Poslanik s.a.v.s. je rekao da "dijete pripada onome na čijoj je postelji rođeno". (Buhari i Muslim) Postelja koja se spominje u hadisu po mišljenju mnogih komentatora odnosi na ženu. Dakle, dijete pripada ženi. Po drugom tumačenju riječi "postelja" dijete pripada mužu žene koja je počinila zinaluk, te bi prema ovom tumačenju dijete trebalo pripasti vašem bivšem mužu. Međutim, pošto ste razvedeni i pošto je on nevjernik, dijete će pripasti vama.
S obzirom da tamo gdje vi živite ne vladaju islamski zakoni, kao ni u Bosni niti igdje u svijetu, vi nemate države koja će sprovesti ono što Islam propisuje. Ali ćete vi uraditi onako kako to Islam zahtijeva shodno vašim mogućnostima. Dakle, dijete ćete zadržati kod sebe i zvati ga po svom prezimenu. S obzirom na to da se na osnovu zinaluka ne priznaje očinstvo, djetetu nećete mijenjati prezime u prezime njegova biološkog oca, već ćete mu dati svoje prezime.
Osjećaj depresije, posustajanja, bezvoljnosti i drugog je normalan psihološki efekat za osobu poput vas, s obzirom na to što ste učinili. I pored svoje težine, sve to bi trebalo da bude mnogo lakše podnijeti, nego ispaštati pravu kaznu za grijehe koje ste počinili. Takvo duševno stanje i odbačenost od svojih najmilijih su posljedica gnusnih djela koja ste počinili. A stalno prisjećanje na grijeh koji ste počinili je jedan od znakova da je tevba iskrena. Ako vam Allah oprosti, a nadam se da hoće, tada je vaše trenutno stanje beznačajno, koliko god vam se ono teškim činilo. Konstantno bdijte na sedždi Allahu, posvetite se ibadetu, učite Kur'an što više i činite zikr. Za takvo duševno stanje nema boljeg lijeka od učenja Kur'ana i spominjanja Allaha. Uzvišeni Allah kaže: «a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!» (Er-Ra'd, 28)
Najvažnije je u svemu ovome da ste se vi pokajali. Allah je milostiv i On će dati da nakon ovoga teškog psihičkog stanja doživite duševno rasterećenje, samo ne smijete gubiti nadu u Njegovu milost.
Što se tiče vaše majke i brata, vi ste i dalje dužni pokušavati uspostaviti kontakt sa njima. Čak i ako oni ne osjete potrebu da vam se odazovu i pomire se, ili vam ne halale, vi ćete makar imati opravdanje da ste halala tražili. Na kraju krajeva nema te majke koja se neće smilovati svome djetetu kada uvidi da je njeno dijete priznalo

svoj grijeh i za njega se pokajalo. Dokažite im da ste se zaista promijenili.
Vi nikako ne smijete gubiti nadu u Allaha i sumnjati da vaš budući život muminke je uzaludan. To vjernik sebi ne smije dozvoliti. Gubljenje nade i sumnjanje u Allahovu milost čovjeka mogu izvesti iz vjere. I najvećim griješnicima Allah je kadir oprostiti, zašto ne bi i vama? On je obećao da će oprostiti i kafirima ako se pokaju za svoj kufr, a vi niste kafir. Prema tome, gledajte da vaš odnos sa Allahom što iskrenijim učinite i nemojte očajavati. U tu svrhu ja bih vam predložio slušanje kasete o pokajnicima koju je izdao studio Sebil i iščitavanje knjiga o ljudima koji su se pokajali za grijehe koje su počinili.
«Kada vi ne biste griješili, Allah bi doveo drugi narod koji bi griješio i za svoje grijehe oprosta tražio.» (Muslim)

Pitanje 17.

U odsustvu muza, dok ona ceka na vizu, po islamu, gdje je ona duzna kao udata osoba boraviti ili kod njegovih ili svojih roditelja, uz napomenu da bi ona vise voljela kod svojih, a to joj i otac naredjuje, mjesajuci se u brak.

Odgovor:

Po pitanju boravka žene u odsustvu njena muža, njoj je dozvoljeno boraviti i u kući svojih roditelja kao i u kući muževljevih roditelja jer su joj i jedni i drugi mahremi. O tome gdje će ona boraviti treba se dogovoriti sa svojim mužem, ali je činjenica da ona bez njegove dozvole se ne smije udaljavati iz kuće. U konkretno vašem slučaju, supruga će boraviti ondje gdje vi to odredite i ne smije svojevoljno napuštati kuću i boraviti u kući s kojom njen muž nije zadovoljan. To je već izraz neposlušnosti. Osim u slučaju da je boravak u kući njenih roditelja bezbjedniji nego u vašoj kući.

Pitanje 18.

Jeli dozvoljeno zeni da iznosi privatnost, stanje i dogadzaje iz kuce svoga muza svojim roditeljima, braci i sestrama i drugima, uz napomenu da je otac prisiljava na to, uslovljavajuci haramom svega i odricanjem nje kao djeteta/kcerke. Kako se muz ovdje treba postaviti? Kakav je seriatski stav po ovom pitanju?

Odgovor:

Što se tiče iznošenja privatnosti i događaja iz bračne kuće uputio bih vas na članak pod nazivom «Pravo na intimu i privatnost» koji je objavljen u Saffu i na internet stranici www.bosnjakinja.net U ovom članku naći ćete detaljan odgovor na postavljeno pitanje. A ja ću ovdje pokušati da dam sažet odgovor na vaše pitanje.
Kur'an hvali dobre žene, ističe da su to «pobožne i poslušne» «kanitatun hafizatun», koje čuvaju bračnu i kućnu tajnu, koju je Allah naredio da se čuva.
Od tajni koje treba čuvati jesu i posebni odnosi između muža i žene, što nije dozvoljeno da bude predmetom rasprava na sijelima, sa prijateljima i prijateljicama.
Allahov Poslanik s.a.v.s. kaže: «Na najgorem položaju kod Allaha na Sudnjem danu će biti čovjek koji otkrije tajne svoje žene i žena koja otkrije tajnu muža puštajući je u javnost.» (Muslim i Ebu Davud)
Jednog dana nakon namaza, Allahov Poslanik s.a.v.s. se okrenuo i upitao ashabe: «Ima li među vama takvih muškaraca koji odu svojoj kući pa zatvore vrata i namaknu zavjese, a onda izađu i pričaju: «Postupili smo tako i tako, odnosno uradio sam to i to sa svojom ženom?!» Niko nije ništa odgovorio, Onda se okrenuo ženama

i upitao: «Ima li među vama takvih koje to govore? Na to se jedna djevojka podignu na jedno koljeno, stojeći u tom položaju da bi je opazio Allahov Poslanik s.a.v.s. i čuo njezin govor, i reče: «Jeste, tako mi Allaha, oni to rade, a i one o tome pričaju.» Poslanik s.a.v.s. je na to rekao: «Da li znate kome sliči onaj ko tako postupa? Onaj ko tako čini sličan je šejtanu i šejtanici koji, sretajući svoga para na putu, sa njim obave seksualni čin naočigled ljudi.» (Ahmed, Ebu Davud, El-Bezzar)
Ni jedan ni drugi bračni drug ne smiju širiti i drugima saopštavati stvari iz svog privatnog života, svejedno bili onī kojima se saopštava roditelji, braća i sestre ili, pak, prijatelji. Poslanik s.a.v.s. je u nekoliko navrata zabranio iznošenje iz kuće onog što se smatra privatnošću. Cilj ovakve zabrane leži u činjenici što spoznaja tuđe privatnosti može izazvati nesagledive loše posljedice po brak i što može izazvati opću smutnju. A Islam od nas traži da se čuvamo smutnje i da ne dozvolimo njeno širenje. Uzvišeni Allah je rekao: «I izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.» (El-Enfal, 25)
Onoga momenta kada se dotična žena udala za vas, vi postajete taj čiji ona hatur stavlja iznad očevog. Prelaskom u vašu kuću i udajom za vas ona je obavezna biti vam poslušna. Njen otac, kao ni mati nemaju pravo da je prisile na iznošenje bračnih tajni a pogotovo ne putem korištenja metoda zastrašivanja. Ako se roditelji koriste ovakvim metodama tada oni krše pravila koja je Islam postavio, a po kojima su regulisana pitanja odnosa roditelja i djece. Poslanik s.a.v.s. je rekao: «Dijete nije dužno slušati roditelja u stvarima koje su očit grijeh prema Allahu.» Izazivanje nereda i razdora u braku je svakako grijeh prema Allahu. Dakle, ako će očevo insistiranje na saznavanju tajni vas i vaše supruge u dogledno vrijeme izazvati probleme i nesuglasice koji mogu kulminirati razvodom braka, u tom slučaju vaša supruga nije dužna slušati svoga oca, jer je njegov gest grijeh prema Allahu. Preporučio bih vam da sa svojom suprugom popričate i da joj objasnite stav Islama po ovom pitanju a potom da je uvjerite da je najvažnije da odnosi među vama budu regulisani pravilima o islamskom načinu bračnog života. Roditelji se slušaju u stvarima koje nisu prestup i grijeh prema Allahu. U slučaju da zbog roditeljskog nerazumijevanja trebate birati između poslušnosti roditelju i poslušnosati mužu, izabrat ćete poslušnost mužu, jer je najvažnije da vaši odnosi budu dobri i da vaša veza kontinuira.

Pitanje 19.

1. Je li brak ispravan, ako je sklopljen sa svim ispunjenim uslovima i sartovima gdje samo nije izdat vjencani list od imama koji je nas vjencao, uz napomenu da smo kao mladenci dogovorili i mehr koji je glasio "polovina zajednicko stecene imovine" i sve ostalo, pred svim ljudima, odnosno, svjedocima na dan svadbe. Sada dok sam ovdje u Njemackoj i pravim njoj papire/vizu ona je otisla kod nekog "hodze koji lijeci Kur'anom" i on je njoj rekao da treba vise uciti Kur'an i obnoviti vjencanje zbog toga neizdavanja vjencanog lista sa seriatskog vjencanja. Dakle, da li je potrebno ponovno sklopiti brak na seriatski nacin, ako prije nije izdat vjencani list i dali je uredu formulisan/dogovoren mehr izmedzu mladenaca: "polovina zajednicko stecene imovine" , opet uz napomenu da smo obavili i zakonsko vjencanje pred maticarem i svjedocima. Stav islama? Sta nam savjetujete?

Odgovor:

Molim Allaha da vama i vašoj supruzi olakša i da vam pomogne da prevaziđete trenutne probleme.

Pretpostavljam da ste čitali moj odgovor na pitanje u vezi šeriatskog vjenčanja na bosnjakinja.net-u, kao i nedavno objavljen tekst u Saffu na temu tajnih brakova i brakova zasnovanih samo pred imamom ili drugim vjerskim službenikom. Ako niste, zamolio bih vas da to učinite kako biste imali opširniju predstavu o statusu šeriatskog vjenčanja u našim uvjetima. U svakom slučaju ja ću vam uz Allahovu pomoć dati slijedeći odgovor:
Brak uz punu svijest i potpunu slobodnu volju sklopljen pred matičarem u Općini, uz saglasnost roditelja, prisustvo svjedoka, ugovoreni mehr ispunjava sve uvjete tražene za validnost braka. Ako je pored toga sklopljen i pred imamom, to je još bolje. U slučaju da od imama niste preuzeli vjenčani list, a imate vjenčani list izdan od strane općine ili matičara, to vam je sasvim dovoljno jer postoji službeni dokaz o vašem braku. Vaš brak ne smije niko negirati na osnovu nedostatka samo imamovog vjenčanog lista. Dok islamska zajednica ne sklopi sporazum sa državom o međusobnom priznavanju sklopljenih brakova, imamov vjenčani list, koji se u osnovi ne razlikuje od matičarovog, ima samo formalnu ulogu. Dakle, vaša supruga i vi niste dužni obnoviti vjenčanje zbog neizdavanja vjenčanog lista sa šeriatskog vjenčanja, jer je vaš brak zasnovan na potpuno legalan i ispravan način.
Što se tiče formulacije «polovina zajedničko stečene imovine» na ime mehra, smatram da je ona neodređena kao i to da je kao takva podložna manipulaciji i različitom tumačenju. Vrlo često različito tumačenje vlasništva imovine može dovesti do bračnih nesuglasica. Zbog toga bi gornju rečenicu bilo dobro preformulisati uz znanje svjedoka i matičara. Mehr mora biti precizno naznačen kao i datum njegove isplate.

Pitanje 20.

Hvala Allahu s.v.t. koji je pocastio znanjem od robova svojih koga On hoce. Dragi brate, moja supruga se, elhamdulillahi, nedavno pokrila. Tome je predhodilo odredjeno vrijeme, uspostavljanje namaza, tako da je uz razmisljanje to uradila i cistog nijeta, insallah. Allah najbolje zna, mozda bi to uradila i ranije, ali je strahovala od reakcije njenih roditelja. Otac je (bio) samilostan prema njoj (inace je kafanski covjek), ali majka je ta koja je, sto bi se reklo "glasnogovornik". To vece smo krenuli na sijelo sa nijetom da im ona licno saopsti odluku. Posto nisu bili kod kuce, vratili smo se. U medjuvremenu supruga je telefonom razgovarala sa svojom sestrom koja je udana u drugom gradu i koja (kao i roditelji) ne drzi do Allahovih propisa. Tako da je ova (sestra) ujagmila "mustuluk" i onda se desilo ovo. Njena majka, sutradan, nazvala mi je zenu na telefon, i ispalila citav arsenal uvreda, kletvi itd. uz rijeci "kceri, stavis li to na glavu (hidzab) nemas vise ni oca ni majku, ni dajdze ni ujne itd... Na njene rijeci "Dovoljan mi je Allah" ova je i opsovala, estagfirulahh. U vremenu koje je nastupilo postalo je potpuno jasno da se ona nje odrekla, a kako je vec proslo mjesec i pol dana, sve je ocitije da (iako mu je i tesko i sve to) ni otac ne krsi da tako kazem, majcin "embargo". Posto su oni zatvorili svoja vrata, pitamo "Sta nam je ciniti?". Pa kada bi i nakon , recimo, godinu dana mi otisli njima (a ne nadamo se da ce oni doci prvi), strahujemo da bi naisli na ponizenja nas, vjere itd..., a nije nam milo stavljati se na muke i vjedanja.
- Sta nam je ciniti ?
- Kako izmiriti ?
- Na koji nacin im uputu dostaviti ?
- Kako traziti izjasnjenje od njenog oca ?
- Ili da racunamo da je sve vec kazano...

Odgovor:

Veoma mi je žao da se takve stvari dešavaju nama muslimanima. Molim Allaha da vam pomogne u prevazilaženju novonastale situacije. Naši roditelji nisu dovoljno obrazovani kada se radi o vjeri i ozbiljnosti prihvatanja vjerskih propisa. Zbog toga pokušajte shvatiti reakciju roditelja. Oni nisu u pravu kada se protive poštivanju Allahovih propisa i to je nešto u što nema sumnje. Dakle, vaša supruga će i pored majčinog protivljenja staviti hidžab i neće ga radi nje skidati, jer je hidžab stroga naredba Gospodara svjetova koji ženama pokrivanje nije ostavio na izbor, već ih je njime obavezao bez obzira na njihovu reakciju. Ako vas roditelj nagovara na otkrivanje, nećete ga poslušati u tome, ali ćete mu u svemu drugome što nije grijeh prema Allahu biti poslušni i dobročinstvo činiti. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Ne smije se slušati čovjek u stvarima koje su grijeh prema Allahu." Dakle, i poslušnost ima svoje granice. Sjetite se ashaba čija se majka zavjetovala da neće ništa jesti dok on ne odustane od Islama. Ashab koji je prihvatio Islam čak i po cijenu umiranja svoje majke od gladi ne odustaje od svoje vjere iako mu je bilo teško. Majka će shvatiti jednoga dana da je njena kćerka bila u pravu. Molim Allaha da to bude što prije. Što se tiče izmirenja, na vama je da pokušavate da uspostavite kontakt i da vi ne budete uzrokom potpunog prekidanja veze. Uputu im po svemu sudeći ne možete vi dostaviti, jer oni neće od vas da je prihvate, zbog toga razgovarajte sa nekim ko im je blizak i čije mišljenje oni uvažavaju. Mnogi muškarci (muževi) danas su podložni negativnom uticaju svojih supruga te zbog toga vrlo često nisu u stanju izraziti svoje mišljenje. Naravno, otac vaše žene nije u pravu što se javno ne izjasni po pitanju hidžaba i ne stane u zaštitu kćerke. Njegova je uloga možda presudna. U svakom slučaju i dalje pokušavajte da zadržite dobre odnose i nemojte dozvoliti da ih narušite. Molite Allaha da ih uputi na pravi put.

Pitanje 21.

Imam vazno pitanje. Imala sam operaciju 2001 god. u Minhenu, Njemacka, i operacija nije uspjela! Operisala sam lijevi kuk, i sada mi je kraca i 3 cm. Pitanje , gdje da operisem iduci put moj kuk? Imam nijet ove godine 2003 god. Medjutim, cujem da bih trebala da trazim muslimana doktora! U Sarajevu postoji Dr. Ismet Gavrankapetanovic, koji klanja i poznat da je musliman koji u mnogome prakticira Islam. Da li da idem u BiH i da se tamo operisem?
- Ili da se operisem u Njemackoj opet? Naravno moji roditelji me ne podrzavaju da idem u Sarajevo, jer su moji roditelji prilicno i dzahili.
- Ne znam da odlucim da li je ispravno da se opet u Njemackoj kod kafira operisem ili da idem kod Dr. Ismetu Gavrankapetanovic?
- Da li postoji neko pravilo u vezi operacija, i gdje da se operacije vrse i pod kojim uslovima?

Odgovor:

Kada se radi o liječenju, prvo što bi trebali znati jeste da je liječenje bolesti dužnost svakog bolesnika. Poslanik s.a.v.s. nam je naredio da se liječimo i rekao da svaka bolest ima lijeka osim smrti i starosti. Pošto je čuvanje života a samim tim i zdravlja jedna od zaštićenih vrijednosti u šeriatu, musliman je dužan da traži lijeka za svoju bolest. Ako ga ne bude tražio, on postaje griješan. Kada se radi o ženama i liječenju u skladu sa šeriatskim propisima redoslijed je ovakav: Žena se liječi kod doktorice muslimanke ako takva postoji. Ako ne postoji ljekar muslimanka, žena se podvrgava

liječenju kod doktorice nemuslimanke. Ako i takve nema, onda će se liječiti kod doktora muslimana. Ako ni takav ne postoji, liječit će se kod ljekara nemuslimana. I to se smatra nuždom. Po onome što ste vi iznijeli, trebali biste se liječiti kod dr. Gavrankapetanovića ako je on specijalista i stručan za obavljanje operacije koja vama treba. Međutim, ako ste sigurni da su u Njemačkoj ljekari sposobniji i da je tamo veća mogućnost izlječenja, vi ćete radi zaštite svoga zdravlja, jer je ono iznad svih principa, ostati u Njemačkoj i tamo se liječiti. Na vama je da odlučite i procijenite gdje su mogućnosti izlječenja veće. I doktor musliman i nemusliman kao muškarci su tek na trećem i četvrtom mjestu.

Pitanje 22.

Htjela bih vas pitati u vezi necega sto se zove nikah ili ga barem zovu tako, na ovim prostorima. Radi se o tome da kada mladic potrazi djevojku da se zeni njome, i biva mu dozvoljeno nakon sto se dopadnu jedno drugom, tada ih vjencaju serijatski, da bi se mogli vidjati i to nazivaju vjeridbom tj. nikah. Moj slucaj je malo drugaciji.
Mi smo se upoznali na faksu, pricali s vremena na vrijeme i sada rijesili da budemo jedno drugom zivotni saputnici, ali do zavrsteka faxksa ima jos puno. Ne bi htjeli poraniti sa brakom niti imati neislamsku vezu. Sad za sad, vidjamo se na javna mesta nekad u prisustvu moje sestre i dopisujemo se ako si imamo nesto reci. On je dao prijedlog o nekoj vrsti tajnog vjencanja, sa dozvolom moje mame u prisustvu svjedoka, ali da svijet ne zna. Meni se ideja ne dopada jer znam da je Poslanik s.a.w.s rekao da se vjencanje treba obznaniti defom i glasom i treba svijet znati da su to dvoje zajedno a ne da se krisom sunjaju. Ja sam dala prijedlog da sacekamo godinu-dvije...

Da ja pripremim svoga oca i ostalu rodbinu pa da fino, javno to obavimo, ali problem je sta do tada? Je li ok vidjati se na javnim mestima faksa, biblioteka nekad (bez prisustva mahrema), jer ja svakodnevno izlazim, mijesam se sa muskarcima i to kjafirima na faksu. Trudim se da to izbjegavam jer djeluje na moj iman, ali faks mi je jako vazan, ne zbog sebe koliko zbog islamskog ummeta a posebno zbog sestara...
Dakle pitanje je kako nastaviti sa vezom i da li je nikah dozvoljen? Koji su uslovi i kako to izvesti?

Odgovor:

Vjeridba ili zaruka imaju svoje utemeljenje u šeriatu. Mladić koji je naumio da se ženi djevojkom može da je zaruči. On ima pravo da je vidi prema hadisu Mugire b. Šu'be u kome on pripovijeda da se zaručio sa jednom ženom. Poslanik s.a.v.s. ga je upitao da li je vidio ženu koju je zaručio. Kada je Mugire rekao da nije, Poslanik s.a.v.s. mu je naredio: "Idi i vidi je! To je bolje za konačni ishod vaše veze." (Ahmed, Ibn Madže, Et-Tirmizi, Ed-Darimi idr.)

Zaručniku i zaručnici nije dozvoljeno proširiti dozvolu viđenja na šetnju, odlazak u zabavišta bez prisustva nekog od bliže rodbine. Sama zarudžba ili vjeridba ne mogu dozvoliti osamljivanje. Ono što dozvoljava i osamljivanje jeste vjenčanje, odnosno ugovor o braku u formi koju je propisao Poslanik s.a.v.s. i koja se praktikovala i praktikuje i dan-danas, svejedno kojim se imenom ona zvala kod nas.
Tradicinalni način upoznavanja mladih u našim krajevima je skoro iščeznuo. Danas su mladi praktično prisiljeni da se sami upoznavaju i pri tome se dešavaju određena prekoračenja. Fakulteti i škole općenito su najčešće mjesta gdje se dvoje mladih

upoznaju i odlučuju krunisati svoje upoznavanje brakom. Fakulteti i škole su javna mjesta i mjesta gdje se mimo naše volje svakodnevno odvija miješanje muškaraca i žena. Zbog takve prakse, koja u osnovi nije islamska, danas se može kazati da upoznavanje na takvim mjestima nije osamljivanje ukoliko taj susret bude u granicama šeriata i radi plemenitog cilja braka. Ukoliko uoznavanje na fakultetu i školama ima za cilj trenutno naslađivanje prisustvom djevojke ili mladića, tada je ova praksa izvan granica koje je šeriat učinio dozvoljenim. Vi ste odlučili da jedno drugom budete životni saputnici, što znači da želite zasnovati brak. Međutim, vi smatrate da je rano za brak jer još niste završili fakultet. A mladić vam predlaže neku vrstu tajnog vjenčanja sa dozvolom vaše majke i u prisustvu svjedoka, ali da svijet ne zna. Vi ste to već osudili jer smatrate da ne postoji takav vid vjenčanja u šeriatu, što je sasvim pametno promišljanje i predložili ste da se sačeka određeni period kada će i vaš otac moći prihvatiti vašu vezu iz čega ja zaključujem da on, inače, ne bi znao za sklapanje braka.

Sada se nalazimo kod ključnog problema. Tajni brak!? Ovaj termin se sve više ponavlja među braćom i sestrama muslimankama a praktično je zaživio u nekoliko gradova u BIH. Da bismo ispravno odgovorili na vaše pitanje prvo ću spomenut temeljne uvjete za sklapanje braka nakon čega ćemo vidjeti da li postoji osnova za način sklapanja braka, kakav predlaže vaš izabranik.

Brak je ugovor između dvoje mladih kojim naslađivanje među supružnicima postaje dozvoljeno. Uvjeti za valjanost braka su:

1.- Dozvola staratelja. Staratelj može biti samo muškarac. Obično je to mladin otac, ili neko od njenih najbližih rođaka. Mati ne može biti staratelj i samo njena dozvola za udaju nije dovoljna. Ovo je prvi razlog zbog kojeg vi ne možete stupiti u brak sa tim mladićem jer vam on preporučuje da sklapanje bude u prisustvu vaše majke (bez oca). Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Nije ispravno zasnivanje braka bez dozvole staratelja." (Hakim i Ibn Madže) Osim što mora biti muškarac staratelj treba da je i pametan, zreo i punodoban što znači da staratelj ne može biti rođak koji još nije polno zreo. Starateljstvo rođaka nije valjano ako postoji neko ko je od njega bliži rođak. Tako, starateljstvo amidže nije valjano ako postoji rođeni brat. Starateljstvo brata nije valjano ukoliko postoji otac živ itd.

2.- Dva pravedna svjedoka. Uzvišeni Allah je rekao: "i kao svjedoke dvojicu vaših pravednih ljudi uzmite! (Talak, 2) A Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Nije ispravno zasnivanje braka bez dozvole staratelja i dvojice pravednih svjedoka." (Et-Tirmizi, Bejheki i dr.) Dakle, ne samo da je uvjet za sklapanje braka pribavljanje dvojice svjedoka, već oni moraju biti i pravedni što prema islamskim pravnicima podrazumijeva da nemaju velikih grijeha i da se klone većine malih. To znači da svjedoci ne mogu biti ljudi koji uzimaju kamatu, koji piju alkohol, koji bludniče itd. Zatim, svjedoci moraju biti ljudi koji poznaju mladu i mladoženju, a ne kao što je to kod nas običaj da mladoženja pribavi svoje prijatelje koji poznaju samo njega. Ključno je pitanje da li oni svjedoče samo čin vjenčanja ili pored toga svjedoče osobama koje se vjenčavaju. Zbog pomanjkanja pravde i pravednih u našim krajevima bilo bi dobro pribaviti što više svjedoka.

3.- Forma ugovora o vjenčanju. U formi je najbitnije da muž ili njegov zastupnik nedvosmisleno izjavi staratelju traženje žene koju želi za suprugu. Obično se ta forma sastoji iz slijedećih riječi: "Daj mi za ženu tu i tu (navesti ime) svoju kćerku!" A staratelj treba da nevosmisleno izjavi: "Dajem ti za ženu, ili vjenčajem za tebe, tu i tu (nevesti ime) svoju kćerku." Tada će muž izjaviti: "Primam je za svoju ženu." Ova

forma je mnogo bitna a svjedoci treba da je potvrde. Ako u vašem slučaju otac ne izrekne ove riječi ili na drugi dozvoljen način ne dozvoli vaš brak, vjenčanje nije ispravno.

4.- Mehr – vjenčani dar. Mehr se daje ženi na ime dozvole spolnog i drugog vida naslađivanja. Davanje mehra je vadžib i smatra se uvjetom za ispravno sklapanje braka. Propisan je riječima Uzvišenog Allaha: "I draga srca ženama vjenčane darove njihove podajte!" (En-Nisa, 4) Poslanik s.a.v.s. je u hadisu rekao jednoj ženi: "Potraži nešto (za mehr), pa makar to bio i željezni prsten!" (Buhari i Muslim) Upravo zbog institucije mehra je potrebno da sklapanje braka bude javno kako bi što više ljudi posvjedočilo da se mladoženja obavezao na isplatu mehra. Sunnet je navesti i visinu mehra koju je on dužan isplatiti. U slučaju tajnog braka, uvijek postoji mogućnost da se zanegira kako brak, tako i pitanje mehra ili njegova visina. Pitanje mehra nam otvara i jedno drugo pitanje, a to je ko ima pravo vjenčati dvoje mladih, odnosno šta daje legalitet braku? U našim uvjetima nije dovoljno samo šeriatsko sklapanje braka bez prethodnog sporazuma sa državom o međusobnom priznavanju vjenčanja koje obavljaju službenici islamske zajednice ili njeni opunomoćenici. Do skora su kod nas postojali šeriatski sudovi. Kadije su vjenčavale i razvrgavale brakove, a država je priznavala njihov čin. Danas ne postoji takav sporazum islamske zajednice sa državom što može biti problematično i dovesti do nereda u sklapanju, odnosno razvodu braka, s obzirom na to da se mnogi odlučuju na sklapanje samo šeriatskog braka. Zbog toga se nameće pitanje da li imam ili neko drugi ima pravo sklopiti brak i da taj brak bude validan? U slučaju da se supružnici hoće razvesti, da li imam ili njemu ravna osoba mogu razvrgnuti postojeći brak s obzirom na to da ga je on sklopio, i da takav bude verifikovan od strane države? Da li će u slučaju kada muž neće da isplati mehr ženi, imam nadoknaditi taj mehr ili na neki način prisiliti muža da ga isplati? Da li država priznaje izjave svjedoka ugovora o vjenčanju ukoliko jedna od bračnih strana negira postojanje braka u slučaju da ne postoji sporazum između države i islamske zajednice? Šta je sa pitanjem nasljedstva ukoliko muž negira postojanje braka? Sve su ovo pitanja koja me navode da predložim što prije sklapanje sporazuma između islamske zajednice i nadležnih organa vlasti o priznavanju sklopljenih brakova od strane islamske zajednice kao što su to učinile Norveška, Danska, Švedska i druge države Evrope sa islamskom zajednicom. Drugo, što bih predložio jeste sklapanje brakova pred općinskim matičarem sa zahtjevom da pitanje mehra uvrsti pod posebnu klauzulu kako bi on bio legalno obavezujući i čime bi se izbjeglo njegovo svođenje na dobrovaljan vid davanja kao što je to naša praksa. Ovaj drugi prijedlog bi se mogao praktikovat dok se ne realizuje prvi. Treba imati na umu da je legalitet braku u vrijeme Poslanika s.a.v.s. davao sam Poslanik, odnosno islamska država, a potom šeriatski sudovi sve do pedesetih godina prošlog vijeka kada se radi o balkanskim muslimanima. Muslimanske države u svijetu su riješile ovo pitanje tako što su islamsko bračno pravo uzele za jedino validno pravo u sklapanju brakova i time ga legalizovale. U muslimanskoj državi u slučaju ne isplaćivanja mehra, zakon staje na stranu žene i ona putem njega uspijeva nadoknadit svoje pravo. Kod nas je to, praktično, nemoguće uraditi. Samo šeriatsko vjenčavanje u danas poznatoj formi u BiH i Sandžaku nije dovoljno jer nema pravno utemeljenu legalnost koju može zadobiti ukoliko dođe do sporazuma vjerskih i državnih organa, ili ukoliko se vjenčanje bude obavljalo u općini sa zahtjevom da se uvrsti mehr i da se traži saglasnot staratelja.

5.- Sunnet je sklapanje braka oglasiti. U vrijeme Poslanika s.a.v.s. se to činilo defovima i dozvoljenom igrom i pjesmom. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Granica između dozvoljenog i zabranjenog odnosa između muška i ženska je def i glas (oglašavanje braka). (Autori sunen zbirki osim Ebu Davuda). Po ovom hadisu tajno

sklapanje braka nema svoje uporište u šeriatu. Kako se može znati da su dvoje u braku osim ako se njihovo vjenčanje ne obznani? Obznana može biti putem organizovanja svatova, vjenčanjem pred državnim i vjerskim organima, javnim vjenčanjem pred svijetom itd. U vašem slučaju ni ovaj uvjet ne bi bio ispunjen. Tajni vid vjenčavanja koji se kod nas, na žalost, već počeo praktikovati može biti izvor manipulaciji brakom i izvor problema u međuljudskim odnosima. U svim ovim slučajevima najviše bi trpila žena uz koju niko ne bi stajao i koju niko ne bi štitio. Zbog toga bi ja vama i vašem izabraniku draga sestro, preporučio legalno zasnivanje braka odmah i bez odgađanja ukoliko posjedujete sve preduvjete za sklapanje braka. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "O mladići, ko je od vas u mogućnosti, neka se ženi…" A roditeljima žene Poslanik s.a.v.s preporučuje: "Kada vam dođe neko s čijom ste vjerom i moralom zadovoljni oženite ga vašom kćerkom". Ako se vas dvoje sviđate jedno drugom, vi se već sada vjenčajte i svoj brak obznanite. Poslije toga vi se možete viđati, sastajati se i živiti u istoj kući ili odvojeno, svejedno je. Ako odlučite da odgodite ženidbu vi odgađate nešto što je preče da uradite u datom momentu, a prihvatate nešto što biste inače trebali da napustite (pretjerano i dugotrajno ašikovanje ili tajni brak). Vi ne biste bili ni prvi ni posljednji koji su se za vrijeme studija vjenčali. Samo na takav način ćete se sačuvati eventualne smutnje i grijeha, a našoj omladini biste dali praktičan primjer rješavanja identičnog problema. Molim Allaha da ovo ispravno shvatite.

Pitanje 23.

Imam jedan jako ozbiljan problem. Ja i moj suprug smo vjernici i zivimo kod moje mame u stanu zato sto je ona sama i zato sto je velik stan. Problem je u tome sto moja mama ne praktikuje islam i ne samo da ga ne praktikuje nego i stalno prica protiv muslimana ruzne i odvratne stvari. Zbog takvih stvari mi cesto dolazimo u konflikte. Mi nismo u mogucnosti da idemo u postanare tj. jesmo, ali bi morali da se dobro napatimo da zivimo od 300 KM a imamo 2 djece, jer bi ostali novac morali da dajemo za kiriju. Problem je u tome sto se ne mozemo ni skim da druzimo jer ona mrzi nase prijatelje muslimane a takodjer i rodbinu moga muza jer oni su za nju fanatici. Jos da napomenem da ja cesto zbog toga se sa njom svadjam i onda me poslije danima grize savjest jer je duznost muslimana da bude poslusan i dobar prema roditelju a posebno majci. Sta mi vi savjetujete, da idemo u postanare ili da se tu strpimo dok ne nadjemo neko bolje rjesenje.

Odgovor:

Kao prvo, muž bi trebao da se pobrine da stanujete kod njega ili njegovih. Nije lijepa praksa mnogih muževa što sebi dozvoljavaju da nakon što se ožene stanuju kod roditelja svojih supruga. Kad-tad se postavi pitanje: " Ko se za koga udao". Ugled muža opada a njegova riječ nema svoju težinu. Radi njegova ugleda i statusa u porodici bolje je da stanujete u nekom neovisnom mjestu, osim ako je tolika nužda da se nema gdje. Činjenica je i to da mnoge punice vole kada su njihove kćerke pored njih. Tada im i zetovi ne smetaju. Drugo, problem koji vi spominjete je još jedna potvrda onome što sam spomenuo. Pažnja i poslušnost majci ne smiju biti sporni osim kada se radi o slučaju kršenja Allahovih propisa. U tom slučaju niste dužni da je slušate prema hadisu Poslanika s.a.v.s. "Nema poslušnosti čovjeku u stvarima koje su grijeh prema Allahu". Vaša mati još uvijek nije u stanju primiti istinu i pokušajte je shvatiti. Upravo zbog njenog neshvatanja i neprihvatanja vjere u potpunosti i nastaju problemi koje vi preživljavate. Veoma često u slučaju sličnom vašem, ulje na vatru dolijevaju i sami mladenci. Zbog toga, ako ne možete da

slobodno svoju vjeru ispovjedate i ne osjećate se lagodno, vi otiđite na mjesto gdje to možete nesmetano raditi i gdje nesmetano možete primati goste. Nije nužno da i nakon udaje živite sa majkom. Potpomognite se saburom i klanjajte istiharu prije nego povučete bilo kakav potez. Molite Allaha da uputi vašu majku.

Esselamu alejkum! Imam jedno pitanje za vas i nadam se da cete mi adekvatno i ubrzo odgovoriti. Ja sam zaljubljen u jednu djevojku i imam neki isaret da smo jedno za drugo, a Allah dz.s. najbolje zna. Meðutim problem lezi u tome sto ona studira, a ja sam zavrsio fakultet, tako da treba vremena jos, da bi mogli da stupimo u brak koji bi zelio sa tom djevojkom. Kako bi najbolje bilo da odrzavam kontakte sa tom djevojkom, dok ne proðe neko vrijeme pa da bi mogli onda, ako Bog da, da stupimo u brak.

Pitanje 24.

Jer imam osjecaj da bi i ona voljela isto, ali izgleda malo rano za to, pa kako da odrazavamo kontakte, dok ne dodje vrijeme za to, a da ne cinimo haram. Molim vas da mi odgovorite. Da vas Allah dz.s.nagradi.

Odgovor:

Molim Allaha Uzvišenog da vam omogući da svoju vezu krunišete uzoritim islamskim brakom. Iz vašeg pitanja se vidi da biste željeli da tu djevojku oženite što je svakako dobro i hvale vrijedno. Da biste bili sigurni da i djevojka misli kao i vi, razgovarajte ozbiljno sa njom na temu braka. Ako ona misli da ste vi osoba za koju bi se ona udala, tada se zaručite. Što se tiče kontakata, nadam se da znate da po našem islamskom Šeriatu ne postoje nikakvi dugotrajni kontakti prije braka, pogotovo ne postoje fizički kontakti niti bilo kakav vid naslađivanja. Opći je princip u islamu da kada je momak na ženidbu da treba da se oženi. Allahov Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Mladići! Ko od vas ima mogućnost da se oženi, neka se ženi..." Kada se radi o djevojkama, također je opći princip da kada stasaju u godine udaje da se udaju. Zbog toga Poslanik s.a.v.s. preporučuje njenim roditeljima: "Kada vam dođe neko s čijom ste vjerom i moralom zadovoljni udajte svoju kćer za njega!"
Kod nas u Bosni postoji jedan ružan običaj koji se ogleda u dugotrajnom ašikovanju koje zna postati dosadno i monotono.
Preporučio bih vam da, ako već simpatišete tu djevoku, da je čekate dok se ona ne mogne udati za vas, ili da je oženite sada ukoliko ona i njeni roditelji pristaju. Ne bi bila ni prva ni posljednja koja je kao udata žena studirala. U svemu se gleda veća korist. Ako će odugovlačenje i odgađanje dovesti do prekidanja veze i razdvajanja dvoje mladih koji žele da se uzmu, u tom slučaju vam je preče to uraditi sada.

Pitanje 25.

Ja sam student i zivim u Holandiji sa roditeljima i mladjim bratom. Kao i svaki punoljetni muskarac razmisljam o braku, kao obavezi koju treba da izvrsim. Ali pri tom nastaju poteskoce, kako i sta. Ja smatram da treba da ozenim pokrivenu zenu Muslimanku po zapovjedi Allaha dz.s. ali moji roditelji nisu saglasni sa tim, jer oni smatraju da je mahrama za sadasnje vrijeme suvisna i da muslimanka moze biti I bez mahrame. Drugi problem koji imam je to da moji roditelji hoce da moja buduca supruga bude "Naseg porijekla", sto meni izgleda skoro ne mogucim jer u nasem okruzenju nema ni jedna djevojka iz ex-Jugoslavije da se nosi i ponasa kao muslimanka, mislim mozda ima ali nisam cuo. Samim tim da planiram da

ostanem da zivim u Holandiji skoro je nemoguce da se ozenim djevojkom koja zivi u ex-Jugoslaviji. Isto tako smatram vjeru najvaznijom u biranju bracnog druga i zelim da zivim po zakonu casnog Kur'ana. Pa zato bih hteo da ozenim neku muslimanku iz neke Islamske zemlje, sto moji roditelji nece da cuju uopste. Moje pitanje je: Kako da postupim u ovoj situaciji a da Allah bude zadovoljan sa mnom? Jer meni je cilj da Allah dz.s. bude zadovoljan sa nama svima. Unaprijed hvala i da vas Allah nagradi za vas trud, Amin.

Odgovor:

Očito je da vaši roditelji kao i brojni drugi roditelji ne shvataju važnost Allahovih naredbi i zabrana. Mislim da trebamo imati na umu da su naši roditelji živjeli u vremenu nasilnog ateizma kada se zabranjivalo sve što imalo liči na vjeru. Pod takvim spregama nije bilo lahko opstati muslimanom. Ali, danas kada su te sprege i okovi nestali, smatram da više nema opravdanja da se i dalje plaše za svoju djecu. Pokrivanje žene je strogi farz gdje nema ama baš nikakvog kompromisa. To nam govori da je hidžab obligatna dužnost ženama, ali isto tako da su muškarci dužni štititi hidžab ženin kao i oženiti ženu sa hidžabom.
Pokušajte na sve moguće načine ubijediti svoje roditelje u nužnost povinovanja Allahovim farzovima i čuvanju Allahovog hatura prije svih drugih. Pokušajte im dokazati da će im Allah to ubrojati u dobra djela a da će imati i nagradu zbog toga što im dijete sluša Allaha. Ako se vaši roditelji i dalje budu opirali vašoj ženidbi sa pokrivenom djevojkom što svakako šteti vašoj vjeri, vi ih niste dužni u ovome poslušati jer je takva poslušnost grijeh. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Ne smije se slušati čovjek u stvarima koje su grijeh prema Allahu." Dakle, i poslušnost ima svoje granice. Sjetite se ashaba čija se majka zavjetovala da neće ništa jesti dok on ne odustane od Islama. Ashab koji je prihvatio Islam čak i po cijenu umiranja svoje majke od gladi ne odustaje od svoje vjere iako mu je bilo teško. Uzimajući u obzir neznanje naših roditelja preporučujem vam da uložite još više truda u pokušaju da uvjerite svoje roditelje u dužnost pokrivanja. Onda kada vidite da je nemoguće uvjeriti ih postupite onako kako to od vas traži naša vjera. A roditelji će kad-tad shvatiti da im je sin bio u pravu.

Pitanje 26.

Moje pitanje je: u dzahilijjetu sam bila zarucena sa jednim momkom i zivjeli smo zajedno i u tom vremenu sam pocela klanjati i htjela se pokriti a on mi to nije dozvolio. Ja sam se rastala od njega i saznala sam da sam trudna. Sad sam se ponovo udala. Ali on hoce da vidi to svoje dijete ali mu ja ne dam jer on ne klanja. Je li ja njemu moram po serijatu pokazati to dijete i je li mu smijem zabraniti da dijete ne vidi nikako?

Odgovor:

Molim Allaha da vam oprosti grijeh koji ste počinili. Zarudžba sama po sebi nije dovoljna za predbračni intimni odnos. Potrebno je mnogo više od zaruka da bi dvoje mladih bili intimno dozvoljeni jedno drugim. Hvala Allahu koji vas je uputio na namaz te ste se pokrili i počeli klanjati. U svemu ovome dobro je što ste se napustili takav vid života. Nadam se da će Allah vašu tevbu ukabuliti. Hvala Allahu koji vas je uputio na namaz te ste se pokrili i počeli klanjati.

U vašem pitanju ima nekoliko nedoumica koje mi stvaraju problem prilikom odgovora. Naime, zabunu su stvorile rečenice "Živjeli smo zajedno", "Ja sam se

rastala od njega", "Sad sam se ponovo udala", koje mogu značiti da ste bili u braku za što nemam posebnu potvrdu, posebno zato što kažete da ste "u džahilijjetu sam bila zaručena sa jednim momkom i živjeli smo zajedno" što mi govori da možda i niste bili u braku. Zbog toga što mi nije jasno da li ste bili u legalnom braku sa čovjekom kojeg spominjete, ili ste živjeli u vanbračnom odnosu, odgovor na ovo pitanje će se obuhvatiti dva slučaja:

Prvi slučaj:

1- Ako ste sa osobom koju spominjete bili u ilegalnom odnosu, tj. niste bili udati za njega ali ste se i pored toga upustili u seksualni odnos sa njim, u tom slučaju se takav čin smatra zinalukom. A dijete iz takvog odnosa se zove vanbračnim djetetom.

Prema tome, ako žena, koja nije udata, počini zinaluk sa muškarcem koji je oženjen ili neoženjen, začeto dijete iz takvog odnosa pripada majki a ne ocu, jer se radi o vanbračnom djetetu začetom putem zinaluka. Propisi vezani za dijete iz vanbračnog odnosa govore da se ne priznaje očinstvo putem zinaluka, kao i to da takvo dijete ne može naslijediti čovjeka koji je bio uzrok njegovom začeću. Dijete pripada vama, vi ćete ga odgajati i vas će naslijediti.

U ovom slučaju, vi nećete pokazivati dijete njegovom ocu niti ćete mu dozvoliti pristup djetetu. Imate potpuno pravo da ga ignorišete. To je jedan vid kazne za zinalučara. Po Islamu "dijete pripada onome na čijoj je postelji rođeno". (Buhari i Muslim) Postelja koja se spominje u hadisu po mišljenju mnogih komentatora simbolizira ženu. Dakle, dijete ženi pripada. Po drugom tumačenju riječi "postelja" dijete pripada mužu žene koja je počinila zinaluk A počinioci zinaluka zaslužuju kamenovanje ako su bili oženjeni, odnosno udati.

Drugi slučaj:

2 – Ako ste sa osobom koju spominjete bili u legalnom braku (iz vašeg pitanja se i to može zaključiti, jer nigdje ne spominjete da niste bili u takvom odnosu) pa se potom razveli, a vi se preudali, u tom slučaju za vas važi slijedeće pravilo:

Čovjek s kojim ste imali seksualni odnos otac je djeteta koje ste rodili i koje držite sa sobom u sadašnjem braku. Njegovo očinstvo ne može i ne smije niko negirati pošto je zasnovano u legalnom braku. Po islamu dijete pripada ocu i po njemu se zove. Vi ga nemate pravo nazvati po nekome drugome niti ga prisvojiti u onom smislu da negirate njegovo porijeklo i da ga pripišete nekom drugom. Otac ga ima pravo vidjeti, čak šta više trebate mu ga predati jer ste vi sada u braku sa čovjekom koji nije otac djeteta. Jedna žena se nakon razvoda požalila Poslaniku s.a.v.s. i izjavila kako joj je dijete otrgnuto od nje. Smatrala je da ima pravo na njega. Poslanik s.a.v.s. joj je rekao: «Ti si mu najpreča ukoliko se ne preudaš». (Ahmed i Ebu Davud)

Dakle, da se niste preudali vi biste bili najpreči svom djetetu. Sada kada ste se udali, najpreči djetetu je njegov otac ukoliko ga želi. Ukoliko ga ni on ne želi, tada će dijete odgajati vaša majka ili sestra. Kada dijete navrši sedam godina, ono će samo da odluči s kim će živjeti.

Pitanje 27.

Zivim u Norveskoj i cesto cujem da nase sestre imaju problema prilikom razvoda braka. Naime, radi se o brakovima koji su sklopljeni u dzamijama, dakle serijatski,a koje istovremeno priznaje i norveska drzava. Napominjem, da je samo mali broj dzemata u Oslu dobilo dozvolu od strane drzave da sklapaju brakove koji su istovremeno pravno vazeci u ovom drustvu. Nase sestre, koje iz islamski opravdanih razloga traze razvod braka od svojih muzeva, cesto nailaze na taj problem da im muzevi ne zele dati razvod, mada ne zele nastaviti zivjeti sa njima. Sestre podnose zahtjev za razvod braka drzavi, i nakon godinu dana isti se uglavnom odobrava, tako da su sto se tice norveske drzave oni razvedeni. U vezi s gorem navedenim, zeljela bih Vas pitati sljedece:

1. Da li imam koji je sklopio brak izmedju muza i zene ima pravo da isti anulira, naravno ukoliko su razlozi za razvod dovoljno jaki, a bez pristanka muza?

2. Da li je po islamskim pravilima uopste moguce anulirati brak, recimo kada muz napusti svoju suprugu, ne izdrzava je i ne brine se o njoj, odseli u drugu zemlju, a nije joj dao razvod.

3. Da li se sudski razvod braka smatra vazecim, tj. da li je neophodnoo da muz zeni da talaq i pored toga sto ih drzava vise ne smatra vjencanim?

4. Ukoliko ni imam ne moze dati razvod braka, i ukoliko je saglasnost muza neophodna, postoji li ikakva mogucnost za ove sestre da se razvedu? Da li one moraju protiv svoje volje ostati u braku, iako im taj brak nista ne pruza (finansijsku podrsku, sigurnost, zadovoljenje fizickih potreba, itd)?

Odgovor:

Dobro je što Norveška priznaje šeriatski sklopljene brakove. Pitanje je samo da li ona u potpunosti priznaje šerijatski sklopljen brak što podrazumijeva i mehr, ili samo parcijalno gdje ga priznaje samo kao vjerski običaj. Da li je u slučaju neisplate mehra spremna pravno teretiti muža koji ne želi isplatiti mehr? Da li država zahtijeva ponovno vjenčanje u državnim organima ili je dovoljno ono sklopljeno u džamiji? Odgovor na ova pitanja bi nam mnogo pomogao u odgovoru na vaša pitanja. U svakom slučaju ja ću pokušati dati odgovore:

1- Ni u jednoj državi, pa ni u islamskoj imam nema pravo sklopiti niti anulirati već uspostavljeni brak osim ako dotični imam posjeduje ovlaštenje svoje ili države u kojoj živi. Ovo mu je potrebno radi legalnosti braka i izbjegavanja eventualnih nesporazuma i manipulacija. Prvi nesporazum koji se mmože desiti jeste pitanje neisplaćenog mehra koji imam niji kadir naplatiti u ime oštećene supruge.
Po islamskom pravu osoba koja vjenčava i razvjenčava mora imati jedan vid pravne dozvole za takvu djelatnost koja će dati legitimitet sklopljenom braku. Do skora u Bosni i Hercegovini to su bili kadije, odnosno šeriatski sudovi koje je priznavala i država. Naši imami uglavnom nisu kavlifikovani za ovako nešto, posebno što u nas u Bosni ali i na zapadu ne postoje šeriatski sudovi pred kojima se mogu sklapati ovakvi brakovi. Islamska zajednica bi trebala sklopiti poseban ugovor sa državom kojim bi se regulisalo sklapanje brakova i međusobno priznanje kao i pokušati objediniti čin vjenčanja pred jednim matičarem. Dakle, ukoliko je imam službeni matičar države ili

islamske zajednice i njen zastupnik, u tom slučaju on može i anulirati već uspostavljeni brak ukoliko za to postoje pravni razlozi.
Pošto je uobičajeno i kod nas i na zapadu da sudovi razvode brakove, ovdje ćemo i govoriti o sudovima a ne o imamu.
- Sud nema pravo razvrgnuti brak ukoliko bračni drugove žele ostati u braku, čak i ako sud smatra da dotični ima dovoljno razloga za razvrgnuće.
- Ukoliko se muž protivi razvodu, a supruga želi razvod sud može razvesti ih samo u slučaju da je žena zahtijevala razvod a za koji postoje dovoljno jaki razlozi. U ovom slučaju ne smeta protivljenje muža koji ne želi suprugi dati razvod.

2- U slučajevima koje ste vi spomenuli sud ima pravo anulirati brak ukoliko žena želi razvod. I supruga ima pravo na razvod braka ukoliko je postojeći brak za nju nepodnošljiv i ukoliko daljni život više joj šteti nego što koristi. Ona ima pravo tražiti sporazumni vid braka. Radi se o tome da žena u zamjenu za razvod ponudi svome mužu dio imetka. Ovakav vid razvoda se jedino dozvoljava ženi. U vrijeme Poslanika s.a.v.s. Kajs b. Sabitova žena je tražila razvod jer joj se nije svidjela nezahvalnost njena muža. Otišla je Poslaniku s.a.v.s. i požalila mu se. On ju je upitao da li je spremna vratiti mu njegovu njivu koju joj je on poklonio prilikom ženidbe. Rekla je da je spremna. Poslanik s.a.v.s. je rekao Kajsu: «Uzmi svoju njivu i pusti svoju ženu». Iz ovoga primjera vidimo da je dozvoljeno da supruga traži razvod uz određenu naknadu svome mužu i ako za to postoje šeriatski opravdani razlozi. U protivnom, ako bez opravdanja traži razvod takva supruga neće osjetiti miris dženneta. Poslanik s.a.v.s. je rekao: «Svakoj ženi koja bez opravdana razloga zatraži da je njen muž pusti je zabranjen miris dženneta.» (hadis prenose sve sunen zbirke)
Među opravdane razloge spada i to da supruga mrzi i prezire svog muža kao i to da je zlostavlja i čini joj nepravdu ili da je ne izdržava.
3- U slučaju da muž ne želi ženi dati razvod i pored opravdanih razloga, dovoljno je da ih sud razvede. U ovom slučaju nije neophodno da muž daje razvod. Prethodno je potrebno da sud uvidi da li je dovoljno razloga za razvod i da li muž namjerno ne želi razvesti svoju ženu.
4-Spomenute sestre nisu dužne da protiv svoje volje žive u braku koji im ne pruža zaštitu, finansijsku potporu, fizičko zadovoljenje i sve drugo što šteti njihovom biću. Već smo rekli da žena koja osjeća prezir prema svome mužu i koja ne vidi smisla u zajedničkom životu ima pravo tražiti sporazumni razvod braka uz određenu materijalnu naknadu. U slučaju da muž pristane na takav razvod, oni se smatraju razvedenim. Iddet (obavezni priček) žene razvedene na ovakav način je jedan mjesec. U slučaju da ne pristaje, već je želi po svaku cijenu zadržati bez promjene svog odnosa prema njoj, žena ima pravo tražiti od suda da ih razvede pod istim pravilima o ovoj vrsti braka.
U svi slučajevima i suprug i supruga su dužni bojati se Allaha i nastojati sačuvati brak. Najlakše je razvrgnuti već uspostavljeni brak.

Pitanje 28.

Esselamu alejkum postovana gospodo! Ja vam se obracam sa jednim pitanjem na koje vec duze vremena trazim pravi odgovor. Vjerujem u Allaha dz.s. i pridrzajem se nasih vjerskih propisa ali mislim da sam po pitanju intimnog odnosa zene i muskarca nedovoljno informisana.

Pitanje glasi: Da li je muzu i zeni ili djevojci i momku grijeh da imaju "analni odnos" (nadam se da razumijete sta mislim)? I da li je grijeh prije sklapanja braka stupati u intimni odnos sa partnerom?

Odgovor:

Hvala Allahu što vas je uputio na pravi put. Molim Ga da vas učvrsti u vašoj vjeri i da ne dozvoli da posrnete. Iznenađuje me činjenica da ste dugo tražili odgovor na ovo pitanje i da ga niste do sada našli. U svakom slučaju, Vaše pitanje je veoma zanimljivo posebno zbog toga što je ovo jedno od onih pitanja na koje mladi svijet ne zna odgovor, a za koje se i ne trudi da ga sazna.
Vi pitate da li je djevojci i momku grijeh da imaju “analni odnos”?
Islam zabranjuje bilo kakav intimni odnos prije braka. Seksualni odnos je pravo muža, odnosno pravo supruge. Djevojka i momak prije braka žive u granicama propisanim šeriatom a dozvoljeno im je upoznavanje ukoliko imaju namjeru sklapanja braka. U tu svrhu njemu je dozvoljeno da vidi djevojku, da sa njom razgovara izbjegavajući pri tom osamljivanje koje može biti svojevrsna kušnja za njih dvoje. Poslanik s.a.v.s. je rekao: “Gdje se dvoje osame, šejtan je treći”.
Osamljivanje je jedan vid uvoda i približavanja ilegalnom intimnom odnosu. Uzvišeni Allah je rekao: “Ne približavajte se bludu…” Osamljivanje momka i djevojke ili udatog muškarca i udate žene (koji nisu bračni partneri) može biti približavanje bludu. Zbog toga je Islam kategoričan kada se radi o ovakvim stvarima.
Žalosno je da je u Bosni na sceni takav poremećaj mjerila vrijednosti da se ide do te mjere da je sramota ostati nevin. Muškarci iskorištavaju djevojke još dok su u srednjim školama ili na fakultetima i vrše propagandu kako je to normalno, a da je nenormalna djevojka koja svoju nevinost ljubomorno čuva za svoga budućeg muža.
U slučaju prijebračnog intimnog odnosa najveći stradalnici su upravo djevojke. Rijetkost je da će muškarac koji ju je seksualno iskoristio i oženiti. I svi drugi koji saznaju za njen slučaj neće je oženiti, jer svaki muškarac prilikom ženidbe za svoju suprugu traži djevojku s kojom niko prije braka nije spavao. Mnoge djevojke su zbog predbračne avanture ostale usidjelice a i one koje su se uspjele udati, nerijetko u svom braku imaju problema sa mužem koji je saznao za njenu avanturu. Molim Uzvišenog Allaha da sve muslimanke u Bosni i u svijetu sačuva ovog zla.
A kada se radi o legalnom seksualnom odnosu tj. o odnosu muža i supruge, u njemu je sve dozvoljeno osim ono što je šerijat zabranio. Zabranjen je neprirodan prilaz ženi sa leđa tj. u analni otvor. Zabranio ga je Poslanik, s. a. v. s. "Prilazi svojoj ženi i s prijeda i sazada, ali nikako u mjesto izvan rodnice i nemoj joj prilaziti u vrijeme menstruacije" (En-Nesai).
U drugom hadisu je rekao: "Ko priđe ženi u mjesto mimo rodnice, Allah ga na Sudnjem danu neće ni pogledati" (Ebu-Davud).
Analogno tome, sve poze seksualnog odnosa sa suprugom u svrhu zadovoljavanja seksualnog nagona su dozvoljene osim prilaska ženi u čmar. Takav čin je oštro osuđen i za njega slijedi ahiretska kazna.

Pitanje 29.

Željela bih znati da li je se dozvoljeno šeriatski vjenčati bez znanja roditelja i neko vrijeme živjeti odvojeno. Ako jeste pod određenim uslovima molim vas da ih nabrojite. Selam i sve najbolje!

Odgovor:

Kada kažemo "šeriatsko vjenčanje" pod tim pojmom mislimo na legalno, kod Allaha priznato, sklapanje braka između dvoje odraslih i zrelih mladenaca. Samom činu vjenčanja prethodi pristanak staratelja i jedne i druge strane, pristanak mladenaca i

slobodan izbor bračnog druga i ugovoreni mehr. Roditelji udaju kćerku za onoga s kim su i oni i ona zadovoljni. Mora postojati obostrano zadovoljstvo.
Šeriatsko vjenčanje bez saglasnosti i znanja roditelja nije dozvoljeno. Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Žena se ne može udati bez dozvole staratelja". Bez dozvole staratelja znači izostanak njihova pristanka i zadovoljstva. Ako roditelji nisu zadovoljni sa mladoženjom i ne halale kćerki takvu udaju, a kćerka se sama uda, takav brak, uglavnom, prate problemi od samog početka. U Islamu djevojka ne udaje samu sebe već je udaje njen staratelj. Svaki roditelj svome djetetu želi sreću i lijep bračni život, te se zbog toga njima i daje da učestvuju u izboru svoga zeta. Udovica se udaje sama i nije dužna konsultovati svoje roditelje.
U slučaju da su roditelji nevjernici ili ne dozvoljavaju da se djevojka uda za vjernika zbog njegove vjere, i tjeraju je da se udaje za kafira, u tom slučaju je dozvoljeno se udati bez saglasnosti roditelja. Očigledno je da su u ovom slučaju roditelji dali prednost materijalnoj strani ili nevjerstvu nad islamom, što se naravno krši sa općim šeriatskim pravilima o prioritetu. Roditelji se u svemu slušaju osim kada naređuju griješenje.
Što se tiče odvojenog života, nema zapreke u šeriatu da se supružnici dogovore oko privremeno odvojenog života, pod uslovom da je prethodno brak obznanjen. Jer tajni brak otvara vrata smutnji. Svijet mora znati ko je s kim u braku kako bi se izbjegli eventualni problemi i potvore.

Pitanje 30.

Da li muž treba da pita prvu ženu ako želi da se oženi drugom? I inače malo o ovoj temi ako može.

Odgovor:

Muž nije dužan pitati prvu ženu ako želi da se oženi drugom. Islam nije uvjetovao ženidbu drugom ženom saglasnošću ili pristankom prve. To je pravo koje mu je dao Uzvišeni Allah i čovjek je slobodan da ga iskoristi ako hoće. Uzvišeni Allah kaže: "Ako se bojite da prema ženama sirotama nećete biti pravedni, onda se ženite sa onim ženama koje su vam dopuštene, sa po dvije, sa po tri i sa po četiri." (En-Nisa, 3)

Međutim, postoje drugi uvjeti koje je muškarac dužan da ispuni ukoliko želi da se oženi još jednom ženom, a to su:

1 – Pravedan i jednak postupak među svim ženama i u svim segmentima bračnog života, u što prije svega spada: ishrana, piće, odijevanje, stanovanje, noćivanje i izdržavanje. "A ako strahujete da nećete pravedni biti, onda samo sa jednom..." (En-Nisa,3) U tom smislu, pokušaj pravljenja i najmanje razlike među suprugama ometa višeženstvo, i onaj koji nije ubijeđen da je u stanju pravedno i tačno izvršavati ove dužnosti, zabranjeno mu je se ženiti sa više od jednom ženom.

2 – Materijalna mogućnost. Muškarac mora biti materijalno situiran da bi mogao izdržavati ženu. Muškarac koji nije sposoban izdržavati s dvije ili više žena a upusti se u ovakvu avanturu, čini grijeh.

Višeženstvo po islamskim pravilima bi danas bilo idealno rješenje za nagomilane socijalne probleme. U državi kao što je naša gdje je iza rata ostao veliki broj žena udovica i gdje se prostitucija širi neviđenom brzinom, višeženstvo koje čuva porodicu i sprečava nemoral je socijalni pencilin. Interes društva i interes žena je da budu inoče, a ne da cijeli život provedu kao usidjelice lišene bračnog života, smiraja

ljubavi i čednosti, zatim blagodati materinstva i udovoljenja prirodnom nagonu, što je sve sadržano u braku.

Udaja za oženjenog i sposobnog da je izdržava i da se prema nioj uljudno ponaša je jedino pravično rješenje i efikasan lijek.

Nažalost, naše Bošnjakinje su spremne gledati i trpiti prostituciju i socijalnu bijedu umjesto da im se ljudi ožene još jedanput.
U svakom slučaju, velika je odgovornost na prosvijećenom dijelu našeg naroda.
A Allah najbolje zna.

Pitanje 31.

Ja i moj muž smo bili kao i većina današnjih Bošnjaka, govorili smo da smo muslimani zbog oskudnog znanja nismo se pridržavali Allahove dž.š. upute. Uzvišeni Allah se smilovao meni pa sam se ja iskreno pokajala i čvrsto se prihvatila vjere elhamdulillah. Trudim se da što više znanja steknem i da radim po znanju. Imamo sina od 15 g. poslušan je, naučio je klanjati i klanja, posti i stiče polahko šerijatsko znanje elhamdulillah. Moj muž je ostao isti, govori da vjeruje u Allaha da je vjernik ali se ne pokorava propisima niti se usteže od zabrana niti se pridržava naredbi. Prvu i osnovnu dužnost ne ispunjava, ne obavlja namaz, niti se trudi mnogo da nauči klanjati. Draže mu je da čitav dan ode na pecanje i tako svaki slobodan dan nego da sjede i nauči klanjati. Za svo njegovo ponašanje izgovor mu je da je 'mator', ima 57 g. i da je njemu teško da nauči i da on ne može da klanja. Ja sam mu postavila uslov da nauči klanjati u roku 3 mjeseca inače ćemo se rastaviti. Da li na to imam pravo, kakvi su propisi u tom slučaju?
Da li je ženi koja čvrsto vjeruje i pokorava se Allahu dž.š. dozvoljeno da živi sa čovjekom koji se ne pokorava Allahu dž.š. a kaže da je musliman jer sam čitajuci knjige došla do saznanja da žena mora napustiti takvog muža, jer on je nevjernik ako neklanja i ne ne smije živjeti sa takvim i ona se smatra prostitutkom u takvoj zajednici. Tražim odgovor u ime Allaha, dz.s., šta Islam naređuje u tome stanju?

Odgovor:

Hvala Allahu koji vas je uputio u pravu vjeru. On u vjeru upućuje koga hoće. Molim Uzvišenog da i vas i vašeg sina učini praktičnim primjerom vjere! Veoma mi je žao što i vaš muž kao i mnogi drugi nakon svih ovih dokaza Allahovog prisustva nije shvatio svoju ulogu na zemlji. Molim Allaha da mu prosvjetli um i da ga uputi na pravi put.

Namaz je glavni stub vjere. Naređen nam je na veoma dosta mjesta u Kur'anu. Poslanik, s.a.v.s., je na njegovu obavljanju potencirao i stalno isticao njegovu bitnost. On je prvi znak po kojem se osoba raspoznaje je li vjernik ili nevjernik. Poslanik je rekao: "Između čovjeka i širka i nevjerovanja je napuštanje namaza." Ovim hadisom se hoće reći da ukoliko ostavimo namaz naše konačno ishodište je širk, odnosno nevjerstvo. Svejedno je da li čovjek ostavljao namaz iz ljenosti ili namjerno.

U drugom hadisu je rečeno: "Prvo žašto će čovjek biti pitan na Sudnjem danu je namaz, pa ako mu bude ispravan i primljen, spasio se je i uspio. A ako ne bude, onda je izgubljen i propao. U drugoj predaji stoji: "Ako namaz bude ispravan, bit će

ispravna i ostala djela..."
Znači namaz je ta granica koja određuje da li je čovjek vjernik ili nevjernik. Namaz je na neki način ulazna karta ili propusnica za obračun ostalih djela.

Što se tiče vašeg slučaja, vaš muž najvjerovatnije nije svjestan težine i pogubnosti ostavljanja namaza. Molim Allaha da ga uputi! Nije dovoljno tvrditi da se vjeruje srcem ukoliko to vjerovanje nije popraćeno praksom. Mnogi naši muslimani tvrde za sebe da su vjernici, a kada ih pitate gdje je njihova vjera pokažu vam na srce. Vjera ili ubjeđenje u srcu je samo jedan dio vjere. Izgovaranje riječima i potvrda djelom kao najbitniji dio imana je ono što fali istim tim "vjernicima". Praksa je ono što nas razlikuje od (munafika) licemjera.
Zbog toga je potrebno da se vaš muž što hitnije pokaje Allahu za grijeh ostavljanja namaza a onda da ga počne redovno obavljati!
Vama kao zabrinutoj suprugi bih preporučio da:
1) nađete nekoga kompetentnog kome muž vjeruje da ga uvjeri u obligatnost obavljanja namaza.
2) Ukoliko to ne urodi plodom, takvom čovjeku se mora postaviti ultimatum i prijetnja razvodom braka.
3) Ako i to ne bude koristilo a nadam se da hoće, onda će te zatražiti razvod braka, iako je razvod Allahu najmrže dozvoljeno djelo.
Nije u redu da žena živi sa čovjekom koji se samo deklarativno izjašnjava kao musliman a on to nije u praksi. Sa takvom osobom nije dozvoljeno živjeti.

Pitanje 32.

Da li je muskarcu dozvoljeno da onanira ako to radi da bi porazio zelju za bludom koji bi mogao uciniti?

Odgovor:

Onanisanje je vje□ta&ko izbacivanje sperme iz organizma kako bi se &ovjek rasteretio i umirio razbuktale nagone. To je vid seksualnog samozadovoljavanja.

Najveﻮi broj u&enjaka ovu radnju zabranjuje. Dokaz su im Allahove rije&i: "i koji stidna mjesta svoja &uvaju, osim od □ena svojih ili onih koji su u posjedu njihovu, oni, doista prijekor ne zaslu□uju; a oni koji mimo toga
tra□e, oni u zlu sasvim pretjeruju." (El-Mu'minun, 5-7)

Prema ovom ajetu onaj ko se vjestacki samozadovoljava, zadovoljenje svojih strasti cini necim mimo navedenoga.
Meutim, Imam Ahmed smatra da je sperma obi&na izlu&evina koju je dozvoljeno odstraniti iz organizma isto kao i pu□tanje krvi. Ovu dozvolu hanbelijski pravnici uvjetuju dvjema stvarima:

1) strahom da se ne zapadne u zinaluk i
2) nemogucnoscu zenidbe.

Smatram da je ovo mi□ljenje i pod ovim uvjetom prihvatljivo u situacijama bujanja strasti i bojazni da se ne zapadne u haram, kao □to je slu&aj sa mladiﻮem koji studira ili radi u stranoj zemlji, a pred njim se nalaze brojni stimulatori za razbuktavanje strasti, pa se boji da ne padne u haram.
Zna&i, u slu&aju kada na jednoj strani imamo moguﻮnost da odemo u zinaluk, a na

drugoj obuzdavanje strasti putem onanisanja, u tom slu&aju ﻮemo izabrati ovo drugo kao manje i nu□no zlo, s tim da to ne smije preﻮi u naviku. Svakako da je vrijednije od toga ono □to je preporu&io Poslanik s.a.v.s. kada je rekao: "Mladiﻮi, ko od vas ima moguﻮnost neka se o□eni, jer je to djelotvornije za uzdr□avanje pogleda i &uvanje od nemoralnog (nedozvoljenog seksualnog) □ivljenja. A ko to ne mo□e sebi omoguﻮiti, neka posti, jer ﻮe ga post za□tititi." (El-Buhari)
A Allah najbolje zna!

Pitanje 33.

Volio bih znati sta je to po sunnetu Resulullaha s.a.w.s. ono sto se gleda kod mu`minke prilikom udaje od strane njenog buduceg muza, odnosno kako se postaviti, onda kada kod mlade postoje neke izvjesne mahane u vezi s njenim tijelom, koje bi Allah najbolje zna mogle (dakle, postoji rizik) da budu sebeb da nemamo djece ili pak da ne ispunjava normalne uslove, koje inace zena ima za zadatak da obavi???

Odgovor:

Kada muskarac odluci da se zaruci nekom zenom po sunnetuPoslanika s.a.v.s. dozvoljeno mu je vidjeti djevojku kako bi je cistesavjesti oyenio ili odbio. Mugire b. Su'be pripovijeda da se bio zarucio sa jednom zenom. Resulullah s.a.v.s. mu rece: "Vidi je! To je bolje za
vas zajednicki mir i slaganje". Otisao je zatim kod njezinihroditelja pa ih je upoznao s rijecima Poslanika s.a.v.s. a oni kao da
nisu to odobravali. To je cula mlada, a bila je u yenskoj sobi, pa je rekla: Ako ti je Poslanik naredio da gledas, izvoli gledati. Mugirerece: Vidio sam je i ozenio se s njom." (Ahmed, Ibnu Madze,Et-Tirmizi, Ibnu hibban i Ed-Darimi)
U drugom hadisu stoji: "Kad se neko od vas zaruci sa nekom zenom pa bude u mogucnosti da kod nje vidi nesto sto ce ga motivisati da se sa njom oyeni, neka to ucini". (Ebu Davud)

Hadisi nisu precizirali koliko i sta treba vidjeti zarucnik, ali
se pouzdano moye reci na osnovu svih hadisa koji govore na ovu temu da zarucnik kod svoje zarucnice mozee vidjeti ono sto ona inace pokazuje pred svojom najblizom rodbinom. A radi se o licu i sakama. Zarucniku je dovoljno da vidi lice koje ce ga privuci ili odbiti kod yene koju je naumio zaruciti a potom i zeniti. Lice je to na kome se sve vidi. Lice je ono sto se prvo svidi ili ne svidi. Ako bi mu se dozvolilo vise od toga time bi se otvorila vrata fitni kojoj ne bi bilo kraja. A doslo bi i do zloupotrebe gledanja djevojaka prije braka sto bi koristile nemoralne osobe koje bi pod izgovorom namjere za zenidbom gledale tudje kcerke bez mjere i granice.

A sto se tice drugog dijela prvog pitanja koje govori o
eventualnim tjelesnim mahanama, zarucnik ce prije zenidbe pitati zarucnicu o postojanju tjelesnih ili psihickih mahana. Ukoliko ih bude bilo on udlucuje hoce li je zeniti takvu zenu ili ne. Ako pristane na zenidbu sa mahanama, svojom je voljom pristao i nema pravo poslije nikoga kritikovati niti zbog toga traziti razvod braka.
U slucaju da mu zarucnica prikrije mahane, koje on kasnije
otkrije, mladozenja ima pravo na razvod braka.
Postoje mahane koje mogu uticati na izostanak potomstva a da ni mlada niti mladozenja ne budu znali za njih prije stupanja u brak. Zbog toga je preporucljivo da se oboje podvrgnu lijecnickom pregledu prije stupanja u brak. Sve sto smo rekli za

zenu vazi i za muskarca.

Pitanje 34.

Koliko dugo (vremenski) su ashabi i sahabijke ili pak generacije poslije njih, da se ovako izrazim, vrsili cin upoznavanja radi braka i na koji je to nacin bilo?

Odgovor:

Nije poznat tacan period koliko su se ashabi i sahabijke upoznavali prije stupanja u brak, ali je poznato da predbracne veze u bilo kom obliku nisu dozvoljene. Asikovanje koje je kod nas jako zastupljeno
nema osnove u Seriatu i takav cin potpada pod kategoriju haram stvari jer se covjek osamljuje sa zenom koja mu nije rod niti supruga. Covjeku nije dopusteno da uziva sa njemu stranom zenom, kako razgovorom tako i gledanjem i osamljivanjem sa njom.Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Neka se muskarac ne osamljuje sa
zenom koja mu nije najblizi rod, osim u prisustvu njenog mahrema i neka ne putuje zena, osim u pratnji svog mahrema."Prema tome, ashabi i sahabijke nisu sebi dopustali druzenja prijebraka a kada su htjeli da se zene njihovo upoznavanje je trajalo onoliko koliko je dovoljno da bi stekli osnovnu predstavu o osobi koju uzimaju za svog bracnog druga. Naravno, dozvoljeno je i treba upoznati svoju buducu suprugu, ali pri tome ne prelaziti granice i sebi dozvoljavati puteve koji vode u nemoral, a sve to pod izgovorom upoznavanja sa buducom suprugom, odnosno muzem.

Pitanje 35.

Ako mlada nema mahrema. Bukvalno nema.Kakav je stav serijata po pitanju ko moze biti mahrem odnosno moze li majka od mladozenje da bude kao mahrem njima dvoma? Unaprijed, da vas Allah nagradi i pomogne na hairu! Selami vas brat iz Sarajeva.

Odgovor:

Majka od mladozenje je zenska osoba i ne postoji mahrem zenska, u odnosu na zensko, vec zenska u odnosu na musko i obrnuto. Mahrem je ona osoba koju nam je trajno zabranjeno zeniti ili udati se za nju.
Muskarcu je trajno zabranjeno ozeniti slijedece osobe, a one su mu ujedno i mahremi:

1. Ocevu zenu
2. Majku
3. Kcerku
4. Sestru
5. Ocevu sestru
6. Majcinu sestru
7. Bratisnu
8. Sestrisnu

Ove zene se zovu meharim u odnosu na muskarca. Dok je muskarac s kojim ne mogu stupiti u brak u odnosu na njih mahrem.Zensku osobu je zabranjeno udati za iste ove veze muskog roda tj. za:

majcinog muza, oca, sina, brata, ocevog brata, majcinog brata,bratica i sestrica.Prema tome, u vasem slucaju mladozenjina majka (mladina svekrva) ne moze biti mahrem mladi. Njoj je mahrem jedan iz muske loze, trajno zabranjenih za udaju.

Pitanje 36.

Redovna sam posjetiteljka vase stranice i imala bih jedno veoma vazno pitanje da postavim nasem bratu. Naime pre nekoliko dana saznala sam jednu za mene "gorku istinu", vec 25 godina zivim i ucim u duhu islama ali izgleda da su me moji ucitelji pogresno ucili ili pak to izbegavali da mi kazu. Dugo sam raspravljala sa mojim kolegama koji su uglavnom iz razlicitih islamskih zemalja i na kraju 'morala da se pomirim sa tom cinjenicom'. Naime radi se o temi-SKLAPANJE BRAKOVA IZMEDJU RODJAKA. Izgleda da je kod nas tradicija, da je npr. zabranjen brak medju amidzica i amidzisne, medju tecicima i tecisnama, itd. Dakle, od prvog pa do petog kolena, sto kod Arapa, Turaka i ostalih muslimana sem Bosne i Sandzaka, to nije slucaj.

Vecina od mojih kolega ozenjeni su ili udate na ovaj nacin i cak su meni rekli da ja ne razumem Kur'an. To me jako naljutilo i nekoliko puta sam posle tih dugotrajnih raspravi citala sa paznjom sure En Nisa, gde zaista nema jasno receno ko je dozvoljen vec samo ko je zabranjen za brak. Molim da mi na ovo pitanje odgovorite, jer jos uvek zivim u zabludi i ne mogu sa tim da se pomirim, ja volim moje rodjake kao svoju rodenu bracu! Jos jednom, esselamu alejkum i neka vas Allah dz.s. nagradi u ovim ramazanskim danima.

Odgovor:

Sklapanje brakova izmedu rodaka Islam je dozvolio i oko toga nema nikakvedileme u Islamu. Postoje odredene dileme kod njegovih sljedbenika sto ne utice na autenticnost islamskih propisa. Tvoji prijatelji medu bracom i sestrama arapima su bili u pravu kada su ti pokusali predstaviti tu cinjenicu. Medjutim, treba imati na umu cinjenicu da ono sto je Islam dozvolio ne znACI DA NAS JE I OBAVEZAO NA TO: RAZLIKA JE VELIKA IZMEDU OBAVEZNOSTI ODREDENOG PROPISA I NJEGOVE DOZVOLJENOSTI. Kada se radi konkretno o ovom propisu, on je samo dozvoljen i musliman koji ga ne praktikuje nije grijesan, isto kao sto i onaj koji ga praktikuje ne moze mu se prigovoriti zbog toga. Kategorije koje su spomenute u suri En-Nisa su zabranjene za ozeniti sto znaci da sve one mimo njih su dozvoljene. Posto je nase bosnjacko drustvo takvo kakvo jeste i ne praktikuje ovaj dozvoljeni propis, ne moze mu se na tome zamjeriti i optuziti da radi mimo
seriata. Osim toga postoji i misljenje Omera, r.a. koji je preporucivao muslimanima da se u zenidbi ide sto dalje od najblize rodbine. Medicina je dokazala da se javljaju odredene malformacije kod djece iz brakova blizih rodaka. U prvo vrijeme Islama muslimani su se izmedu se zenili i bilo je preporucljivo i zbog toga sto ih je bilo veoma malo. Sirenjem Islama bilo je preporucljivo da se zene iz drugih krajeva sto su oni to i cinili. U svakom slucaju niko nema pravo reci da je brak medu dozvoljenim rodacima
zabranjen.

Pitanje 37.

Moja majka je mu'min i pridrzava se Allahove dz.z. upute koliko god moze Otac mi je Bosnjo sto kaze da je musliman. Kakve su meni duznosti prema ocu po islamu?

Odgovor:

Uzviseni Allah je rekao: "Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobroconstvo cinite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dozive, ne reci im ni: "Uh", i ne povikni na njih, i obracaj im se rijecima postovanja punim. Budi prema njima pazljiv i ponizan i reci: "Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali! (El-Isra, 23,24)
Musliman je duzan ciniti dobrocinstvo prema svojim roditeljima, svejedno bio on musliman ili ne. S tim da kada je roditelj musliman, njegova obaveza je jos veca. Prema roditelju muslimanu smo duzni ciniti dobrocinstvo ali ga i slusati u svim stvarima koje nisu u direktnoj koliziji sa vjerom. Dok prema roditelju nemuslimanu smo duzni samo da cinimo dobrocinstvo kao sto je to Esma r.a. cinila prema svojoj majki dok je bila musrikinja.
Uzviseni Allah je rekao: "Allah vam ne zabranjuje da cinite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavicaja vaseg ne izgone.... (El-Mumtehane,
Otac se postuje, ne vrijeda, cini mu se dobro i slusa sve dok ne naredi nesto sto je u suprotnosti sa nasom vjerom. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Nema poslusnosti stvorenju u grijehu prema Allahu."
Onoga momenta kada vas otac bude odvracao od vjere ili praktikovanja vjerskih propisa, vi niste duzni da mu izrazite poslusnost. Ako vam otac ne praktikuje vjerske obaveze kao sto to rade mnogi Bosnjaci vi ste duzni da uticete na njega i pokusate ga privuci u vjeru. Pozivajte ga blago i mudro i nedozvolite da vas zbog vase grubosti otac ne poslusa. Dobrocinstvo je neupitno i u ovom momentu. A Allah najbolje zna.

Pitanje 38.

Javljam vam se u nadi, da cete mi moci odgovoriti na moje pitanje, na koje vec dugo trazim odgovor, ali bez uspjeha. Zeljela bih znati da li je nama muslimanima zabranjen brak sa t.z. 'bijelim ciganima' - ako su ti ljudi takodje muslimani i vjeruju u Allaha, kao i sto se pridrzavaju svega sto nasa vjera zahtjeva od vjernika.
Par puta sam razgovarala sa poznanicima o toj temi i cula razlicita misljenja... svako ko je rekao da je to zabranjeno ili grijeh nije znao da pojasni ZASTO. Zasto je grijeh, ako smo iste vjere i nacije?? Zbog toga molim Vas kao ucevnog covjeka, da mi napokon na ovo pitanje date pravi odgovor (sa malo vise detalja). Hvala unaprijed! Vama i Vasoj porodici svako dobro zelim.

Odgovor :

Islam ne pravi razliku medu ljudima ni na etnickoj, niti rasnoj, niti nacionalnoj, niti bilo kojoj drugoj osnovi osim vjere. "Kod Allaha je najbolji onaj ko Ga se najvise boji..." (El-Hudzurat, 13) Svejedno o kojoj naciji muslimana se radilo. "Kod Allaha priznata vjera je samo islam" (Ali Imran, 19) Kada se radi o vjeri, islam je

kategorican da se muslimanka ne moze udati za musrika, a to je svako onaj ko nije musliman. Uzviseni Allah kaze: "Ne udavajte vjernice za mnogobosce dok ne postanu vjernici..." (El-Bekara, 221)

Prema tome, ne samo da nije grijeh udati se za takva covjeka, vec je i preporucljivo da ukoliko se on striktno pridrzava svoje vjere da se za njega i uda.

Pitanje 39.

Kakav odnos treba da bude prema rodbini i ljudima koji imaju muslimanska imena a ne izvršavaju islamske dužnosti, da vas Allah nagradi?

Odgovor:

Musliman je duzan da prema rodbini cini dobrocinstvo pa cak kad oni i ne bi bili vjernici. Uzviseni Gospodar svjetova kaze: :i Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobrocinstvo cinite i rodbini .. (En-Nisa, 36)

Ebu Talib je bio amidza Poslanikov, ali nije povjerovao u Uzvisenog Gospodara svjetova. To nije smetalo Poslaniku da mu cini dobrocinstvo. Ebu Talib mu je na to uzvracao stiteci ga od njegovih neprijatelja. Odnos covjeka vjernika prema drugima koji ne praktikuju svoju vjeru je sadrzan u slijedecem ajetu: Allah vam ne zabranjuje da cinite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavicaja vaseg ne izgone. Allah, zaista, voli one koji su pravicni. (El-Mumtehine,

Ali kada se radi o prijateljevanju sa ovim ljudima, onda tu nema kompromisa: O vjernici, ne prijateljujte ni sa ocevima vasim ni sa bracom vasom ako vise vole nevjerovanje od vjerovanja. Onaj od vas koji bude sa njima prijateljevao, taj se doista prema sebi ogrijesio. (Et-tevba, 23)

Dakle, postoji razlika izmedju cinjenja dobrocinstva prema grijesniku ili nevjerniku i uzimanja takvoga za prijatelja.

Poslanik je cinio dobro svakome ali je dobro pazio s kim prijateljuje. Mi smo u prilici da se na nas ugledaju. Ako zelimo prenijeti ispravnu sliku islama i islamskog morala, dobro cemo paziti kako postupamo prema drugim ljudima. Poslanik je rekao: Najbolji od vas je onaj koji cini dobro ljudima. Poslanik s.a.v.s. nije sveo cinjenje dobra samo na vjernike, vec i na sve druge ljude bez obzira kojeg usmjerenja oni bili.

Treba napomenuti i to da ako rodbina, bilo bliznja ili daljnja, budu pokusavali da covjeka na grijeh navedu pod izlikom trazenja dobrocinstva, u tom slucaju ih se ne smije poslusati i nece im se ucinti dobrocinstvo za koje oni smatraju da je dobrocinstvo. Jer, nema pokoravanja prema stvorenju ako se time cini grijeh prema Stvoritelju, rekao je Poslanik s.a.v.s. Primjer za to je da te amidza zamoli da mu kupis alkohol. On ce tvoju poslusnost smatrati dobrocinstvom, a u sustini je to grijeh prema Allahu. U poziciji smo da biramo kome cemo udovoljiti; Allahu ili amidzi? Nema sumnje da je odgovor Allahu.

Pitanje 40.

Esselamu alejkum postovane sestre. Moje ime je Hamza i ja sam 26 god. star. Rodjen sam u Sanskom Mostu, a trenutno zivim u Austriji. Vjernik sam i zavrsio sam visu ekonomsku skolu, momentano radim, i namjeravam da studiram vanredno ekonomiju na univerzitetu u Linzu. Na osnovu toga sto je jako tesko pronaci pristojnu djevojku na ovim prostorima (a pogotovo vjernicu), sve sam blizi spoznaji, da cu svoju buducu Insallah suprugu morati potraziti u Bosni.
Zbog toga vas od srca zelim pitati, da li ste spremni, da mi izidjete u susret, i da mi eventualno date savjet na koji nacin najbolje da agiram. Da li mozete da proslijedite ovo moje pismo na sestre, koje su zainteresovane ili da mi preporucite neki drugi nacin (kontakt, adresu i sl.). Meni je bitno da je djevojka kao prvo vjernica (pokrivena), lijepa, iz dobre familije i ev. imucna. Pored toga trebala bi biti skolovana.Allah mi je svjedok, da mi je nijjet iskren. U saburu iscekujem vas pozitivan odgovor. Brat Hamza.

Odgovor:

Ovo vase pismo ce svakako biti dostupno svim sestrama koje posjecuju ovu web stranicu. Mislim da ste odabrali jedan od dobrih nacina za pronalazenje vase buduce supruge. Ashabi r.a. su se raspitivali kod drugih ashaba u nadi da ce im pomoci oko pronalaska vrijedne i uzorite supruge. Jedni drugima su na taj nacin pomagali. Ko god bude zainteresiran, moci ce vam se javiti i kontaktirati sa vama. Objavljivanje vaseg pisma na stranici je svakako vid pomoci od strane urednistva bosnjakinja.net-a.

Pitanje 41.

Imam jedno pitanje po pitanju duznosti bracnih parova. Interesuje me ako je jedno od bracnih parova pocinilo blud prije nego sto su se upoznali, da li je ona/on duzan da isprica drugome bracnome drugu da je prije nekad pocinio/pocinila blud? Da te Allah nagradi.

Odgovor:
Prije nego se uzmu, buduci bracni drugovi su duzni upoznati jedno drugo o svojim eventualnim mahanama. Medjutim, pitanje zinaluka je jako osjetljivo i Allahu nije drago da se vijesti o tome sire. Zato je i propisao cetiri sjedoka za potvrdu zinaluka. Ukoliko se ne nadju cetiri svjedoka, zinaluk nije dokazan. Sve je ovo u cilju zastite casti i ugleda muslimana. Uzviseni Allah ne voli da se sramote i tajne iznose na vidjela. Poslanik s.a.v.s. je rekao: Ko sakrije sramotu jednog muslimana, i Allah ce sutra na Sudnjem danu sakriti njegovu.
Smatram da nije potrebno se vracati na takve ruzne uspomene pogotovo ako je onaj ko je to ucinio pokajao se. S druge strane, sama spoznaja, da je tvoj bracni drug spavao s nekim drugim je bolna, i nema sumnje da ce dovesti do problema u braku. Zbog toga, a u cilju zastite postojeceg braka, ne treba se obavjestavati bracni drug o grijehu zinaluka kojeg je pocinio prije braka. Uzviseni Allah ce svima suditi posebno na Sudnjem danu. Ako se osoba koja je to ucinila jos nije pokajala, duzna je da to sto prije uradi i da se vise nikada ne vrati tako ogavnom grijehu.

Pitanje 42.

Zeljela bih samo da pitam je li Allah, dzelle sa'nuhu, dozvolio u braku da zena koja ne moze da ima normalnim putem djecu, pristupi vjestackoj oplodnji? To me mnogo interesuje ako mozete molim vas odgovorite mi na ovo pitanje.

Odgovor:

Neke vidove vjestacke oplodnje islam dozvoljava a neke ne. Mnogi ginekolozi konstatuju da veliki broj parova u BiH mogu imati djecu, a nemaju je jer su nemarni sami prema sebi, lijeni u poduzimanju preventivnih mjera ili odlucujucih koraka prema zacecu.
Zbog toga ne treba žuriti i na Allaha laži izmišljati vec se treba potruditi i tražiti lijeka ukoliko postoji prepreka zacecu. Postoje brojni uzroci neplodnosti izazvani ljudskom greškom ili nepažnjom.

Njih ne možemo pripisati Allahu i reci da je On odredio našu neplodnost. Zbog toga lijecenje neplodnosti zahtijeva lijecenje njena uzroka. Za svaku bolest postoji i lijek. Ukoliko ni jedan nacin lijecenja neplodnosti ne bude uspješan u tom slucaju se pristupa novim metodama lijecenja neplodnosti poput vještacke oplodnje. Vještacka oplodnja je vještacki nacin spajanja muškog i ženskog sjemena, unutar ili izvan materice.
Postoje unutrašnja i vanjska vještacka oplodnja.

Islamski pravnici su dozvolili unutrašnju vještacku oplodnju pod slijedecim uslovima:
1) Da bude primjenjena na bracnom paru u vrijeme punovažnosti braka bez miješanja trece osobe. Ukoliko bude primjenjena na trecem licu, ustvari ako sperma bude uzeta od drugog muškarca, dijete iz takvog braka ima status tudjeg djeteta prema hadisu: 'Dijete pripada onome u cijoj postelji je rodjeno. Dijete rodjeno kao posljedica ovakve vještacke oplodnje ima status djeteta rodjenog u postelji muškarca koji nije legalan muž žene.
2) Da se pri lijecenju žene od privremene neplodnosti (izostale ovulacije) koje zahtijeva otkrivanje stidnih mjesta lijecnici biraju po slijedecem redosljedu: lijecnica muslimanka, ako takve nema onda pouzdana lijecnica nemuslimanka, ako takva ne postoji onda pouzdan lijecnik musliman, a u nedostatku takvog pouzdan lijecnik nemusliman.
3) Zabranjeno je cuvanje suprugove sperme i to zbog toga da se njegovom spermom ne bi oplodila jajna celija tudje žene.
4) Strogo je zabranjeno osnivanje banki sperme bez obzira na razlog.
5) Operacija vještacke oplodnje mora da se vrši u prisustvu muža.
Ako se ne mogu ispuniti svi ovi uslovi ovakva vrsta oplodnje nije dozvoljena.

Vanjska vještacka oplodnja:

Sastoji se u tome da se jajna celija žene oplodi spermom muškarca izvan njenog genitalnog aparata. Ako oplodnja uspije, oplodjene jajne celije (zigoti) se vracaju u njenu matericu ili u matericu druge žene. Ovaj nacin je poznat pod nazivom beba iz epruvete.
Što se tice stava islama po pitanju vanjske vještacke oplodnje on je identican stavu po pitanju primjene unutrašnje vještacke oplodnje. Dakle postaje dozvoljen ukoliko se ispune uvjeti koji su nabrojani u vještackoj oplodnji i ukoliko postoji stvarna potreba za ovim vidom oplodnje.

Ukoliko zelite vise informacija o ovoj temi, obratite se na clanak autora ovih odgovora koji je izlozen na stranici bosnjakinja.net u rubrici tekstovi.

Pitanje 43.

Procitala sam ovo u vezi razgovora sa supruznikom i onu pricu te vas savjet da zena zavoli ono sto joj voli i prica s njim o tome. Ja imam primjer zene ciji muz "vjernik", voli muziku i mnogo vremena provodi stavljanjem slusalica na usi i istovremeno na chatu, tako da i kad ona njega nesto pita on je ne cuje jer je pojacao do daske. Treba li zena da to zavoli i da prica s njim o tome?

Odgovor:

Kada se u spomenutom clanku spominjalo da zena treba da zavoli sve ono sto muz voli i prica s njim o tome, mislilo se na dozvoljene i lijepestvari, a nikako na haram i pokudjene stvari. Vi ne mozete voljeti nesto sto Allah i Njegov Poslanik s.a.v.s. ne vole. Slusanje muzike je haram samo po sebi i vi to morate osuditi kod svoga muza a ne voljeti. To ne spada u sredstva koja ucvrscuju brak, vec, naprotiv, mogu da uticu na bracne trzavice. To sto radi vas muz u momentu dok ga vi zovete a on vas ne cuje zbog pojacane muzike jako je ruzno i neprimjereno vjerniku muslimanu.

Pitanje 44.

Da li bi ste mogli odgovoriti na pitanja u vezi rastave braka, kad zena zatrazi rastavu braka a muz joj ne zeli da dozvoli da ostane u njegovoj kuci propisano vrijeme cekanja. S tim da je muz rastavu braka uslovio u tom momentu izlazak iz kuce preko kucnog praga. Zena nije htjela da ide svojima iako joj je muz htio da odvede njezinima na silu u ljutnji govoreci da se obuce. Da li je u tom momentu ljutnje od strane muza pocinjena rastava braka? Muz joj je i prije govorio da njen izlazak preko kucnog praga smatra rastavom?
U slucaju rastave kod supruznika i zeninog ostanka kod muza u nadi da je povrati ili u nedostatku smjestaja dok se ona snadje, da li je zeni obaveza da nosi hidzab pred muzem?
Da li je zenino trazenje rastave bez pristanka muza valjano?

Odgovor

1. Razvod braka uz ženino traženje i nadoknadu mužu je dozvoljen ukoliko se za to ispune odre|eni uvjeti kao što su:

a. Da se radi o mržnji žene prema mužu, a ne obrnuto. često puta se muževi ponašaju neodgovorno prema svojim suprugama. Tuku ih, nanose im bol, vrije|aju i čine nepravdu što izazove odbojnost kod supruge prema suprugu. Kasnije se to pretvori i u mržnju što kulminira njezinim traženjem razvoda braka.

b. Da žena ne traži razvod sve dok razlog zbog kojega ga traži ne postane toliko ozbiljan da postoji opravdana bojazan da više neće moći ispunjavati Allahove propise, bilo prema sebi, ili prema mužu.

Sabit b. Kajsova žena se žalila Poslaniku na svoga muža. Rekla je: Allahov Poslaniče ne nalazim mu mahane ni u vjeri ni u ponašanju, ali mi se ne svi|a nezahvalnost u

Islamu. On ju je upitao: Bi li mu vratila njegov vrt? Bih, odgovorila je. Allahov Poslanik s.a.v.s. se obratio njezinom mužu i rekao: Uzmi vrt i pusti je ejdnim talakom. (El-Buhari i En-Nesai)

Muž koji sporazumno, uz ženinu nadoknadu, pusti svoju ženu, nema pravo u periodu njena čekanja (iddeta) predomisliti se i tražiti da mu se ponovo vrati, jer je ona od njega već razvedena.

žena ima pravo na stan, hranu, oblačenje i ostale troškove izdržavanja, kao i na trošak muža sve dok joj ne istekne propisano vrijeme čekanja (iddet).

Muž ne smije istjerivati iz kuće ženu koju je pustio dok ona čeka šeriatom propisano vrijeme nakon razvoda.

Allah dželle šanuhu, kaže: Kad htjednete da žene pustite, vi ih u vrijeme kad su čiste pustite, a onda vrijeme koje treba da pro|e brojte i Allaha, Gospodara svoga se bojte. Ne tjerajte ih iz stanova njihovih, a ni one neka ne izlaze, osim ako očito sramno djelo učine. To su Allahovi propisi. Onaj koji Allahove propise krši, sam sebi nepravdu čini. (Et-Talak, 1)

Njih ostavite tamo gdje i vi stanujete, prema svojim mogućnostima, i ne činite im teškoće zato da biste ih stjesnili. (Et-Talak, 6)

Me|utim, ako muž ne želi da ostanete u kući za vrijeme čekanja, vi u tom slučaju niste dužni da boravite u njegovoj kući, a niti ga na to ne možete prisiliti osim putem zakona. Državni zakon o bračnim odnosima ne bi stao na vašu stranu. Zbog toga, ako imate gdje drugo boraviti vrijeme obaveznog pričeka to i uradite, ali nikako ne dopustite da u tom periodu zasnivate bilo kakve druge bračne ugovore.

što se tiče uslovljavanja razvoda braka izlazkom iz kuće preko kućnog praga, takva vrsta razvoda postoji i smatra se izvršnom ukoliko žena iza|e iz kuće preko kućnog praga. U islamskom pravu ova vrsta razvoda se naziva uvjetovani razvod. Razvod nastupa onog momenta kada žena iza|e preko kućnog praga.

Ukoliko muž pusti ženu u velikoj ljutnji, u tom slučaju se ispita kada se smiri da li je imao namjeru da je pusti ili ne. Puštanje u afektu je jedan vid olakšavajuće okolnosti za ženu, jer postoji mogućnost da je nije imao namjeru ozbiljno pustiti. Zbog toga se takav način puštanja ne smatra važećim dokle god se ne ispitaju stvarne namjere i dok ne pro|e vrijeme iddeta.

2. U slučaju koji vi spominjete žena nije dužna da nosi maramu pred čovjekom koji joj je dao privremeni razvod. Jedan od ciljeva iddeta u kući muža jeste ponovno bu|enje simpatija i osjećanja i podsjećanje da o tome razmisli više puta prije konačne odluke. Pri tome se oni konstantno vi|aju a bu|enje ovih emocija i simpatija i nije moguće bez gledanja jednog u drugo. žena nikako ne smije dozvoliti da joj se razvedeni muž u ovom periodu intimno približi.

3. ženino traženje razvoda braka bez pristanka muža je valjano ukoliko postoji valjan razlog zbog kojeg žena traži od muža da je pusti. Ako žena ne može podnijeti život sa bračnim drugom zato što je on maltretira, ona ima pravo da ga traži pa čak i ako on ne bude bio saglasan. U svakom slučaju mora postojati dobar razlog za sporazumni razvod braka uz naknadu, jer Poslanik s.a.v.s. je rekao: Ako bilo koja

žena od svog muža zatraži razvod bez velikog, stvarnog razloga, miomiris dženneta bit će joj zabranjen.

Pitanje 45.

Zelim postaviti pitanje koje je je dosta zamrseno ali je u konkretnom slucaju istina. Da li musliman u ime Allaha dz.s. moze ozeniti rodicu (daidjisnu) ako im to zabranjuju roditelji i sa njegove i sa njene strane radi dunjaluckih razloga npr. lazne sramote (sta ce reci drugi ljudi), laznog straha (misleci na potomstvo) itd, preteci ako se to dogodi raznim vrstama osvete (odricanja svog djeteta, pretnje samoubistvom, ubistvom itd.). Namjera tog muslimana je cista i on zeli da ozeni datu osobu pogotovu sto ona na sadasnjem radnom mjestu ne moze postovati Serijat (ne moze da se pokrije radi gubitka radnog mjesta), ali zeli sa iskrenim nijetom da to i uradi poslije udaje i da zivi po serijatskim propisima. Da li roditelji datih osoba mogu na koji nacin sprijeciti ovaj brak ako nemaju ni jedan valjan razlog za to (neki od serijatskih zabrana). Da li zakon koji je covjek izmislio i koji se sprovodi u nasoj drzavi treba da se postuje u domenu koji zabranjuje brak koji Allah dz.s. dozvoljava muslimanima. Razlog ovog pitanja je slijedeci: dunjalucki (drzavni) zakon nedozvoljava brak sa osobama bliske krvne veze. I sta da musliman uradi ako mu navedena drzava to nedopusti odnosno ako predstavnici islamske zajednice date opctine ne budu htjeli da serijatski vjencaju takvog muslimana i muslimanku radi nedostatka vjencanog lista iz navedene opctine.

Odgovor:

U osnovi, brak izmedju mladica i njegove dajdzisne je dozvoljen. Dokaz za to je kur'anski ajet sure En-Nisa br. 23 u kome se eksplicitno navode sve za zenidbu zabranjene osobe. Medju spomenutim nema dajdzisne niti amidzisne i tecisne. Ashabi r.a. i generacije poslije njih nisu sebi zabranjivali zenidbu ovih kategorija osim ako je za to postojao poseban razlog. Razloge koje vi navodite i zbog kojih vam se osporava zenidba nisu validni u normalnim uvjetima. I pored lijepe namjere tog pojedinca da zastiti svoju rodicu, smatram da treba uzeti u obzir vise ciljeve Seriata koji nam govore da je opci interes iznad interesa pojedinca. Sto u vasem slucaju znaci da zenidba sa rodicom nije zabranjena. Ali ako taj postupak vodi u nered i smutnju tada se shodno pravilu o biranju manje stete nad vecom prednost daje manjoj cime se direktno stite vise ciljevi Serijata. Taj pojedinac bi se ozenio i on bi postigao svoj cilj a i djevojka. No, na drugoj strani, oni bi izazvali nered u porodici kako njegovoj tako i njenoj. Sta bi vrijedio takav brak ako su u siroj i uzoj porodici svi posvadjani. Zbog toga bi savjetovao da se jos jednom dobro razmotre sve pozitivne i negativne posljedice takvog cina pa da se onda donese konacna odluka. Negativne posljedice u vasem slucaju su daleko brojnije nego li pozitivne. Imajte na umu da ce ta djevojka, nakon sto prodje mladalacki zanos, pozeljeti da vidi svoje roditelje i htjeti da se pomiri, a oni ce je i dalje ignorisati. Jeste li sebi postavili pitanje: Sta ako se zaista neko ubije radi toga? Vi cete kazati da niste vi krivi vec njihovo neshvatanje Serijata. To je tacno, ali sta je bilo uzrokom njihove smrti. Da niste mozda i vi sami bili uzrok? Mozete li biti smireni i kazati: Ja nemam nikakve veze sa ovim? A ako se djevojka zeli zastititi, moze se preporuciti i drugom muslimanu koji ce je zenidbom spasiti, a koji joj nije blizi rodjak. Cilj zenidbe koji vi spominjete bi se time postigao.
Mozemo zahvaliti uzvisenom Allahu sto nam nije naredio da se moramo zeniti sa svojim rodicama. Dozvoljenost zenidbe sa njima ne znaci i obligatnu duznost. Milost

je Allahova prema svojim robovima sto im to ne propisa obaveznim. Mudrost takvog propisa se kad-tad pokaze. Omer r.a. je preporucivao da se u zenidbi ide sto dalje ali da se pri tome gleda opci interes braka.
Naravno brate u islamu, da nasi roditelji i staratelji mnoge stvari ne razumiju jer su zivjeli u komunizmu. Trebat ce mnogo godina dok se stanje promijeni. Hvala Allahu ova ratna generacija je mnogo svjesnija svoje vjere i propisa vjere. Oni zivot usporedjuju sa vjerskim nacelima, dok mnogi nasi stari ga usporedjuju sa obicajima. Zbog toga treba biti pazljiv kada se radi o ovakvim stvarima i da sutra ne budete optuzeni da ste vi oni koji izazivaju nered i smutnju.
Sto se tice zakona u nasoj i u drugim drzavama, svi smo mi svjesni njegove neispravnosti, ali smo se duzni drzati ovoga zakona dok se on ne suprotstavlja nasoj vjeri. Ako imamo izbora tada ga nedjemo postivati. Medjutim, tamo gdje nemamo izbora i gdje smo prisiljeni mi cemo ga postivati, ne zato sto ga volimo i sto smo zadovoljni njime, vec zato sto se radi o nuzdi, a u nuzdi su mnoge stvari dozvoljene.
U ovom slucaju koji vi spominjete nije bitan drzavni zakon koliko su bitni opci ciljevi Serijata koji uklanjanju stete daju prednost nad pribavljanjem koristi.

Pitanje 46.

Selam alejkum postovani alime! Imam jedno nezgodno pitanje. Mi smo drustvo studenata i puno smo radili na ovom pitanju da nadjemo pravi odgovor ali nazalost nismo. Radi se o oralnom sexu. Interesuje nas stav islama po tom pitanju.

Odgovor:

Islam je savrsena vjera, sto znaci da ima odgovore na sva pitanja. U protivnom, da nema odgovore na pitanja koja tiste narod, na sceni bismo imali jos jedno krscanstvo ili jevrejstvo. Kada se radi o seksualnom zadovoljavanju u zdravom i legalnom braku, islam je protiv bilo kog vida njegova sputavanja. Brakovi pucaju ili su na ivici propasti i zbog toga sto jedan ili obadva bracna druga ne mogu naci seksualno zadovoljstvo kod svog partnera. Mnogi bracni partneri nisu svjesni da je upravo seksualni zivot stub braka i ako on ne funkcionise normalno, partneri ce traziti zadovoljstvo na pogresnom mjestu. To je razlog velikog procenta bracne nevjere. Muz na drugom mjestu trazi ono sto ne moz naci kod svoje supruge i obrnuto. Sve je to zbog toga sto supruga ili suprug nisu kadri da jedno drugom pruze smiraj o kome Kur'an govori. Seksualni faktor igra izuzetno vaznu ulogu u brakovima te je nepisano pravilo da je kuca u kojoj suprug i supruga ustaju zadovoljni iz postelje izvor smijeha i harmonije. Isto je i kada odlaze u postelju.
Naime, kada se radi o legalnom seksualnom odnosu u njemu je sve dozvoljeno osim ono sto je Seriat zabranio. Zabranjen je neprirodan prilaz zeni sa ledja tj.u analni otvor. Zabranio ga je Poslanik, s.a.v.s. " Prilazi svojoj zeni i s prijeda i sa zada, ali nikako u mjesto izvan rodnice i nemoj joj prilaziti u vrijeme menstruacije." (En-Nesai).

U drugom hadisu je rekao: "Ko pridje zeni u mjesto mimo rodnice, Allah ga na Sudnjem danu nece ni pogledati". (Ebu Davud).

Analogno tome, sve poze seksualnog odnosa kao i sve predigre koje se cine u svrhu zadovoljavanja seksualnog nagona su dozvoljene osim prilaska zeni u cmar. Takav cin je ostro osudjen i za njeg slijedi ahiretska kazna, kao sto se to vidi iz gornjeg hadisa.

Uzviseni je Allah rekao: "Vase zene su njive vase. Vi svojim njivama prilazite kako hocete." (El-Bekara, 223) Zbog cega su usporedjene sa njivama? U njive se sije. Zenina rodnica je mjesto sijanja sjemena iz kojeg se zacne i razvije dijete. Kada Allah kaze da prilazimo svojim zenama kako hocemo, to znaci da se dozvoljavaju sve poze i nacini koji ce postici svrhu, odnosno cilj tj. dostavljanje sjemena u rodnicu. A sve sto sluzi kompletnijem i boljem intimnom halal odnosu sa svojom suprugom (poput gledanja u stidno mjesto, doticanje spolnog organa i sl.) je takodjer dozvoljeno, jer ne postoji tekst ni u Kur'anu niti u Sunnetu kojim se to zabranjuje. Poslanik s.a.v.s. kaze da sve ono sto nije spomenuto u kontekstu zabrane jeste milost Allaha prema svojim robovima.

Poslanik je u jednom hadisu preporucio i predigru kao uvod u spolni akt. U drugom je rekao da muskarci ne zavrsavaju spolni odnos dok se i zena ne zadovolji. Oni obadvoje imaju jednako pravo na spolno uzivanje. U trecem hadisu se spominje da je Aisa r.a. rekla kako su se ona i Poslanik (s.a.v.s.) zajedno i u istoj posudi kupali. Zasto izbjegavati stvari koje je islam dozvolio? Mozda upravo zbog ovakvog shvatanja intimnog zivota i nenalaska seksualnog zadovoljenja mnogi muskarci traze slasti u putevima bluda ili samozadovoljavanjima ili pak, u pornografiji.

Spolni odnos sa ljubavlju izaziva uzitak i to je onaj odnos za koji ce i muzi zna biti nagradjeni.

Pri tome trebamo napomenuti jednu stvar veoma bitnu za nas muslimane. Naici cemo na ljude koji govore da je u seksu zabranjeno sve osim grubog prilaska zeni sprijeda i to cak i ne gledajuci u njeno stidno mjesto.

Zena nije predmet prema kome se grubo treba odnositi. Ona je osjecajno i blago bice kojoj treba i prilaziti tako. Stvorena je od krivog rebra kako kaze Poslanik s.a.v.s. Ko pokusa da ga ispravi slomit ce ga. Sto znaci da je upravo u njenoj krivoci sva njena pozitivnost. Samo savijena rebra cuvaju unutrasnje organe covjeka. Ravna rebra bi vec znacila deformaciju. Kako god rebra cuvaju unutrasnje organe od vanjskih uticaja, tako isto i zena cuva porodicu od vanjskih uticaja.

Pitanje 47.

Imam jedno pitanje koje je vezano uz odluku o udaji. Da bi pocela ispitivati prvo bi trebala opisati neke stvari i situaciju u sadasnjosti. Moj problem je da se nikako ne mogu odluciti da li da se udam za jednog muskarca kojeg poznajem vec 5 godina. A sa njime sam pocinila grijeh veliki (naime imala sam fizicki odnos). Za te grijehove molim dragog Allaha swt da mi ih oprosti.

Odgovor:

To sto ste ucinili sa muskarcem s kojim niste u braku je zaista veliki grijeh. Molim Uzvisenog Allaha da vam oprosti a vama savjetujem da se Allahu iskreno pokajete i da se potpuno okrenete nacinu zivota kakvog je On propisao svojim robovima. Nije dovoljno kazati Boze, oprosti mi, vec treba ostaviti i svaku pomisao na takav grijeh u buducnosti. A sto se tice osobe s kojom ste to pocinili i njemu savjetujem isto sto i vama. A udati se za takvu osobu bih preporucio samo u slucaju da se on pokajao i potpuno vjeri vratio. Samo tada se moze smatrati pokajnikom koji na neki nacin garantuje da se nece ponovo upustiti u isti grijeh. Ako se taj muskarac nije pokajao i vjeri vratio ne bi vam preporucio udaju za njega jer Uzviseni Allah kaze: ' Bludnik ne

treba da se zeni osim bludnicom, a bludnica se ne treba udati osim za bludnika.' (En-Nur, 3) Pod pretpostavkom da ste se vi pokajali a on nije, nije vam dozvoljeno da se udajete za njega. Pod pretpostakom da ste se obadvoje pokajali nema smetnje da se upustite u bracne vode i da s time pozurite.

U svakom slucaju klanajte istihara-namaz i molite Onoga koji sve zna da vam olaksa i pokaze ispravan put. (Ako ne znate kako se cini istihara namaz po sunnetu, molimo vas da nam se javite u redakciju.)

Pitanje 48.

Sa momkom sam prije bila i zarucena ali do zenidbe nije doslo jer sam se skolovala i htjela sam srednju skolu zavrsiti pa poslije nje se udati. Ali poslije toga sam otisla na fakultet. Uglavnom u to vrijeme dok smo bili zajedno pocele su se desavati i grozne stvari. Momak je poceo da me ponizava rijecima kad bih nesto uradila sto mu nije bilo pravo, pa je postao i nasilan, nije radio postenim poslom (sto sam tu ga uvjek i ja opominjala), hodao po kafanama, imao lose drustvo i slicno. Sve te stvari su prouzrokovale razdor u nasoj vezi. A uz to kad nisam htjela da imam spolni odnos sa njime on bi me pregovarao i svadjao se sa mnom u vezi toga, sve dok nisam popustila. Ali tu snosim i ja krivdu za svoje postupke. A kad sam htjela da ga napustim (to se desavalo vise puta) on bi opet toliko dosadjivao (silom i ljepo) dok mu se ne bi vratila.

Bilo je neizdrzivo. Taj momak je vec godinu dana u zatvoru. I cijelo vrijeme dok je tu unutra meni se je zivot normalizirao i vratila se opet svojoj vjeri, sto znaci sto pokusavam zivjeti max dobrim muslimanskim zivotom. Ali opet tu cijelu godinu on me zvao telefonom i par puta sam ga obisla (nisam imala nikakav fizicki kontakt sa njime), mozda zbog samoce ili zbog osjecaja duznosti. Neku promjenu sam na njemu opazila ali ne znam da li je to iskreno. Uglavnom ponudio mi je brak. Sto kaze da ce ostaviti kafane, lose drustvo, da me nece udariti i svadjati se sa mnom, te ce raditi posten posao. Sve je to obecao a ja se ne mogu odluciti. A kad vec toliko razmisljam onda mislim da tu nema fajde i da bih trebala reci ne. A sa druge strane mozda naivno mislim da me toliko voli ili da mi je to duznost posto ga znam vec toliko godina, pa mislim da bih s time samo nanijela neku bruku familiji njegovoj ili...ne znam ni sama.

Vec par dana klanjam istihara namaz da me Allah swt uputi na pravi put, da se odlucim pravilno. Sto bih htjela je, prvo imati vjernog muza, a onda sve one dobre osobine bi trebao imati. Mada i sama ne znam koliko mi je to dozvoljeno poslje onih grijesnih postupaka. Uz to imam i nijet da se pokrijem. I zamolila bi vas da mi pomognete po tom pitanju.

Odgovor:

Vas slucaj je slican prethodnom u kome se desio zinaluk prije braka. Jako je zalosno sto se to desava muslimanima i muslimankama koji bi trebali da budu nosioci preporoda u Bosni i Hercegovini. Sutra su ti isti muskarci i djevojke roditelji koji svojoj djeci trebaju biti uzor u postenju i kreposti. I znaju se i iznenaditi ako ti njihova djeca ucine isto. Jako mi je tesko i odgovarati na ovakva pitanja, jer me to boli kao muslimana, kao vjernika. Jer je i ona koja me pita muslimanka. Ali posto svi

Allahovi robovi grijese, jasno je da se to moglo desiti i drugima kao sto je i vama. Najbitnije je da je covjek svjestan svojih grijeha i da za njih trazi oprosta. Problem je ako ih vi niste svjesni i ako se ne kajete.

Meni je jedna stvar nejasna kod vas djevojaka. Zasto se upustate u rizik? Veliki broj muskaraca bi volio imati zenu prije braka, ali bi prilikom izbora svoga bracnog druga svaki od njih birao onu koju niko nije dotakao. Muskarac kada ucini zinaluk na njemu se ne primjeti i niko ne moze saznati osim ako ga neko vidi ili on ne kaze. Na zensku se vidi ako je ucinila zinaluk i tu je taj problem. Mnoge nase djevojke se upuste u ovaj opasni rizik i zbog pola sata strastvenog uzivanja znaju patiti citav zivot. Znaju biti ostavljene od svih. Jer, muskarac se kad tad zapita: 'Ako je ta djevojka spavala sa mnom koji joj nisam nista, kako cu sutra biti siguran kada joj budem muz da me nece prevariti s drugim? Svaka bi zena kao i vi zeljela imati vjernog muza. Medjutim, za to se treba pobrinuti prije braka. Onaj ko je vjeran imat ce vjernog, onaj ko je nevjeran neka ne ocekuje vjernog, Osim ako se iskreno pokaje i grijeh napusti.

U svakom slucaju, vama bih savjetovao kao i onoj prethodnoj djevojci. Provjerite da li se momak iskreno pokajao, pa ako jeste opet pitajte Allaha. A ako nije, bjezite od njega. Jedan od znakova da se pokajao je i taj da neze traziti od vas intimni odnos prije braka. Sve dok vas uznemirava na toj osnovi, znak je da se radi o iskvarenoj osobi. Kada ga vidite da Allahu pada na sedzdu tada mu mozete vjerovati da ce ostaviti kafane i lose drustvo. Jedino mjerilo da li je neko dobar ili los jeste njegova vjera, odnosno nevjera. To je ono sto je sada bitno za vas.

Nastavite klanjati istiharu i molite Allaha za ispravno rjesenje. Cak da vam se u snu nista i ne pokaze, nakon klanjane istihare sto god ucinite bice dobro. Bitno je konsultovati Allaha. Poslanik s.a.v.s. je rekao: 'Nije se pokajao onaj ko je istiharu klanjao.'

Na vama je da odluku donesete i da pri tome imate na umu vjeru svoga buduceg bracnog druga. Ako ste vec jednom rizikovali, nemojte i drugi puta to ciniti i sebi Å¾ivot zagorcavati. Uzmite sve u obzir.

Pitanje 49.

Sta je covjek duzan i sta je lijepo po Kur´anu i sunnetu da uradi kad mu se rodi djete? Mislim koji su to nasi muslimanski adeti?

Odgovor:

Kada se dijete rodi, roditelj će mu po sunnetu Allahova Poslanika s.a.v.s. prilikom nadijevanja imena na desno uho proučiti ezan a na lijevo ikamet a zatim ga dozvati imenom koje mu je namijenio. Sedmi dan nakon rođenja će mu učiniti akiku koja podrazumijeva slijedeće: zaklati jednog ovna ili ovcu za žensko dijete, a dva ovna ili dvije ovce ako je dijete muško. Meso će podijeliti kao što se dijeli kurban zaklan za kurban bajram, ili kao što je lijep običaj po sunnetu, skuhati meso od akike i pozvati svijet u svoju kuću kako bi se ljudi počastili i kako bi se obilježila akika. Ukoliko se akika ne obavi sedmi dan, može i četrnaesti ili dvadeset i prvi. A ako se ni tada ne obavi, poslije može bilo koji drugi dan.
Poslanik s.a.v.s. je preporučivao da se sedmi dan dijete ošiša ili obrije što je svakako bolje, i da se srazmjerno težini kose u srebru podijeli sadaka siromašnima. Ovaj sunnet ima i posebnu mudrost. Naime, poznato je da kosa s kojom se dijete rodi je

slaba kosa. Zbog toga da bi se korijen kose ojačao dijete se brije kako bi na njegovoj glavi nikla potpuno nova kosa.

Pitanje 50.

Sa devetnaest godina stupila sam u bracnu zajednicu. Dogovorili smo se da cemo se predati borbi na Allahovom putu, boriti se naukom. Uz moralnu pomoc supruga, koji je uvijek bio spreman da me podrzi u svim mojim koracima ka zajednickoj kvalitetnijoj buducnosti, zavrsila sam fakutet. Nazalost suprug nije, on je se predao borbi za materijalnom sigurnoscu, sto sam uvijek smatrala "greskom u koracima". Nakon pet godina braka Uzviseni nas je blagoslovio najvrijednijim blagom ovo zemaljskog zivota, dobili smo sina – Elhamdullilah! Suprug mi je najbolji prijatelj poslije majke. Uvijek me je bolila prevara od ljudi do kojih mi je stalo. Danas se osjecam prevarenom, saburam, I jos nemogu naci oprosta da halalim, cinjenicu da moj suprug i dan danas konzumira alcohol (po dzahkad- kako on to kaze). Borim se vec sest godina da ga odvratim od tog zla, ali sve mi vise izgleda da je moj suprug jos jedno obecaje prekrsio. Danas gubim strpljenje, jer danas zelim da izvedem sina na pravi put, ali osjecam da nemam podrsku od svog zivotnog saputnika. U moju kucu se unosi alcohol, I boli me cinjenica da moj sin raste u neuzornoj sredini. Istina je da neklanjam pet vakata namaza na vrijeme, ali trudim se da to duhovno zadovoljstvo priustim sebi bar preko vikenda. Ja vama veoma opsirno pismo napisah, ali posto ni s kim ne razgovaram o svojoj bolesti osjecala sam potrebu da prenesem svoju bol na ovaj papir. Za mene kazu da sam uvijek nasijana i vedra, to je istina, jer vjerujem da je blagi osmijeh (naravno poslije Kur'ana) lijek za sve, pa tako i za moju boljku. Zamolila bih vas da mi navedete vase misljenje i stav na gore navedenu problematiku, Dakle, kakav je polozaj majke u krugu porodice kada je rijec o donosenju kucnih pravila, koji su Kur'anom i hadisom podrzani, ali podrzani nisu sa strane supruznika? Dali je grijeh sto podsticem ovom tematikom svadju u krugu svoje porodice? Dali je grijeh sto svaki petak osjecam nezadovoljstvo kroz svog supruga jer nije isao na dzumu namaz? Da li je grijeh sto se ipak zahvalim Uzvisenom, sto mi ukaza nafaku sa mojim suprugom?
Mozda mi mozete predloziti nacin na koji da pristupim svome suprugu u nadi da ce jednog dana shvatiti smisao ovozemaljskog dunjaluka, jer se istovremeno osjecam krivom sto nisam nasla neki bolji pristup i kvalitetniju, ostriju rijec kako danas ne bih morala pisati ovo pismo. Istovremeno koristim priliku da vam se zahvalim na ulozenom trudu i vremenu pri odgovaranju na pitanja mnogih zemljaka.

Odgovor:

Vi ste kako i sami kažete jedna od brojnih naših zemljaka supruga čovjeka koji još nije shvatio svrhu ovozemaljskog života s jedne strane i pitanje nafake i braka s druge strane. Mnogi od njih misle da ako ženi priušte osnovne životne potrebe da je to dovoljno za bračnu idilu i da su se stime odužili ne samo suprugi već i Bogu, jer, eto, Bog ih duži da zbrinu nezbrinuto. Oni zaboravljaju da su prije svega obavezni Uzvišenom Allahu Koji je stvorio i njih i njihovu nafaku.
U mnogim slučajevima žene su svjesnije od svojih supruga kada se radi o vjeri i shvatanju suštine braka. One mnogo prije shvate da je ovaj dunjaluk ispitni kabinet i da će se jednog dana primiti rezultati dunjalučkog napora. Vaš slučaj je slučaj hiljade drugih supruga po Bosni i Hercegovini koje iz razlličitih razloga šute i ne reaguju.

Kada se radi o donošenju pravila koja su podržana Kur'anom i sunnetom, vi ste kao član porodice dužni ih donositi i poštovati bez obzira na nepoštivanje i izostanak podrške od strane supružnika. Čak i ako se on opire uvođenju islamskog kućnog reda, vi niste dužni da ga slušate. Glas vjere je jedino što se u ovakvim momentima sluša. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Nema poslušnosti stvorenju u stvarima koje su izraz neposlušnosti prema Stvoritelju" ili još prostije "Nema poslušnosti u grijehu prema Allahu."
Ukoliko svađa nastane kao rezultat vaših napora na uvođenju šeriata u kuću, vi niste zbog toga griješni. Vi biste bili griješni ukoliko nebiste reagovali na veliko griješenje vašeg muža i vaše djece, jer Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Ko od vas bude sudionik ružnom djelu neka ga ukloni ili pokuša spriječiti rukom, ako ne može rukom onda neka pokuša jezikom, a ako ne može ni jezikom neka to srcem prezire, iako je to najslabiji vid imana."
Vaš muž je kao i mnogi drugi koji ne klanjaju džumu i dnevne namaze veliki griješnik, i njegov iman je zaista u pitanju. Ukoliko nastavi takvim tempom, vi ćete biti pred odlukom da li nastaviti živjeti sa takvim čovjekom ili se radi Allaha rastaviti. Samo onaj ko je vjeran Allahu, vjeran je i porodici, onaj ko to nije ne može biti vjeran ni porodici.
Nafaka koju vi spominjete je dar Allaha, dželle šanuhu, i nije to zasluga vašeg muža. Ona je jedna od četiri stvari koje su čovjeku zagarantovane dok je još u utrobi majke svoje bio. Nemojmo miješati svoj doprinos nafaki kroz onu narodnu "za nafakom treba ustati", sa garancijom Uzvišenog Allaha da će ta nafaka trajati ili prestati Njegovom voljom. Ja bih vam savjetovao da upotrijebite sve da brak zadržite sve do onog momenta dok ima nade da se vaš suprug održi u vjeri i da upotrijebite sva dozvoljena sredstva kako bi ga "natjerali" da ostavi alkohol i počne klanjati. Pri tome budite pažljivi i uzdajte se u Allaha. Okažite vašem suprugu da vam je stalo do njega i da zbog toga želite da ostavi griješenje. On u vama mora naći utjehu i uzor.

Pitanje 51.

Da li je potrebno odrzavati rodbinske veze sa osobama koje ne prakticiraju Allahovu vjeru?

Odgovor:

Na žalost veliki broj naših Bošnjaka još uvijek luta i pored svih opomena i upozorenja koja pristizaše tokom i poslije rata. Pitanje koje ste vi postavili je uvijek aktuelno i bit će aktuelno sve dok ima onih koji ne praktikuju Allahovu vjeru. Međutim, kada govorimo o ovom pitanju moramo spomenuti da postoje dvije vrste takvih ljudi. Postoje oni koji ne praktikuju Islam i koji uopće u njega i ne vjeruju. Zbog toga ako želimo da razmotrimo sažetak islamskog učenja u vezi sa ovakvima, vidjet ćemo da su dva slijedeća kur'anska ajeta dovoljna za ukupno razumijevanje ovog pitanja. Allah kaže: “Allah vam ne zabranjuje da činite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg ne izgone. Alla, zaista, voli one koji su pravični. Ali vam zabranjuje da prijateljujete sa onima koji ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg izgone i koji pomažu da budete prognani. Oni koji s njima prijateljuju sami sebi čine nepravdu." (El-Mumtehine, 8-9)
I postoje oni koji za sebe kažu da vjeruju u Allaha, ali iz nekakvih razloga ne praktikuju ovu vjeru. Naravno i jedna i druga grupa su u zabludi. Jer da bi se čovjek smatrao vjernikom i nadao Allahovoj milosti potrebno je ispuniti tri uvjeta koji su ujedno i sastavni dio imana. Nužno je srcem vjerovati u Allaha, jezikom svjedočiti

vjeru u Allaha i djelima to potvrđivati. Dok kod prve grupe nedostaju sve ove komponente, dotle kod druge grupe nedostaje samo praktično praktikovanje vjere. Kada se radi o komunikaciji sa ovim ljudima, Poslanik s.a.v.s. nas uči da sa njima treba komunicirati u onoj mjeri u kojoj to neće naštetiti našoj vjeri i onoliko koliko će biti dovoljno da im prenesemo Allahovu poruku i pokušamo uticati na njihovo opredjeljenje, posebno kada se radi o roditeljima. Ibrahim a.s. je komunicirao sa svojim ocem Azerom iako je ovaj bio idolopoklonik. Nuh a.s. je komunicirao sa svojim sinom, iako se on deklarisao kao otvoreni neprijatelj Allahovoj vjeri. Poslanik s.a.v.s. je preporučio Esmi bintu Ebi Bekr da svojoj majci čini dobročinstvo iako ona još uvijek nije bila prihvatila Allahovu vjeru. Musliman je dužan da prema rodbini čini dobročinstvo pa čak kad oni i ne bi bili vjernici. Uzvišeni Gospodar svjetova kaže: ":i Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite, i rodbini ….." (En-Nisa', 36)
Ebu Talib je bio amidža Poslanikov, ali nije povjerovao u Uzvišenog Gospodara svjetova. To nije smetalo Poslaniku da mu čini dobročinstvo. Ebu Talib mu je na to uzvraćao štiteći ga od njegovih neprijatelja.
I brojni su drugi primjeri iz kojih razumijevamo da smo mi dužni komunicirati sa onima čija srca još uvijek nisu prihvatila vjeru s namjerom da im olakšamo put u Islam, a ne s namjerom da prijateljujemo sa njima i da ih u tome podržavamo.
Ali ako se radi o prijateljevanju sa ovim ljudima, onda tu nema kompromisa: "O vjernici, ne prijateljujte ni sa očevima vašim ni sa braćom vašom ako više vole nevjerovanje od vjerovanja. Onaj od vas koji bude sa njima prijateljevao, taj se doista prema sebi ogriješio." (Et-tevba, 23)
Dakle, postoji razlika između činjenja dobročinstva prema griješniku ili nevjerniku i uzimanja takvoga za prijatelja.
Poslanik je činio dobro svakome ali je dobro pazio s kim prijateljuje. Mi smo u prilici da se na nas ugledaju. Ako želimo prenijeti ispravnu sliku Islama i islamskog morala, dobro ćemo paziti kako postupamo prema drugim ljudima. I mi znamo često na grub način pozivati u vjeru te tako izazvati kontraefekat što je svakako naša odgovornost i greška. Nekada je bolje u takvim situacijama osloniti se samo na to da budemo dobar primjer i nastojati našu vezu sa njima pripitomiti prije nego ih počnemo jezikom upozoravati. Naravno, da pri tom moramo paziti da oni nas ne odvuku u svom pravcu.

Treba napomenuti i to da ako rodbina, bilo bližnja ili daljnja, budu pokušavali da čovjeka na grijeh navedu pod izlikom traženja dobročinstva, u tom slučaju ih se ne smije poslušati i neće im se učinti dobročinstvo za koje oni smatraju da je dobročinstvo. Jer, nema pokoravanja stvorenju ako se time čini grijeh prema Stvoritelju, rekao je Poslanik s.a.v.s. Primjer za to je da te amidža zamoli da mu kupiš alkohol. On će tvoju poslušnost smatrati dobročinstvom, a u suštini je to grijeh prema Allahu. U poziciji smo da biramo kome ćemo udovoljiti; Allahu ili amidži? Nema sumnje da je odgovor Allahu.
Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Najbolji od vas je onaj koji čini dobro ljudima". Poslanik s.a.v.s. nije sveo činjenje dobra samo na vjernike, već i na sve druge ljude bez obzira kojeg usmjerenja oni bili.

Pitanje 52.

Izgleda cudno ali radi se o sledecem... Ja sam zaljubljen u jednu sestru koja se zove Amina ali moj problem je da ne mogu da joj iskazem svoja osjecanja naravno, na halal nacin, tj ja zelim da osnujem brak sa njom, mada se bojim da ne bude kasno, molim vas dajte mi neki savjet u vezi sa tim, dzazakallah Salamu Alejkum

Odgovor:

Vaše pitanje je neodređeno i nepotpuno. Zbog toga vam ja ovdje ne mogu dati adekvatan odgovor. Vi se bojite da ne bude kasno za vašu ženidbu jer će se možda djevojka udati dok vi budete spremni na ženidbu ili šta? U svakom slučaju, nije haram se zaljubiti i s namjerom ženidbe određene osobe. Kada čovjek dođe u takvu situaciju, potrebno je da što prije učini slijedeći korak a to je ženidba i da svoju simpatiju ili ljubav prema osobi okonča na najbolji mogući način. Ljubavna osjećanja se ne mogu iskazati na "halal način" osim ako ste određenu osobu namjerili ženiti i zaručili je, ili ste već u braku. Svaki drugi vid izražavanja ljubavi je ilegalan i podstaknut strastima koje čekaju svoju priliku upražnjavanja. Ako se bojite da će biti kasno za ženidbu sa Aminom, a vi onda požurite a prije toga klanjajte istiharu-namaz i zamolite Onog što sve zna da vam pokaže da li je Amina za vas ili ne. Ako je ona ta osoba koju vam je Allah odredio, onda sigurno neće biti kasno za ženidbu sa njom.

Pitanje 53.

Izgleda cudno ali radi se o sledecem... Ja sam zaljubljen u jednu sestru koja se zove A.... Ali moj problem je da ne mogu da joj iskazem svoja osjecanja naravno, na halal nacin, tj. ja zelim da osnujem brak sa njom. Mada se bojim da ne bude kasno. Molim vas dajte mi neki savjet u vezi sa tim, dzazakallah!

Odgovor:

Vaše pitanje je neodređeno i nepotpuno. Zbog toga vam ja ovdje ne mogu dati adekvatan odgovor. Vi se bojite da ne bude kasno za vašu ženidbu jer će se možda djevojka udati dok vi budete spremni na ženidbu ili šta? U svakom slučaju, nije haram se zaljubiti s namjerom ženidbe određene osobe. Privlačnost među osobama suprotnog spola je sasvim prirodna stvar. Kada čovjek dođe u takvu situaciju, potrebno je da što prije učini slijedeći korak a to je ženidba i da svoju simpatiju ili ljubav prema osobi okonča na najbolji mogući način. Ljubavna osjećanja se ne mogu iskazati na "halal način" osim ako ste određenu osobu namjerili ženiti i zaručili je, ili ste već u braku. Svaki drugi vid izražavanja ljubavi je ilegalan i podstaknut strastima koje čekaju svoju priliku upražnjavanja. Ako se bojite da će biti kasno za ženidbu sa Aminom, vi onda požurite a prije toga klanjajte istiharu-namaz i zamolite Onog što sve zna da vam pokaže da li je Amina za vas ili ne. Ako je ona ta osoba koju vam je Allah odredio, onda sigurno nećete zakasniti na ženidbu sa njom.

Pitanje 54.

Htjela bih vas pitati u vezi neceg sto se zove nikah ili ga barem zovu tako na ovim prostorima. Radi se o tome da kada mladic potrazi djevojku da se ozeni njome i biva mu dozvoljeno nakon sto se dopadnu jedno drugom vjencaju ih serijatski da bi se mogli vidzati i to nazivaju veridbom t.j.nikah.

Moj slucaj je malo drugacji. Mi smo se upoznali na faksu, pricali s vremena na vreme i sada rijesili da budemo jedno drugom zivotni saputnici. Ali do zavrsteka faksa ima jos puno, ne bi htjeli poraniti sa brakom niti imati neislamsku vezu. Sad za sad, vidjamo se na javnim mjestima, nekad u prisustvu moje sestre i dopisujemo se, ako si imamo nesto reci. On je dao prijedlog o nekoj vrsti tajne 'vjencavke', sa dozvolom moje mame u

prisustvu svedoka, ali da svet ne zna. Meni se ideja ne dopada jer znam da je Poslanik s.a.w.s rekao da se 'vjencavka' treba obznanit defom i glasom i treba svijet znati da su to dvoje zajedno a ne da se sunjaju krisom. Ja sam dala prijedlog da sacekamo godinu dvije da ja pripremim svoga oca i ostalu rodbinu pa da fino, javno to obavimo ali problem je sta do tad? Je li ok vidjati se na javnim mjestima; faks, biblioteka nekad i bez prisustva mahrema, jer ja svakodnevno izlazim, mijesam se sa muskarcima i to cafirima na faksu. Trudim se da to izbjegavam jer djeluje na moj iman, ali faks mi je jako vazan ne zbog sebe, nego zbog islamskog ummeta a posebno zbog sestara. Dakle pitanje je kako nastavit sa vezom i da li je nikah dozvoljen? Koji su uslovi i kako to izvesti?

Odgovor:

Vjeridba ili zaruka imaju svoje utemeljenje u šeriatu. Mladić koji je naumio da se ženi djevojkom može da je zaruči. On ima pravo da je vidi prema hadisu Mugire b. Šu’be u kome on pripovijeda da se zaručio sa jednom ženom. Poslanik s.a.v.s. ga je upitao da li je vidio ženu koju je zaručio. Kada je Mugire rekao da nije, Poslanik s.a.v.s. mu je naredio: “Idi i vidi je! To je bolje za konačni ishod vaše veze.” (Ahmed, Ibn Madže, Et-Tirmizi, Ed-Darimi idr.)
Zaručniku niti zaručnici nije dozvoljeno proširiti dozvolu viđenja na šetnju, odlazak u zabavišta bez prisustva nekog od bliže rodbine. Sama zarudžba ili vjeridba ne mogu dozvoliti osamljivanje. Ono što dozvoljava i osamljivanje jeste vjenčanje, odnosno ugovor o braku u formi koju je propisao Poslanik s.a.v.s. i koja se praktikovala i praktikuje i dan-danas, svejedno kojim se imenom ona zvala kod nas.
Tradicinalni način upoznavanja mladih u našim krajevima je skoro iščeznuo. Danas su mladi praktično prisiljeni da se sami upoznavaju i pri tome se dešavaju određena prekoračenja. Fakulteti i škole općenito su najčešće mjesta gdje se dvoje mladih upoznaju i odluče krunisati svoje upoznavanje brakom. Fakulteti i škole su javna mjesta i mjesta gdje se mimo naše volje svakodnevno odvija miješanje muškaraca i žena. Zbog takve prakse, koja u osnovi nije islamska, danas se može kazati da upoznavanje na takvim mjestima nije osamljivanje ukoliko taj susret bude u granicama šeriata i radi plemenitog cilja braka. Ukoliko uoznavanje na fakultetu i školama ima za cilj trenutno naslađivanje prisustvom djevojke ili mladića, tada je ova praksa izvan granica koje je šeriat učinio dozvoljenim. Vi ste odlučili da jedno drugom budete životni saputnici, što znači da želite zasnovati brak. Međutim, vi smatrate da je rano za brak jer još niste završili fakultet. A mladić vam predlaže neku vrstu tajnog vjenčanja sa dozvolom vaše majke i u prisustvu svjedoka, ali da svijet ne zna. Vi ste to već osudili jer smatrate da ne postoji takav vid vjenčanja u šeriatu, što je sasvim pametno promišljanje i predložili ste da se sačeka određeni period kada će i vaš otac moći prihvatiti vašu vezu iz čega ja zaključujem da on, inače, ne bi znao za sklapanje braka.
Sada se nalazimo kod ključnog problema. Tajni brak!? Ova termin se sve više ponavlja među braćom i sestrama muslimankama a praktično je zaživio u nekoliko gradova u BIH. Da bismo ispravno odgovorili na vaše pitanje prvo ću spomenut temeljne uvjete za sklapanje braka nakon čega ćemo vidjeti da li postoji osnova za način sklapanja braka kakav predlaže vaš izabranik.
Brak je ugovor između dvoje mladih kojim naslađivanje među supružnicima postaje dozvoljeno. Uvjeti za valjanost braka su:

Dozvola staratelja. Staratelj može biti samo muškarac. Obično je to mladin otac, ili neko od njenih najbližih rođaka. Mati ne može biti staratelj i samo njena dozvola za udaju nije dovoljna. Ovo je prvi razlog zbog kojeg vi ne možete stupiti u brak sa tim

mladićem jer vam on preporučuje da sklapanje bude u prisustvu vaše majke (bez oca). Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Nije ispravno zasnivanje braka bez dozvole staratelja.." (Hakim i Ibn Madže) Osim što mora biti muškarac staratelj treba da je i pametan, zreo i punodoban što znači da staratelj ne može biti rođak koji još nije polno zreo. Starateljstvo rođaka nije valjano ako postoji neko ko je od njega bliži rođak. Tako, starateljstvo amidže nije valjano ako postoji rođeni brat. Starateljstvo brata nije valjano ukoliko postoji otac živ itd.
Dva pravedna svjedoka. Uzvišeni Allah je rekao: "i kao svjedoke dvojicu vaših pravednih ljudi uzmite! (Talak, 2) A Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Nije ispravno zasnivanje braka bez dozvole staratelja i dvojice pravednih svjedoka." (Et-Tirmizi, Bejheki i dr.) Dakle, ne samo da je uvjet za sklapanje braka pribavljanje dvojice svjedoka, već oni moraju biti i pravedni što prema islamskim pravnicima podrazumijeva da nemaju velikih grijeha i da se klone većine malih. To znači da svjedoci ne mogu biti ljudi koji uzimaju kamatu, koji piju alkohol, koji bludniče itd. Zatim, svjedoci moraju biti ljudi koji poznaju mladu i mladoženju, a ne kao što je to kod nas običaj da mladoženja pribavi svoje prijatelje koji poznaju samo njega. Ključno je pitanje da li oni svjedoče samo čin vjenčanja ili pored toga svjedoče osobama koje se vjenčavaju. Zbog pomanjkanja pravde i pravednih u našim krajevima bilo bi dobro pribaviti što više svjedoka.

Forma ugovora o vjenčanju. U formi je najbitnije da muž ili njegov zastupnik nedvosmisleno izjavi staratelju traženje žene koju želi za suprugu. Obično se ta forma sastoji iz slijedećih riječi: "Daj mi za ženu tu i tu (navesti ime) svoju kćerku!" A staratelj treba da nevosmisleno izjavi: "Dajem ti za ženu, ili vjenčajem za tebe, tu i tu (nevesti ime) svoju kćerku." Tada će muž izjaviti: "Primam je za svoju ženu." Ova forma je mnogo bitna a svjedoci treba da je potvrde. Ako u vašem slučaju otac ne izrekne ove riječi ili na drugi dozvoljen način ne dozvoli vaš brak, vjenčanje nije ispravno.

Mehr – vjenčani dar. Mehr se daje ženi na ime dozvole spolnog i drugog vida naslađivanja. Davanje mehra je vadžib i smatra se uvjetom za ispravno sklapanje braka. Propisan je riječima Uzvišenog Allaha: "I draga srca ženama vjenčane darove njihove podajte!" (En-Nisa, 4) Poslanik s.a.v.s. je u hadisu rekao jednoj ženi: "Potraži nešto (za mehr), pa makar to bio i željezni prsten!" (Buhari i Muslim) Upravo zbog institucije mehra je potrebno da sklapanje braka bude javno kako bi što više ljudi posvjedočilo da se mladoženja obavezao na isplatu mehra. Sunnet je navesti i visinu mehra koju je on dužan isplatiti. U slučaju tajnog braka, uvijek postoji mogućnost da se zanegira kako brak, tako i pitanje mehra ili njegova visina. Pitanje mehra nam otvara i jedno drugo pitanje, a to je ko ima pravo vjenčati dvoje mladih, odnosno šta daje legalitet braku? U našim uvjetima nije dovoljno samo šeriatsko sklapanje braka bez prethodnog sporazuma sa državom o međusobnom priznavanju vjenčanja koje obavljaju službenici islamske zajednice ili njeni opunomoćenici. Do skora su kod nas postojali šeriatski sudovi. Kadije su vjenčavale i razvrgavale brakove, a država je priznavala njihov čin. Danas ne postoji takav sporazum islamske zajednice sa državom što može biti problematično i dovesti do nereda u sklapanju, odnosno razvodu braka, s obzirom na to da se mnogi odlučuju na sklapanje samo šeriatskog braka. Zbog toga se nameće pitanje da li imam ili neko drugi ima pravo sklopiti brak i da taj brak bude validan? U slučaju da se supružnici hoće razvesti, da li imam ili njemu ravna osoba mogu razvrgnuti postojeći brak s obzirom na to da ga je on sklopio, i da takav bude verifikovan od strane države? Da li će u slučaju kada muž neće da isplati mehr ženi, imam nadoknaditi taj mehr ili na neki način prisiliti muža da ga isplati? Da li država priznaje izjave svjedoka ugovora o vjenčanju ukoliko jedna od bračnih strana negira postojanje braka u slučaju da ne postoji sporazum između države i islamske zajednice? Šta je sa pitanjem nasljedstva

ukoliko muž negira postojanje braka? Sve su ovo pitanja koja me navode da predložim što prije sklapanje sporazuma između islamske zajednice i nadležnih organa vlasti o priznavanju sklopljenih brakova od strane islamske zajednice kao što su to učinile Norveška, Danska, Švedska i druge države Evrope sa islamskom zajednicom. Drugo, što bih predložio jeste sklapanje brakova pred općinskim matičarem sa zahtjevom da pitanje mehra uvrsti pod posebnu klauzulu kako bi on bio legalno obavezujući i čime bi se izbjeglo njegovo svođenje na dobrovaljan vid davanja kao što je to naša praksa. Ovaj drugi prijedlog bi se mogao praktikovat dok se ne realizuje prvi. Treba imati na umu da je legalitet braku u vrijeme Poslanika s.a.v.s. davao sam Poslanik, odnosno islamska država, a potom šeriatski sudovi sve do pedesetih godina prošlog vijeka kada se radi o balkanskim muslimanima. Muslimankse države u svijetu su riješile ovo pitanje tako što su islamsko bračno pravo uzele za jedino validno pravo u sklapanju brakova i time ga legalizovale. U muslimanskoj državi u slučaju ne isplaćivanja mehra, zakon staje na stranu žene i ona putem njega uspijeva nadoknadit svoje pravo. Kod nas je to, praktično, nemoguće uraditi. Samo šeriatsko vjenčavanje u danas poznatoj formi u BiH i Sandžaku nije dovoljno jer nema pravno utemeljenu legalnost koju može zadobiti ukoliko dođe do sporazuma vjerskih i državnih organa, ili ukoliko se vjenčanje bude obavljalo u općini sa zahtjevom da se uvrsti mehr i da se traži saglasnot staratelja. Sunnet je sklapanje braka oglasiti. U vrijeme Poslanika s.a.v.s. se to činilo defovima i dozvoljenom igrom i pjesmom. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Granica između dozvoljenog i zabranjenog odnosa između muška i ženska je def i glas (oglašavanje braka). (Autori sunen zbirki osim Ebu Davuda). Po ovom hadisu tajno sklapanje braka nema svoje uporište u šeriatu. Kako se može znati da su dvoje u braku osim ako se njihovo vjenčanje ne obznani? Obznana može biti putem organizovanja svatova, vjenčanjem pred državnim i vjerskim organima, javnim vjenčanjem pred svijetom itd. U vašem slučaju ni ovaj uvjet ne bi bio ispunjen.

Tajni vid vjenčavanja koji se kod nas, na žalost, već počeo praktikovati može biti izvor manipulaciji brakom i izvor problema u međuljudskim odnosima. U svim ovim slučajevima najviše bi trpila žena uz koju niko ne bi stajao i koju niko ne bi štitio. Zbog toga bi ja vama i vašem izabraniku draga sestro, preporučio legalno zasnivanje braka odmah i bez odgađanja ukoliko posjedujete sve preduvjete za sklapanje braka. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "O mladići, kod je od vas u mogućnosti, neka se ženi…" A roditeljima žene Poslanik s.a.v.s preporučuje: "Kada vam dođe neko s čijom ste vjerom i moralom zadovoljni oženite ga (vašom kćerkom". Ako se vas dvoje sviđate jedno drugom, vi se već sada vjenčajte i svoj brak obznanite. Poslije toga vi se možete viđati, sastajati se i živiti u istoj kući ili odvojeno, svejedno je. Ako odlučite da odgodite ženidbu vi odgađate nešto što je preče da uradite u datom momentu, a prihvatate nešto što biste inače trebali da napustite (pretjerano i dugotrajno ašikovanje ili tajni brak). Vi ne biste bili ni prvi ni posljednji koji su se za vrijeme studija vjenčali. Samo na takav način ćete se sačuvati eventualne smutnje i grijeha, a našoj omladini biste dali praktičan primjer rješavanja identičnog problema. Molim Allaha da ovo ispravno shvatite.

Pitanje 55.

Jeli brak valjan/ispravan, ako je sklopljen sa svim ispunjenim uslovima i sartovima gdje samo nije izdat vjencani list od imama koji je nas vjencao, uz napomenu da smo kao mladenci dogovorili i mehr koji je glasio "polovina zajednicko stecene imovine" i sve ostalo, pred svim ljudima, odnosno, svjedocima na dan svadbe. Sada dok sam ovdje u Njemackoj i pravim njoj papire/vizu ona je otisla kod nekog "hodze koji lijeci Kur'anom" i on je njoj rekao da treba vise uciti Kur'an i obnoviti vjencanje zbog toga neizdavanja

vjencanog lista sa seriatskog vjencanja. Dakle, da li je potrebno ponovno sklopiti brak na seriatski nacin, ako prije nije izdat vjencani list i dali je uredu formulisan/dogovoren mehr izmedzu mladenaca: "polovina zajednicko stecene imovine" , opet uz napomenu da smo obavili i zakonsko vjencanje pred Maticarem i svjedocima. Stav islama? Sta nam savjetujete???

Odgovor:

Molim Allaha da vama i vašoj supruzi olakša i da vam pomogne da prevaziđete trenutne probleme. Pretpostavljam da ste čitali moj odgovor na pitanje u vezi šeriatskog vjenčanja na bosnjakinja.net-u, kao i nedavno objavljen tekst u Saffu na temu tajnih brakova i brakova zasnovanih samo pred imamom ili drugim vjerskim službenikom. Ako niste, zamolio bih vas da to učinite kako biste imali opširniju predstavu o statusu šeriatskog vjenčanja u našim uvjetima. U svakom slučaju ja ću vam uz Allahovu pomoć dati slijedeći odgovor:
Brak uz punu svijest i potpunu slobodnu volju sklopljen pred matičarem u Općini, uz saglasnost roditelja, prisustvo svjedoka, ugovoreni mehr ispunjava sve uvjete tražene za validnost braka. Ako je pored toga sklopljen i pred imamom, to je još bolje. U slučaju da od imama niste preuzeli vjenčani list, a imate vjenčani list izdan od strane općine ili matičara, to vam je sasvim dovoljno jer postoji službeni dokaz o vašem braku. Vaš brak ne smije niko negirati na osnovu nedostatka samo imamovog vjenčanog lista. Dok islamska zajednica ne sklopi sporazum sa državom o međusobnom priznavanju sklopljenih brakova, imamov vjenčani list, koji se u osnovi ne razlikuje od matičarovog, ima samo formalnu ulogu. Dakle, vaša supruga i vi niste dužni obnoviti vjenčanje zbog neizdavanja vjenčanog lista sa šeriatskog vjenčanja, jer je vaš brak zasnovan na potpuno legalan i ispravan način.
Što se tiče formulacije «polovina zajedničko stečene imovine» na ime mehra, smatram da je ona neodređena kao i to da je kao takva podložna manipulaciji i različitom tumačenju. Vrlo često različito tumačenje vlasništva imovine može dovesti do bračnih nesuglasica. Zbog toga bi gornju rečenicu bilo dobro preformulisati uz znanje svjedoka i matičara. Mehr mora biti precizno naznačen kao i datum njegove isplate.

Pitanje 56.

Jeli dozvoljeno zeni da iznosi privatnost, stanje i dogadzaje iz kuce svoga muza svojim roditeljima, braci i sestrama i drugima, uz napomenu da je otac prisiljava na to, uslovljavajuci haramom svega i odricanjem nje kao djeteta/kcerke. Kako se muz ovdje treba postaviti? Kakav je seriatski stav po ovom pitanju?

Odgovor:

Što se tiče iznošenja privatnosti i događaja iz bračne kuće uputio bih vas na članak pod nazivom «Pravo na intimu i privatnost» koji je objavljen u Saffu a i na internet stranici www.bosnjakinja.net U ovom članku naći ćete detaljan odgovor na postavljeno pitanje. A ja ću ovdje pokušati da dam sažet odgovor na vaše pitanje. Kur'an hvali dobre žene, ističe da su to «pobožne i poslušne» «kanitatun hafizatun», koje čuvaju bračnu i kućnu tajnu, koju je Allah naredio da se čuva.
Od tajni koje treba čuvati jesu i posebni odnosi između muža i žene, što nije dozvoljeno da bude predmetom rasprava na sijelima, sa prijateljima i prijateljicama. Allahov Poslanik s.a.v.s. kaže: «Na najgorem položaju kod Allaha na Sudnjem danu

će biti čovjek koji otkrije tajne svoje žene i žena koja otkrije tajnu muža puštajući je u javnost.» (Muslim i Ebu Davud)

Jednog dana nakon namaza, Allahov Poslanik s.a.v.s. se okrenuo i upitao ashabe: «Ima li među vama takvih muškaraca koji odu svojoj kući pa zatvore vrata i namaknu zavjese, a onda izađu i pričaju: «Postupili smo tako i tako, odnosno uradio sam to i to sa svojom ženom?!» Niko nije ništa odgovorio, Onda se okrenuo ženama i upitao: «Ima li među vama takvih koje to govore? Na to se jedna djevojka podignu na jedno koljeno, stojeći u tom položaju da bi je opazio Allahov Poslanik s.a.v.s. i čuo njezin govor, i reče: «Jeste, tako mi Allaha, oni to rade, a i one o tome pričaju.» Poslanik s.a.v.s. je na to rekao: «Da li znate kome sliči onaj ko tako postupa? Onaj ko tako čini sličan je šejtanu i šejtanici koji, sretajući svoga para na putu, sa njim obave seksualni čin naočigled ljudi.» (Ahmed, Ebu Davud, El-Bezzar)
Ni jedan ni drugi bračni drug ne smiju širiti i drugima saopštavati stvari iz svog privatnog života, svejedno bili onī kojima se saopštava roditelji, braća i sestre ili, pak, prijatelji. Poslanik s.a.v.s. je u nekoliko navrata zabranio iznošenje iz kuće onog što se smatra privatnošću. Cilj ovakve zabrane leži u činjenici što spoznaja tuđe privatnosti može izazvati nesagledive loše posljedice po brak i što može izazvati opću smutnju. A Islam od nas traži da se čuvamo smutnje i da ne dozvolimo njeno širenje. Uzvišeni Allah je rekao: «I izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.» (El-Enfal, 25)

Onoga momenta kada se dotična žena udala za vas, vi postajete taj čiji ona hatur stavlja iznad očevog. Prelaskom u vašu kuću i udajom za vas ona je obavezna biti vam poslušna. Njen otac, kao ni mati nemaju pravo da je prisile na iznošenje bračnih tajni a pogotovo ne putem korištenja metoda zastrašivanja. Ako se roditelji koriste ovakvim metodama tada oni krše pravila koja je Islam postavio, a po kojima su regulisana pitanja odnosa roditelja i djece. Poslanik s.a.v.s. je rekao: «Dijete nije dužno slušati roditelja u stvarima koje su očit grijeh prema Allahu.» Izazivanje nereda i razdora u braku je svakako grijeh prema Allahu. Dakle, ako će očevo insistiranje na saznavanju tajni vas i vaše supruge u dogledno vrijeme izazvati probleme i nesuglasice koji mogu kulminirati razvodom braka, u tom slučaju vaša supruga nije dužna slušati svoga oca, jer je njegov gest grijeh prema Allahu. Preporučio bih vam da sa svojom suprugom popričate i da joj objasnite stav Islama po ovom pitanju a potom da je uvjerite da je najvažnije da odnosi među vama budu regulisani pravilima o islamskom načinu bračnog života. Roditelji se slušaju u stvarima koje nisu prestup i grijeh prema Allahu. U slučaju da zbog roditeljskog nerazumijevanja trebate birati između poslušnosti roditelju i poslušnosati mužu, izabrat ćete poslušnost mužu, jer je najvažnije da vaši odnosi budu dobri i da vaša veza kontinuira

Pitanje 57.

U odsustvu muza, dok ona, zena ceka na vizu, po islamu, gdje je ona duzna kao udata osoba boraviti ili kod njegovih ili svojih roditelja, uz napomenu da bi ona vise voljela kod svojih, a to joj i otac naredzuje, mjesajuci se u brak.

Odgovor:

Po pitanju boravka žene u odsustvu njena muža, njoj je dozvoljeno boraviti i u kući svojih roditelja kao i u kući muževljevih roditelja jer su joj i jedni i drugi mahremi. O tome gdje će ona boraviti treba se dogovoriti sa svojim mužem, ali je činjenica da

ona bez njegove dozvole se ne smije udaljavati iz kuće. U konkretno vašem slučaju, supruga će boraviti ondje gdje vi to odredite i ne smije svojevoljno napuštati kuću i boraviti u kući s kojom njen muž nije zadovoljan. To je već izraz neposlušnosti. Osim u slučaju da je boravak u kući njenih roditelja bezbjedniji nego u vašoj kući.

SIHIR I BOLESTI DUSE

Pitanje 1.

Ja sam jedna muslimanka koja zbog svega što se desilo i danas osjećam krivnju u sebi. Naime, ja sam se razvela prije nepunu godinu dana. Voljeli smo se i sam brak je bio zasnovan na islamskim principima. Razlog moga puštanja ne znam zasigurno, ali sumnjam da bi to moglo biti i sihr za rastavljanje jer kad analiziram i svoje i njegovo stanje, ima više simptoma koji ukazuju na to, pogotovo što on ima rodbinu koja se bavi time. Nikad nije htio pristati da idemo na liječenje, već je govorio samo meni, da ja idem. Ni ja nisam išla nikako u toku braka a prije braka sam išla i bilo je sve u redu.

Ja i danas kad čitam vaše odgovore na tu temu tad pogotovo nemam mira od savjesti koja me grize, iako ja danas pokušavam na sve moguće načine da drugima dokažem da je on savjestan musliman i vjernik. Cini mi se da sam napravila više štete nego što ću s sada tim napraviti koristi. Ja sam mu nudila i da se pomirimo zbog djeteta ali on neće ni da čuje za to. Ne da, da vodim dijete sa sobom a on ga neće sebi, je li zato što ga nema gdje ili šta... zaista ne znam.

Sada mene savjetuju da ga pokušam "zavesti" tako što ću koristiti dozvoljen način, ako postoji takav način molim vas da mi ga objasnite ili da mi savjetujete šta mi je najbolje raditi jer ja hoću da moje dijete živi skupa sa svojim roditeljima ali ne znam šta mi je dozvoljeno na tu temu raditi. Molim vas da mi pomognete uz Allahovu pomoć da učinim sve što je u mojoj mogućnosti da ga pokušam vratiti jer kad čitam vaše članke u časopisu Saff tek tad vidim da nisam uložila ni truna napora da zadržim svoga muža i oca svoga djeteta,da vas Allah obilato nagradi za vaš uloženi trud.

Odgovor:

Iz vašeg pitanja da se razumjeti da ste vi razvedeni već godinu dana. Dakle čovjek s kojim ste živjeli više nije vaš muž, svejedno šta je bio razlog razvoda. S obzirom da je isteklo vrijeme iddeta (tj. obaveznog pričeka nakon razvoda braka) u kojem je muž imao pravo da vas vrati, vi ste sada razvedeni talaki bainom, što znači da se ne možete vratiti svome mužu osim u slučaju da vas on ponovo zaprosi i da vas ponovo uz mehr i ugovor o braku vjenča. Jedino u ovom slučaju vi ćete a i on ispravno postupiti i vaš brak će biti priznat kod Allaha Uzvišenog, ako Bog da. Što se tiče „dozvoljenog" zavođenja kako ga vi ovdje nazivate, nužno je da shvatite da ste vi sada stranci jedno drugom iako ste bili u braku i rodili dijete. Prema tome, nikakav vid zavođenja ne dolazi u obzir prije dogovora o ponovnom zasnivanju braka. Nakon što se ponovo vjenčate, može se govoriti o problemu koji vi ovdje aktuelizirate, a koji je veoma važan.

Vaš bivši muž vam je predložio da ga „zavedete" na dozvoljen halal način što govori o jednom velikom problemu u bošnjačkim brakovima. Iz njegovog prijedloga pokušavam nazrijeti i mogući problem koji je možda uticao na razvod braka. Dakle, nedostatak fizičke privlačnosti. To je inače čest problem u BiH. Obostran je. Prisutan je kako kod muškaraca, tako i kod žena. Supruga se poslije udaje prestaje zanimati

za svoj izgled i opću pojavu. Počinje se oblačiti neskladno i neuredno, što još više odbija muža od nje. Mnoge muslimanke nalaze ispriku u ljepoti i čednosti vlastite duše, istovremeno previđajući da se ta duša ljubi i miluje kroz tijelo. Većini muškaraca brak je samo cilj koji se ženidbom postiže. Kada to postigne, on svoju energiju usmjerava na nešto drugo. Svemu daje prednost nad suprugom i brakom. On smatra da je učinio mnogo i da brak sada treba da se odvija sam po sebi.

Moja je preporuka ženama koje primjećuju nezainteresiranost svoga muža za njihov fizički izgled koriste dozvoljenu vrstu „sihra" o kojoj će nešto naći u knjizi „Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza". Radi se o tome da žene treba sve od sebe da učine da se u svakom trenutku svome mužu fizički dopadnu. U vremenu nasilne erotike i sveprisutne pornografije, normalno je da čovjek traži pojačano tjelesno zadovoljstvo kod svoje supruge. O ovom problemu Poslanik s.a.v.s. govori u hadisu: „Kada neko od vas sretne ženu koja mu se fizički svidi, neka dođe svojoj suprugi i neka zadovolji svoju potrebu".

Pitanje 2.

a) Citala sam odgovore na neka pitanja pa sam odlucila i ja da ti se javim. Nalazim se u tudjini udata sam majka dvoje djece. Kroz moj cio zivot sudbina mi je bila teska. Puno dogadjanja da kad se sjetim nekih od njih i dan danas mi moje srce place. Moj najveci problem je u mome braku. Ja i moj muz smo se voljeli zato smo se i vjencali. Ali sta je se desilo poslije niko ne zna. Kroz nas zajednicki zivot ja sam uvjek ta koja je kriva za nije vazno sta da se desi. On je vise nego puno naklonjen svojim roditeljima koji to sve koriste i njega cesto protiv mene i djece podgovaraju. Onda se on ponasa kao da je skroz poludio udara mi djecu a i mene vise puta ako bi se ja tu umijesala. Njegova mati je komandant u njenoj kuci, moj svekar ne prica ni sa kim od njegovih sestara jer one njoj (svekrvi) ne odgovaraju. Za vrijeme rata u Bosni moj otac je ubijen ja nisam od njih vidjela ni truna razumijevanja nikad pa ni u tim momentima. Ja znam da me svekrva ne voli jer mi to puno ljudi kaze sta ona prica protiv mene, a ona je komandant i svekru pa se tako svi stovare na moja ledja i moje djece. Ovo je tesko povjerovati kada budes citao sa svime se sve ona sluzi. Oni se tako dogovaraju i ispricavaju protiv mene i onda kada ga potpale i on pocne da meni psuje i majku i sve drugo. Njemu opsovati mater je kao nekom trepnuti okom. To nije jedino sto on psuje on psuje i sve puno vece; zapinje za Boga, hljeb, sunce, kruh, da moja djeca mene psuju ako znas sta ti hocu da kazem. I to sve tako onda moju svekrvu zaboli srce ona se pocne kociti zbog toga sto je se nasikirala. Reci vidi lukavosti i to svako ziv vidi sta se desava samo moj covjek kao slijepac kako god mu oni kazu on to potvrdjuje. Tako je i nema druge. Ja sam u tudjini a oni su ostali u Bosni ali uticaj nije oslabio ako su oni dole dobro i ako imaju (kada im se posalje a i to je malo - malo daj para $500-1.000) dobro je mirno je, a ako njima nije dobro nije dobro ni meni ni mojoj djeci. On naseg sina ne zove imenom nego – konjom, a nasu kcer -krmacom.
b) Zelim da ti nesto priznam od jedne moje prijateljice dobila sam broj telefona od hodze nekakvog nemogu vise gledati ovo mucenje i uderanje moje djece. On kao da je cetnik kako djecu udara. Ja sam ga nazvala i sa njim sam odrzavala telefonsku vezu nekoliko mjeseci vidjela sam nema pomoci pa sam i to ostavila. Ja sve to sutim i tajim da prikrijem najbolje kako mogu a sto za moju djecu kakve ce biti njihove posljedice?

c) Kakav je ovo zivot Boze? Koliko sam od dragog Boga puta salam i spas trazila da mi spasi moju djecu jer me moje srce zbog njih boli. Boze sta sam ti kriva pa da mi je moja sudbina gorka. U svemu tome moje mi je srce oboljelo pa me cesto probada da mislim da necu moci prezivjeti. Kazi mi moj brate sta da radim. Dragog Allaha postujem samo je Allah - Bog da mi pomogne ali ne mogu vise sve ovo deveram 14 godina. Sta ce moja djeca biti kada izlude i kada narastu zbog ovog svega stresa.
d) Puno mi je ljudi koje vidi kako se on ponasa reklo da je njemu sigurno napravljeno. Ja radim dva posla da bih mogla svoju djecu obuci i nahraniti jer on pare salje roditeljima ja sa njegovim parama nemam nista nema sanse da ih vidim a kamoli sta drugo. Molim te odgovori mi na ovu poruku. Molim te da mi odgovoris.

Odgovor:

Molim Allaha da vam olakša bol koju osjećate zbog situacije u kojoj se trenutno nalazite.
Pošto je vaš problem identičan problemu mnogih žena, a radi se o miješanju najbliže rodbine u bračni život ja ću iskoristiti ovu priliku i malo opširnije se osvrnuti na ovo delikatno pitanje.
a) Miješanje rodbine u bračni život smatra se jednim od glavnih uzroka razvoda braka. Svakodnevno čujemo kako su u nekom braku izbili problemi i desio se razdor prouzrokovan miješanjem roditelja u privatni život mladenaca. U nemali broj slučajeva njihovo uplitanje i miješanje zna dovesti do trajnog razdvajanja mladenaca. Da li su roditelji svjesni kakvu štetu nanose svojim najmilijim?
Postoje slučajevi i situacije kada je roditeljima i rodbini dozvoljeno intervenisati i umiješati se u bračni život. Uzvišeni Allah u jednom ajetu kaže: «A ako se bojite razdora između njih dvoje, onda pošaljite jednog pomiritelja iz njegove, a jednog pomiritelja iz njene porodice. Ako oni žele izmirenje, Allah će ih pomiriti jer Allah sve zna i o svemu je obaviješten!» (En-Nisa, 35)
Iz ajeta se precizno vidi da je rodbini dozvoljeno miješati se u bračni život u samo slijedećim slučajevima:
- nakon neuspjelog pokušaja rješenja problema od strane bračnih drugova. Ako među njima već postoji problem kojeg su pokušali riješiti i nisu u tome uspjeli, dozvoljava se roditeljima ili nekom drugom iz rodbine da se umiješa i pokuša pomoći u rješenju problema.
- u slučaju straha od razdora. Dozvoljava se roditeljima da intervenišu kako bi spriječili eventualni razdor u porodici. U ovoj situaciji nije dozvoljena intervencija s namjerom proizvođenja još većeg razdora ili dolivanja ulja na vatru.
- kada porodica ima namjeru izgladiti odnose među supružnicima, a ne proizvesti zavađu.
U slučaju da roditelji žele da imaju uvid u privatni život supružnika, oni im to nisu dužni dozvoliti. Neka njihov moto bude «Ovo je naš život, a ne vaš». Zbog toga su islamski pravnici propisali da nije dužan sin poslušati svoje roditelje ukoliko oni zahtijevaju da razvede svoju ženu ili da se sa njom posvađa osim u slučaju da je njen boravak u porodici od velike štete. Ibn Muflih El-Makdisi kaže: «Neka sin ne sluša oca ako od njega traži da pusti svoju ženu bez opravdanog razloga prema hadisu Poslanika s.a.v.s. «Zabranjeno je i sebi i drugom štetu nanositi...» Puštanje žene bez opravdanog razloga je velika šteta.» (El-adabuš-šer'ijje vel-minehul-mer'ijje, 1/437)

Razlozi zbog kojih se roditelji inače miješaju u život mladenaca:
- kada je sin, ili kćerka, jedinac. Tada je miješanje u privatni život djeteta veoma

često jer su roditelji mnogo vezani za jedino im dijete.

- kada otac izdržava sina (zajednički posao, sin ne radi pa otac izdržava i njega i njegovu suprugu, itd.) Posebno u današnjim uvjetima kada je teško doći do posla. Sinovi koji se ožene u takvim uvjetima prinuđeni su da žive kod roditelja.
- kada bračni par stanuje kod jednih ili drugih roditelja. Ovo je vrlo česta pojava i s razlogom i bez njega.
- slaba i neizgrađena ličnost muža ili žene koji usljed te slabosti popuste pred pretjeranom brigom roditelja.
- pogrešna predstava o poslušnosti roditeljima. Mnogi su roditelji uvjerili svoju djecu da poslušnost koju Allah naređuje roditeljima podrazumijeva i dozvolu uplitanja u privatni život. Oni nikako da shvate riječi jednog velikog učenjaka koji je govoreći o odgoju izrekao slijedeću preporuku: «Igraj se sa njim sedam godina, odgajaj i podučavaj ga sedam, druži se sa njim sedam, a onda ga pusti».

Kako spriječiti negativnu intervenciju roditelja?

- Dogovor supružnika da ne dozvole uticaj i miješanje roditelja u bračni život. Oni se prilikom zasnivanja braka trebaju dogovoriti o stvarima koje su privatne i o kojima smiju samo njih dvoje znati, kao i o stvarima u koje drugi mogu imati uvid. Trebaju povući jasnu crtu i kazati sebi dokle roditelji smiju ići. Šta smiju znati a šta ne smiju i kada će tražiti eventualnu pomoć od njih. A kada budu trebali pomoć mora se tačno precizirati ko je taj ko smije znati njihove bračne tajne i intervenisati po potrebi. Ova politika treba da podrazumijeva i jasno definiše i posjete i sastanke koji imaju za cilj približavanje porodica i razvijanje dobrih odnosa itd.
- Ravnoteža u odnosu prema roditeljima prije i poslije braka. Roditelji ne smiju osjetiti kako je supruga uzela njihova sina «pod svoje» i kako je ona ta koja dominira u porodici, ili obrnuto. Ni roditelji supruge ne smiju osjetiti kako je njihova kćerka rob ili podređena prohtjevima muža. Supružnici su ti koji daju ili ne daju povoda roditeljima za intervenciju. Zbog toga je nužna ravnoteža. U tom smislu preporučuje se mužu da se prema majki postavi kao najdražoj osobi, a tako isto i prema suprugi. Poslanik s.a.v.s. se prema svim ashabima postavljao kao da mu je svaki od njih ponaosob najdraži. Tako su oni i doživljavali ljubav Poslanikovu.
- Ni jedan bračni partner ne smije svojim roditeljima pričati negativne stvari o drugom bračnom partneru. Neka spominje samo pozitivne. Neka ne govori sa svojim roditeljem o mahanama niti lošim stranama. Pod nabojem emocija roditelji su skloni bez razumskog sagledavanja stvari prihvatiti mišljenje svoga djeteta i poduzeti korake a da to možda dijete i ne želi niti očekuje od roditelja. U svakom braku postoje trzavice i problemi koji se mogu riješiti. Mladenci se obično naljute jedno na drugo i to traje dan ili dva, pa se potom pomire u krevetu. Kćerka je možda već uspjela povjeriti majki svoje probleme koja ih je prihvatila po principu «zdravo za gotovo». Sutradan su roditelji poduzeli određene mjere u cilju rješenja problema, a mladenci se prethodnu noć pomirili. Roditelji ne znajući za njihovo pomirenje mogu proizvesti veliki nesporazum koji će kulminirati ponovnim problemom u braku. Obično se tada kćerka ili sin kaju zbog otkrivanja problema.
- Neka se supružnici dogovore da ravnomjerno pomažu svoje roditelje. Pomaganje samo jednih a zapostavljanje drugih roditelja, kad-tad dovesti će do nesporazuma u braku, a samim time i do negativne intervencije roditelja.

Veoma je važno zapamtiti da su supružnici ti koji uvode roditelje u svoje privatne probleme. Oni su ti koji uspostavljaju i granice takvog odnosa. Zbog toga je na njima da zadrže specijalni status svoje bračne veze i da uvijek pokušaju sami iznaći rješenja za svoje eventualne probleme.

Kako riješti problem uplitanja roditelja?

Liječenje problema miješanja rodbine u brak se razlikuje od slučaja do slučaja s obzirom na period miješanja, vrstu problema zbog kojeg su se umiješali, posljedice intervencije po bračnu vezu kao i ko je osoba koja interveniše. Zbog toga ću ja ovdje ponuditi nekoliko općih savjeta od kojih čitalac može izabrati one koji se tiču njegova problema:
1- Zajednički satanak bračnih drugova i njihovih porodica. Sastanak se preporučuje onima koji već dugo trpe intervencije i sa jedne i sa druge strane zbog kojih su se kao posljedica desile razne psihološke traume ili duševni problemi. Na ovom sastanku svi prisutni moraju biti otvoreni i jasni u svojim stavovima. Moraju se izdefinisati uloge svakog ponaosob i povući crta do koje smiju ići roditelji u miješanju u bračni život svoje djece. Preporučuje se da u ovom slučaju bude prisutna i treća neutralna strana sa iskustvom ukoliko postoji bojazan da će problem eskalirati ili ne daj Bože dovesti do svađe među prisutnima. Može se upriličiti i više sastanaka ako za tim postoji potreba.
2. Dogovor među supružnicima o uspostavljanju nove politike u odnosu prema roditeljima nakon što svako od njih preispita svoje ponašanje i greške koje su dovele do intervencije roditelja. Ako je jedan od supružnika bez znanja drugog otkrivao tajne svojim roditeljima što je dovelo do intervencije.
3. Roditelji imaju potrebu da savjetuju svoju djecu iako su oni odrasli i u braku. To im treba dozvoliti tako što će im se upriličiti redovni sastanci na kojima se može popričati o općenitim stvarima, o granici za koju su se supružnici dogovorili da je roditelji smiju preći.
4. Svaki od supružnika mora poraditi na popravljanju moralnog lika bračnog druga kod svojih roditelja. Treba im dokazati da je njihova veza uredu i da oni nemaju nikakvih problema u svom životu.
5. Porodična diplomatija. Sin koji živi sa svojim roditeljima mora biti pravi diplomata u odnosu sa roditeljima i svojom suprugom. S jedne strane su roditelji u čijoj kući on živi, od njih ovisi, oni ga možda izdržavaju. S druge strane je supruga koja mora osjetiti da ima poseban status u kući i da je neovisna iako živi u istoj kući sa njegovim roditeljima. U takvim porodicama se preporučuje mužu da obezbijedi svojoj suprugi makar sobu koja će biti njihov privatni kutak i njihova država u zajedničkoj kući, da joj obezbijedi stvari s kojima će ona slobodno raspolagati bez imalo straha hoće li je svekrva mrko pogledati. Oni se moraju dogovoriti da svoje privatne probleme rješavaju u toj, samo za njih, pripremljenoj sobi. Moraju definisati probleme o kojima mogu slobodno pričati pred njegovim roditeljima.
6. Obadvoje moraju poraditi na uspostavljanju dobrih odnosa sa svojim roditeljima i uvijek biti prvi u posjetama i telefonskim pozivima kako ovi ne bi primijetili da među njima ima nekih problema i kako ne bi imali prostora za intervenciju.
7. Stalni razgovor i dijalog među supružnicima će spriječiti mnoge probleme. Jedan od glavnih razloga intervencije roditelja jeste nepostojanje ili nedostatak redovnog dijaloga među supružnicima. Kada se razgovara možda se i nađe rješenje, ali ako se formiraju frontovi tada je svaki razgovor besmislen.
Naravno, ovo što sam napisao ne odnosi se sve na vaša pitanja, iako se i vi možete naći u odgovoru. Ovo su neke opće napomene vezane za probleme slične vašem. Vi ste bili povod da ovom problemu posvetim malo više vremena. A sada nešto konkretnije o vama.
Sve ovo što sam napisao bilo b i poželjno da i vaš muž pogleda. Tada će korist od odgovora na pitanje biti potpuna. Rješenje problema vidim u vašem mužu koji mora naučiti balansirati između vas i svojih roditelja. Takav odnos prema vama i djeci samo on može popraviti, a vi mu u tome trebate pomoći. Mislim da ni njemu nije lahko. Dokaz je to što on nije uvijek takav kakvim ga opisujete.

b) To što ste išli nekom „hodži" u potrazi za lijekom je negativna strana priče. Hvala Allahu pa od tih kontakata niste imali nikakve „koristi". Nažalost, mnoge naše žene u Bosni, ne znajući kako riješiti problem sa mužom odlaze sihirbazima i vračarima da im oni riješe problem putem svojih zapisa i talismana koji imaju veliki kontraefekat po čitav njihov bračni život. I umjesto da bračni problemi budu izliječeni, oni u ovakvim slučajevima dobivaju samo novi kurs sa užasn im posljedicama.

c) Ja primjećujem jedan veliki problem koji vas može odvesti u očaj i beznadežnost. Naime, vi ste rekli: „Boze sta sam ti kriva pa da mi je moja sudbina gorka?" Ovakva izjava ne priliči ženi koja vjeruje u Allaha i od Njega traži pomoć, a u isto vrijeme Ga okrivljuje za svoju sudbinu. Vjera ima rješenje za sve probleme, samo je potrebno da onaj ko traži rješenje potpuno vjeruje u Allaha dželle šanuhu i bude iskren i prema sebi i prema Njemu.

d) Ne mogu ustvrditi da li je vaš čovjek opsihran ili nije. Ukoliko sumnjate posavjetujte ga da se obrati nekom od onih koji liječe Allahovom Knjigom koji će provjeriti i uspostaviti ispravnu dijagnozu.

Pitanje 3.

Javljam se iz Makedonije. Zelio bih pitati (i unapred sam zahvalan) ako dobijem odgovor na moje pitanje. Radi se o tome da imam problema sa ovim zlim dusama; tacnije, zenama koje se bave sihrom! Nemam mira od njih cak vam mogu reci da i znam osobe koje mi to rade i ne samo meni, vec su mi uvalili i zeni sa kojom sam u braku oko dva mjeseca! Unaprijed hvala!

Odgovor:

Molim Allaha da vaš brak blagoslovi i da ga učvrsti. Problem koji ste vi iznijeli jedan je od čestih problema u Bosni i svijetu. Zle duše ne mogu trpiti idilu i uredan brak. Pošto u svom životu nisu mogli naći sreću i bereket, oni ne žele ni da je drugi imaju. Prilaze najgorem mogućem rješenju; žele napakostiti drugima po metodi: „Kad ja ne mogu imati sreće, neće je ni drugi imati". Jedan od oprobanih metoda unesrećavanja drugih jeste pravljenje sihra, gdje se mladi ili mladoženji sihr stavlja u hranu, piće ili odjeću. Mladi bračni par zbog toga mnogo pati. U nemali broj slučajeva problem kulminira razvodom braka, što i jeste krajnji cilj sihirbaza.
Preporučio bih vam slijedeće: Ne smijete da se plašite sihra. Cilj sihirbaza i džina sa kojima sarađuju i jeste da vas uplaše. U tom slučaju im je mnogo lakše djelovati. Drugo, trudite se da budete pod zaštitom u svakom trenutku. Kur'ansko-hadiske dove morate naučiti i redovno ih učiti; prilikom izlaska iz kuće, prilikom ulaska u kuću, prilikom prolaska pored kuće u kojoj stanuje sihirbaz, prilikom ulaska i izlaska iz WC-a itd. Ako ne znate dove napamet možete ih naći u knjizi „Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza". Ako ste na sebi već osjetili djelovanje sihra i sihirbaskih čini, obratite se najbližem liječniku Allahovom Knjigom. Nemojte nikako da idete onima koji će vas liječiti putem idolopokloničih zapisa i hamajlija. I oni su sihirbazi. Detaljnije o ovoj temi pročitajte u spomenutoj knjizi.

Pitanje 4.

Drage sestre nedavno sam imala ruzne snove koji su hvala Uzvisenom prestali. Ali zanima me sta znaci kada se u snu uci euza i bismila? U tom snu sam vidjela dosta groznih stvari (krv, sejtani, razvrate kao sto su lezbejke...) ali na kraju sna se sjecam da sam izgovorila euzu i bismilu...

Inace sam prije godinu dana pocela klanjati i posvetila se ucenju o dragoj nam vjeri a ubrzo sam se i udala za vjernika. Pokrivena nisam. Naime zivim u Holandiji i kako sam tek dosla tek sam pocela uciti jezik pa mislim da ce mi biti tesko napredovati u ovoj kafirskoj zemlji kao pokrivenoj zeni. Htjela bih prvo nesto omoguciti i ostvariti radi vjere, radi svih sestara u ovoj zemlji a naravno i za sebe i svog covjeka kako bi mogli imati djecu i svoj dom.

Ovdje se sada pravi i najveca dzamija u Evropi pa ce, insha'Allah, biti jos vise i vise sestara i brace, a pusu i vjetrovi; u Kur'anu se spominje da Allah daje svoju milost kroz vjetar. Molila bih vas da mi odgovorite i da me posavjetujete. Pomalo me i sramota sto nisam pokrivena. Imam 19 godina a moj muz 23. Vjencala sam se najvise zbog vjere, da bi se zastitila od ovog kafirskog svijeta a naravno i iz ljubavi jer tako nam je dragi Allah i naredio. Nadam se da me razumijete i da cete mi dati odgovor i savjet. Selam i neka vas Allah nagradi za sve sto cinite! Amin!

Odgovor:

Hvala Allahu Koji vas je uputio na pravi put. Molim Uzvišenog Gospodara da vas učvrsti u vjeri i da vaš brak učini uzoritim islamskim brakom. Jasno mi je u kakvoj sredini živite i u kakvim okolnostima praktikujete svoju vjeru. Molim Allaha da vam olakša! Iz vašeg pitanja vidim da vam nije baš svejedno što ste otkriveni i da bi voljeli da nosite odjeću čestitosti. U jednom hadisu Poslanik s.a.v.s. nam otkriva suštinu grijeha i govori nam kako ćemo prepoznati da li je određeno djelo grijeh prema Allahu ili ne. On kaže: «Grijeh je ono djelo koje uzrokuje nemir u vašem srcu i ne biste voljeli da svijet za njega sazna.» Očito je da niste baš smireni zbog nenošenja hidžaba, a smirenost bi došla sa njegovim praktikovanjem.
Drugo, hidžab, draga sestro, nije vezan za vrijeme i prostor. Dužna ga je nositi žena u Saudijskoj Arabiji isto kao i ona u Indoneziji, i ona u Americi i ona u Evropi. Osim što je nepraktikovanje hidžaba grijeh sam po sebi, on uzrokuje i druge grijehe poput privlačenja pogleda prolaznika i obraćanje pažnje na tijelo koje nije pokriveno itd. Zbog toga, ako već tražite savjet, ja bih vam posavjetovao da i vi obučete odjeću čestitosti i pridružite se onom dijelu muslimanki kojima su Allahov hatur i hatur Njegova Poslanika iznad svega na dunjaluku. Znam kakva je zemlja Holandija, ali isto tako znam da muslimanke u Holandiji nesmetano nose hidžab. Svaki izgovor, traženje razloga i odugovlačenje dolazi vam od šejtana, zbog toga ne slušajte ga. Jedino kada vam je dozvoljeno da ne nosite hidžab jeste u slučaju kada je ugrožena vaša lična bezbjednost. A vi najbolje znate da li je ona ugrožena.
A što se tiče sna, prema onom što mi je dostupno od tumača snova, sve ide u prilog da se radi o lijepom snu u kome vam se nagovještava vaš slijedeći potez odnosno prihvatanje onoga što je Allah naredio. Radi više informacija obratite se na Ibn Sirinov tumač snova.

Pitanje 5.

Ja sam jedan od onih koji imaju problema sa snovima. Pocelo je jos od 1996. godine. Strah i uzas je to bio, probudio sam se uz sehadet. Vidio sam u snu velikog sejtana i neki vjetar koji me je nosio sve je bilo crno. Poceo sam u snu da se tresem, kao da je bilo zabodeno u moje tijelo hiljadu igala. Jedva sam uspio prouciti u snu sehadet, tako sam se probudio. Imao sam ogromne bolove u glavi. Ponavljalo se to iz noci u noc, iz dana u dan. Mislio sam to je samo ruzan san. Obracao sam se raznim ljudima, raspitivao se sta bi to moglo biti. Mnogi su mi rekli da je to samo od previseg spavanja ili od

nekog umisljanja. Spavam inace najduze 7 sati, nemam se ni kad umisljati jer radim. Od kako znam za sebe 10 ili 12 sati dnevno radim. Obraco sam se imamima, hafizima, kazu sejtansko kolo i evo ti zapis... Allahu dragi! Pa sta ovi vjerski sluzbenici misle, kome oni pricaju o islamu? Za neke suplje hamajlije pojedinci traze (ako si u inostranstvu) cak 800 dolara ili 200 maraka. Kazu sa tom hamajlijom si miran. Jednu hamajliju sam platio oko $100. Mislio sam: sad sam rahat! Allahu oprosti, zaista covjek luta! Od te hamajlije je stanje bilo jos gore. Zato, ko bude ovo citao, nek ne misli da je ovo laz. Imenom Allahovim se kunem, da je hamajlija laz, obicni komad papira! Ne vjerujte im! Lazu! Pa zar je Allah nekome hodzi dozvolio da bude silniji od Uzvisenog i da otvaranjem zvijezde nesto moze da vidi u Kur'anu!? Pa, zar sihirbazi vide nesto u Kur'anu!? Tvoje ili moje ime, nek ih Uzviseni nagradi onako kako budu radili! Allah dz. s. kaze (parafraza), dao sam vam Kur'an kao lijek. Bez uzimanja nadoknade. Sta li misle pojedini? Ta bolest trajala je sve do sadasnje situacije... izgubio sam clana porodice, Allah zna najbolje. I na kraju obratio sam se redakciji www.lijecenje-kuranom.com. Oni su mi dali upute, kako se lijeciti. I pocela je borba...

Mislio sam da se nista nece desavati. Prilikom ucenja Kur'ana, poceo sam osjecati veliku glavobolju, probadanje kao iglom u lijevoj ruci i lijevoj nozi. Tada sam ih osjecao po citavoj sobi. Pred spavanje sam uzimao abdest, medjutim sejtan je koristio svaku moju gresku, svaku sitnicu. U snu su me nagonili da opsujem, da izgubim abdest, veliki je strah zavladao u meni. Bilo je tesko. Nastojao sam biti jaci i sto jace uciti Kur'an. Postavljali su mi u snu nage zene, ljubav sa njima (nekome ce mozda biti smijesno...). Donosili su mi razne snove, glava je boljela jace i jace. Jedne noci najvjerovatnije sam izgubio abdest... Legao sam slusajuci sa radija zadnjih 30 sura iz Kur'ana. Na san su mi donijeli to isto: radio i vatru iz radija. U snu sam zavikao:'Sejtani!' i poceo sam padati na sedzu, uzvikujuci Allahu Ekber! Tako sam se probudio, strah nema sta! Smogao sam snagu i opet zaucio, Bilo je 12 sati navece. Uz Allahovu pomoc, te noci sam zaspao nekih 3 sata.

Drugu noc pred spavanje sam ucio ali uz veliki strah. U jednom trenutku sam osjetio iz predjela lijeve strane stomaka, kao da je nesto izvadjeno. Allaha mi! Bilo mi je lakse! Strah je prestao i svaki dan je lakse i lakse. I evo posljednjih 7 dana spavam bez problema. Zato svakome ko bude citao ovo, neka mu bude pouka i nek trazi lijek u Kur'anu ili nek trazi pomoc i upute od doticne Redakcije. Hvala Allahu dz.s. koji nam je poslao Kur'an kao lijek!

Evo sada pitanja:

1. Da li mi kao zivi mozemo pomoci umrlima, trazeci od Allaha pomoc i koje dove se uce? Da li mozemo dijeliti sadaku za umrle?
2. Da li je Nur Dova, najveci sirk?
3. Da li su obavezni 'tewhidi' umrlima, na godinu dana ili nakon sedmice ili 40 dana, ili je to samo zabluda i neznanje?
4. Kako se ispravno naklanjavaju namazi i da li se zikiri na kraju naklanjavanja namaza i da li se uci ezan na pocetku naklanjavajuceg namaza? Nadam se da nije mnogo za pocetak. Razumijem i tvoje vrijeme, pa kad budes imao vremena, odgovori? Ovo te pitam jer slusao sam dosta toga i covjek se izgubi? Da Allah bude na pomoci muslimanima u Iraku!

Odgovor:

Vaš slučaj je identičan slučaju brojnih osoba koje su se žalile na isti problem. Vi ste najvjerovatnije udarili na jednog od džina kojeg ste nenamjerno udarili ili pričepili ili omeli u njegovu poslu. Željni osvete džini vam se javljaju u snu ili na javi i tako vas plaše. Dobro je što ste bili svjesni i u snu učili šehadet. Allah vam se smilovao pa vas je nadahnuo učenjem. Ako vam se to bude ponovo javljalo učite 'ajatul-kursijj' i tražite zaštitu kod Allaha i ne liježite u postelju bez abdesta. O vrsti džinskog vjetra koji vas je zadesio, pročitajte više u knjigama "Liječenje Kur'anom, medom i ljekovitim biljkama" i "Liječenje Kur'anom".

Sihirbazi se služe prevarom a hamajlijom koju vam naprave i dobro naplate, žele da vas odvrate od pravog i jedino ispravnog načina liječenja. Hamajlija je džinski zapis koji ima za cilj uvjeriti čovjeka u djelotvornost nečega drugoga mimo Allahove volje. Osoba koja uzme hamajliju počinje da vjeruje da komad papira na kome se nalazi džinsko pismo u obliku hijeroglifa djeluje na njega i da će ga ono spasiti eventualne nesreće ili bolesti. Ona je vid sujevjerja, koje čovjeka malo po malo odvodi u širk.

Sihirbazi putem otvaranja zvijezda i uz pomoć svojih "prijatelja" džina, mogu saznati neke stvari koje običan svijet ne zna ili kasno saznaje i to je općepoznato. Zahvaljujući velikoj brzini kretanja, oni za nekoliko sekundi mogu da pređu razdaljinu koju bi čovjek normalnim hodom prelazio za nekoliko mjeseci. Krećući se tako brzo u prilici su saznati vijesti prije ljudi i prenijeti ih sihirbazu. Sihirbaz to izlaže bolesniku koji mu je došao da se liječi i koji se divi sihirbazovom poznavanju nevidljivih i dalekih stvari, a nije se ni pokrenuo sa svog mjesta.

Gledanje u Kur'an od strane sihirbaza je samo kamuflaža koja ima za cilj izazvati povjerenje kod bolesnog. Ponekada se listovi Kur'ana sami pokreću bez intervencije sihirbaza. Ni to nije ništa novo, jer džini okreću stranice a bolesnik ih ne vidi. Ova radnja ima za cilj kod bolesnog izazvati dojam o sihirbazu kao dobrom i moćnom čovjeku, jer, eto njega i Kur'an sluša.

Što se tiče naknade za pravljenje hamajlije, ona je kao i sama hamajlija haram i nema nikakve osnove u šeriatu, posebno zbog toga što vam prodaje nešto od čega nema nikakve koristi a ima mnogo štete.
Hvala Allahu pa ste i sami primijetili djelotvornost Kur'ana i uvidjeli da on jedino djeluje! Ne znam koliko će trajati vaša borba sa njima, ali znam da će vam dragi Allah pomoći jer vi slijedite Njegovu ispravnu vjeru. To što preživljavate je velika borba sa džinskim svijetom. Njihove spletke su raznovrsne, ali isto tako oni su veoma slaba bića. Nekada su se oni čovjeka bojali i bježali kada ga sretnu. A kada je čovjek počeo da se njima utječe i moli za pomoć kao što se to spominje u suri Džinn, oni su prestali da ga se boje i zato danas imamo velike nasrtaje na čovjeka od strane džina. Da nas Allah sačuva!

Vaš slučaj će ako Bog da pomoći mnogima koji imaju slične probleme i koji traže lijeka. A sada evo odgovora na postavljena pitanja:

1- Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Kada čovjek umre, nagrada za njegova djela prestaje teći osim u tri slučaja;
- ako je iza sebe ostavio trajnu sadaku (uložio je novac u nešto što traje i od čega ljudi imaju koristi poput javne česme, puta i sl.). Njemu nagrada teče sve dok traje taj hajrat.

- ako je iza sebe ostavio dobro odgojeno dijete koje će Allahu upućivati dove za svoje umrle roditelje,
- ako je ostavio neko naučno djelo (knjigu) od koje će onaj ko je bude čitao imati koristi."

Dakle, mi svojim umrlima možemo pomoći ali na način na koji je to preporučio Poslanik s.a.v.s. Svome umrlom ćemo učiti dovu i moliti Uzvišenog da mu oprosti grijehe. Kada prolazimo pored njihovih kabura učit ćemo slijedeću dovu: "Esselamu alejkum, ehleddijari minel-mu'minine ve inna inša'Allahu bikum lahikun. Nes'elullahe lena ve lekumul-afijeh!" Ovo je jedna od općih dova. Postoje i brojne druge dove poput kur'anske dove u kojoj Nuh a.s. moli Allaha: "Rabbigfirli ve livalidejje ve limen dehale bejtije mu'minen ve lil-mu'minine vel-mu'minat!" Ili dova koju je učio Ibrahim a.s. "Rabbenagfirli ve li validejje ve lil-mu'minine jevme jekumul-hisab!" I brojne druge dove naslijeđene od Poslanika s.a.v.s. Ako čovjek ne zna ni jedne dove na Arapskom Jeziku, neka uči na svome maternjem. Iskrena dova za nase umrle će stići do Allaha.

Ako je naš umrli izostavio hadž i nije ga obavio, prema hadisu Poslanika s.a.v.s. može ga obaviti njegov nasljednik.

Isto se tako za umrlog može dati sadaka nekom siromahu i moliti Allaha da nagradu od sadake upiše našem umrlom. Jedan je čovjek došao Allahovom Poslaniku s.a.v.s. i upitao ga: "Umro mi je otac i iza sebe ostavio imetak, a da nije ništa oporučio. Hoće li mu, ako ja od toga za njega podijelim sadaku, to biti otkup za grijehe? Hoće, odgovorio je Allahov Poslanik s.a.v.s." (Ahmed i En-Nesai)

Ako je umrli imao dugova, treba ih vratiti što prije. Najbolje je ako se dug može vratiti prije ukopa. Poslanik s.a.v.s. je takvoj osobi odbijao klanjati dženazu sve dok se ne vrate njegovi dugovi. On je rekao: "Duša vjernika visi o njegovu dugu sve dok se dug ne vrati." (El-Buhari)

2.- Nur dova koja se kod nas kostantno preštampava a za koju se tvrdi da je čudotvorna i da je djelotvornija i od samog Kur'ana nema svoju osnovu u sunnetu Allahova Poslanika s.a.v.s. i nije jedna od "ed'ijetul-me'sure" (od Poslanika naslijeđenih dova) koje mi inače treba da učimo. U Nur dovi se tvrdi da onaj ko je uči zagarantovan mu je džennet što se kosi sa islamskim principom koji kaže da džennet nikom nije obećan, a pogotovo ne na osnovu nošenja uzase neke dove. Ona je čista izmišljotina. A onaj ko je nosi uzase, bojat se da će jednog dana postati sujevjeran što će ga postepeno odvesti u širk, jer će vjerovati da nešto pored Allaha može da utiče na sudbinu.

3.- Tewhidi umrlima i četeresnice nemaju svoje utemeljenje u šerijatu. Oni su novotarija koju smo najvjerovatnije preuzeli od kršćana kod kojih postoji nešto slično (misa zadušnica koja se uči 40 dana nakon smrti). Mnoge stvari su se uvukle u naše običaje i predstavljaju se kao vjerski običaji a one su daleko od njih. Za to su prije svih krivi zvanični organi Islamske Zajednice BiH, koja je dozvolila da se tako nešto desi i koja toleriše takvu novotariju kod svojih službenika. Praktikovanjem novotarija koje nemaju nikakve veze sa ibadetom, mi zatiremo originalne vjerske običaje poput onih iz prvog odgovora. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u vatru..." Problem je između ostalog što novotarija nema kraja; gdje se dozvoli jedna dozvolit će se i druga. One se šire kao rak. Da nas Allah sačuva!

4.- Svaki propušteni namaz se naklanjava prije redovnog namaza. Tako da ako je čovjek propustio podne namaz a nastupilo je ikindijsko vrijeme, prvo će naklanjati podnevski farz pa tek onda klanjati ikindiju. Naklanjavaju se samo farzovi.

Ukoliko je čovjek propustio podne namaz, a nastupilo je ikindijsko vrijeme, a on

zaboravio naklanjati propušteni namaz, sačekat će slijedeći dan i naklanjati prvo propušteno podne pa tek onda redovno.
Što se tiče zikra, nema potrebe da čovjek zikiri i iza naklanjanog namaza i iza redovnog. Ukoliko ih klanja jedan za drugim dovoljan je jedan zikr.
Što se tiče ezana musallija nije dužan učiti ga na početku namaza kojeg naklanjava.

Pitanje 6.

Na koje nacine se moze lijeciti Kur'anom od dzina kad se nema prilika otici nekome ko to zna uciniti? Zivim u USA, u mjestu gdje nema tih ljudi sto bi to mogli uraditi. Vec godinama ne mogu se skocentrisati u namazu, crne misli mi dolaze dobrim dijelom dana. Dzin me pokusava odvratiti od islama, ali ja se hvala Allahu nekako borim. I poslije takvih misli, dosta puta padnem u depresiju. Jedino kad ucim Kur'an ne dolaze mi te misli. Ali kao sto znate Kur'an se ne moze uciti 24/7.

Pa ako biste mi mogli reci kako se moze rijesiti dzinna u ucenjem Kur'ana tj koje dove treba uciti i kada i sta vec raditi. Naravno za sve to postoji Allahova volja. Neka vas Allah dz.s nagradi za vas trud!

Odgovor:

Molim Allaha da vas pomogne u vašoj borbi protiv džina i šejtana koji danas nasrću na čovjeka više nego ikada, a veoma je malo onih koji na ispravan način liječe isto kao što je veoma malo i onih koji poznaju načine zaštite i preventive.
Vaš problem je problem mnogih muslimana koji traže lijeka na sve strane dok zvanična medicina nijemo šuti i ne zna im pomoći. Mnogi lijeka traže na pogrešnoj strani kod pokvarenih sihirbaza da nas Allah sačuva njihova zla.

Moj savjet je da nastavite sa učenjem Kur'ana jer u njemu vam je lijek. Onda kada ne možete učiti Kur'an, vi slušajte kasetu sa Kur'anom ili pijte vodu na koju je proučeno nešto iz Kur'ana.
Budite uvijek pod zaštitom abdesta, namaza, Kur'ana i dova koje ćete učiniti u svakoj prilici. U knjizi pod nazivom "Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza" moći ćete se detaljno upoznati o svemu što trebate činniti i učiti. Tamo se nalaze i dove koje ćete učiti u određenim prilikama. Ukoliko vam treba ova knjiga, obratite se na web stranicu www.lijecenje-kuranom.com

Pitanje 7.

"I mudzahidi u Bosni bili su jedna od preferiranih meta Vatikana, na koju su usmjeravali vojsku dzina."... kaze Muharem Stulanovic.

BozIji poslanik s.a.w.s. je rekao "borite se protiv nevjernika na nacin na koji se oni bore protiv vas"... a vidimo gore jos jedan nacin na koji su se oni borili protiv nas i vjerovatno jos uvijek bore.

Dakle, pitanje je, da li se muslimani smiju koristiti sihirom protiv kjafira, koji isto cine muslimanima?

Odgovor:

Veoma je moguce da su i mudzahidi u Bosni bili jedna od meta Vatikana na koju su usmjeravali vojsku dzina, isto kao sto su to bili i ostali muslimani

Bosnjaci. Vojske dzina prema svjedocenjima iz Afganistana su upucivane i na afganistanske borce u borbi protiv Rusa. Hadis koji ste citirali i Kur'anski ajet kojeg vam citiram: "Onima koji vas napadnu uzvratite istom mjerom i Allaha se bojte" (Bekara, 194) govore o uzvracanju kafiru istom mjerom ali dozvoljenim sredstvima borbe. Sihr nije dozvoljeno sredstvo i vjernicima ga je zabranjeno upotrebljavati i njime se baviti. On je jedan od sedam teskih grijeha ciji pocinilac zasluzuje i dunjalucku i ahiretsku kaznu. Kur'an kaze: "Sejtani su nevjernici jer su ucili ljude sihru (vradzbini)." (Bekara, 102) Sto znaci,da onaj ko se sihrom bori pa makar i protiv dzina ima u sebi odliku i osobinu kufra. Da je sihr bilo dozvoljeno sredstvo ratovanja upotrijebio bi ga Poslanik, s.a.v.s. u borbi protiv musrika.
Medjutim, mi imamo dozvoljeno oruzje u ovoj borbi a to je Kur'an: "Mi objavljujemo u Kur'anu ono sto je lijek i milost vjernicima a nevjernicima on samo povecava propast." (El-Isra, 82)

Pitanje 8.

Ja imam jedno pitajne o snu. Znam da san ne kazem nikome ali neznam zasta sanjam isti san, svako vece ima vec 2 godine.Taj san je:Ja u snu bjezim od nekoliko ljudi a oni hoce da me uhvate ali ja cjelo vrijeme bjezim.Sta znaci ovaj san?Da sam ga sanjala samo nekoliko dana ne bi pitala ali kao sta sam napomenula ima evo vec 2 godine kako sanjam isti san. Budim se sve u strahu. Molim te reci mi koje dove da ucim, da ne sanjam ovaj san vise.

Odgovor

Sto se tice tumacenja ovog sna, zelio bih vas uputiti na knjigu "Tumac snova", autor Ibn Sirin. U njoj cete ako Bog da naci odgovor i tumacenje vaseg sna.

A sto se tice dova koje treba uciti; Prije spavanja osoba ce prouciti ajetul-kursijju, suretul-felek, suretun-nas i dovu pred spavanje koja glasi "Allahumme inni eslemtu vedzhi ilejke ve fevvedtu emri ilejke", ili drugu koja glasi "Bismike rabbi veda'tu dzenbi ve bike erfeu'hu fe in emsekteha ferhamha ve in erselteha fahfazha bima tahfezu bihi 'ibadikessalihin". Ovim surama i dovama cete se zastiti od zla i spletki prokletog sejtana.
Kada osoba sanja ruzan san i probudi se iz njega, pljucnut ce na svoju lijevu stranu i prouciti ajetul-kursijju i zatraziti zastitu kod Uzvisenog Allaha. Nestat ce prokletog sejtana koji vam je i donijeo taj san.
Lijepo je i ustati u tom momentu i abdestiti se i klanjati dva rekata pa opet leci. A Allah najbolje zna.

Pitanje 9.

Kakav je status covjeka, u vezi fizickog rada, ako je opsihren (a Allah najbolje zna)? Je li dužan raditi?

Odgovor

Eventualno opsihreni zna da li je svjestan ili ne, pa ce prema tome i postupiti. Ako je covjek opsihren, ali ima kontrolu nad sobom, ne vidim zasto ne bi radio i brinuo se o sebi. Opsihreni koji nikako ne kontrolise svoje postupke ima status medznuna(umno poremecenog) i on ne samo da nije duzan raditi vec sa njega spadaju sve vjerske obaveze prema hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: Trojici se ne biljeze

djela; bolesnom dok ne ozdravi, ludom dok se ne izlijeci i maloljetnom dok ne postane polno zreo. (Fethul-Bari, el-hudud, br.22)

Osoba, za koju se sumnja da je opsihrena ili je udarila na dzina, treba hitno da se obrati nekome ko na ispravan nacin lijeci Kuranom i da se podvrgne pretragama.

Pitanje 10.

U vezi sihra; kada covjeka šejtan uznemirava, je li dobro tražiti od Allaha dž.š da taj sihr uništi?

Odgovor:

Ako čovjeka pogodi sihr i šejtan ga uznemirava, on će se ako je svjestan moliti Uzvišenom Allahu da ukloni sihr sa njega. Allah je Onaj kod Koga se traži utočište i Koji može izliječiti svaku bolest. U njegovim savršenim riječima je lijek. On kaže: Mi u Kuranu objavljujemo ono što je lijek i milost vjernicima. U drugom ajetu stoji: U Kuranu je lijek i uputa. Dvije posljednje sure iz Kurana su objavljene upravo zbog toga što se njima direktno liječe opsihrani ili bolesni od uroka.

Ono što također treba napomenuti jeste da osoba koja za sebe sumnja da je pogođena sihrom treba da se obrati jednom od liječnika Allahovom Knjigom isto kao što osoba koja oboli od fizičke bolesti se obraća ljekaru.

Nikako se ne smije ići sihirbazima i vračarima i od njih tražiti lijeka, jer ga oni i ne mogu pružiti. Njihovim liječenjem se samo povećavaju tegobe i nesreće. Allah za njihov način liječenja kaže: Ima ljudi koji pomoć od džinova traže, pa im oni samo obijest njihovu povećavaju. (El-Džinn, 6)

Pitanje 11.

Zanima me da li reakcija na hidzamu (pustanje krvi) u obliku gubitka svijesti uz jak osjecaj mucnine moze isto pretstavljati upozoravajuci znak za prisustvo dzina, kao sto su reakcije na rukju, ili se radi o necemu iskljucivo fizicke prirode? Do reakcije je doslo za vrijeme hidzame (ne nakon) i nakon par minuta je sve bilo u redu. Osim toga hidzama je osobi prvi puta radjena. Zanima me i smije li se hidzama raditi trudnicama?

Odgovor:

Hidžama je sunnet Allahova Poslanika s.a.v.s. On ju je radio svojim ashabima, a i oni njemu kada bi osjetio potrebu za tim. Hižamom se odstranjuje nečista i beskorisna krv iz tijela, koja bi ako ostane u tijelu mogla dovesti do začepljenja krvnih sudova i često puta izazvati grušanje krvi a time i moždani ili srčani udar. Dobro ju je raditi s vremena na vrijeme i bez posebnog razloga. Hidžama se čini i kada se ustanovi da je čovjek obolio posljedicom sihra i kada se utvrdi da se u njegovom tijelu nalazi džin. Veoma često sa krvlju koja izađe putem hidžame izađe i džin.
Gubitak svijesti i osjećaj mučnine prilikom rada hidžame je normalna i veoma česta pojava. Oni traju dok traje hidžama, a nakon toga prestaju. Gubitak svijesti i mučnina nisu potvrđeni pokazatelji ili simptomi prisustva džina u pacijentu. Zbog ove dvije stvari je potrebno da hidžamu obavi u tom polju iskusan i stručan čovjek uz prisustvo ljekara. Nema zapreke da se hidžama radi trudnicama ali uz asistenciju povjerljivog ljekara.

Pitanje 12.

Da li se smiju koristiti lijekovi kada je covjek bolestan ili se treba Kur'anom liječiti i dovama Poslanika a.s.?

Odgovor:

Ono što nije sporno jeste da se bolesni u svakom slučaju mora liječiti i da je griješan ukoliko to ne radi. Kod svake bolesti treba uspostaviti dijagnozu. Nakon što se uspostavi dijagnoza znat će se da li je slučaj za medicinu ili za liječnika Kur'anom. Ako se radi o bolesti medicinske prirode naravno da će se lijek tražiti kod ljekara medicine što je svakako vjerska dužnost jer je Poslanik s.a.v.s. rekao: "Liječite se kada vas bolest zadesi". "Svaka bolest ima lijeka osim smrti i starosti". Pri tome imajmo na umu da kada uzimamo lijekove koje nam propisuje liječnik, dužni smo moliti Allaha da nam u njima da lijeka, jer je On Onaj koji liječi "Eš-Šafi".
Ako se, pak, radi o bolesti duševne prirode za koju medicina nema lijeka, lijek će se tražiti u Kur'anu i dovama Poslanika s.a.v.s. jer je Kur'an lijek. Uzvišeni Allah je rekao: "Mi u Kur'anu objavljujemo lijek i milost vjernicima." (El-Isra,) Pod "lijekom" se podrazumjeva i duševni (lijek protiv sumnje, mnogoboštva, griješenja, pokvarenosti...), i tjelesni lijek istovremeno, iako hadisima nije tačno precizirano na što se odnosi. Od Aiše, radijallahu anha, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao kod nje i zatekao ženu koju je liječila od sihra, te joj je rekao: "Liječi je Allahovom Knjigom." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je ovo rekao uopćeno i nije precizirao određene ajete niti sure iz čega se vidi da je čitav Kur'an lijek.
"On liječi ono što je u prsima". Ono što je u prsima jeste duša. Pošto je duša duhovni pojam, logično je da joj kada oboli lijek bude nešto također duhovno. Ona se ne može liječiti medikamentima tj. lijekovima spravljenim na bazi materije već nečim sličnim njoj.
Ono što se dugim iskustvom primijetilo jeste da Kur'an, pored sihra, uroka, zavisti..., liječi i tjelesne bolesti.

Ebu Se'id El-Hudrijj, radijallahu anhu, prenosi hadis koji je zabilježen u Buharijinom "Sahihu". U njemu se kaže da je on bio na putu sa grupom ashaba. Spustili su se u jednu dolinu i zatražili od njenog stanovništva da ih ugoste, što su ovi odbili. Ubrzo zatim je njihovog poglavara ujeo akrep, te su oni došli ashabima i upitali ih: "Ima li među vama neko ko zna liječiti?" Ebu Se'id je rekao: "Ja liječim, ali neću to učiniti dok mi ne platite." Liječio je bolesnog dok se ovaj nije oporavio. Kao nagradu su im dali stado ovaca. Kada su se vratili, rekli su Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, za ovaj slučaj na što je on upitao Ebu Se'ida: "Čime si ga liječio?" " Fatihom", odgovorio je Ebu Se'id. "Ona je zaista lijek?" - Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je odobrio njegov čin."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je dao uopćenu definiciju u vezi određenih ajeta, sureta i dova. U "Sahihu-Muslim" je zabilježeno da je neko rekao: "O Allahov Poslaniče, u džahilijjetu smo imali rukju kojom smo liječili." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je odgovorio: "Dajte da čujem vaše rukje, jer ne smeta koristiti rukju ako ona u sebi ne sadrži širk."

Iz ovog hadisa uzimamo potvrdu da je liječenje rukjom iz Kur'ana i Sunneta, zatim dovama i rukjom iz džahilijjeta koja ne sadrži u sebi širk, dozvoljeno.

Prema tome, ovisno o vrsti bolesti propisuje se i lijek. Medicina i Islam nikada nisu bili u sukobu. Vještački jaz koji je danas sprisutan je plod pogrešnog pristupa vjeri i vjerskom učenju.

MUSLIMANI U SVIJETU

Pitanje 1.

Odavno imam nijjet postaviti ovo pitanje ali nikako nemogu naci nacina kome, jer sam dosad uglavnom dobijao polovicne i nepotpune odgovore. Naime, radi se o tome da se i dalje nastavlja tradicija "jedno se piše a drugo radi " pa sve više pocinjem vjerovati u ispravnosti stare poslovice "slušaj šta hodža prica a ne radi što hodža radi".

Na raznim predavanjima se govori kako žene treba da nose hidžab a hanume naših hodža pa cak i hafiza, to ne rade. Poznato je da u okviru džamijskog prostora ne treba biti mezar a IVZ daje gradjevinske dozvole za gradnju džamije u sred mezarja. Zabranjuju se zapisi i slicno (izljevanje strave) a hodža održi džumu pa požuri kuci da napravi koji zapis djetetu, bravcetu, itd.

Ovih primjera ima na pretek, pa da ne dužim, pitanje bi dakle glasilo: zašto IVZ ne poduzme nešto da sankcioniše ove pojave? Jer, zaista smatram da imamo dovoljno dobre omladine koja završava islamske škole i mogu da odgovore postavljenim zadacima. Napominjem samo da sam inženjer mašinstva i vrlo dobro znam šta znace tehnicki propisi a Allahovi propisi su najjasniji i najljepši, jer islam nema alternative; ili vjernik ili nevjernik! U išcekivanju odgovora srdacno vas selamim!

Odgovor:

Donekle se slažem sa vama u konstataciji da se u ulemanskim krugovima nastavlja tradicija "jedno se piše a drugo radi". Posebno se to ogleda u neskladu riječi i djela. Nažalost to je naša stvarnost isto kao što je stvarnost da i naš narod koji je toliko vazova odslušao kod dobrih hodža i alima i dalje radi po svome a ne prema onome što je citirao uvaženi alim iz Allahove Knjige ili sunneta Poslanikovog.
Na vaše pitanje ne mogu dati odgovor već ću vas uputiti na instituciju koja vam može dati odgovor na posatvljeno pitanje i koja se brine o problemima muslimana. Nadam se da ćete slanjem vašeg pitanja na adresu preporoda (pitanja@preporod.com) od uvaženog profesora Omerdića (rukovodioca vjersko-prosvjetne službe Rijaseta) dobiti detaljniji odgovor na vaše pitanje.

Pitanje 2.

Selam alejkum brate! Imam jedno pitanje; koje je vase misljenje o Jusufu Kardaviju i o 'al-ihvan-ul-muslimin'?

Odgovor:

U principu ne mislim da su ovakva pitanja konstruktivna jer odgovor na njih neće doprinijeti ni ličnoj koristi pitaoca kao ni općem stanju ummeta. Ali kad ste me već upitali o mom mišljenju, a pošto ni jedno pitanje ne odbacujem, kazat ću vam slijedeće. Svaki učenjak je vrijedan poštovanja. „Tinta učenjaka je vrijedna krvi šehida", kaže Poslanik s.a.v.s. Mi možemo voliti ili ne voliti određenu osobu, ali mi moramo poštovati njegov trud i rad koji nesebično ulaže na edukaciji muslimana. Dr. Jusuf Kardavi jedna je od svijetlih ličnosti našeg ummeta. Mnogo je doprinijeo na

naučnom planu. Njegova riječ se čuje i na istoku i na zapadu. Veoma je cijenjen od strane muslimana, ali i kafira. Ne ustručava se kazati istinu ma gdje bio. Zbog toga je šikaniran, osuđivan i protjerivan od svojih najbližih. Ono što se meni lično sviđa kod dr. Jusufa jeste njegova opredjeljenost ka rješavanju životnih problema kroz koje trenutno prolazi ummet. Obzirom da ne postoji bezgrješan čovjek, tako ni Doktor nije melek. Griješe oni koji smatraju da on ne može pogriješiti, kao što griješe i oni koji mu zamjeraju na greški i istražuju njegove mahane. Kada učenjak pogriješi, ima jednu nagradu, a kada riješi ispravno, ima dvije. To je moje mišljenje o dr. Kardaviju.

A što se tiče „muslimanske braće" ili „ihvana" kako ih vi zovete najprecizniji odgovor se može dati ukoliko se bude gledalo u njihova djela i njihov uticaj na rješavanje stanja muslimana u svijetu. Ne pada mi na pamet da ih kritikujem, isto kao što mi ne pada na pamet da ih hvalim. Smatram samo da su oni jedan lijep pokušaj organizovanja muslimana na svjetskom nivou s ciljem formiranja džemata u koji nas pozivaju Kur'an i hadis. Imaju mahana kao i svaki pokret. Imaju greški kao i svako drugi ko radi. Dobri su onoliko koliko pomognu muslimanima da izađu iz krize. Loši su onoliko koliko budu uticali na produbljavanje krize muslimana na unutrašnjem i globalnom planu. U svakom slučaju, treba cijeniti djela svakog onog ko utiče na poboljšanje stanja muslimana u svijetu.

Pitanje 3.

Moje pitanje je o danasnjem stanju muslimana. Zivim u Svedskoj i studiram trecu godinu srednje skole. Zelio bi znati zasto su muslimani u ovakvom ponizavajucem stanju u svijetu. Neosjecamo ponos sto smo muslimani, najradje bi izbjegli pricu sa nevjernicima o islamu kad nas pitaju zasto muslimani rade ovo ili ono. Ovde je popularna prica o zlostavljanju zena mulimanki od strane muslimana, a dokaz za tu tvrdnju potkrepljuju tako sto nadju neke zene "muslimanke" koja govori o tome pred kamerom, a ona je sama istog misljenja da muslimanke jesu zlostavljane i prisiljene na pokrivanje i nezaposlenost itd.. Sta je lijek da se ovaj ummet izlijeci, a da bi se ummet izlijecio potrebno je da se svi kao pojedinci promjenimo, kako i na koji nacin??? Isto sam primjetio da su Svedjani mnogo boljeg ponasanja od mnogih muslimana a oni niti kakvu vjeru prakticiraju niti u sta vjeruju ali su puno boljeg ponasanja, kulturniji, ucevniji, pametniji i tako dalje. Mi muslimani smo preci da budemo uzor njima a ne oni nama, subhanallah, umjesto da se oni na nas ugledaju kako bi lakse shvatili islam i istinu, mi se njima divimo pa kako to, sta je razlog i sta je lijek?

Odgovor:

U svom pitanju vi nudite i odgovor. Vaša konstatacija je na mjestu i ovaj puta osim što se sa vama načelno slažem kao dodadtak vašoj konstataciji želim navesti riječi Omera b. el-Hattaba koji je rekao: "Mi smo ummet kome je Allah slavu i ponos dao u islamu. Kada ostavimo islam, Allah će dati da budemo poniženi".
A to što neki muslimani izbjegavaju priču sa kafirom zbog svoje iskompleksiranosti govori o njima samima. Hvala Allahu pa to nije generalno pravilo. Nama je žao svakog muslimana ali dok to musliman koji se stidi svoje vjere sam ne spozna, teško da ga neko može natjerati da bude ponosan. Ponos dolazi sa vjerom. Međutim, gdje su mnogi Bošnjaci a gdje je njihova vjera!?: "Pa zar ćeš ti za njima od tuge svisnuti, ako oni u govor ovaj neće da povjeruju?" (El-Kehf, 6)
Jednom su imama Malika upitali isto što i vi mene sada; "Koji je lijek za teško stanje

ummeta i kako se on može popraviti"?, a on im je odgovorio: «Ovaj ummet može popraviti samo ono što ga je prvi puta popravilo.» Vjerujem da svi znamo šta je prvi puta popravilo ummet. To što govorite o Šveđanima samo je još jedan dokaz apsurdne situacije u kojoj se nalaze današnji muslimani. Tačno je to što vi govorite, međutim o kojim muslimanima govorite!? Da li o muslimanima vjernicima koji se ne stide svoje vjere, koji uspravno i ponosno kroče ulicama zapada i koji svoju vjeru praktikuju na ispravan način, ili o muslimanima čiji je sav islam sadržan u imenu i hvaljenju nekim od svojih predaka. Postoji i treća skupina koja vrlo često pruža negativnu sliku o Islamu, a to su oni koji praktikuju svoju vjeru u jednom njenom segmentu i koji su ubijeđeni da ono što oni čine je jedino ispravno što ih vrlo često odvede u isključivost koju ova vjera ne prihvata. Ja mislim da vi ipak govorite o onima drugima i donekle o zadnjoj skupini.

Pitanje 4.

**Imam jedno pitanje za naseg alima koje me godinama proganja a na njega jos uvjek nisam dobio odgovor. Dosao nam je mjesec ramazan a nasa braca i sestre bivaju ubijani od strane kjafira uz pomoc nasih munafika. Pakistan i Saudijska Arabija ucestvuje aktivno u bombardovanju Afganistana, davanju logisticke
podrske, baza i tako dalje. Saudijski princevi u Americi daju cekove od desetine miliona dolara zrtvama tragedije u 'World Trade' Centru i govore otvoreno da vole Ameriku.**

Iz Bosne je Amerika otjerala mudzahide, a i Iran je, a Alija Izetbegovic postavlja Jevreja za bosanskog ambasadora u Americi i tako dalje. Amerika je uspjela u svom cilju da sprijeci sirenje islama Bosnom uz pomoc nasih munafika naravno. Gledajuci Arapski svijet 90 % predsjednika i kraljeva su americke sluge. Muslimani i alimi bivaju vjesani i zatvarani. Pitanje je, otkud tolike podjele i mrznja muslimana prema muslimanima sirom svijeta, gdje su god muslimani, vode se ratovi, sirotinja je i bijeda, dok saka munafika iz Rijada uziva u neogranicenom bogastvu. Njihove pare su u Americkim bankama prodaju naftu Americi i bagatela, Americki vojnici, imaju baze kod njih. Oni se prodaju po svijetu kao jedini i pravi predstavinici islama. Zalosno je sto su providni. Kjafiri i Jevereji su se udruzili protiv islama dok im nasi munafici pomazu.

Odgovor:

Ne treba da nas cudi to sto mnoge muslimanske vlade pomazu kjafirske zemlje u borbi protiv muslimana. Ti predstavnici vlasti javno prijateljuju sa kafirom i uzimaju ih za prijatelje u borbi protiv iskrenih Allahovih robova.
Uzviseni Allah je rekao: " O vjernici, ne uzimajte za prijatelje Jevreje i Krscane! Oni su sami sebi prijatelji. A njihov je i onaj medju vama koji ih za zastitnike prihvati....(El-Maide, 51) I drugi:"O vjernici, ne prijateljujte sa onima koji vjeru vasu za podsmijeh i zabavu uzimaju, bili to oni kojima je data Knjiga prije vas ili bili mnogobosci i Allaha se bojte ako ste vjernici." ....(El-Maide, 57)

Svejedno je radilo se to o saudijskim princevima ili nekom drugom. Ljudi se u osnovi dijele na poslusne i neposlusne prema Allahu. Vjernicima nije nigdje lahko i to je Allahov zakon. Onaj ko hoce vjeru mora biti spreman na kusnje. Allah je rekao: "Misle li ljudi da ce biti ostavljeni na miru ako kazu: "Mi vjerujemo!" i da u iskusenje nece biti dovedeni? (El-Ankebut, 2)

Uvijek je samo mala skupina ljudi ispravno vjerovala. "Vecina ovih ne vjeruje u Allaha, nego druge Njemu ravnim smatraju." (Jusuf, 106)
Naڑsa "gandijevska" a ne Allahova politika nas je Bosnjake dovela do ruba propasti i ponizenja. Mi smo pogrijesili onog momenta kada smo se umjesto Allahu obratili za pomoc Americi. Nas nam je Poslanik rekao: "Ako trazis pomoc, trazi je od Allaha". Obratili smo se na pogresnu adresu i zato sada ispastamo. U Fatihi svaki dan po nekoliko puta spominjemo da "samo Tebe obozavamo i samo od Tebe pomoc trazimo" i nesvjesno ili svjesno lazemo i sebe i Allaha.Omer r.a. je rekao: "Mi smo ummet kome je Allah dao ponos u islamu. Ako ga budemo u necemu drugome trazili Allah ce nas poniziti". U jednom hadisu Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Kada ostavite ovu vjeru, zadesit ce vas ponizenje". "Kada ostavite dzihad, Allah ce vam dati takvo ponizenje koje sa vas nece niko moci skinuti dokle god se ne vratite dzihadu".

Mrznja muslimana prema muslimanima se javila zbog naseg okretanja od Uzvisene vjere. Mi se ne mozemo okupljati oko nacije, nego jedino i samo oko vjere. Svi nas pozivaju u naciju a niko u vjeru i tu je taj problem.
Musliman moze biti samo musliman i nista drugo. Nacija je bitna ali kao sekundarna. Svjesni muslimani se moraju spremati za preuzimanje vlasti i politi&ki se angazovati. Vjera nije samo obred, vjera je i politika i borba da Allahov zakon i poredak vlada a ne poredak Njegovih robova koji siju smutnju i nered po zemlji.
Nicija nije do zore gorila pa nece ni njihova, ako Bog da.A Allah najbolje zna!

Pitanje 5.

Zelio bih znati nesto vise o stidljivosti (povucenosti i mirnoci) sto se tice covjeka. Ja sam jedan od onih koji su mirni, nepricam puno, stidan sam itd. Idem u skolu sa Svedjanima ali nemam sa njima nikakve odnose, jednostavno se neznam druziti sa njima, neznam njihov stil. To sto nemam prijatelja u razredu utice negativno na mene, osjecam se tuzno sto se nedruzim sa njima, iako su svi oni uglavnom grijesnici. Uvjek sam sam, dok su oni u drustvu. Ali nijednom od njih, nije stalo do vjere, nego samo se provode, slijede svoje strasti i non stop pricaju glupost. I pored toga svega, nemogu sam sebe da pobjedim i da se smirim utjehom da je ovaj svjet prolazan i da ce oni nastradati ako se ne pokaju. Jedini sam ja mislim, Allah zna najbolje u mom razredu, pa haman i u mojoj skoli, musliman koji drzi do vjere, obavlja 5 dnevnih namaza i priprema se za onaj svjet (ovim niposto nemislim da se hvalim, Allah zna najbolje sta sam ja sa ovim mislio ali pokusavam detaljnije objasniti moju situaciju) i tesko mi je samom, ovdje medju njima. Ima jedna grupa u toj skoli koji iskoristavaju moju blagost i svaki put kad me vide, dobacuju mi i ismijavaju me. Medjutim, ja se strpim i nekazem im nista ili cak neznam nista da im kazem. Povucem se u sebe, usutim subhanallah, cak ko da ih se bojim. Jednostavno neznam da se svadjam.

Moje pitanje je: Da li je ispravno kako postupam, kada "dozvoljavam" da mi se ovi ismijavaju i sto se ne druzim sa Svedjanima iz mog razreda s napomenom da me s tim, neki od njih cak, sazaljevaju?

Odgovor:

Stidljivost je lijepa osobina. To je odlika vjernika. Stidljivost je dio imana. Medjutim, treba znati da je i komunikativnost i pristupacnost takodjer lijepa osobina. Da

Poslanik s.a.v.s. nije bio komunikativan i drustven od njegove misije ne bi bilo nista. Vama je veoma tesko ne zbog stidljivosti ili nekomunikativnosti vec zbog okruzenja u kome se nalazite. Vjernickoj dusi je jako tesko medju nevjernicima. Sredina u kojoj se ti skolujes nije zdrava sredina za skolovanje niti zivot opcenito. Tvoji roditelji su te doveli u tesku i neugodnu situaciju. Najbolje bi bilo kada bi mogao da se skolujes u sredini u kojoj zive muslimani. Medjutim, sada si tu gdje jesi i valja ti se prilagoditi zivotu u takvoj sredini s tim da ne dozvolis da ikada dodje u pitanje tvoj muslimanski identitet.

Budi presretan ako ti se Svedjani ismijavaju zbog tvoje vjere! Njima smeta sve sto je cisto i nepatvoreno. Poslanik s.a.v.s. je bio ismijavan i trpio je. U suri El-Mutaffifun se kaze: "Grijesnici se smiju onima koji vjeruju, kada pored njih prolaze, jedni drugima namiguju." (El-Mutaffifun, 29,30)
Za strpljenje i uvrede koje trpis bit ces nagradjen na Sudnjem danu, insa'Allah .
Stvarni gubitnici ce biti oni koji se sprdaju sa jedinom ispravnom vjerom.
Sve ovo sto smo spomenuli ne znaci da trebas da izbjegavas kontakt sa Svedjanima. Naprotiv, bilo bi dobro kada bi mogao da im predstavis svoju vjeru u pravom svjetlu i da diskutujes sa njima. Svedska je zemlja sa najvecim postotkom samoubistava, sto znaci da tim ljudima treba pod hitno spas. Njima treba duha jer materije imaju dovoljno. Pokusaj da se druzis sa njima ali s namjerom da im priblizis vjeru islam. Mozda Allah tvojim sebebom nekoga od njih uputi i tako steknes i prijatelja. Islam nije samo nama objavljen. Islam je objavljen citavom covjecanstvu.

Pitanje 6.

Moje pitanje zalazi u historiju Sarajeva. Oko 1900-te, u Begovoj Dzamiji se nalazio tepih koji je bio na greblju Muhammeda pejgambera. (Taj tepih je pokrio njegovo tijelo.) Njega su Turci ostavili u Sarajevu, jer Turska nije bila tada stabilna drzava, pa su je ostavili na cuvanje u Sarajevu. Htjela sam da znam, gdje se sad nalazi taj tepih? Posto je veoma vazan simbol nase vjere, sigurno je interesantno da se nesto o njemu zna.

Odgovor:

Ovo pitanje je veoma cudno, pogotovo sto njegov pitalac smatra, da je navodni tepih "veoma vazan simbol nase vjere". U vrijeme Poslanika s.a.v.s. nije bilo tepiha u obliku u kojem su danas tepisi poznati, tako da je svako pripisivanje tepiha, iz Begove dzamije, Poslaniku s.a.v.s. besmisleno. Turci, inace, tvrde da cuvaju i mnoge druge rekvizite, koji se pripisuju Poslaniku. Medjutim, jako je tesko utvrditi, da li oni zaista pripadaju njemu ili ne. Mislim da ovakve stvari nisu bitne za islam i nasu vjeru. Poslanik s.a.v.s. je od nas trazio da ga slijedimo u vjerskim propisima a ne da cuvamo njegove stvari. Sto se tice spomenutog tepiha, trebalo bi o njemu pitati one koji se brinu o zaduzbini Gazi Husrevbega.

Pitanje 7.

Dali ima ikakvih hadisa koji pobijaju ili ublazuju Allahovo naredjenje o pozivanju nemuslimana u islam? Ja se nalazim u nezgodnoj situaciji. Nalazim se u moru grijesnika, s njima idem u skolu i tako dalje. Bojim se da ce me Allah kazniti na sudnjem danu zbog toga sto im nisam ukazivo na njihove grije ili ih pozivo u islam, makar muslimane koji grijese ako vec nemuslimane nisam. Ja sam bio u takvoj situaciji sto sam slusao grupu djevojaka (na nastavi) i ogovarale su neku njihovu prijateljicu toliko da su

ih svi u blizini culi. Ja sam se zamislio da oni jedu meso svoje umrle brace i otisao odatle. Poslije sam se prepao da ce mi se (one) okaciti na Sudnjem danu na moja ramena i kleti me sto ih nisam opominjao. Dali je dovoljno to samo srcem prezirati, sto bi znacilo najslabiji iman, ili to nije dovoljno?

Odgovor

Velika je blagodat Allahova uputa. čovjek koji je svjestan ove blagodati željet će da svi ljudi budu upućeni i na pravom putu. Zbog toga mu ne bi trebalo biti teško opominjati druge ljude s namjerom da i oni zasluže najveće bogatstvo ovog svijeta a to je uputa. Uzvišeni Allah nam je naredio da ljude pozivamo u Islam: "i neka me|u vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvraćati." (Ali Imran, 104) "A ti opominji, opomena će vjernicima, doista koristiti." (Ez-Zarijat, 55) Uhadisu poslanik, s.a.v.s. kaže: "Ko do vas vidi ružno djelo neka ga pokuša spriječiti rukom, ako ne može rukom, neka pokuša jezikom, a ako ni to ne može neka ga u srcu prezire, iako je to najslabiji vid imana." Ovim redoslijedom musliman ide u sprečavanju zla. Znači, da se ne može samo prezirati srcem u situaciji u kojoj se zlo može spriječiti rukom ili jezikom. Shodno situaciji i mjestu u kome se nalazite vi ćete i postupiti s tim da uvijek gledate na redoslijed u hadisu. Kada se radi o slučaju kojeg ste vi naveli, mislim da ste svakako trebali prvo pokušati to spriječiti ili rukom ili jezikom. Pod pretpostavkom da niste bili u ogućnosti to učiniti ili da bi vaš postupak bio kontraproduktivan, dobvro je što ste napustili to društvo. I u ovom služaju vi ste ispravno postupili, jedino je nagrada za ovakav postupak manja.
Ukoliko se desi da vas ne poslušaju oni koje vi upozoravate i odvraćate od r|avih djela, vi nećete biti pitani na Sudnjem danu zbog toga. Uzvišeni Allah svome Poslaniku kaže: "Pa zar ćeš ti za njima od tuge svisnuti, ako oni u govor ovaj neće da povjeruju?" (El-Kehf, 6) U ovome ajetu vam je odgovor na dio pitanja >>Bojim se da ce me Allahkazniti na sudnjem danu zbog toga sto im nisam ukazivao na njihove grije ili ih pozivo u islam<< Vas će Allah svakako pitati ukoliko niste ljude opominjali i pozivali u islam a imali ste priliku to uraditi, ali vas neće pitati ukoliko ste to radili ali se oni nisu odazivali. Naravno, ni jedan čovjek ne može pozvati sve ljude koje sreće i s kojima se vi|a. To je veoma teško i izvan je ljudskih mogućnosti. "A Allah nikoga ne zadužuje preko njegovih mogućnosti", kako se kaže u suri Bekari. Mi smo dužni da se trudimo da što više pozovemo ljudi u vjeru i nećemo biti odgovorni za one koje nismo mogli pozvati ili opomenuti.

Pitanje 8.

Zelim da znam i molim vas da mi pomognete ako mozete da shvatim o danjasnjim muslimanima sta se sve desava u svim zemljama. Da li su arapski predsjednici po tom slucaju postali kjafiri, kao sto mnogo brace i sestara vec to smatraju?

Ovo današnje teško stanje u kome se nalaze muslimani svijeta je izmežu ostalog rezultat djela samih muslimana. Uzvišeni Allah je rekao: "Svaka nesreća koja vas zadesi je zbog djela vaših ruku.." Ako se složimo da je ovo teško i konfuzno stanje onda je to zbog djela naših ruku. Svakom vjerniku je teško zbog ovoga stanja i normalno je da nam je žao muslimana. Ali se sjetimo i drugih perioda u historiji kada su muslimani bili i u težoj situaciji nego danas. Imaj na umu da "poslije teškog stanja dolazi olakšica" kako kaže Uzvišeni Allah u suri "El-Inširah" i da naše nije da širimo pesimizam već da ljudima ulivamo nadu i molimo Allaha da olakša muslimanima umjesto da govorimo kako muslimani propadoše. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Ko kaže

propade svijet, on je najveća propalica i stradalnik." Niko neće propasti osim onaj ko je ahiret prodao za dunjaluk. A vjernike će Allah nagraditi za njihov trud.

Drugo, nije naše da cijenimo ko je od arapskih predsjednika ili kraljeva kafir a ko nije. Čak i da su svi kafiri, mi time nišpta nismo postigli osim grijeh i nevjerstvo u slučaju da oni nisu kafiri kako je rekao Poslanik s.a.v.s. Kada ćemo jednom shvatiti da mi nismo stvoreni da druge istjerujemo iz vjere već da ljudima pomažemo da ostanu u njoj ili da oni koji to još nisu uđu u nju.

OSTALO

Pitanje 01.

a) Ko ima pravo govora (vaza) u džamiji? Da li jedan "obični" vjernik ima pravo govora u džamiji i na koju temu?
Jesu li vjerske teme dozvoljene samo imamima ili i drugim službenicima Islamske zajednice?
Kako to izgleda sa aktuelnim društvenim i kulturnim temama?
b.) Jesu li hodže samo, efendije?
U kjizi "Nečista krv" je i glavni srpski lik opisan kao efendija. Za većinu Bošnjaka su hodže samo, efendije. Ko ima još pravo da se efendijom zove?

Odgovor:

U džamiji svaki vjernik ima pravo glasa. Može da govori, može da sugeriše, da bira (ukoliko se radi o izborima) da on bude biran, da učestvuje u raspravi i da na svaki drugi način doprinosi dobru i boljitku muslimana. Sto se tiće držanja govora od strane "običnih" vjernika i njima je dozvoljeno govoriti o stvarima u koje se oni razumiju i u kojima su stručni.
Džamija može biti i poligon i mimber za brojne društvene teme od kojih vjernici imaju koristi, tako da u tom smislu pravo govora imaju svi oni koji učestvuju u raspravi o društvenim temama. I to je islam.
Što se tiće čisto vjerskih stručnih tema, o njima mogu govoriti samo oni koji ih dobro poznaju a to zbog toga da se na Allaha i Poslanika ne bi izmišjale laži. A stručno poznavanje islama ne znači da je svojstveno samo hodžama ili efendijama kako ti reče. Efendija je termin koji najmanje odgovara suštini imamskog poziva. Bolje je kazati "imam".

Pitanje 02.

Da li je halal školovati dijete u kafirskoj skoli? Ako može malo opširnije o tome.

Odgovor:

Termin 'kafirska škola' je nepoznat, isto kao i termin 'kafirska nauka'. Najvjerovatnije je pitalac mislio na školu u državi u kojoj vladaju zakoni koji nisu bazirani na islamskim principima poput država zapada. Pitanje koje se samo nameće jeste a u kojim su to državama obrazovni sistemi bazirani na čisto islamskim principima? Veoma je malo takvih država i veoma je malo takvih škola.
Moj bi se odgovor sveo na sljedeće: Ako postoji škola u kojoj je obrazovanje bazirano na čisto islamskim principima, dužni ste svoje dijete poslati u takvu školu, a ne u onu u kojoj je Darwinova i druge teorije još uvijek jedan od temeljnih principa poimanja nastanka ljudskog svijeta. Ukoliko se nalazite u sredini kao što je Bosna ili neka druga od zapadnih zemalja, vi nemate mnogo izbora. Najgore što možete učiniti jeste ne slati svoje dijete na školovanje. Time biste počinili veliku grešku i prema sebi i prema muslimanima. Svjestan sam da obrazovni sistem u BiH nije ono što islam traži. Svjestan sam da odgojni sitem u našim školama nije ono što želimo. Svjestan sam svih propusta našeg obrazovnog sistema. Ali sam isto tako svjestan da promjene neće doći same od sebe, a pogotovo ne od ljudi koji ne pridaju važnost

principima za koje se ja i vi zalažemo. Dakle, promjene mogu doći samo od ljudi svjesnih nedostataka, odnosno ljudi koji žele da na ovom svijetu vlada Allahov zakon.

Pitanje 03.

Kakav je stav islama prema narkomaniji; konkretno prema narkomanima? Da li je dozvoljeno pomagati tim ljudima (pomoć u vidu hrane, odjeće i sl. i pomoć u bilo kojoj osnovi.)

Odgovor:

Uzvišeni Allah je čovjeku podario tijelo. On kaže: «On vas je stvorio od gline i odredio da do određenog roka živite..." Zadužio ga je da se o njemu brine i da ga održava: „O vjernici brinite se o sebi". Poslanik s.a.v.s. u jednom hadisu ashabu koji je previše zamarao svoje tijelo kaže: „I tvoje tijelo ima svoje pravo". Dakle, ne smiješ ga opterećivati i prekomjerno zamarati, jer ćeš biti odgovoran za njega.
Dakle, prema gornje spomenutim kur'ansko-hadiskim tekstovima čovjeku se sugeriše da tijelo, koje je dar Allahov a ne čovjekov proizvod, mora da čuva i štiti. Kada oboli mora da ga liječi. Za svaku iole nepažnju i štetu on će biti odgovoran. Iako je to njemu darovano tijelo, ajeti i hadisi isključuju mogućnost bezuvjetnog i neograničenog raspolaganja u smislu teorije koja kaže „Ja sam gospodar svog tijela i imam pravo da činim sa njim što mi je želja". Ne, tijelo koje imamo samo privremeno nosimo kao i košulju koju oblačimo kada želimo da ga zaštitimo.
Naše tijelo će biti svjedok protiv nas ili za nas na sudnjem danu. Mnogo je ajeta u kojima se govori kako će Allah na sudnjem danu dati moć govora organima nešeg tijela i oni će tada umjesto nas govoriti. Dakle, nismo mi gospodari svoga tijela, već njegovi korisnici. U svakodnevnom životu ljudi pozajmljuju jedni drugima razne stvari. Drago im je kada im se pozajmljene stvari vrate uredne i očuvane. Krivo im je ako im se te stvari vrate neuredne i uništene. Tako je i sa našim tijelom. Neka se čovjek zabrine u kakvom će ga stanju vratiti njegovu Gospodaru.
Uzvišeni Allah je rekao: «...I svojim rukama sami sebe u propast ne bacajte...». (El-Bekara, 195)
Islam je kategoričan u zabrani svega onog što čovjeka vodi u propast, svejedno odnosila se ta propast na dušu ili tijelo. Konzumiranje droga nije ništa drugo do svojim rukama bacanje u propast. Konzumiranje droga nije ništa drugo do nanošenje štete svome tijelu. A Poslanik s.a.v.s. je rekao: «Zabranjeno je i sebi i drugom štetu nanositi...»
Otuda je i samoubistvo zabranjeno. Čovjek nema pravo nanositi bol niti ranjavati tijelo, niti mu na bilo koji drugi način nanositi štetu jer ga on nije ni stvorio.
A što se tiče pomoći ovoj kategoriji ljudi u odjeći i hrani, ona je dozvoljena, jer islam ne pravi razliku između griješnika i vjernika kada se radi o pomoći u stvarima koje su od vitalnog interesa po ljudski život. Možda vaša pomoć bude razlogom njihova spasenja. Pomoć koju je zabranjeno pružati narkomanima jeste pomoć u drogama i svemu onom što će ih i dalje činiti ovisnim o opojnim sredstvima.

Pitanje 04.

Je li ruža (cvijet) zastupljena u Kur'anu i Hadisu?Ako jeste, koji su to ajeti - hadisi koji govore o ruži?

Odgovor:

Koliko mi je poznato i na osnovu mog dosadašnjeg istraživanja ruža nije posebno zastupljena u Kur'anu niti u hadisu. Ono što se u Kur'anu spominje u tom smislu jeste bilje općenito u što spada i ruža svakako. Brojni su ajeti koji govore o biljnom svijetu.
A Allah najbolje zna!

Pitanje 05.

Ima li neki šerijatski propis koji zabranjuje ili ne dozvoljava bavljenje body buildingom ili da čovjek radi sklekove i trbušnjake?Ako nema zabrane da li se može tim baviti?

Odgovor:

Ne postoji šerijatski propis koji zabranjuje bavljenje body buildingom ili bilo kojim drugim sportom ako je on u svrhu razvijanja tijela radi pripreme za džihad.
Islam podstiče na borilačke vještine. Muslimanima je preporučio i zadužio ih da uče plivati, trčati, gađati i jahati, hrvati se i loviti. U prvo vrijeme Islama ovo su bile poznate sportske i ratne discipline. Islam zahtijeva od svojih sljedbenika da održavaju kondiciju kako bi uvijek bili spremni da se odazovu pozivu džihada. Allah Uzvišeni kaže: "I protiv njih se dobro pripremite..." (El-Enfal, 60) U pripremu spada kako materijalna tako i fizička sprema. Kako ćemo fizički biti spremni ako se ne bavimo sportom ili gimnastikom. Poslanik je rekao ashabima: "Učite svoju djecu plivanju, streljastvu i jahanju." Analogno ovim sportovima koji su bili poznati u njihovo vrijeme, dozvoljeni su i ostali sportovi koji imaju za cilj odgoj tijela kao vid spreme za džihad, i u kojima se ne griješi prema Uzvišenom Allahu. Body building, sklekovi, trbušnjaci idr. su sredstva odgoja i razvijanja tijela i veoma pohvalna ukoliko im je spomenuto namjera. Ne treba zaboraviti da je jak vjernik Allahu draži od slabijeg vjernika, kako to stoji u jednom hadisu.
Ako je cilj ovim sportovima kocka ili takmičenje radi slave, u tom slučaju oni postaju nedozvoljeni. Dakle sve ovisi o namjeri. Djela se cijene prema namjeri.

Pitanje 06.

Imam veliku želju naučiti arapski jezik. Slušala sam ga nekoliko puta i on mi se puno svidio. Možete li me uputiti na knjigu ili web stranicu gdje bi mogla da naučim arapski.

Odgovor :

Ne znam u kome gradu i državi živite ali bi vam toplo preporučio da se obratite nekom od brojnih islamskih centara širom Evrope radi kursa arapskog jezika. Ako ste u Bosni, postoji mnogo instituta i škola u kojim se uči arapski jezik. Ako ste u Evropi, tamo također postoje arapski centri i konstantni kursevi. Najbolje je učiti jezik od ljudi kojima je on maternji.
A što se tiče web stranica otiđite na bilo koju stranicu koja počinje sa "arabic" i naći ćete ono što tražite. Možete to učiniti i preko yahoo.com gdje postoji spisak država i sistem obrazovanja dotične države. Ako želite nešto konkretnije javite nam se opet i spomenite gdje se nalazite. (Ubrzo ce na bosnjakinja.net biti postavljen jedan mini kursarapskog jezika pa navratite. Prim. Redakcije)

Pitanje 07.

Zanima me vaše mišljenje u vezi izjave profesora dr Enesa Karića gdje kaže u knjizi "Mezarja šehida i poginulih boraca" da je u gradovima čiju je arhitekturu opečatila civilizacija islama lahko uočiti tzv. šehitluke, mjesta gdje su sahranjeni branitelji tih gradova iz minulih vremena . Pravi šehidi su živi , oni ne umiru i ne smatraju ih mrtvima! To je poruka Kur'ana . Ko to ne vjeruje neka uzme pregršt zemlje sa mezara jednog od njih i nek' stavi kraj svoje postelje.U jednoj od nadolazećih noći sanjat ce šehida kako mu izgovara neke riječi ... (sjećam se da su u djetinstvu tako govorili)...
Kakav je šerijatski stav o ovome što je rečeno o sanjanju te sličnom .

Odgovor:

Pravi šehidi su živi i nakon smrti i u to nema sumnje. Uzvišeni Allah kaže: Nikako ne smatraj mrtvima one koji su na Allahovu putu izginuli! Ne, oni su živi i u obilju su kod Gospodara svoga.'(Ali Imran, 169) Međutm, način na koji oni žive svoj postdunjalučki život u kaburu nama nije poznat i to ne bi trebao biti predmet naših rasprava. Bitno je vjerovati da oni žive, a kako žive to za nas nije ni bitno. Spoznaja o kvalifikaciji njihova života neće nam ni povećati niti smanjiti iman. Izjava dr. Karića u ovoj formi koju ste vi spomenuli je sama po sebi diskutabilna, pogotovo što i on sam kaže da se sjeća kako su u djetinjstvu tako govorili. Mislim da je ne treba za ozbiljno uzimati, pogotovo što se na osnovu snova ne može ništa dokazivati. Drugo, da li će se šehid javiti u snu nakon uzimanja zemlje sa njegova kabura je nepotvrđena stvar i nemamo ama baš ni jednog hadisa koji nam govori u prilog ove teme. Mi smo ummet koji nije sklon čudima, vec činjenicama. Uzvišeni nas je zadužio farzovima i za njih će nas pitati. Ukoliko se počnemo baviti ovakvim stvarima naša energija će biti usmjerena na pogrešno mjesto.

Pitanje 08.

Primjetim da me vrlo često privlače neke materijalne vrijednosti, pa se bojim da mi to ne postane smetnja za rad i trud u cilju zadobivanja Allahove dž.š. nagrade na budućem svijetu. Šta da radim kako bi izbjegla i oslobodila se ove šejtanske spletke?

Odgovor:

Sasvim je normalno da čovjeka na dunjaluku privlače razni dunjalučki ukrasi. Bilo bi nenormalno suprotno. Uzvišeni Allah je rekao: Imetak i djeca su ukrasi ovog svijeta . Znajte da život na ovom svijetu nije ništa drugo do igra, razonoda,uljepšavanje i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece! (Hadid, 20)
To što vas privlaći jeste imetak u obliku materijalnih vrijednosti. Problem nastaje onda ukoliko te materijalne vrijednosti budu vaša preokupacija, kada samo mislite na njih i kada im se posvetite i koristite sva raspoloživa sredstva da ih imate. U tom slučaju je osjetno šejtansko djelovanje za kojeg Allah kaže: Šejtan vam je otvoreni neprijatelj i takvim ga i smatrajte. (Fatir, 4) Ako dopustimo sebi da nam dunjalučki ukrasi budu prećI od Allaha, tada smo skrenuli sa pravog puta. Trebamo se što prije sjetiti Allaha i vratiti prisebnosti. Ali isto tako trebamo znati da Uzvišeni Allah nije zabranio da uživamo u blagodatima koje nam je On podario. U jednom ajetu On kaže: Ko je zabranio Allahove ukrase koje je On za robove svoje stvorio? (El-Earaf, 32) U drugom ajetu kaže: ..i ne zaboravi ni svoj udio na ovom svijetu (El-Kasas, 77) Znači u mjeri u kojoj je to dozvoljeno, čovjek se treba koristiti Allahovim blagodatima. i nikako ne smije dozvoliti da ga to odvuče u stranputicu pa da dadne prednost dunjaluku nad ahiretom. Uzvišeni Allah kaže: ..neka vas nikako život na

ovom svijetu ne zavara (Fatir, 5) Znajte da život na ovom svijetu nije ništa drugo do igra, razonoda,uljepšavanje i medjusobno hvalisanje,te nadmetanje imecima i brojem djece! (Hadid, 20)

Pitanje 09.

Moja mama i ja se često svađamo radi moje ishrane za koju ona misli da je nedovoljna a ja nastojim da jedem umjereno bez pretjerivanja jer je to haram. Ona je dobra vjernica i ne znam šta da radim jer je svađa sa roditeljima takoder haram.

Odgovor:

Vi dobro znate da je ishrana jedan od sredstava da se čovjek održi u životu, da bi bio spreman za rad, privređivanje i da bi dao svoj doprinos u kontinuiranju ljudske zajednice. Zbog toga niko ne smije namjerno apstinirati od hrane.
S druge strane, osoba ne smije pretjerivati u hrani jer pretjerivanje šteti njegovu organizmu za čije čuvanje je on zadužen. Uzvišeni Allah je rekao: i jedite i pijte ali ne pretjerujte. Allah ne voli one koji pretjeruju.
Prema tome, pokušajte pronaći sredinu. Ako ne znate šta je sredina u ovom slučaju i ako se radi toga sporite, obratite se ljekaru koji će vam kazati koliko je čovjeku dovoljno hrane dnevno. Poslanik s.a.v.s. je rekao: Dovoljno je nekoliko zalogaja da se zasiti čovjekov želudac. U drugom hadisu stoji: "čovjek ne napuni posudu goru od svoga trbuha. Dovoljno je za čovjeka nekoliko zalogaja da ga drže uspravno, ali,kad već mora da se hrani, onda nek jednu trećinu trbuha zauzme hrana, jednu trećinu piće, a jedna trećina nek ostane slobodna za disanje. (El-Buhari i Et-Tirmizi) Dakle, svađa takve vrste nema smisla niti osnove.

Pitanje 10.

Da li postoji hadis Poslanika u kojem kaže da se boji za iman gojaznih ljudi i da li je sahih?

Odgovor:

Što se tiče vašeg pitanja u vezi hadisa, Poslanik s.a.v.s. je rekao: Najviše se bojim za svoje sljedbenike velikih stomaka, pretjeranog spavanja i ljenosti.

Pitanje 11.

Da li nam možete nešto reći o nacionalizmu odnosno za šta bi se muslimani trebali boriti i zalagati u svom životu?

Odgovor:

Pozivati samo u nacionalizam je paganski običaj koji islam oštro osuđuje. Poslanik s.a.v.s. je rekao: " Ko poziva u nazionalizam on poziva u paganstvo." Svima nam je dobro poznato sta znači paganstvo. Islam je došao da ljude iz tmina paganstva izvede na svjetlo islama. Davati prednost naciji nad vjerom je također odlika pagana. Islam traži da se u svemu daje prednost vjeri. On u osnovi ne priznaje preferiranja po nacionalnoj osnovi. Poslanik s.a.v.s. je rekao? " Nema prednost arap nad nearapom niti obrnuto." Uzvišeni Allah kaže: "...Najbolji među vama je onaj ko je najbogobojazniji...." (El-Hudzurat, 13) " Vjernici su samo braća..." (El-Hudzurat, 10)

Isticanje svoje nacije nad drugim vodi u nemire, sukobe i velike ratove, kakve smo već vidjeli na ovim prostorima.

Pitanje 12.

Ima li filozofija svoje mjesto u islamu jer su Kur'an i Sunnet jasni kada se čitaju a filozofija je nekad komplikovana.

Odgovor:

U islamu postoje dva glavna izvora na koja se vjernici a prije svih učeni među njima obraćaju. Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Ostavio sam vam dvije stvari kojih ako se budete držali nećete zalutati; Allahovu Knjigu i moj Sunnet". Sve mimo ovoga dvoga je sporedno i može se koristiti jedino u slučaju da nam posluži za razumijevanje Kur'ana i Sunneta. Naša vjera je po prirodi lahka i ne smijemo dozvoliti da je ičim učinimo teškom njenim sljedbenicima. Filozofija je bila i prije islama oličena u Aristotelu i drugima, ali je islam nije potvrdio jer je to riječ čovjeka i jer je ne može shvatiti osim mali krug ljudi što se protivi islamskim načelima o lahkoći vjere koja mora svima biti dostupna. "Allah želi da vam olakša a ne da vam oteža." Ovo je kur'anska maksima koja isključuje filozofiju kao nauku koja je dostupna samo malom broju ljudi. U svakom slučaju, sve ono što je u korist lakšeg shvaćanja vjere, islam odobrava, a sve ono što je otežava i čini je nepristupacnijom Ademovim sljedbenicima, nije dozvoljeno. Sami procijenite gdje je u svemu ovome filozofija.

A Allah najbolje zna!
Hfz. Mr. Senaid Zajimovic

Ovdje se zavrsava ova zbirka pitanja i odgovora. Molimo dragog Allaha da nam ovo primi u nasa dobra djela i sacuva nas sejtana na dunjaluku i Njegove ljutnje na akhiretu. We akhiru da'wana, el-hamdulillahi rabbil 'alemin, ve sallallahu ala sejjidina Muhammed.

Ovu zbirku je sakupila
Umm Fatima
www.bosnjakinja.net
Ponedjeljak, 10. oktobar, 2005.